

COLOURED COVER

THE 100th ANNIVERSARY SOUVENIR

1832

1932

OF JEWISH EMANCIPATION IN CANADA

AND THE 50th ANNIVERSARY

OF THE JEW IN THE WEST

PUBLISHED BY THE ISRAELITE DAILY PRESS

WINNIPEG NINETEEN HUNDRED THIRTY-TWO

THE "MAGNA CHARTA" OF CANADIAN JEWS

82

C. 56-57.

Anno Primo Gulielmi IV.

A.D. 1831.

CAP LVII.

AN Act to declare persons professing the Jewish Religion intitled to all the rights and privileges of the other subjects of His Majesty in this Province.

21st March, 1831—Presented for His Majesty's Assent and reserved "for the signification of His Majesty's pleasure thereon"

12th April, 1832—Assented to by His Majesty in His Council.

5th June, 1832—The Royal Assent signified by the proclamation of His Excellency the Governor in Chief.

WHEREAS doubts have arisen whether persons professing the Jewish Religion are by law entitled to many of the privileges enjoyed by the other subjects of His Majesty within this Province: Be it the King's Most Excellent Majesty, of the Legislative Council and As-Canada, constituted and assembled by an Act passed in the Parliament of Great Britain, intitled, "An Act to repeal certain parts of an Act passed in the fourteenth year of His Majesty's Reign, intitled, "An Act for making more effectual provisions for

UNIVERSITY LIBRARY SASKATOON SASKATCHEWAN

(See page 11)

F. M. SURES

Has taken a continuous active interest in communal work. He has served as Vice-President of the Zionist Organization of Canada, President of the Zionist Council of Winnipeg, President of the Winnipeg Hebrew School, etc., and held many other offices, giving generously of his energy and means.

A RECORD

of the development of Manufacturing and Wholesale enterprises in the West would necessarily include the record of our contribution. During the last 25 years our firm has taken an ever increasing part in the promotion of Western trade, by the establishment of the

Canadian Shirt & Overall Mfg. Co., Ltd.

and by the operation of our large wholesale Clothing and Dry Goods business.

We are sincerely thankful for the opportunity given us to assist in the industrial development of our country and stand ever ready to continue to serve the people of Western Canada.

Sures Bros. Ltd.

F. M. SURES, President

McDERMOT AVE., WINNIPEG

N. SURES, Secy-Treasurer

It is with great pleasure that we share in this celebration of the first centennial of Jewish Emancipation in Canada.

With pride and joy we also greet Western Canada's Jewry on reaching its

Fiftieth Anniversary

The progress and prominence that Western Jewry has achieved is an outstanding fact in Canadian History. We are proud to have been able to share in this.

Wolch Limited

Wholesale Underwear and Hosiery

3RD FLOOR, 290 McDERMOT AVE
WINNIPEG, MAN.

For 22 Years

"The Israelite Daily Press" has been serving faithfully the Jewish Community in Western Canada, as well as the Manufacturers . . . Distributors . . .

Retailers—through its Advertising Columns.

The profitable market offered by the progressive Jewish Communities in this territory, can be reached best through

For Further
Particulars Write
MAX MAINS,
Advertising Manager,
Israelite Daily Press,
Winnipeg, Manitoba.

The Israelite Daily Press

The only Jewish Newspaper in Western Canada.

WINNIPEG

Foreword

The office of a newspaper publisher can hardly pass as a model for study-room seclusion and undisturbed quietude. Nor is the position of a factotum in a Jewish daily newspaper, serving a lively community, best adapted to the patient research and calm objectivity requisite for the writing of history. The pages which follow were written by one in just such a position, in the course of a few crowded, busy weeks, and he has published them, not because of any illusions as to his qualifications as a historian, but rather because he felt that the developments leading up to and since the double events commemorated herein, deserve to be better known than they are.

Above all, the publishers of this Souvenir volume feel grateful for the privilege of presenting therein the extraordinary collection of greetings and comments over the signature of outstanding Canadians; men whose commanding position give them the power to mould the opinion and shape the destiny of the Canadian people, and whose utterances are based on observations taken from that position of vantage.

Unquestionably, these letters and articles constitute by far the most valuable portion of the whole volume and to their authors the Israelite Press respectfully expresses, on behalf of those it serves, its sincerest appreciation and heartfelt gratitude.

Thanks are also extended to Mr. B. G. Sack, to the publishers of "The Jew in Canada," to others whose sources we have used and to all who have made possible the appearance of this, the first attempt at publishing a connected story of the Jew in Western Canada.

H. E. Wilder

Managing Editor, Israelite Press

CONTENTS

GREETINGS AND COMMENTS

Lieutenant-Governor of Manitoba: J. D. McGregor	
Lieutenant-Governor of Saskatchewan: W. L. Walsh	
Lieutenant-Governor of Alberta: H. E. Munroe	
Premier of Canada: R. B. Bennett	
Archbishop S. P. Matheson	
Leader Liberal Party: W. L. Mackenzie King	
Major-General H. D. B. Ketchen	
Ex-President World Zionist Organization: Ch. Weizmann	
B'nai B'rith Order, President: Alfred M. Cohen	
Jewish Colonization Association, Canadian Chairman: Lyon Cohen	
Federal Minister of Agriculture: R. Weir	
Federal Minister of Interior: T. G. Murphy	
Premier of Manitoba: John Bracken	
Premier of Ontario: Ged. Henry	
Premier of B.C. (Act.): I. Pooley	
Premier of Saskatchewan: J. M. Anderson	
Premier of Alberta: J. E. Brownlee	
Minister of Education, B.C.: J. Hinchcliffe	
Minister of Finance, B.C.: James Wm. Jones	
Minister of Agriculture, Sask.: W. C. Buckle	
Federal Member of Parliament: J. S. Woodsword	
M.L.A. Manitoba, Leader Conservative Party: F. G. Taylor	
M.L.A. Manitoba: Ralph Maybank	
Zionist Organization of Canada, President: A. J. Freiman	
Hadassah Organization of Canada, Vice-President: Mrs. D. Dunkelman	
Professor, University of Saskatchewan: W. C. Murray	
Professor, Wesley College: E. Guthrie Perry	
Mayor of Montreal: Ferdinand Rinfret	
Mayor of Toronto: W. J. Stewart	
Mayor of Winnipeg: Ralph H. Webb	
Mayor of Vancouver: L. D. Taylor	
Mayor of Edmonton: D. K. Knott	
Mayor of Saskatoon: J. E. Underwood	
Editor, Manitoba Free Press: J. W. Dafee	
Editor, Winnipeg Tribune: M. E. Nichols	
Editor, Edmonton Journal: John M. Imrie	
Southam Publishing Co., President: F. N. Southam	
Bank of Montreal, President: Sir Charles B. Gordon	
Imperial Bank, President: F. A. Rolph	
Bank of Nova Scotia, General Manager: J. A. McLeod	
Bank of Toronto, Pro. General Manager: F. H. Mason	
Canadian National Railways, President: Sir Henry Thornton	
Canadian Pacific Railways, President: E. W. Beattie	
Winnipeg Hydro Electric System, Manager: J. G. Glasco	
Winnipeg Electric Company, Manager: E. Anderson	
R. G. Dun & Company, Manager: W. J. Shave	
Board of Trade, Winnipeg, President: D. Cameron	
Board of Trade, Vancouver, President: Harold Brown	
Board of Trade, Calgary, President: E. T. Critchley	
Chamber of Commerce, Edmonton, President: V. A. Porter	
Board of Trade, Winnipeg, Secretary: J. M. Davidson	
Manitoba Medical Association, President: Ross Mitchell, M.D.	
Saskatchewan Medical Association, President: James E. Bloomer, M.D.	
Rotary Club, Winnipeg, President: W. George Wright	
Kiwanis Club, Winnipeg, President: Dr. D. Garnet Leckie	

SPECIAL ARTICLES

2 History of the Jews in Canada: H. E. Wilder	5 and 7J
2 Jewish Students and the "Liberal" Professions: H. E. Wilder	38
2 The Jew in Business: H. E. Wilder	38
3 Jews in Agriculture in Western Canada: L. Rosenberg	54
3 The Hadassah Movement in Winnipeg	40
3 Editorial, Vancouver Sun	48
4 Editorial, Edmonton Journal	48
3J Editorial, Kingston Whig Standard	49
4 The Y.M.H.A. of Winnipeg	5J
53 The Jewish Boy Scout Troops: Alexander Officer	60
41 The Jewish Girl Guides	60
41 Western Worlds: Peretz Hershbein	4J
42 The Western Canadian Jewish Settlement: S. M. Selchen	37
42 Jewish Parliamentary Representatives	37
44 Jewish Civic Representatives	37
42 Jewish Organizations	37
43 Jewish Community of Regina	41
43 Jewish Community of Saskatoon	41
44 Jewish Community of Edmonton	41
45 Jewish Community of Fort William	41
44 Jewish Community of Calgary	50
47 Jewish Community of Vancouver	54
47 Jewish Welfare Institutions in Winnipeg	36J
3 Jewish Educational Institutions in Winnipeg	38J

ILLUSTRATIONS

Aaron Hart	9
Ezekiel Hart	9
Facsimile of Jewish Bill of Rights	11
Winnipeg in the 80's	18
Tevel Finkelstein	20
S. A. Ripstein Family	21
Shaaaray Zedek Synagogue (New)	24
Rosh Pinah Synagogue	25
Shaaaray Zedek Synagogue (Old)	27
Rabbi Kahanovitch and Staff	29
Beth Jacob Synagogue	31
Laying Corner Stone Hebrew School	32
Executive Western Jewish War Relief Fund	33
Illuminated Address to General Allenby	34
Zionist Demonstration	30J and 35
Edenbridge Colony	55
Y.M.H.A. Champions	59
An Old Group of Radicals	30
Regina Jewish Institutions	41-42
Saskatoon Jewish Institutions	44
Edmonton Jewish Institutions	47-49
Fort William Jewish Institutions	49
Calgary Jewish Institutions	50
Vancouver Jewish Institutions	5J

Greetings

FROM HIS HONOR JAS. D. MCGREGOR

Lieut-Governor of Manitoba

On the occasion of the hundredth anniversary of an event of such importance in the history of our country as the enactment of Canadian legislation, with the Royal assent, placing Jews and Christians on a perfect equality of political rights and privileges on Canadian soil, I am happy to have this privilege of giving expression to my conviction that the Jewish element in the citizenship of Canada has proved itself to be of great importance in promoting the national welfare and prosperity. Jewish Canadians are faithful to the high ideals of religion and of family life and of their obligations and responsibilities to the moral law which the Jewish people, from the most ancient times of which record has preserved down through the ages, have been steadfast in maintaining. A prophecy which can be made with entire confidence is that in the century to come the Canadian citizens whose lineage is of that ancient race from which the whole civilized world has derived an inheritance which is beyond possibility of computation in terms of material value, will continue to play their part worthily in forwarding the best advancement and progress of Canada.

JAS. D. MCGREGOR

HIS HONOR JAS. D. MCGREGOR

HIS HONOR H. E. MUNROE

FROM HIS HONOR H. E. MUNROE

Lieut.-Governor of Saskatchewan

May I extend to the Jewish people in Western Canada through the Israelite Daily Press, a message of good-will, and cordiality, when celebrating the Hundredth Anniversary of the passage of an act of 1832 by the Canadian Parliament, granting Jews the rights and privileges enjoyed by all British Subjects.

I understand that fifty years ago, the first group of Jewish immigrants arrived in Western Canada, and took their place as early pioneers of New Great West. Their contribution to the development of these Western Provinces has been a notable one indeed. They occupy leading positions in the Industrial, Professional and Agricultural life of the West, thus indicating efficiency and high standard in citizenship. This does not only obtain to the West, but throughout the whole of Canada. I therefore hasten to take this opportunity of wishing the Jewish people every happiness and prosperity.

H. E. MUNROE.

FROM HIS HONOR W. L. WALSH
Lieut-Gov. of the Province of Alberta

I appreciate very highly the opportunity afforded me by the Israelite Daily Press to present through the columns of its Souvenir issue my congratulations to my Jewish fellow citizens upon the splendid manner in which they have made use of the rights and privileges conferred upon them one hundred years ago by the Legislature of Lower Canada. This Province has a very considerable Jewish population. Numbered amongst them are professional men of high standing, business men of great enterprise and probity and leaders in various forms of public service. At this day and with our present knowledge of them it seems difficult to understand why there should have been any doubt whatever as to the right of the Jewish people to the privileges enjoyed by the other subjects of His Majesty. However this may be the Legislation which removed these doubts has in the result been amply justified and upon this hundredth anniversary of its passing I am glad to subscribe this tribute to its wisdom and the fine spirit in which it has been taken advantage of by those for whose benefit it was enacted.

W. L. WALSH

HIS HONOR W. L. WALSH

FROM THE RIGHT HON. R. B. BENNETT
Prime Minister of Canada

R. B. BENNETT

On June 5th, 1832, after a struggle which began with the election of Ezekiel Hart to the Legislative Assembly of Lower Canada in 1807 and extended over twenty-five years, the Royal Assent was given to the Bill granting full political rights to Canadian citizens of Jewish faith. During the one hundred years that have passed since this vindication of the cause of civil and religious liberty, Canada has had occasion to welcome many Jewish immigrants to her shores, until they now constitute an important, stable, and progressive element in her population. They have made their distinct and valuable contribution to the political, commercial and cultural life of our nation, and will, I feel sure, continue and enlarge that contribution in the years to come.

R. B. BENNETT.

FROM HIS GRACE, ARCHBISHOP S. P. MATHESON
Winnipeg, Manitoba

I am in receipt of your letter in which you inform me of the proposed celebration of the centenary of the granting to Jews by the Parliament of Canada of the privileges and rights of British subjects and also of the jubilee of the arrival of representatives of that race into Western Canada. May I, as one who has witnessed the course pursued by our Jewish fellow citizens in Manitoba and in Winnipeg, join in congratulating them on what they have achieved. During my long residence in the north end of the City, where I frequently come into contact with them, I have been greatly impressed by their progressive spirit and have been struck by the wonderful way in which so many of them have advanced from practically a day of very small things in their history to their present state of prosperity and even of affluence. In many instances they have surrounded themselves with beautiful homes in which they pride themselves and which they maintain in excellent condition.

In my connection also with education I have observed the increasing number of boys and girls of Jewish origin who have been outstanding pupils not only in our Public and Proprietary Schools but also in our University, where I have frequently had the privilege of conferring degrees upon them as Chancellor. Like their parents, by persistent industry and patient endeavour they have gone from strength to strength and achieved the success which they have so well merited.

S. P. MATHESON, Archbishop.

ARCHBISHOP S. P. MATHESON

FROM THE RIGHT HON. W. L. MACKENZIE KING
Former Prime Minister of Canada

W. L. MACKENZIE KING

The year 1832 was a notable one in the history of the age-old struggle for freedom. In Great Britain it was marked especially by the passage of the Great Reform Bill; in Canada by the passage of what is familiarly called the Jewish Magna Charta, which secured to the Jews of Lower Canada full civil rights.

During the century of their enjoyment of full political emancipation the Jews in Canada have taken an active and honourable place in the public life of the Dominion. Not only have Jewish representatives served with distinction in municipal affairs and provincial politics, but as Members of the House of Commons at Ottawa they have rendered and today are rendering important service to their country.

It is right, therefore, that the 5th of June, 1832, marking as it does the beginning of a century of Jewish emancipation in Canada, should be fittingly commemorated, not only by the Jews themselves, but indeed by the friends of political liberty of whatever race and creed. I am pleased to join with my fellow-Canadians of every race in wishing continued happiness and prosperity to the sons and daughters of Jewish origin in their adopted homeland of Canada.

W. L. MACKENZIE KING

FROM MAJOR-GENERAL H. D. B. KETCHEN, R.O.

MAJOR-GENERAL H. D. B. KETCHEN

In reply to your invitation to express my sentiments concerning the 100th Anniversary of the granting of Civil Rights to the Jewish People of Canada, and of the 50th Anniversary of the settlement of Jews in Western Canada, I should like to say that I am proud, as a Canadian, of the action taken by our Statesmen in 1832, in their extending so early, full political privileges of the Franchise, to the Jewish People of Canada.

The trust so placed has been amply justified, for the Jewish People have fully proved themselves to be worthy and loyal citizens of Canada. In their acceptance of the privileges so extended to them, they have successfully borne and creditably met their full share of the responsibilities as citizens of the Country, by having done their full part in the building up of our great Dominion, in ably aiding and assisting in the progress and the general business welfare of this Country.

On this Anniversary, I have also much pleasure in extending my congratulations to the Jewish People of Western Canada, on their success during the past 50 years, and my best wishes for their prosperity and well being in the future.

May I be allowed to add that during my 35 years service in Canada, and particularly during the Great War, when I had the honor and privilege of Commanding the 6th Canadian Infantry Brigade Overseas, I had with me, quite a number of officers and men of the Jewish Faith, who rendered distinguished and gallant service at all times, and many of them earned and were awarded decorations from H.M. The King, for outstanding gallantry in the field.

I am very glad to have this opportunity of adding my tribute to their splendid services, as fine soldiers and loyal citizens of the Empire.

H. D. B. KETCHEN, Major-General, R.O.

FROM MR. A. J. FREIMAN

President of the Zionist Organization of Canada

It seems a remarkable privilege that we Jews of Canada celebrate this year the Hundredth Anniversary of the passing of the "Magna Charta" of Canadian Jewry.

A hundred years ago this year, a status was given to Canadian Jewry which was to serve as a foundation upon which Jews of other generations were to build. If the structure that resulted was to have been the fulfillment of the work of a servile, subservient people, possibly little would remain. However, if that structure was built with true National enthusiasm, true Jewish hearts unfettered by chains of bigotry, Jewish generations were to leave, and have accordingly left a vital influence on the growth and development of this great Dominion.

Thus we realize that this emancipation has made us better Jews and better Canadians. We work with our Gentile brothers in the full knowledge of thorough co-operation and understanding, knowing that every step forward is to our mutual welfare and benefit.

A. J. FREIMAN

(We learn with profound regret that MRS. A. J. FREIMAN, President of the Hadassah Organization of Canada since its inception 15 years ago, and an indefatigable leader in the cause of relieving human suffering has been too ill to send us a word of greeting for this event.)

A. J. FREIMAN

FROM ALFRED M. COHEN

President of the B'nai B'rith Order

ALFRED M. COHEN

I heartily congratulate Canada and its Jewish citizens on the Hundredth Anniversary of the Civic Emancipation granted the latter by the former. The event commemorated is of like interest and importance to both. The Jews of Canada rejoice that opportunity has been afforded them in the last century to participate in all affairs affecting the beloved land of their birth or adoption, and Canada like all other countries in which Jews live, has been the beneficiary of loyal and wholehearted support from those whom it justly favored. No government has ever regretted having admitted the Jew to full citizenship. Many lands have denied him that right and it has always been at their cost. The way in which the Jew in any land is treated is a safe barometer of its civilization, culture and endurance. It has been said that a country has the kind of Jews it deserves. Canada deserves the best and it has them everywhere within the Dominion. For the good of all I pray this happy condition may be everlasting.

ALFRED M. COHEN,
President, B'nai B'rith.

(Greetings continued on page 41)

An Outline of the HISTORY of the JEWS in CANADA

By H. E. WILDER

Managing Editor - The Israelite Daily Press

CHAPTER I.

The earliest contacts. Canada under French rule. 1717-1760. Chivalrous atmosphere. Facts and Fancy. A French Nobleman A Jew? French Jews play important role in Canada. Not permitted to settle.

From its very beginning—more than two centuries ago—even unto this day, Canadian Jewish history presents a distinctly bright, colorful chapter in the otherwise drab, sorrowful story of the Jewish people. Indeed, this chapter is almost unparalleled in post-Biblical Jewish annals, for the more dramatic incidents depicted therein, particularly the earliest ones, unfold themselves in an uncommon, chivalrous, martial atmosphere; and the Jews appear there not as abject, downtrodden pariahs, but as dignified freemen and intrepid warriors.

This martial atmosphere is derived not from such quasi fanciful tales as that one of the earliest (1625) Viceroy of New France, Henry de Levy, Duke of Ventadour, was of Jewish origin; not from the unconfirmed story that in 1732 at least six French warships "full of Jews" had arrived at Louisbourg, with the intention of settling on the "Island of St. Johns"; nor from the strange adventure of a Jewish girl who, away back in 1738, arrived in Quebec disguised as a sailor boy.

Not these isolated, half legendary figures and episodes, give the opening chapters of Canadian Jewish history a romantic glamor; but the authentic records of those Jews who first established contact with or settled in Canada. These records are replete with martial incidents; just as the latter-day chronicles contain vivid accounts of noble endeavors and high achievements.

When did Jews first establish contact with Canadian soil?

The study of Canadian History with a view of isolating the Jewish picture has but recently begun, and it is therefore unlikely that all sources of information have been made available to us. The research thus far, while diligent and earnest, was carried on by men, qualified, it is true, but lacking the two most essential prerequisites for such a study: ample time and adequate facilities.*

From the texts and documents already published we learn that Jews set foot on Canadian soil as far back at 1717—and this despite the fact that New France, under the French regime, was closed to Jews, who were forbidden to settle here by Royal decree. This made it necessary for the Jews who ventured across, to come under assumed names, thereby making it difficult for the historian to identify them.

But, if the Jews were forbidden to settle here, they could not be prevented from trading with Canada; and so we find several large French-Jewish firms not only doing big business with Canada, but actually playing a role so important that a recognized historian is led to state that the Jews of those days "did more to protect and represent France (in Canada) than royalty itself".**

Indeed, we find that ships sailing under the French flag owned by Jews and provisioned by them, brought relief to the French colony at a time (in 1752), when New France was in the throes of famine, and the inhabitants suffered the agonies of starvation.

Among these Jews, the most impressive and thrilling episode is furnished by the selfless devotion, patriotism and splendid achievements of the members of the famous French-Jewish family of Gradis.

"This family furnished France with some of her leaders in commerce, created her navy and her merchant marine, built and protected her colonial empire." Members of this family "gained the greatest admiration and recognition for their ability, their great love for France, and the unparalleled patriotic services they rendered her."

From the year 1744, and down to the day when the last shot was fired in France's struggle for the possession of Canada, the name of Gradis is closely linked with the history of this country. . . . Abraham Gradis occupies a special place in the history of French rule in Canada as one of those who, in the last phase of that rule, made the greatest efforts to maintain France's prestige in the continent. (†)

The House of Gradis, established by David Gradis in 1696, in Bordeaux, so expanded its trade relations with England, Holland, Canada and the French West Indies, that nearly all the trans-oceanic trade was in its hands; and under the leadership of David Gradis' son, Abraham, "a man of great genius," this firm threw the whole weight of its naval strength, and resources, on the side of France, in its wars with England, carrying valuable cargoes and war supplies to Canada at the expense of the firm. (‡)

Of special significance is the fact that he organized the "Society of Canada", a trading organization which might have rivalled the Hudson's Bay Company, if the French people had been as alert as the English.

Our space is too limited here to be able to record even briefly the splendid efforts made by the Gradis family to assist France in its struggle to retain possession of Canada. We quote here just a few paragraphs depicting another phase of Gradis' activity, as an index to his character:

"One of the noblest and most extraordinary of his deeds, which strikingly disclosed a remarkable Jewish as well as personal characteristic in him, and which called forth in France a feeling of gratitude and warm admiration, was his efforts on behalf of the French prisoners detained in England, whom he assisted in every way, providing them with money and other necessities."

A characteristic incident, revealing his close attachment to traditional Judaism, and self-respect, is recorded by Graetz in an anecdote concerning Abraham Gradis: "The Duc of Richelieu was riding in his carriage. Sighting Gradis, the Duc ordered his driver to stop, and invited Gradis to come along with him. The latter, however, declined, because it was Sabbath. "In that case," the Duc said, as he stepped out of his carriage; "we shall both walk."

That the Gradis' were recognized as truly representative Jews is testified by the fact that (David) Gradis was a member of the "Commission of Jews which was to make suggestions for the amelioration of the condition of their brethren in France." This commission was summoned by Malesherbes, at the instigation of King Louis XVI. (*)

As a consequence of the English-French war, in Canada, Gradis lost a considerable portion of his fortune. The King of France, after considerable delay, reimbursed him for a part of his claim, and

(*) All the more credit is due to the pioneering efforts—and achievements of G. B. Sack (The Jew in Canada), and the late A. Rhinewine. To Sack's work in particular we are indebted for most of the data concerning the early Canadian-Jewish History.

(**) Camille Julian, Histoire de Bordeaux (1895).

(†) B. G. Sack, History of the Jews in Canada, p. 7.

(‡) Jewish Encyclopedia VI. 63.

(*) Graetz, History of the Jews, Vol. V, p. 431.

fully recognized his services in a letter wherein he states that "David Gradis & Son had by their devotion called forth the praise not only of all the ministers, whose confidence they enjoyed at all times, but also that of the administrators of the French colonies; that in time of peace, as well as in time of war, they furnished large sums of money and provisions to marine officials to enable them to carry out the missions with which they were entrusted by the Government, etc."

Despite the immense services rendered by French Jews to their country, and to its colonies, the ban against them had not been lifted. For this reason, while a number of Jews had set their foot on Canadian soil long before, we find no trace of any of them having settled permanently here, until after the Britishers became the acknowledged rulers of the colony.

AARON HART

It is not surprising, therefore, to find that the Jews who had drifted into Canada prior to or during the contest between the English and the French, should show a marked preference for the English and throw their lot in with them.

CHAPTER II.

UNDER THE BRITISH RULE, 1760-1831. THE FIRST JEWISH SETTLER.

Jews come under martial strains. Render conspicuous patriotic services. Bar against their settlement removed, but military offices refused.

Those Jews who came here during the British rule, arrived also to the sound of martial tunes and the glamor of military exploits. It was as soldiers and sailors they found their place in the ranks of those heroes who came to open up the country for the millions that were to follow.

Outstanding among these were Sir Alexander Schomberg of London—a member of General Wolfe's war staff, commander of the frigate "Diana", who took part in the siege of Louisbourg and Quebec (July to September, 1759).

Sir Alexander assisted the British naval forces in the conquest of Canada. Other Jews participated in the military land operations. General Monkton, General Amherst, General Gage and Colonel Bou-

quet, mention in their official papers, various members of the Frank's family, and praise them for their conduct and efficient services. Later, many more Jews were to render conspicuous military service to the British Loyalists in their struggle with the rebellious factions within and the invading enemies without.

THE FIRST JEWISH SETTLER

If other Jews deserve a place of honor in the annals of Canada—the one who will retain the foremost place in Canadian-Jewish history is Aaron (Philip) Hart, as the first Jew to permanently settle in Canada.

Born in London, England, in 1724, Aaron Hart joined the army at an early age, for when he was barely 21 years old he had already reached the rank of lieutenant, and came over to America with Sir Frederick Haldimand and Col. Bouquet. Later, he enlisted with the British forces and was appointed commissary officer to the army of Sir Jeffrey Amherst, and when Amherst triumphantly rode through the old city gates of Montreal (Sept. 8, 1760), Commissary Hart was among the officers who rode alongside him.

Another Jew who with Aaron Hart enrolled in the British army that fought for the conquest of Canada, was Samuel Judah, a kinsman, who had come across the Atlantic together with Hart. Also Isaac Miranda, Emmanuel de Cordova, and Hananiel Garcia, who held military offices—and participated in many of the operations against the French. These and others who followed, remained in Canada, and at the invitation of General Amherst, who was quick to appreciate their ability as merchants and their familiarity with local conditions and needs, permanently settled here, most of them in or around Montreal.

Aaron Hart settled in Three Rivers. He retained his military commission, and at the same time, being shrewd, far-sighted and industrious, he began laying the foundations for the fortune and fame of the House of Hart, which was to play such an important and dramatic role in the development of Canada and the fate of the Jews.

Once the ban and bars against Jews were removed, with the advent of the Britishers, the number of Jews who made Canada their home, increased rapidly. Amongst the earliest settlers we find the names of Lazarus David, Uriel Moresco, Abraham Franks, Levy Solomons, Ezekiel Solomons, Manuel Gomez, Simon Levy and Fernandaz da Fonseca. Later Samuel Jacobs, on the invitation of General Amherst, settled outside of Montreal, at Saint Denis.

Some of these succeeded in a very short time to achieve prominence in the mercantile field, by the establishment of large and rapidly growing export and import trading posts. How large these enterprises were, can be judged from the statement contained in a letter of the period wherein it is stated that one of the London friends of Samuel Judah had as much as 30,000 pounds invested in his fur business—a considerable capital for those days. If Samuel Judah's business was so large, one can imagine what must have been the capital of Aaron Hart, who was considered one of the wealthiest men in the country at the time—and at any rate one of the largest individual owners of land. Three Rivers, where he resided, became an important business centre, through his enterprise. It was there that the second Post Office in the country was opened—and it was located in the house of Hart, who had become Seigneur de Becancour.

That he was well regarded in the higher circles and popular in his own community, can be seen from the fact that the first Papal Envoy to Canada had been his guest, and when the Duke of Kent (father of Queen Victoria), came over to Canada in 1791, he went to visit with Hart, who received him with all suitable dignity. This visit may be regarded more than a personal compliment to Hart; it indicates also the esteem that the Jews enjoyed. For despite his high position, Hart remained attached to the Jewish faith and tradition—a fact which was later to affect the destiny of his son—and inscribe a none too savory chapter in the political life of Canada.

Nor was this flattering attention given by a high British official to a representative Jew, misplaced and unrewarded. It only served to strengthen—as such little acts of courtesy and display of considerate good-will, always do—the devotion and loyalty of the Jews to the Mother Country. This loyalty was soon to be put to test.

Though so few in number, the Jews took an active part not only in the commercial, but also in the social and political life of the slowly emerging self-governing country. A movement was on foot

at the time (1775) to obtain a more or less representative governing body—or an assembly—and the Jews, always on the side of liberal movements, joined this movement.

At about that time, too, the American Revolution broke out, and Canada was soon drawn into the conflict. The Jews of Canada—few as they were, played a not inconspicuous part in this struggle on the side of the Loyalists. Aaron Hart and other Jews unhesitatingly responded to the call of Sir Guy Carlton for volunteers—to drive back the invading American army. The provisioning of the Loyalist army was also largely, if not exclusively, carried on by Jews,—not alone in Canada, but in America as well.

The same loyalty was displayed by the Jews during the war between England and the United States in 1812. Most of the Jews of military age enlisted for active service—in the Canadian army. Some, as for instance, Ezekiel Hart, Myer Michaels, Joseph Herse, were officers; captains, lieutenants. Samuel David was promoted to the rank of Major and placed at the head of the 2nd Montreal Battalion, composed of French Canadians, while David David headed a regiment of English Canadians; others, like Henry Joseph, Jacob Franks, Alexander Hart, Isaac Phincas, were soldiers. Most, or all of them took part in the great battle of Chateauquay, which ended in the complete defeat of the Americans.

Of course, there were also Jews who, true to their character, labored in the interests of peace rather than war,—as for instance, Levy Solomons, who strove to bring about a friendly settlement between the Canadians and the Americans (in 1775). Solomons had formerly resided in New York, and when the American General Montgomery invaded Canada, he ordered Solomons (who was a Canadian citizen, long in Montreal), to establish hospitals for the American wounded. This led to trouble—and eventually he and his family were expelled by the British General and forced to endure severe hardships—until peace was restored and he was permitted to return to Montreal.

A few years later, in 1837, a rebellion broke out in Canada. The small group of Jews, though still suffering from political disability (despite the much heralded Act of Emancipation of 1832) rallied again on the side of the Loyalists, and "insofar as their number permitted, they were to be found wherever means were rapidly organized to defend the cause of adherence to Britain. They displayed an unflinching patriotism and a remarkable devotion. They were to be found in many of the battalions which the loyal citizens had formed." Fortunately, the records of those stirring events have been preserved, and they show in minute detail the splendid initiative, courage, resourcefulness, patriotism, and prestige enjoyed by the Jews of those days.

"On the 7th of November, 1837," our historian tells us, "Captain Eleazar David was ordered to patrol the streets of Montreal in charge of cavalry. On the 10th of November, Lieut. Moses was despatched to St. John with cavalry to arrest the leaders of the rebellion there. Dr. Aaron H. David was attached to the Montreal Rifle Corps, serving on the medical unit. At the battle of St. Charles, which took place on the 25th of November, Capt. Eleazar had his horse shot under him while in command of the cavalry. Fortunately, he escaped injury. He distinguished himself so much that Sir John Colborne thought fit to duly reward him by raising him, a few days later, to the rank of Major. Aaron Philip Hart personally organized a company of militia and at one time carried despatches from Sir John Colborne to the British Ambassador at New York. Aaron H. Hart's and Abraham Joseph's names were mentioned some time previously as being among the committee of a few prominent citizens at Quebec who were planning to form a British Rifle Corps there. Jacob Henry Joseph—served with the troops at Chambray and the Richelieu, and was entrusted with the duty of conveying despatches between Sir John Colborne and General Wetherall, at night."

An example of courage and unflinching devotion to duty is to be found in the account of Benjamin Hart's service during these troublesome and perilous days.

He held the office of Magistrate. On the 6th of November, 1837, the rebels made their first attack on the dwelling of the Loyalists. Hart followed them and found that there were several hundreds of them. As Magistrate, he read the Riot Act, and making his way into the centre of them, arrested their leader and sent a requisition to the commandant of the garrison to call out the troops. He remained on duty with the military, as magistrate in charge, for four nights in succession. He did it because the Loyalists would not trust the city and the militia in the hands of a French Canadian

Magistrate, and apparently no other British Magistrate would serve, for fear that they might be held personally responsible in the event of suits being brought for false arrest. Other instances are cited showing that Benjamin Hart was not only a loyal soldier and conscientious public servant, but a man of resourcefulness and daring, risking often his own life in the discharge of duty. And what a beautiful lesson the life and conduct of this Jew furnishes. What a rebuke to those blinded by selfish narrow-mindedness, and blind prejudice!

For this was the same Benjamin Hart who, earlier in his life (in 1811), had to appeal to the Governor for redress, when on the ground that he was a Jew he was refused a military commission. Of how many brave, faithful and highly intelligent officers the Loyalists would have been deprived, if Jews had been denied the elementary right of a citizen to defend his country?

And is it not still more remarkable that so many Jews had rendered such conspicuous service, when all told there were at the time no more than 107 Jewish Souls in the whole of Canada? (Census of 1831).

CHAPTER III.

REMARKABLE JEWISH ACHIEVEMENTS

Though few in number, Jews originate many enterprises and participate in the founding of public utilities: railways, telegraphs, water power, steamship transportation and banking. Enter professions.

Nor was it on the battlefield alone that the Jews, insignificant in number though they were, made their presence felt. Protection and security may be the first, but it is not the only requisite for the preservation of life. Supplying the means of livelihood is equally important. In this latter field the Jews, because they were better qualified, exerted a much greater influence. A mere listing of the more important enterprises they engaged in, and more especially of those industries they originated or helped to introduce in Canada, is sufficient to demonstrate their remarkable resourcefulness and ability; and above all, their vision and faith in the future of their adopted country.

Henry Joseph, for instance, had established before 1800, what may be regarded as Canada's first Merchant Marine. He had his own ships plying the waters of the Great Lakes and the St. Lawrence. In addition, he was the first Canadian to establish a direct steamship service exclusively with England (1801).

Jacob Franks was the first to introduce (1805) a saw mill, as well as a grist mill, in Canada. Furthermore, he is said to have been the first white man to have penetrated in the remote wilderness of the North Western regions. (He had established a chain of trading posts in and around Green Bay (Wisconsin).

David David (as well as Moses J. Hays and others), was among the founders and first directors of the Bank of Montreal (1818). He was also a charter member of the Board of Trade (1822) and one of the first life-Governors of the General Hospital of Montreal.

Moses J. Hays was the first to establish waterworks in Canada (in 1803).

Moses Hart established and operated a bank between 1835 and 1852, and issued his own bank notes. He also operated the S.S. "Toronto", "Montreal" and "Hart" between Montreal, Three Rivers and Quebec.

Jacob Henry Joseph was among those who first introduced the telegraph and built railways in Canada (1836).

Jesse Joseph was the founder of Canada's trade with Belgium, and for many years the Belgian Consul-General in Canada. He was the president and the largest shareholder in the Montreal Elevator Company. He also built and operated the leading theatre (The Royal) of Montreal. He was one of the founders and president of the Montreal Gas Company, as well as the Montreal Street Railway Company.

Sigmund Mohr, an enterprising electrical engineer, was the first to develop water power; indeed, he may be regarded as the father of hydro-electricity in Canada; just as he was first to install a telephone in Quebec.

Henry Jacob and Michael Michaelis established the first cigar factory in Canada (1858).

Henry Judah founded, and was the first president of, the Montreal City and District Savings Bank.

The first printing shop in Canada was established in 1752, at Halifax, by Bartholomew Green—and it has been said that he was a Jew.

If the first Jews to settle in Canada devoted their energies to Military Service and the development of trade; their sons, then, as now, embarked on professional careers. Thus we find as early as 1830 a Jewish lawyer, Aaron P. Hart so well regarded that later he acted as examiner for the Law School. Dr. Hart was the first Jewish physician to graduate in Canada (McGill, 1835). Dr. Aaron H. David studied abroad and eventually became professor in the Faculty of Medicine at the University of Bishop's College, and later Dean of the same Faculty. Of a versatile mind and restless energy, Dr. David was active in various intellectual circles for many years—until overshadowed by the towering personality of Rev. Dr. A. de Sola, who was to become one of the most outstanding intellectual leaders of young Canada.

We have singled out a few of the men who rose to prominence in those early days. These are more than enough to indicate what an astonishing contribution a mere handful of Jews were able to make to the development of Canada—during the most fateful period of her existence, when she was struggling to emerge from a state of formless entity and assume the alluring shapeliness of robust maidenhood. How much vigor the Jew must possess, how much intellectual energy he must be capable of generating if out of a total of 154 souls—hardly 30 families (census of 1844)—so many were to be found among those who impelled Canada to go forward with giant steps and take her place among the most richly endowed, foremost nations of the world.

One hundred and fifty-four souls!—no more than a score of men all told, men who had to swim against the tide; who had to overcome an old inborn prejudice; a prejudice which, though not always apparent, was soon to show its ugly prongs.

CHAPTER IV.

THE STRUGGLE FOR EQUALITY

Jews unconscious at first of any disability. Jew elected to Parliament, but French members oust him. Governor incensed, dissolves assembly. Fight for equal rights begins. Successful struggle. Many Jews in public life since.

It may quite properly be assumed that the Jews who lived in Canada in the early days were, generally, not conscious of any difference as between themselves and the other sections of the population. Socially, as well as economically, they enjoyed the same privileges, assumed the same duties, and were subject to the same laws as all other inhabitants. They could not have attained such prominence, nor exercise so great an influence in the economic life of Canada, had there been an open or even submerged current of prejudice or discrimination against them.

History repeats itself, however. Jews have been received always and everywhere at first with friendliness and good-will. They were allowed quite simply and naturally to find their place in the community. The ordinary citizens, the common folk, never did see any difference between the Jews and themselves. For the Jews, devoted as they might be to their own faith, do not make any ostensible display of their Jewishness, nor are their rites such as to set them up as beings apart. There is little that is decidedly different or strange in the life of the Jew. His customs, his education, his tradition, enjoin him to lead at least as pure and moral a life as any other citizen, while his "Articles of Faith" require of him no considerable self-denial and impose no such restrictions as to interfere with his normal, social functions. Moreover, the Jew recognizes no hierarchy; he owes no allegiance to a centralized church; nor to any other foreign body. Ever since he was forcibly driven out of his homeland, Palestine, 2,000 years ago, the Jew remained without any religious centre. Spiritually, he is free from any man-made, supreme authority. The synagogue he builds, wherever it might be, is completely self-dependent. The Rabbi he recognizes is subject to no higher or foreign ecclesiastical body. Furthermore, in the course of millenniums of incessant wanderings, the Jew acquired a marked degree of elasticity in religious practices. The necessity of continuously shifting about has made it imperative for him to cast his dogmas in malleable moulds, and he has used this semi-detachment to evolve an intellectual

mechanism which enables him easily to adjust himself to his new environment, by adopting the general customs and manners of the place without affecting his inner home-life or compromising his spiritual heritage.

In the process, however, the Jew has lost a most valuable asset. Just as the human being has, according to Bergson, developed his intellect at the expense of instinct, so has the Jew, in the course of centuries of dispersion, developed a passion for individual self-dependence, at the expense of capacity for collective effort. Contrary to the insinuations of the wilfully ignorant anti-semitic, the Jew has shown himself incapable of achieving that active racial solidarity he is credited with. He has not acquired the art, so highly developed by other races and other churches, of establishing and maintaining an effective, national or international organization—which he needs so badly—since he is so widely scattered, and so often collectively assailed. The valiant efforts made during the last 50 years, to bring about at least the semblance of a world-wide association of Jews for defensive purposes, have been, so far, of no avail. Such awareness of Jewish fellowship as does exist between the Jews the world over, is rather sentimental, and largely atavistic. It expresses itself, in times of imminent danger or imperative need, through separate spontaneous acts of compassion, rather than through the medium of an enduring, all-embracing organization, founded on conscious solidarity, and fit to render even the minimum of immediate relief. . . . Lacking such an organization, the Jew becomes identified with the majority of the people among whom he happens to live, absorbed as others are, in their daily tasks and intent upon becoming as like unto the others, as a conscious endeavor can possibly attain.

And so, in his intercourse with his fellow citizens, the Jew need not and does not arouse a feeling of distinctiveness, and he would and could always live at peace both with his fellow men and with himself, so long as no one unearths the poisoned darts of race prejudice, and uses them for nefarious selfish purposes.

The early Jewish settlers in Canada carved out, as we have seen, a fairly safe, stable and advantageous position, advantageous both for themselves and for their adopted country. They enjoyed the benefits of citizenship and unflinchingly assumed its responsibilities. They maintained, also, as best they knew, a conscious attachment to their ancient faith. As soon as their numbers warranted it, they built houses of worship. At times they had to go to considerable trouble to cement their Jewish allegiance, as in the case of performing the rites of circumcision, when a Rabbi had to come all the way from New York. But even these rites, precisely because they entailed personal sacrifices, would engender the respect of others, never their resentment. Free men do not think of denying to other freemen the right to follow the tenets of their faith, so long as it does not interfere with the rights of others. The Jews of Canada might never have become aware of any "disability" that they legally suffered from, had not a few individuals, for no good reason, deliberately invoked this alleged disability, in the hope of reaping personal or political advantage.

And again it was the short-sighted French-Catholics who precipitated the unwished-for, disruptive political disturbance—the first the Jew was to experience here.

As we have seen, Aaron Hart, the earliest Jewish settler on Canadian soil, soon became one of the outstanding figures in the country. As Seigneur de Becancour, he enjoyed the esteem of his fellow citizens, and exercised no little influence in his district. His son, Ezekiel (born in Three Rivers in 1770, died in 1843), followed in the footsteps of his father, and expanded considerably their trade and connections. Born and educated in Canada, Ezekiel Hart added to the advantages of affluence and intelligence an intimate familiarity with the native French Canadians, and soon gained the confidence and affection of all the inhabitants in his district. His friendly relations with the mightiest in the land, including the Governor-General, Sir James Craig, enhanced his prestige, and so, when, at length, Canada was granted a Representative Parliament, Ezekiel was induced to become a candidate for a seat in the Legislative Assembly, in 1807. There were two other aspirants, however, and so, unexpectedly, Hart became the centre of a political storm, which was to cause him a good deal of anguish and humiliation, and to shatter his most cherished illusion: the illusion that Canada was free from anti-Jewish prejudice.

This prejudice manifested itself in the traditional manner. There was antagonism and conflict between two good Christian races, fighting for supremacy, and, as usual, the Jews were made the scapegoat and received the blows.

As the most popular of the three candidates, Ezekiel Hart was elected with an overwhelming majority over his opponents, and consequently proceeded to Quebec to take his seat—only to find the disappointed faction, taking advantage of a minor non-conformity with the letter of the law, insisted that he be debarred.

Faithful to the Jewish tradition, Ezekiel Hart refused to take the prescribed "Christian Oath," and insisted upon the oath which he, as well as all other observant Jews, had been taking all along right here in Canada—in assuming their public duties, or when appearing in the court of Justice: with head covered and the hand upon the Old Testament. This loyalty to Judaism cost him his seat. Though elected in a French constituency, Ezekiel Hart was known to be in sympathy with the British group, "The Bureaucrats". His nearest defeated opponent was a member of the French group, "The Patriots", which had the majority in the House. The relations between the two parties were more than unfriendly; they were openly and decisively inimical.

No sooner did Hart take his seat in the House, than a storm broke loose. Vociferous protests were made against his admission—on the ground that he did not take the prescribed oath. A resolution was introduced stating that, "Ezekiel Hart, Esq., professing the Jewish religion, cannot take a seat, nor sit, nor vote, in this House." This precipitated one of the most heated, passionate debates in the House. The French unearthed all the vile and vicious allegations hurled at the Jews during the Middle Ages. To climax this, they pointed out that even in England, the Mother Country, a Jew was not permitted to be elected to the House. The English retorted that in Canada true principles of liberty and equality must prevail. They might have added—very likely they did—that Roman Catholics were at this time debarred from sitting in the House of Commons at Westminster, yet they were given the right of sitting as members in the Canadian Representative Assemblies created by the Act of 1791. The Catholics of Canada thus received privileges denied to their co-religionists in Great Britain.

(*) The English Press was also upholding the right of Hart to take his seat, and attacked violently the opposing group, while the French newspaper was just as strongly denouncing Hart and his friends. The French being in the majority, carried the resolution to oust Hart, on the 20th of February, with 21 against 5. Ezekiel had to leave the House, but the passions, thus aroused were not to rest there. In May, 1808, a new by-election was held in Three Rivers. Hart offered himself again for re-election, and again he headed the poll—the electors clearly indicating that though French, they were not subject to the antiquated prejudices of their so-called "leaders" in the Assembly.

The next session of the Assembly opened on the 10th of April, 1808. Ezekiel Hart, after taking the oath, occupied his seat in the House, to the intense surprise and confusion of his opponents; but they soon recovered and the fireworks started. All the passionate, virulent antagonisms of the previous session found again expression in violent abusive language. Motion after motion was framed and presented demanding Hart's expulsion. Subtle points of law were raised by both sides. For, this time, the friends of Hart were much better prepared, and it is said that they even resorted to a subterfuge which invalidated the basic argument of Hart's opponents.

There is no valid documentary evidence to "prove" this, but it is contended that, in order to expose the true character of the opposition, when he took the oath this time, Hart was not wearing a hat, and had actually laid his hand upon the New Testament.

Quoting from "La Revue Canadienne, 1870, p. 422, Mr. Sack (†): "Only two French members, from among those who always voted against them testified as having seen that the oath was thus

administered: 'He held his hand upon a book,' they said, and when the same book was handed Mr. Blackwood, the Solicitor-General, the latter asked: 'What book is this?' Whereupon the commissioners administering the oath replied: 'The New Testament.'" (**)

Nevertheless, Mondelet, the leader of Hart's opponents, was determined to keep Hart out of the Assembly, and so he introduced the following resolution which though hotly contested, was carried with 35 against 5.

"That Ezekiel Hart, Esquire, who sits in the present Parliament as one of the representatives of the Borough of Three Rivers, is the same Ezekiel Hart who was returned as one of the representatives of the said Borough in the last Parliament, and was declared incapable of sitting and voting in the last session, as he professed the Jewish religion"

Thus the issue was squarely raised on the fact of his being a Jew, and not on the alleged illegality of his oath. Nor was the French majority contented to rest there. Anticipating a further contest, and in order to close the door forever on Hart, the leader of the French group introduced a bill to disqualify expressly and beyond any doubt the Jews from sitting in Parliament. This audacious move aroused the ire of Sir James Craig, the Governor-General, who saw in this a move directed not so much against Hart, the Jew, as against Craig, the Governor-General, who supported Hart. He branded their action as a scandalous abuse of power, leading one knew not where. He suddenly dissolved the House, on the very day in which the bill was to be given its third reading, May 15th, administering at the same time a harsh rebuke to the majority: "You have dissipated your time," he said, "in passing acts which appear to be unconstitutional infringements of the rights of the subject, and repugnant to the very letter of the statute of the Imperial Parliament under which you hold your seats, and to have been matured by proceedings which amount to a dereliction of the first principles of natural justice."

EZEKIEL HART, ESQ.

Despite the fact that the "disqualification" bill had not become law—neither Ezekiel Hart, nor any other Jew, ventured to run again for Parliament. The "disability" issue has been raised, and any future attempts would have only meant that the Jew would again become the butt of the contending factions. For it was clear that the opposition to Hart was due to political strife rather than religious prejudice. It was not so much because he was a Jew—but because he was friendly disposed towards the British group, that Hart was denied a seat in the House. For, unfortunately, Hart's bid for a seat was made just at a time when Canada was faced with the most serious racial conflict which had yet occurred in the province. . . . "Even as late as 1807, it appears that party spirit had not yet extended its effects to destroy social intercourse and good neighborhood." It was after the arrival of Sir James Craig, who became Governor of Canada in 1807, "and the inauguration of what some historians have named 'The Reign of Terror' that racial bitterness really began." (†)

Nevertheless, the Jews could not long remain satisfied with their position of inferiority. On December 4th, 1823, they petitioned Parliament for authority to keep a record of births, marriages and deaths. No action was taken until 1829, when the Government introduced a bill "to extend certain privileges to persons professing the Jewish faith." The hostility against the Jews seems to have been less pronounced. The bill passed without much opposition, and eventually, in 1831, it was sanctioned by the King and became law. But this bill merely removed some legal difficulties; it did not give the Jews that equality of status to which they felt they were entitled. Encouraged by the reception given this bill, they framed a second petition, which was introduced in Parliament on January 31, 1831, by a Mr. Neilson, editor of the "Quebec Gazette"—who was a member of the English group in the Assembly. In this the Jews, claiming that their religious principles cannot be

(†) The "Patriots of '37" (Chronicles of Canada) by Alfred D. Decelles, p. 6
(‡) The Jew in Canada, p. 30

(**) We are inclined to agree with Mr. Sack that "It is hardly credible that one who was not ashamed of his religion, and had at the outset so bravely insisted upon his rights as a Jew, should afterwards recant and go back on his racial pride for his personal honor, by taking the oath of a non-Jew." The whole incident tends to show that the "evidence" regarding the manner of taking the oath, was a ruse devised by Hart's friends, in their frantic effort to save a seat for their party.

Rhinevine in his book "The Jew in Canada" (Yiddish, Toronto, 1923), quotes from the Records of the Assembly as follows:
WEDNESDAY, FEB. 17, 1808

The Assembly was debating a petition introduced on Friday previous, Feb. 12th, stating that he took the oath in accordance with the Law, etc. and, the resolution for his expulsion is therefore invalid; that he is prepared to take the

(†) The Patriots of '37, p. 15.

oath again, etc. Whereupon

Mr. Muir informed the House that a few days earlier, Mr. Hart had told him, personally, that he had been brought up in the Jewish faith and that he adheres even now to this religion.

And Mr. Mondelet informed the House that in a conversation he had with Mr. Hart, he, Hart, had stated, that he could not deny that he was a Jew and he believes in the Jewish religion.

That Hart was not only an avowed but an observant Jew, there is the further testimony of Justice Foucher who, at a previous inquiry, had declared that "He had known Mr. Hart since 1802 as a Jew, that he had never taken an oath otherwise than in the Jewish custom and that he had even asked him, Justice Foucher, for the privilege of being dispensed from coming to Court on Saturday, his day of rest and the day of rest of all Jews."

sufficient reason to prevent them from accepting and occupying any office of trust to which they may be elected or appointed, pray that they be given relief. On the 7th day of February, the same year, another petition was submitted to the Legislature, over the signature of Samuel Becancour Hart, a son of Ezekiel, complaining that he was refused a commission as magistrate of the peace on the ground that he was a Jew—and he therefore prays that the House "relieve him and his brethren from every disability which they are now subjected through the illegal acts of the Colonial Executive".

By this time though the feud between the English "Chateau Clique" and the French "Patriots" was, if anything, more intense than twenty years earlier, the attitude towards the Jews seems to have changed. Even Papineau, the fiery, uncompromising leader of the French group, who had led the attack against Ezekiel Hart and caused his expulsion in 1808-9, now supported the bill to remove the Jewish disabilities. And so, on the 19th of March, 1831, just three days after Nielson had introduced it, parliament adopted, practically without discussion, the bill granting the Jews the same rights and privileges as those enjoyed by other subjects in the province. On March 31st, it was reserved for the signification of His Majesty's pleasure thereon. And finally, on June 5th, 1832, it received royal assent and became law,—placing Canada among the first countries of the world to adopt such liberal measures. Even democratic Great Britain, who in the same year, 1832, had passed its far-reaching Reform Act, had not officially shaken off its anti-Jewish prejudice. More than a quarter of a century was to pass before England would enact a similar law, and that after a struggle which lasted from 1847 to 1858, and followed closely the experience of Ezekiel Hart.

Having obtained their Magna Charta, the Jews of Canada remained apparently contented in the knowledge that they had been placed on a footing of equality with their fellow-citizens. Ezekiel Hart lived to see that his fight had not been in vain, but he had long since abandoned any political ambitions. It was not until 40 years later that the Jews were to profit by his fight. By this time Canada had grown in strength, in wealth, and in wisdom. It had spanned the wide fruitful stretches between the Atlantic and the

Pacific, and realizing the community of interests, and the advantages of unity, was about to see the consummation of the grand ideal of Confederation. From Quebec to Victoria, B.C., was a long stretch, but spiritual values and noble ideals are not circumscribed by physical limitations. The seed of political emancipation, sown in the extreme East, was to bear its first fruits in the remotest western border. Here, in Victoria, Henry Nathan, Jr., an English born Jew, was elected to the British Columbia legislature in 1870, and in 1871 he was returned by acclamation to the Federal Parliament at Ottawa, as one of the two first members for Victoria, when British Columbia was admitted into the Union.

Strange as it may appear, a second cycle of 40 years was to pass before another Jew secured a parliamentary seat. In 1910 S. Hart Green, of Winnipeg, was elected to the Manitoba Legislature.

Quite fittingly, the next Jew to be elected came from Montreal. This was Peter Bercovitch, who was elected in 1916 to the Legislature of Quebec, and successively thereafter at each election so far.

In 1917, S. W. Jacobs, K.C., was elected in Montreal to a seat in the House of Commons—the first Jew to sit in a Federal House since Henry Nathan. Jacobs has been re-elected continuously ever since.

At this date (1932) quite a galaxy of Jews are holding high positions in the Public Service of Canada, in addition to S. W. Jacobs, A. A. Heaps (Winnipeg) and S. Factor (Toronto) represent their respective constituencies in the Federal Parliament.

Peter Bercovitch and Joseph Cohen are members of the Quebec Legislature. Marcus Hyman has just been elected to the Manitoba Legislature, replacing W. B. Tobias, who served from 1926-1931.

No less impressive is the list of Jews elected to Civic honors. All the larger cities, Montreal, Toronto, Winnipeg, etc., have one or more Jews on the City council.

Windsor and Cornwall, to mention two of the larger cities, have entrusted for several consecutive terms their highest office, that

A. HURTIG

Founded by A. Hurtig, 25 years ago, this firm has built up a business that is outstanding among the furriers in the West.

An Example

Of what the Jewish people have contributed to the progress of industry and trade in Western Canada is

A. & M. Hurtig Furriers

INTERIOR OF HURTIG'S STORE

M. HURTIG

Every effort has always been made to give their customers the highest quality furs, backed by expert, careful workmanship and reliable service. This has given them the good reputation they now enjoy.

383
PORTAGE AVE.

A
AND
M
HURTIG

WINNIPEG
MANITOBA

of Mayor, to a Jewish citizen; while a fairly large number of Jews serve on the school boards of various cities and towns throughout Canada.

Generally, as it appears from many of the messages and articles published in this volume, written by men occupying exalted stations, speaking with the knowledge and authority their responsible positions give them—the Jew has always been ready, whenever an opportunity was afforded him, to serve, and serve faithfully, his country, his province, his city or his community.

CHAPTER V.

THE OPENING OF THE SECOND HUNDRED YEARS. EXPANSION OF POPULATION AND TRADE. SETTLEMENT OF PACIFIC COAST

Military activity and commercial exploration give way to economic development. Population increases. The gold rush. Settlement in Victoria and Vancouver.

Broadly speaking, the recorded history of Canadian Jewry may be divided into two almost equal periods of about one hundred years each; the two periods being quite dissimilar in character and achievements.

The first one hundred years (1740-1840) embraces the period of military activity, and commercial exploration, when Jews drifted in individually, actuated, as were others, by a spirit of adventure rather than by a determination to find a home. The second period, from 1840 onward, on the contrary, marks the beginning of the Jewish group-migration. Spasmodic at first, caused by disillusionment with European conditions and by hope for a better future in freedom-loving America. Later, after 1881, this Jewish migratory movement assumed the character of a real flight, an exodus—forced by bloody persecutions, fear and despair.

Canada of the 18th century was as yet a land of alluring mystery, providing an irresistible attraction for the restless young soldier in quest of fame or fortune; and as we have seen, some of the Jews who had come here, even as many non-Jews, had acquired both. Gradually, however, under British rule, Canada assumed more and more the character of a settled, organized country, where the hardy and ambitious could not only live comfortably, but prosper and advance. The British statesmen, unlike the French rulers, had learned to think of their colonies not in narrow terms of immediate exploitation, but in large measures for future expansion. They were dreaming of a far-flung everlasting expansion. They realized or sensed the value of long-range planning and watchful waiting. The Industrial Era was emerging, based on vast enterprises, promising perpetual, ever-increasing, beneficial returns. In short, the days of Government-inspired mass emigration, and state-controlled colonization, were approaching, and Jews, the most mobile of peoples, could not but be drawn into the new currents.

Prior to 1840, the Jews who had ventured into Canada had been of French-Spanish origin—and they were, as we have seen, few and far between. In a whole century no more than 20 or 30 families had established themselves here. After 1840—due to the general restlessness in Europe, larger numbers of Jews streamed in—from various countries: Germany, Poland, Russia; and they began spreading out. The census of 1851 records a total of 351 Jews, distributed as follows:

Lower Canada: Montreal, 181; Quebec, 40; St. John, 5; Three Rivers, 15; other points, 7. Total 248.

Upper Canada: Kingston, 2; Starlington, 5; Wadlington, 7; Galt, 3; Toronto, 77; Hamilton, 4; other points, 5. Total, 103.

Even so, the Jewish population was insignificantly small; 351, out of a total of 1,842,265, or 2 Jews for every 10,000 non-Jews.

However, in the next decade, the flow of immigration grew and the Jewish population increased. The census of 1861 indicates that there were 1,186 Jews in Canada. Strangely, perhaps, there is a falling off during the next ten years (the census of 1871 recording the presence of 1,115 Jews), only to rise again in the following decade. In 1881 we find 2,393—and they cover practically the whole known map of Canada, including Manitoba and British Columbia: the first with 33, the last with 104 Jewish souls.

Still, the flow of Jewish immigration was rather small, as compared to that of other groups. The reason is to be found, no doubt, in the circumstance that Europe was experiencing a profound transformation; enjoying also an era of unprecedented prosperity.

It was the period of transition from the small to the large industry; the era of steam locomotion and railway expansion, of gold-rush, stock speculation, and international exchange. During such periods of prosperity, anti-semitism suffers a temporary lapse, and the Jews, mistaking lethargy for death, ignoring the lessons of history, cease thinking of their children, and of their heritage, and in a mad effort to show their appreciation of the benefits of "emancipation", make of "patriotism" a fetish; and throw themselves blindly in the arms of the unscrupulous demagogues who demand assimilation, when they mean annihilation. (*)

Furthermore, the Jews, the incurable optimists, believed that the wave of Jewish emancipation, which swept over Europe, was genuine and lasting, and threw themselves passionately into the work of hastening the advent of a universal Messianic Era. This wave, which started towards the end of the 18th, had continued far into the nineteenth century. One after another the European Emperors, Kings and Chancellors yielded to the spirit of the time, and formally removed from the statute books of their respective countries the ages-old exceptional anti-Jewish laws. Austria appears to have been the first to grant the Jews emancipation, in 1781. The French Assembly followed in 1791, its decisions being reaffirmed by Louis Philippe in 1831; Turkey, in 1839; Germany, in 1848, and finally, England, in 1858. Even Russia granted a measure of relief in 1804.

BILL OF RIGHTS

S2 C. 56-57. Anno Primo Gulielmi IV. A. D. 1831.

VIII. And be it further enacted by the authority aforesaid, that this Act shall be taken and deemed to be a public Act, and as such shall be judicially taken notice of by all Judges, Justices of the Peace, and all others whom it shall concern without being specially pleaded.

CAP. LVIII.

An Act to declare persons professing the Jewish Religion intitled to all the rights and privileges of the other subjects of His Majesty in this Province.

31st March, 1831.—Presented for His Majesty's Assent and reserved "for the consideration of His Majesty's pleasure thereon."
12th April, 1832.—Assented to by His Majesty in His Council.
5th June, 1832.—The Royal Assent signified by the proclamation of His Excellency the Governor in Chief.

WHEREAS doubts have arisen whether persons professing the Jewish Religion are by law entitled to many of the privileges enjoyed by the other subjects of His Majesty within this Province: Be it therefore declared and enacted by the King's Most Excellent Majesty, by and with the advice and consent of the Legislative Council and Assembly of the Province of Lower Canada; constituted and assembled by virtue of and under the authority of an Act passed in the Parliament of Great Britain, intituled, "An Act to repeal certain parts of an Act passed in the fourteenth year of His Majesty's Reign, intituled, "An Act for making more effectual provision for the Government of the Province of Quebec, in North America," and to make further provision for the Government of the said Province of Quebec in North America." And it is hereby declared and enacted by the authority aforesaid, that all persons professing the Jewish Religion being natural born British subjects inhabiting and residing in this Province, are entitled and shall be deemed, adjudged and taken to be entitled to the full rights and privileges of the other subjects of His Majesty, His Heirs or Successors, to all intents, constructions and purposes whatsoever, and capable of taking, having or enjoying any office or place of trust whatsoever, within this Province.

Photographic Reproduction of the Act Granting Jews Equal Rights

By 1870, as one historian put it: "the Jews of Western Europe could heave a sigh of relief, and contemplate their position with satisfaction. The centuries-long struggle against organized oppression and discrimination seemed won."

Unfortunately, legislative enactments do not necessarily predicate, and are not always followed by practical enforcements. Anti-Jewish prejudice had been sown so lavishly and cultivated so industriously, and so long, that it became impossible even if there had been the will, to eradicate it from the minds of the self-seeking governing classes, or from the guileless masses. It was easy, therefore, for the inveterate enemies of the Jews—the dominant church and the reactionary demagogues—not only to prevent the application of the liberal legislation, but in many cases to cause its repeal.

As a result, the Jews soon became disillusioned once more, and many of them recovered their wandering staff and resumed the quest for a firmer rock upon which to rest their weary feet. And so, the more adventurous of these—or the more far-sighted, bravely resolved to venture across the ocean. Of those that reached the American shores, some, as we have seen, drifted northward into Canada.

(*) For an interesting study of the relationship between economic cycles and the Jewish "problem," see the illuminating article of Menes Berlin in "Isisletter," March, 1932, p. 193.

Here they came by two distinct and independent routes. In the East they drifted in from New York, or directly from Europe, and in the extreme West they came up from California or from England. In both instances they were driven here by the same motives as the non-Jew. In the East, they went in quest of furs and of land; in the West they were lured by the mirage of gold. And here in the West, just as in the East, the Jews soon rose to prominence. They rendered services which won for them early recognition. Not only did they rise to positions of honor and distinction, but they gained these in a much shorter time and with less effort than their brethren in Eastern Canada. Nor did they have to put up such a dramatic struggle as Ezekiel Hart and his successors had. Furthermore, the distinctions once attained were to endure longer and remain unassailed. But this was, perhaps, natural. In the first place, the fight for civil equality had been won. The act of 1832 was upon the statute books, and further enactments left no room for doubt that Jews in Canada had absolutely the same rights in every respect as all other citizens. Secondly, here in the West, the Catholic Church, the perennial foe of the Jew, happily, had no ascendancy, and could not attempt to offer unjustifiable resistance.

Because of its easier accessibility, and above all, because of the rumors that it was strewn with gold, Vancouver Island was the first portion of the furthestmost Canadian West to be explored and inhabited, and Victoria became the centre of attraction—and Jews came with the very first group of gold-seekers who landed here.

When the rumors of the discovery of a new Eldorado in British Columbia reached California in 1856, the brothers Oppenheimer—youthful, intelligent, intrepid—who had come from Germany to San Francisco but five years earlier—loaded a few packs of merchandise and boarded one of the first boats which carried the frenzied gold-rushers to Victoria. There they pitched their tent and reaped their harvest. For two Bonanza years they were the only Jews. In 1858 others came. Kady Gambitz, the brothers Lumby and Seilim Franklin, Gustave and Emil Sutro and others. By 1862 enough Jews had settled to make it necessary for them to erect a House of Worship. This need was accelerated by the fact that some of the Church of England teachers in the schools had shown an excessive zeal and attempted—as a correspondent of the London "Jewish Chronicle" of the day expressed it: "to seduce (the Jewish children) from the religion of their fathers."

The ceremony attending the erection of the Jewish synagogue in Victoria on June 2nd, 1863, indicates that the relations between the Jews and the Christians were of the most cordial. "For the people of that city the whole affair was a sort of gala occurrence. The band of H.M.S. Topaz came from Esquimalt to take part in the ceremony. The members of the Hebrew congregation were met in open procession by the Germania Sing Verein, the French Benevolent Society, St. Andrew's Society, Masonic Lodges, Fraternal Societies, officers and others, who marched in parade to the site where the cornerstone was to be laid." One of the speakers, in addressing the congregation, rose to heights of poetical eloquence: "Who would have thought," said Samuel Hoffman, "that in the short space of five years we should have a temple erected where aborigines were then lords of the dominion . . . who would not have ridiculed the idea that where, ere now, naught but the hunter's step and wild beasts' roar disturbed the wilderness, should at this early day be erected a synagogue to the scattered tribes of Israel?"

The "British Colonist" of June 3rd, 1863, reporting the ceremony, concluded:

"Thus terminated an eventful day in the history of the Jews in Vancouver Island, and it must be a source of infinite gratification to that body, that the ceremonies of this day, partaking as they did of a purely denominational character, were participated in by all classes of our community with a hearty good-will and brotherly feeling, evidencing in acts more powerful than words the high esteem in which they are held by their fellow townsmen of the city of Victoria."

Just how highly esteemed the Jews were, was to be demonstrated shortly in a very concrete form. In 1866 Lumby Franklin was elected Mayor of the city, while his brother Seilim was elected in 1870 a member of the Colonial Legislature. In November of the same year, Henry Nathan, Jr., English born, was elected a member of the upper chamber of the B.C. Legislature, and as such assisted in bringing the colony into the Confederation. His labors were rewarded, for when elections for the House of Commons at Ottawa took place in 1871, he was returned by acclamation to one of the two seats representing Victoria; and again re-elected in 1872.

The prominence these men achieved was due not alone to their personal character and ability, but also, or perhaps more so, to the zeal, industry and enterprise the Jews generally displayed in promoting and accelerating the economic development of the new country.

Like their brethren in the East, the Jews of British Columbia, small in number as they were, threw themselves with all their native energy and enthusiasm into the work of constructing better means of communication and establishing industrial and commercial enterprises.

The possibilities for development in Vancouver Island proved limited, and the sources of gold—disappointing. The more practical and far-seeing minds soon realized that the coastline and hinterland of British Columbia possessed greater possibilities, and many of these moved over and settled in Vancouver.

Among the first to come were the Oppenheimers, who immediately plunged into the work which was soon to gain for them public recognition and material rewards. Of the two brothers, David seemed to be the most active and aggressive. He was president of the Vancouver Improvement Company, of the Vancouver and Westminster-Tramway Company; the Vancouver Board of Trade, the B.C. Dredging and Dyking Company; Vancouver Club, and many other business and social organizations. Such activities could not pass unnoticed. Both brothers, David and Isaac, were elected by acclamation as members of the City Council almost as soon as the Council came into being (1886). In 1888 David was elected Mayor, and Isaac, Alderman. David was honored with the highest office in the city for three successive terms, and his popularity was such that the city erected a monument in his honor and placed it in their most favorite location in Stanley Park.

Other Jews active in those earlier days were the Leumaisters, Sperbergs, Satros, Keshland, Leiser, Davies, etc.

Immediately after the incorporation of the city the Jews founded their first synagogue (in 1887). Originally, it functioned as an Orthodox Congregation, but in 1890 it adopted a semi-reform ritual, and the Temple Emmanu-El continued to function as such until the erection of the Shaarey Zedek, with which it amalgamated.

In 1905 the Jewish population of Vancouver had increased by the addition of arrivals from the Western Prairies, from Russia, etc. The need for a strictly Orthodox Congregation arose again, and they founded the "Sons of Israel" Synagogue, which appears to have languished for a few years, and eventually was replaced by the Shaarey Zedek. In 1918, a new Synagogue was built at a cost of \$50,000, with the co-operation of practically all elements of the Jewish population. The building committee consisted of Max Grossman (chairman), Charles Goldberg, David Marks, Nace Swartz and M. Stochinsky. Mr. I. L. Kostman became its first president.

CHAPTER VI.

THE SETTLEMENT OF THE WEST

The opening of the prairies. Jews drift into Winnipeg. Historical sources. The first Jewish medical officer. The shadows of the Russian pogroms.

If the Jews were attracted, at first, to Eastern Canada by a spirit of adventure and the prospect of profitable trading; if they drifted towards the Pacific coast, lured by the mirage of gold—their settlement in the Prairie Provinces was dictated neither by a spirit of speculation nor by the hope of immediate glittering rewards. Motives much more humble, causes more fundamental and enduring impelled people to seek a home here. For the others—the non-Jews—it was the land-hunger; for the Jews it was that, and more . . .

It had to be that, and more—for Jewish people, forcibly habituated to a massed, cramped city life—to venture to the remote, broad, uninhabited fields of the North West, where they would be isolated by thousands of miles from civilization. Indeed, for most people, the Great North West was still a land where the Indians and the buffaloes were the sole supreme and untamed masters, subdued only by "Gentlemen Adventurers of England trading on the Hudson Bay". For though these "gentlemen" took possession of this vast empire, by the charter granted to them on May 2, 1670, very few white men settled here—until that band of dauntless pioneers, gathered in Scotland by Lord Viscount, Thomas Douglas Selkirk, in 1811, reached the forks of the Red and Assiniboine

GREETINGS

AS A CANADIAN CITIZEN, I rejoice, together with all other Jews of Canada and elsewhere, that the Canadian Statesmen of One hundred years ago, were far-visioned enough and liberal-minded to place the Jews of our Country on a footing of equality with all other elements of the population.

I feel proud, too, that the Canadian Jews have shown, by the contribution they have made during the intervening years—and continue to make—that they fully appreciate the privileges and responsibilities of Citizenship.

SOLOMON GOLD.

Founder, Director and the Largest Preferred Shareholder of The WINNIPEG COLD STORAGE CO. LTD. President, KANGOLD SILVER FOX FARM CO. LTD. Vice-President, . . . FOX VALLEY GRAIN CO. LTD. Founder and President, GOLD GRAIN CO. LTD. Vice-President, . . . PREMIER ICE CREAM LTD. Vice-President, . . . ASSINBOINE GRAIN CO. LTD. PURVEYOR TO 2ND CONTINGENT, C.E.F., WINNIPEG

The Cold Storage was built in 1908, the first Cold Storage plant built in Canada by Jewish initiative. All Grain Companies in which S. Gold was interested, owned and operated their own elevators

S. GOLD

SOLOMON GOLD

came to Winnipeg in 1904. From the start he determined to engage in such businesses as were not overcrowded. He preferred to explore new fields of endeavor. Together with his brother, Meyer, he started a wholesale poultry and produce business, catering exclusively to large hotels and restaurants. In this way they secured, soon after their arrival, a contract for supplying selected poultry and produce to the C.P.R. Hotel and Dining Car Services. This contract they held for seven years in succession. The next venture was the building of the Winnipeg Cold Storage (1908), followed in 1909 by the establishment of the Premier Ice Cream Co. Ltd., which continued until the outbreak of the war. In 1914-15 Mr S. Gold secured the contract for catering to the Canadian Expeditionary Force in training at the Exhibition Grounds and Minto Barracks, for which services he received two gold medals. In 1915 the Gold Grain Co. Ltd. was founded—through which he established a connection with the grain trade which lasted until 1929. During this period Mr. Gold became interested in several grain companies in associ-

tion with Randall, Gee and Mitchell Co., The McLaughlin Elevator Co., etc. All these grain companies owned and operated their own elevators. By 1929 these companies owned 14 elevators at various points in the West, and one Terminal Elevator at St. Boniface.

With the growth of the Pool System in 1929, Mr. Gold disposed of all his elevators, dissolved the grain companies and turned his attention to the Winnipeg Cold Storage Co., becoming the largest preferred shareholder in this company.

Simultaneously, in association with Mr Dan Kane, he established the Kangold Silver Fox Farm, near Winnipeg.

Mr. Gold has been a liberal contributor to the Zionist Funds, the Jewish Cultural and Fraternal institutions of the city—but, above all, he gave unstintingly of his personal services to individuals and causes which needed his assistance, and where his influence and connections might be helpful.

In Token
— of —
Excellence

Presented to
S. GOLD
Caterer to Troops
at Exhibition Barracks
By Members of 2nd Contingent
In Token of the
Excellent Catering Supplied
and Willingness to Give
Best Service and Satisfaction
At All Times.
Winnipeg, Manitoba
1914-1915

As a Mark
— of —
Appreciation

— TO —
S. GOLD
From N.C.O.'s and Men of
5th Artillery Brigade, C.E.F.
As a Mark of Appreciation for
His Services as Caterer at
Exhibition Grounds
Winnipeg
April, 1918.

Two Gold Medals presented to Solomon Gold; one by the members of the 2nd Contingent, C.E.F. and the second by the N.C.O.'s and Men of the 5th Artillery Brigade, C.E.F. as a mark of appreciation for his services as Caterer to these troops, prior to their departure for the War-front, 1914-1915.

rivers and established the first "white" colony. The hardships these settlers had to endure, and the fortitude they exhibited, grips the heart and fires the imagination. Lord Selkirk himself, that "figure around whom swings the new era, a dreamer, whose dream is neither gain nor glory, but the phantom thing man calls—Good"—Lord Selkirk did not land here until five years later (1816), when he found his proteges "scattered and battered and miserable . . . wandering like children of Israel in the wilderness of woe," driven by the hirelings of the Hudson's Bay Company. "Rude little thatched-roofed cabins had been knocked together, with furniture extemporized of stumps. Around each cabin there swayed in the yellow July light, to the rippling prairie wind, tiny checker-board patches of wheat and barley and oats, first fruits of infinite sacrifice, of infinite despair—types for all time, sacrificial and sacred, of the pioneer." The small, forsaken colony managed to survive, despite the most harrowing, tormenting assaults, and lack of means or support. Little by little the colony grew and prospered. By 1835 enough people had settled here to want a government. "Year after year, for twenty-five years, crops have been bounteous, flocks have multiplied, granaries are bursting with fullness of stores. Though there is no market, there is plenty of land. Though there is little coin current of the realm, there is no want." No, nor peace either. Trouble between rival factions continues. In 1869 a rebellion breaks out, but is speedily checked by an expeditionary force of 1,200 men, which left Toronto in May (1870) and reached Fort Garry on the 24th of August. By that time Winnipeg had grown from a trading post into a town, ambitious to be incorporated, and with visions of becoming a great metropolis; although, as one eyewitness states, they had as yet "no bank, no insurance office, no lawyer, only one doctor, no city council, only one policeman, no taxes, nothing but freedom; and though lacking several other so-called advantages of civilization, we were, to say the least of it tolerably virtuous and unmistakably happy." The map of Winnipeg that year shows only one road, now Main Street, and a couple of dozen houses, with a population of about a hundred souls. There were neither stage line, express nor steamboat running to or from Winnipeg. A bootblack turned up in the summer of 1873, "but our mud was too much for him, and he soon gaye up." The city was incorporated in 1874. (The census of 1875 gives a total population of 3,000 souls). On July 6th of the same year, the Manitoba Free Press came to the front with the first daily edition. In 1876, the first locomotive was brought into Winnipeg, and thereafter began the unprecedented influx of strangers. On Tuesday, Dec. 3, 1878, the last spike on the Pembina branch of the C.P.R. was driven, the spike that established communication between Winnipeg and the outside world, and with the entrance of the C.P.R. the real progress begins and Winnipeg becomes, in fact, what she had aspired to be, and what its founders had intended her to become—the gateway to the bounteous Great West.

The hunger for funds, and the need of disposing of their millions of acres of land, drove the C.P.R. to start a forceful publicity campaign throughout the United States and Great Britain. The bright pictures conjured by the magicians in charge of publicity could not fail to make an impression. Thousands of immigrants and speculators began to rush towards Winnipeg. Among these, also—as was inevitable, a number of Jews—mainly from the south. Max Goldstein is credited to have been the first Jewish settler in the Northwest, having opened a store in Qu'Appelle, Sask., as far back as 1877. — The late Mrs. G. Frankfurter assured me that one Symons had conducted a small wholesale and retail fur and notion business in Winnipeg before 1878; though I could not find her statement confirmed (†).

And here, perhaps, I may be permitted to unburden my feelings of disappointment that, despite a fairly diligent search, I could discover but little documentary evidence to establish definitely some of the facts recorded in this historical survey of the life and efforts of the earlier Jewish settlers. The only available records were the files of the local newspapers, and these, while they furnish a most striking picture of the arrival of the first group of Jewish settlers in Manitoba, in 1882, and give us a glimpse into the condition of the small group of Jews living here at the time, pass silently over any further manifestation of Jewish life. (*). And so the only sources of information we have—aside from the newspapers, are the reminiscences of the survivors and their verbal

description of events, the significance of which is either magnified or minimized, according to the temperament and character of the story-teller.

True, there are available a few contributions to the history of the Jews of Winnipeg, written by men more or less gifted with historical insight and literary talent. The first and most intensive effort was made by Mr. A. Osovsky, who published a series of articles in The Israelite Press and in the Canadian Eagle, for which we must be truly grateful. It is to be regretted that means were not found to continue the record he originated and so ably started, in the Zionist "Gbliden Book"—for it is from this source that we have been able to gather much of the material for the following pages. But he, too, like J. J. Goodman, Moses Finkelstein, and perhaps others, have either related as faithfully as they were able to, the accounts given to them by some "old-timers", long after the events which they were describing had taken place, and the recollection of which would be dim and distorted—or if they have drawn upon their own recollections, these do not go further back than a few years. And when you, too, visit the old-timers and induce them to force their memory back and guide them over grounds which they would rather leave undisturbed, since there is little that is not bitter in it—you find that the early life of those pioneers was devoid of chivalry or heroism, unless it be the heroism of dauntless fortitude and endurance in the face of hardships, poverty, loneliness, longing and helplessness.

As we have seen, the census of 1881 indicates that there were 33 Jewish souls in Manitoba; 21 of these in Winnipeg, 7 in Emerson, 3 in Morris, and 2 more in the "extensions". Among these were the families Coblentz, Philip Brown, Wm. Harris, Louis Wortheim, Benjamin and Adolph Beaber, the Goldsteins, Isaak Berkman, Jack Hyman, Dave and Simon Ripstein, H. Rosenthal, I. Goldbloom, Geo. Frankfurter and V. Victorson. (*)

Particular mention should be made here of Dr. Vineberg—the first Jewish physician to practice in Western Canada, and, in all likelihood the first Jew to hold an official position in Western Canada, that of Board of Health Officer, who was highly regarded. It is strange that none of those who wrote historical sketches of the period, or talked about those early days, mentioned Dr. Vineberg. Our discovery of him came about quite unexpectedly. In the columns of the Free Press of June 3, 1882, we read the report of an accident, in the course of which it was stated that "The party at once drove into Portage and the wounded man was placed in charge of Dr. Vineberg." Upon further inquiry we discovered that though he practiced in Portage la Prairie, he was fairly well known in Winnipeg; but he had left for New York so long ago, that he was forgotten. We learned, however, that he has been on the staff of the Mount Sinai Hospital ever since. Dr. Vineberg is one of the oldest graduates of McGill University. He received his diploma in 1878, at the age of 21 and upon leaving Canada in 1883, acquired a very high standing in the medical world. To our letter of inquiry, Dr. Vineberg was good enough to reply as follows:

New York, January 13, 1932

Mr. H. E. Wilder, Israelite Press Building, Winnipeg, Manitoba, Canada.

Dear Sir,—In reply to your favor of the 2nd inst. I am the Dr. Hiram N. Vineberg who practised in Portage la Prairie in 1881, 1882 and 1883. Although I was the only Jew in the town, I soon acquired the leading practice. As well as I can remember, there were at least four other physicians practising in the town. I was appointed Board of Health Officer, Joseph Martin, who afterwards became prominent in politics, occupied the same building, and we became very close friends. I was on intimate terms with the ministers (four or five) in the place. I was especially intimate with the Reverend Mr. Fortin, the minister of the Episcopal church, and Mrs. Fortin, a most highly cultured and broad-minded woman, and her two charming daughters.

I did not encounter any prejudice whatever, and there was no doubt as to my religion from the very first.

On the eve of my departure a dinner was tendered to me, at which most of the leading citizens were present. Many complimentary and flattering speeches were delivered. All expressed the wish that I would return soon to resume practice there. I went abroad for a year, visiting the leading European clinics, then settled in this city (New York).

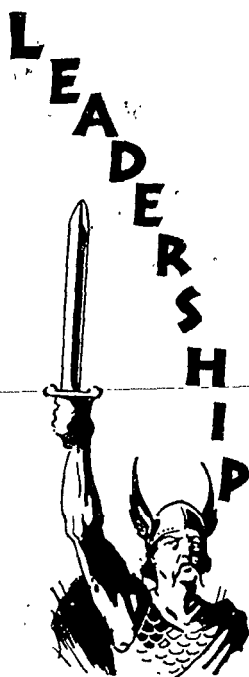
HIRAM N. VINEBERG.

Owing to their small number, and perhaps, their unsettled state, these few families could not afford a synagogue, but they did rent a hall, the Orangemen's lodge room on Graham Street, and here they conducted their High Holiday Services, in the fall of 1881, under the leadership of Mr. Benjamin, who was invited here for

(†) In the Free Press of May 25th (1882) we also find this item: "A parcel was received (by post) for Mrs. Cohn." None of the records so far published mention a Mrs. Cohn living here at the time. In the list of school graduations, of June 30, 1882, we find the name of Annie Cohn, passing from grade III to IV. Other names mentioned are Sidney and Rhoda Wertheim, Sylvia and Belle Huber and Alfred Frankfurter.

(*) That Jewish merchants or traveling salesmen must have come quite often here, is certain. We find, for instance, that "S. J. Cohen, Jeweller, of Halifax," was registered at the Queen's Hotel on June 5th.

(**) A not inconspicuous figure in the city at the time was one Joseph Wolfe, who did a thriving real estate business, and was at one time alderman. Although he did not profess to be a Jew, and was believed to be converted; it is said that before his death he had asked to be buried in accordance with the Jewish ritual.

•
**Down
through
the
ages**
•

**Quality in Merchandise . . .
Reliability Integrity**

these things have
dominated all successful pri-
vate and business enterprise.

• • •

Co-incident with the growth of West-
ern Canada, the name "NABOB"
has come to mean . . . "Quality"
in pure food products . . . an
institution backed by sound business
principles . . . a worthy pioneer
Western Canadian Firm.

the purpose, and thus the first Jewish Community of Winnipeg was established. This community might have continued to live undisturbed for many a year, had it not been for the impetus that it received from the effects of that red-letter year in the annals of the Jewish History—the year 1881—which marks the beginning of a new chapter, to this day not yet closed, in the martyrology of the Jews in the Central and Eastern European countries.

Today we are accustomed to believe that the disturbance at any point of the terrestrial globe in the political or financial world affects simultaneously every other point of the globe. The seismographic sensitiveness of the politico-financial machinery is sure not only to record, but to reproduce immediately, the disturbance everywhere at once, with almost equal force and intensity. In 1881 such a disturbance travelled with a relatively moderate speed, and so we find that while Winnipeg and the Northwest Territories were living in a continuous glare of exalted hope—the Jews in Russia and Roumania woke up from their dreams of bright expectations only to find that, day by day, terrifying, black, fretting clouds were gathering over their heads, rushed there by that blackest of black devils, Pobyedonostzev, "the resuscitated Torquemada," who upon his appointment as procurator of the Holy Synod, made the solemn declaration that under his rule "one-third of the Jews in Russia would be forced to emigrate, another third compelled to accept baptism, and the remainder would be brought to the verge of starvation", and for this platform the dark-souled priest secured the approval and support of his Emperor, Alexander Third, who just then, in 1881, succeeded his father, Alexander Second; not, however, with the intention of continuing the favorable and progressive policy that his father, whom Disraeli had singled out as being "the most benevolent prince that ever ruled Russia", but to inaugurate a policy "not only of reaction, but of return to medieval methods". Pobyedonostzev, true to his word, immediately began his nefarious activity, and . . . the Jewish tragedy of the eighties began to be enacted, the details of which are too horrifying and too well known to be told here.

CHAPTER VII.

THE ARRIVAL OF THE FIRST JEWISH GROUP IN WINNIPEG, AFTER THE POGROMS OF 1881

An informed and enlightened press. Liberal spirit. Community aroused. Refugees arrive. Hope and disappointment.

Despite their isolation from the rest of the world, the inhabitants of Winnipeg were not unfamiliar with the calamity that had befallen the Russian Jewry. The "Manitoba Free Press", then, as now, sensitive to all currents of oppression, had often recorded, not unprotestingly, the inhuman treatment to which the Jews of Russia had been subjected. Glancing through the files of the Free Press of those days, we find almost daily items such as these:

"Moscow.—Seventy Jewish farmers have addressed a memorial to the Minister of Finance regarding the disastrous consequences of expelling Jews."

"Few things are stranger than the capricious manner in which laws affecting the Jews have been made in Russia . . ." (May 22, 1882)

On May 23 an article of more than half a column appeared under the heading: The Suffering of a Russian Jew describing the heart-rending experiences of one John Natika: "I cannot speak . . . my tongue was cut out in Russia."

Then again, we read, in a later number, a "Dispatch from Austria": "In the crush of Jewish refugees at Brody, yesterday, one man was killed . . ." (*)

Even "The Times", the second newspaper of Winnipeg, though decidedly conservative in its tendency, and which was later to be rather outspoken in its unfriendly attitude towards the group of Jews who landed here—kept its readers informed as to the unhappy lot of Jews in Russia. Thus, in its issue of February 10th, 1882, there is reproduced an article from The London Times, under the following headline, prominently displayed in bold type: "Russian Horrors: A nine months' monstrous record of rapine, murder and every outrage." Below this is a sub-heading: "Trustworthy

(*) No less significant of the spirit of the time is this short item, from the Free Press of May 16, 1882: "It is a gratifying proof of modern tolerance that when the church of the Incarnation of New York was burned, the Jewish Temple Immortal, in common with Christian churches, offered its hospitality to the homeless congregation, which was 'accepted'. Its significance, to us lies not in the fact that the Temple Immortal should have offered its hospitality—but that an item such as this with its comment should appear 50 years ago in a newspaper published so far away from New York."

facts revealing an extraordinary Reign of Terror". The article contains a chronological description of the bloody events of 1881, revealing the vicious role the government officials played in instigating and abetting the horrible pogroms. The day before, The Times (of Winnipeg) had published the following telegram: "Russia: The Jews.—General Ignatieff, by receiving Jewish delegates, said he hoped, before many months, the Western frontier would be open to the Jews. (††) The murder of a Jewish family near Novodar was committed by peasants without the slightest provocation". As there were no more than eight Jewish families in the city at the time, the publication of such items cannot be ascribed to an intention to serve these few. It indicates, rather, that the editors of these newspapers were actuated by a feeling of protest against the perpetration and condonation of such acts of wanton cruelty—as well as by a feeling of sympathy for the oppressed. Little did these editors suspect that they and their readers would soon be called upon to demonstrate their sympathy to these very victims of Russian persecution. Nor were they to be found wanting when the test came. It was on May 23, 1882, that the big-hearted men of the plains first learned that they were going to act as hosts to some of the Jews rescued from under the heel of the tyrant. On that day the Free Press published the following item:

"A number of Jewish refugees who have been driven from Russia by persecution, robbery and murders, started a few days ago from Toronto for Winnipeg. They formed half of a party, the balance of which remained in Toronto, being taken in hand by the Toronto Branch of the Anglo-Jewish Association. Mr. Braun, tailor, of this city, has received information that the party consists of 15 men, eight women and one child. As to occupation, the men are comprised of carpenters, blacksmiths and bricklayers. The members of the Jewish Company here are not very numerous, but they are doing what they can to prepare for the reception of their coreligionists, and to secure for them the immediate employment which will no doubt be absolutely necessary for them. Arrangements have been made with Mr. Magelsdorff, assistant immigration agent at the Government sheds, for quarters for the party until some other provision can be made. Mr. Braun has received from Mr. Montgomery a promise of employment for the blacksmiths, and no doubt all the rest will soon find work of some kind or other. The sufferings which these people had to undergo will open the hearts of the people of Winnipeg, and make them ready at least to give the foreigners the opportunity of helping themselves."

We can only imagine the great excitement and still greater concern of the small Jewish community when they heard of this. It is true that in 1881-82, Winnipeggers generally ceased to become excited at the news that large groups of immigrants were arriving. Whole armies of them were coming in daily. The gates of the Great North West had been thrown wide open—as though ready to receive with an affectionate embrace, the land-hungry of the whole world. The fame of its bountiful harvests had circled the earth. Its generous homesteads were attracting the disappointed as well as the restless and ambitious of all the lands. The boom of 1881 may have come—and gone, but the millions whom it had aroused had not heard that the "balloon had been punctured", (*) and they were still coming, not in tens, not in hundreds, but in thousands. "The train for the West left this morning at 8.30 with about 500 people, principally immigrants destined for the land." "A thousand English farmers arrived on Sunday, 300 for Manitoba." (**) Such items were now commonplace, and the readers would most likely pass them over with complacent indifference. For these swarms of immigrants Winnipeg was merely a "stop-over" station. They would vanish almost as soon as they had come: gulped by the man-craving, seed-famished, yield-expectant, millions of virgin Western acres.

The group of Jews now on the way were also coming with the hope and expectation that they would go on the land. But the Winnipeggers did not know of it. All they knew was that these people were refugees from mad Russia, and that they were destitute and helpless. Temporary shelter had been provided for them by the grace of the Dominion Government, who permitted them to use the long abandoned and dilapidated old Immigrants' shed. But they would still need food and probably clothes. With characteristic energy the small Jewish community prepared themselves for the emergency.

Twenty-four souls—was not too big an order, even for the few Jewish families that had obtained a foothold here. These did not know, but were soon to learn, to their dismay, perhaps, that their resourcefulness and generosity would soon be taxed, when the next party (of which these 24 were merely the forerunners), consisting

of several hundred souls, would reach Winnipeg. The arrival of this small group, on Friday, May 26th, aroused, naturally, the curiosity of the whole city. They were subjected to a sympathetically critical examination—but they gave a good account of themselves. Witness the Free Press, Saturday, May 27th, 1882:

"Jewish refugees from Russian persecution, who were stated, in a late number of the Free Press, to be on the way to this province, arrived yesterday. The party consists of 15 men and the wives of four of the number, making in all 19; besides whom four in charge of baggage have not yet arrived. Accommodation was provided for them at the Government Immigration buildings on Fonseca Street West. There is among the men three carpenters, one blacksmith, one cabinet maker, one painter and one dyer, the remainder of the number being farmers. They are all young, none of them being over 30 years of age, and they are stalwart looking and evidently intelligent. They are able and willing to work and ready to avail themselves of any opportunity that may be afforded them of earning an honest livelihood. The members of the Jewish community here are doing all in their power to provide for the immediate wants of the people, as they are entirely without means; but as the community is small, embracing only eight families, they would be glad of the assistance of any who may be able to help, especially in finding immediate employment for the strangers. Those who desire to do so can apply at the immigrant sheds, where the agent in charge of the caretaker will be able to interpret for them. Of course, none of the party can speak English, but as they have all some knowledge of German, no great difficulty will be found in obtaining the assistance of persons able to converse with them."

When this group of 24 brought the news that nearly 300 others were being directed from Toronto to Winnipeg, the local Jewish "old-timers" became alarmed. How could they—a mere handful of them, take care of such a multitude? They met hurriedly and decided upon a line of action. As usual, the first thing they could think of was to try and postpone the evil; the second, to enlist the help of the citizens generally. A despatch was forwarded to the Jewish Committee in Toronto, demanding that the immigrants destined for Winnipeg be detained there "until better arrangements than now exist could be effected". But who would listen to such demands? Toronto Jewry, as the Jewry of every large city, both in Europe and America, had been equally hard pressed, and just as unexpectedly compelled to take care of thousands of refugees. The dam had burst in Russia and the flood of Jewish immigration had overflowed into every centre—pressing forward unrelentingly; rousing the unprepared, unorganized local communities everywhere, and taxing their resourcefulness. There was nowhere a reservoir large enough to absorb all comers. Every community made desperate efforts to unload its burden onto another community. Naturally, United States was the ultimate hope of all. But even United States, despite its willingness, could not cope with such a situation. So a portion of this flow had to be diverted into some other channels. Next to United States, Canada was looked upon as the "promised land". The enthusiasm of the Western boosters was contagious. When the English Jews were called upon to lend a hand to the Russian refugees—they immediately turned their gaze to Canada. The Mansion-House Committee resolved to direct their overflow Canada-wards. And hither thousands of Jews came, not wholly embittered, but rather hopeful. For many of these actually desired an opportunity to become farmers. It was not a spontaneous desire. The thing had been considered for months, for years. For just at that period the Jewish intelligentsia, under the spell of "The Haskalah (Enlightenment) Movement", groping for a permanent solution of the Jewish question, had finally evolved both a theory and plan of action; or rather two theories almost diametrically opposed to one another. One maintained that the solution of the Jewish problem would come only with the advent of the New Society, constructed on the basis of Marxian philosophy, which assumed that the notion of race or nationality was fictitious, and that racial differences were figments of the imagination, or, at best, an artificial by-product of class distinction, all of which would disappear, with the effective levelling of all humanity, by the pressure of economic forces. The other school, on the contrary, assumed not only the existence, but the indestructibility of ethnical groups, each with different, innate characteristics, which were not, however, mutually exclusive or antagonistic. Furthermore, this differentiation was to be retained, for it contributed to the well-being, and increased the happiness, of all. The clash between these opposing schools—cosmopolitanism and nationalism—was open and severe. However, both agreed to a large degree on this one point: The Jewish masses were at a disadvantage because they were not rooted in the soil. They ought to break through any artificial or natural resistance, cease being "luftmenschen" (living on air, leading a precarious existence), and come down to earth. A "back-to-the-land" movement was initiated. The Nationalists (Chov'v'e, Zion) (*) advocated a return to the Holy Land—of Palestine. Others

(††) This refers to the authorized statement published in January, 1882. See Dubnow "History of the Jews of Russia and Poland" (Jew. Pub. Soc., 1918), Vol. II, page 285. This reply of the all-powerful minister increased the panic among the Jews of Russia. The Jews were publicly told that the government wished to get rid of them.

(*) J. W. Daffoo, "Four Decades of Economic Growth" (Canada and its Provinces, Vol. 20)

(**) Times, May 29, 1882. Free Press, May 30, 1882.

(*) "Lovers of Zion"—precursor of the modern "political" Zionist movement. As a result the "Bilu" movement was started, and a group organized which went to Palestine establishing the first Jewish colony there, which celebrated, this year, its 50th anniversary (Rishon le Zion).

Edmonton

The Capital City With Capital Opportunities

Strategic

Progressive

Wholesale, Industrial, Railway and Distributing Centre with two Transcontinental Railways.
National Railway Shops for Western Canada.
Seat of Provincial University.
Finest Agricultural, Livestock and Dairy District.
Important Packing Plants.
Mixed Farming Opportunities Unrivalled.
Population, 79,059.

Edmonton has largest Butter output in Canada.
Large Stockyards; turnover,
Unlimited supply of Coal.
Natural Gas.
Shipping point for great northern fur trade.
Excellent Gold Links.
City-owned and operated Public Utilities. Net surplus 1931, \$514,497.39.

Alberta's International Wheat Championship Record

Alberta continues to hold the premier position in Wheat raising. Mr. H. Trelle of Wembley, Alberta, having won the International Wheat Championship at Chicago for both 1930 and 1931. Mr. Trelle also secured the world's championship for Wheat and Oats in 1926, and again for Oats and reserve championship for Wheat in 1927 and 1928. In 1929 the world's championship for Wheat was won by Mr. J. H. B. Smith of Edson, Alberta.

D. K. KNOTT, Mayor.
D. MITCHELL, Commissioner.

From Father to Son--

For over 100 years the house of Abrahams has been identified exclusively with the Hat Manufacturing business.

Starting in Luton, England over a Century ago the present descendant of this famous Hat family, Mr. S. J. Abrahams, is now the controlling head of the Sunbeam Hat Shops, Mfgs. of Ladies' ultra-Smart Millinery. A small but thriving Regina Industry. Merchants are cordially invited to call in and visit our plant and store or to write for particulars of our wholesale service Ladies desiring a particular model of hat can be sure of obtaining it at the Sunbeam Hatters whether it be straw, felt or any other material.

Just Name It and We'll Make It.

SUNBEAM HAT SHOP

12TH AVENUE

REGINA

SASK.

sisted on the right of becoming farmers in their country of origin or wherever the opportunity might offer. As an opportunity did offer itself—so glaringly—in Canada—here they came.

The Toronto Jewish Relief Committee did not wait for any advice from the West. Long before the telegram forwarded by the Jews of Winnipeg reached them, they had already shipped a train load of Jews on to Winnipeg, and merely advised Winnipeg of this in the following communication:

Toronto, May 25th, 1882.

"Two hundred and forty-seven tinsmiths, copper-smiths, bricklayers, carpenters, agriculturists and others passed through here early this morning. Will leave Sarnia tomorrow night by Steamer Ontario. Sir Alexander Galt, member of the London Mansion House Committee, at present in Montreal. We have no doubt that Government authorities will receive official advice and instruction in reference. M. & L. Samuels, Benjamin & Company."

We quote again from the ever alert Free Press:

"As may be supposed, the above information has produced no small stir in the little community here. With a very commendable enterprise they at once held a meeting, on receipt of the telegram, and with very great liberality, subscribed among themselves the large sum of \$360.00, for the purpose of assisting their coming co-religionists. They also took steps to try to interest a number of influential citizens on their behalf. Several of the aldermen were spoken to, and they agreed to bring the matter before the City Council at its next meeting. As our new country requires all the able-bodied workmen it can get, no doubt very little effort will be necessary to provide all these men with work of some kind. Only this case differs from the ordinary ones in that immediate steps will need to be taken by citizens to direct these people and assist them, seeing that they will be unable to scatter about our streets and make inquiries for themselves. Rev. Mr. Silcox has intimated his intention to call the attention of his congregation tomorrow to this important subject, and it may be that other clergymen will think it well also to make reference to the matter."

The "commendable enterprise" shown by the local Jews could not fail to impress their fellow-citizens. Supported by the press, the Jewish committee succeeded in enlisting the assistance of many prominent personalities. Their plans are thus outlined:

"In connection with the question of providing for the wants of the large number of Jewish refugees from Russia, who are expected to arrive here in a day or two in a destitute condition, the excellent suggestion has been made that a general relief committee be formed, with the object of receiving contributions for the relief of destitute immigrants, without any reference to religion, nationality, or other sectional distinction. The members of the Jewish Community here say they would be willing to hand over to such a general committee the funds which they have already contributed, amounting to several hundred dollars, for the relief of their brethren whom they are expecting. At the same time they are sparing no efforts to do the work themselves, as far as they are able, for their own people. On Saturday a deputation called upon the Bishop of Rupert's Land and laid the case before him. His Lordship expressed a deep interest in the movement and gave them letters to Messrs. Fortin and Pentreath, Ven. Archdeacon Jinkham, and His Worship the Mayor. He also made the liberal offer of \$100 toward the establishment of a relief fund, on the event of a citizens' committee being formed to take charge of its administration.

"The Mayor, on being interviewed, stated that there were several cases of distress at the sheds requiring relief, and favored the idea of establishing a central relief board."

His Lordship, the Bishop of Rupert's Land, was more than sympathetic—he wanted immediate action. He opened a subscription list for a fund to help the new arrivals. As stated above, he himself headed the list with a personal offer of \$100.00 and wrote to the City Council "to do something about it". His letter was read at the council meeting of May 29th. The City Fathers of 1882, however, were just as "wide-awake" as their successors of 1932. Though the city had been incorporated but a few years earlier, the aldermen had already become pastmasters in the art of "passing the buck". When His Lordship's letter came up for consideration, Alderman Bathgate thought that "the matter should be referred to the Dominion Government, as the city had to look after Canadian immigrants who could not go to the Government sheds. He suggested that the mayor call upon the people to take up subscriptions. Alderman Moore complained that it was a hardship that such a number of destitute people should be sent to this new country, where provisions were so high, without having proper assistance from the Dominion Government. He was in favor of sending a memorial to the Government in reference to the matter. These people were utterly destitute, not having the means of getting even a single meal, and he thought the Government should do something for them, as it had paid out a good deal of money for other immigrants who had means . . . Unless this were done, the people should remain in Ontario, where there was a great scarcity of laborers in the farming sections." However, not all the aldermen were so adroitly politic. There were also those whose warm hearts were not wholly befuddled by cold reason. These were touched by the sad experiences of the innocent victims of a cruel despotism, and anxious to make them realize, just as soon as they had entered the gates of the Great West, that here they were to find not only freedom, but a civilized community, animated by a higher appreciation of social relationship.

There was Alderman McMicken, for instance, who "thought that the peculiar circumstances of these people should be considered. They had been driven out of their country and their property destroyed." Indeed, these Jews who were coming here to find a haven of refuge and to found a new home, were not habitual paupers, begging for alms. Most of them had but yesterday been active, self-dependent men and women. Some had been industrious artisans earning a comfortable living; others, forward-looking business and fortune builders; others, again, professional men, proud and upstanding, enjoying the respect of their townsmen. Did not one of them; a surgeon, who was still "over there"—in Russia, write to a distant friend of his, here in Winnipeg, asking for information as to his prospects of making a living here?:

"I do not require any assistance," he wrote, "as I have means of my own. If it were not for the trouble which exists at the present time here in Russia with the Jews, I would never think of emigrating to America, but who would not fly from a place like this to save their lives? . . . Our lives and money are every minute in danger. I hope you will not delay any time in answering. When we go to bed in the evening we do not know what will happen in the morning" (*)

"It should be seen, pleaded Alderman McMicken, that, being able and willing to work, these men did not come to want."

In the end, no definite action was taken by the Council at that meeting. The chairman of the relief committee was instructed, however, to do all in his power to help the new immigrants. In the meantime the Jewish committee endeavored to make those who had already arrived as comfortable as possible. They secured blankets, pillows, sheets, etc., since all that the Government had given them was a bare shed. "On the first night after their arrival here these people were obliged to take as much 'solid' comfort as they could from the bare boards of the immigration building," writes the Free Press reporter, sarcastically . . . "But with the aid of gifts, their condition has since been materially improved". The Jewish women, under the leadership of Mrs. G. Frankfurter, were securing supplies. Some of the 20 newly arrived immigrants were kept busy cleaning the sheds preparing it for the larger party which was on the way. "More than half of those—we learn—had 'obtained employment and they appear to give good satisfaction to their employers. Their acquisition of the English language will no doubt be very rapid, and when this is accomplished they will be able to make their way independently of the special assistance that is now asked for them."

WINNIPEG IN THE '80's

THE STEAM FERRY FROM ST. BONIFACE TO WINNIPEG IN 1880.

Courtesy King's Printer, Winnipeg

This is the sight that greeted the first group of Jewish immigrants when they landed in Winnipeg in the Spring of 1882.

THE FIRST GROUP OF JEWS ARRIVES

The expected group was not long on the way. A dispatch from Duluth, on May 31st, announced: "Arrived propeller 'Ontario' from Sarnia with 250 Jewish refugees and 200 tons of merchandise going to Winnipeg cleared." The next day, on Thursday, June 1st, the S.S. "Ontario" arrived at Winnipeg and discharged its cargo of 247 weary Jewish souls, happy in the hope that their two months of ceaseless and almost aimless wandering had at last come to an end. They were given, as might be expected, a warm welcome: "Supper was furnished them by the Jewish residents of the city, and it was clear to the spectators who happened to be present that the kindness was well-timed. The travellers ate as if famished, and their evidently destitute condition touched the sympathies of those who saw them. Scarcely had they finished eating when the men were informed that if they liked to go to work immediately and work all night, they might all do so, and that their wages would be paid at the rate of 25 cents per hour. This noble offer was made to them by the firm of Jarvis and Berridge, and the work with

which the immigrants began their experience in Manitoba consisted in unloading two rafts of lumber which had just been brought down from Emerson by the S.S. Ogema. It is said that the people almost wept when the offer was interpreted to them. With the promptness of a company of soldiers, they fell into line and marched to the bank of the Red River, a little south of Broadway Bridge, where they were soon at work. At a late hour 37 of them were laboring industriously and showing that they were neither averse nor unaccustomed to work. They impressed their employers and others who saw them, very favorably, were regarded as intelligent looking and of good, strong, physical constitutions, and were thought to give promise of making hard-working and valuable settlers of this new country." (*) Even the "Times" was impressed with the will to work of the newcomers: "They worked like Trojans until 6 a.m., when they retired, having to sleep in their clothes on the floor, as their effects had not by that time been removed from the station."

(*) Free Press, June 2, 1882

(*) Free Press, June 2, 1882.

Nevertheless, after the first flush of excitement the newly arrived began to take stock of themselves and their condition. Here they were, at the end of their long, wearisome journey, and what did they find? Instead of the wide, open spaces of fruitful fields—a narrow, dilapidated, bare shed, where they were all herded together—like cattle. Instead of tools and provisions and seed which they could call their own, advanced to them on suitable terms; only food handed to them, in a spirit of charity—alms given to paupers. Whoever has crossed the ocean knows how the brain works, how the imagination runs wild, unchecked, and knows, too, what a shock one receives when one is first confronted with the stern reality. And these first immigrants had been confronted with a much sterner reality than that which those who came after them were ever to face. No wonder that day by day their beautiful dreams vanished, their hopes faded. A real hard fight for existence began—and with it lonesomeness and longing for those left behind. Regret for the past, disgust with the present, anxiety for the future “filled the air of the suffocating barracks with bitter sighs, and the raw wooden floor absorbed many a Jewish tear. (*) To add to their bitterness and sorrow, during their first night here an infant died—in the sheds. “It appears that the mother, worn out by the tedious travelling with which they have had to put up since they left for the land of the free, some time during the night, unconsciously, rolled over on her offspring and smothered it.” On Saturday they held their “divine service” in the immigration shed, presided over by an old Jewish “rabbits” (rabbi). On June 8th another Jewish contingent arrived by the “express”, which was about two hours late There were a great number of women and children in the party. This group of “70 more Russian Jews were said to have been all adults and ‘of a better class’ than the ones already here, and ‘possessing some means.’” Commenting on this news item, the Free Press in a short editorial under the heading: “Mismanagement of Immigration Matters”, says: “With the exception of a blacksmith, a shoemaker and six students, they are farmers, and they have come to this country with the sole desire of cultivating farms of their own. Half a dozen of them have means sufficient to enable them to start in an economical way upon farms; also to assist about a dozen more to do the same thing. A little judicious and prompt co-operation on the part of the Dominion Gov-

ernment would enable them to establish a hopeful colony, and be the means of influencing thousands of their fellow-men to come and fill up this vast country with an industrious population. Matters have not, however, been managed with a view to this desirable end, and the consequence is that prompt measures have been taken to stop any further immigration of these people to Manitoba. There are 10,000 Jews now congregated at Brody, on the frontier of Austria, anxious to emigrate, but not knowing where to go. Many new countries will be glad to obtain such settlers, but owing to mismanagement of immigration matters the message has to be telegraphed from Manitoba, ‘Don’t send any more here’, and those who have arrived have to write to their friends, saying: ‘Don’t come to Manitoba.’” No wonder that at least one of these immigrants “dipped his pen in the flow of tears” and wrote this letter to the editor of the Hebrew paper, the “Hamelitz”:

“I know not in what to dip my pen, in the inkstand before me, or in the flow of tears running from the eyes of the unfortunates who have come hither with me, in order to describe their lamentable condition. One hears nothing but weeping and bemoaning one’s youth, destined to be wasted and vainly spent in this desert of Winnipeg. The sighing and moaning are heart-rending. See, one hears—how people, good, honest people have failed us. They told us that they have sent us to a wilderness in order that we sell ourselves as slaves and domestics. They will build themselves palaces over there, while we shall labor with mortar and brick, that we may earn our bread and have a roof over our heads. Why have they deceived us so much? Go to Winnipeg—they said to us—there a committee will give to each of you a fertile piece of land, build for you houses, and provide you with all the implements that a farmer needs. You will lead a happy life out there. And now that we have come here we have not seen so much as one of the committee. Like sheep without a shepherd we have wandered about seeking a resting place for our weary limbs.”

Here the correspondent describes at length their experiences throughout the long and wearisome journey, how unkind the elements were to them, how their steamer struck a giant iceberg, and how miraculous was their escape; and he continues.

“Ill-fated we were from the very first night we arrived here. All day long we did neither eat nor drink, simply because we had not a cent to buy anything with. Hungry and thirsty we lay on the floor of our sheltering home, and the progeny of Pharaoh’s third plague preyed upon us. Thus we were tormented all night, and with the rise of dawn we hastened to work in order to earn the means to buy bread for our families. We wanted to come here in order to honestly earn our livelihood in a land where we would not be exposed to the mockery and ridicule of our Gentile neighbors because of our faith and looks. We were exiled to a desert. Even such work as chopping wood, hewing stone or digging soil is not to be found, and the cost of living, to boot it, is extremely high here.

(*) A. Osovsky, “The Israelite,” May, 1912.

Hudson's Bay Company.

INCORPORATED 2ND MAY 1670.

Departmental Stores

Prices are lower, but the usual Hudson's Bay Company standard of quality is always maintained. Stores at

WINNIPEG	SASKATOON
YORKTON	VERNON
EDMONTON	CALGARY
VANCOUVER	KAMLOOPS
	NELSON
	VICTORIA

Land Department

The Hudson's Bay Company has for sale a selection of the finest Farm Lands and Town Sites in Manitoba, Saskatchewan and Alberta.

Land Department, Hudson's Bay House.
Winnipeg.

Fur Trade Department

After 260 years, the Hudson's Bay Company is still the largest dealer in raw furs in the world.

Winnipeg Fur Purchasing Agency.
166 Princess Street

"It is evident that under such circumstances no one can think of anything of a higher order, such as the reading of a newspaper or of a book, as we are accustomed to do at home. Nor have we enough time to do our daily prayers. We come home at night, and, wearied and exhausted, sleep overtakes us before we have even eaten. We shall all perish here and not have so much as a Jewish burial. The child of an immigrant died here today and there is no burial ground for it. We have but one thing left—to pour out our hearts before you, dear

glass, darkly. He was later to adjust his lenses, see the reality in more hopeful tints, and correct the picture. Under date of Sept. 7, 1882, he wrote to the Hämelitz another letter where he says:

"I know that my first letter was a source of pain to many of our people. Perhaps I have somewhat exaggerated and, in truth, our living conditions in

A STURDY PIONEER

Reproduction of the oldest photograph available, taken in Winnipeg, by one of the first and most successful Jewish immigrants.

A picturesque figure among the original Jewish group of settlers in Western Canada. The first of these to engage in business

TEVEL FINKELSTEIN

Editor, in the hope that our brethren in other lands may hear our cry of distress, and come to our rescue, for out of our earnings we shall not have, even in two years, enough to pay for our return." (*)

This was, however, the cry of a wounded and disappointed soul, who saw everything that seemed evil as through a magnifying

glass, the first few months after our arrival were, indeed, unendurable. The situation has, however, thank God, partly improved. We have become gradually inured to our hard labors. The New York and Winnipeg papers have nothing but words of praise for the Jewish refugees in Canada. Here, in this new country, even the cultured and well-bred among us have soon discarded their starched shirts and lacquered shoes, and have set themselves to work."(**)

(*) Hämelitz, No. 29, 1882 (Quoted by "The Jew in Canada")

(**) Hämelitz, No. 43, 1883 (Quoted by "The Jew in Canada," page 64)

ANOTHER LINK OF EMPIRE!

An Epoch in Canadian Telephone History was the inauguration of the Trans-Canada Telephone System on January 25th, 1932

As one of seven Telephone Companies associated with the Trans-Canada Telephone System, the Manitoba Telephone System offers a swift, reliable and economical Long Distance Service to any telephone point in the Dominion, with the minimum of time and expense.

MANITOBA TELEPHONE SYSTEM

THE FIRST GROUP OF JEWS ARRIVES—Continued

Nevertheless, the tide, locally, had turned. As we have seen, before the arrival of the Jewish refugees, the people of Winnipeg had been friendly disposed towards the newcomers. The news items appearing in the daily press, had aroused in them a feeling of sympathy for those fleeing from Russian barbarism. But after their arrival, the people, faced with the hard reality of their condition, and confronted with the 'difficult task of making room for the Jewish immigrants in their limited field, became apprehensive. The press, too, was more cautious. Their items from abroad were calculated to raise doubts rather than sympathy. One is always ready to be generous—provided one's generosity is not taxed too much. The population of Winnipeg in 1882 was too small (around 15,000) to be able to absorb, easily, such a large group of destitute immigrants. Those who were responsible for directing them here, might have foreseen this, and should have made better provision either for their upkeep, or for their settlement on land. Allowance may be made for the pressure under which these immigrants were coming; nevertheless more foresight should have been exercised, and not throw so many families at once upon a community which was itself struggling to recover from the shock of a bursting boom. It was not in a spirit of malice that the Free Press was forced to declare that: "The time and energy of the few (Jewish) people upon whom the burden falls, of looking after their welfare, are taxed to the utmost." The condition was becoming intolerable, and lest the people of Winnipeg should feel uneasy, and perhaps resentful, the Editor, inspired, no doubt, by the Jewish committee here, who sensed the approaching storm, is careful to add: "The subject of Jewish immigration from Russia is exciting a very general attention at present. A convention of delegates from the Jewish societies throughout the United States and Canada will commence in the city of New York tomorrow. The special object of the convention is to see what can best be done with the immigrants that are arriving in so great numbers. The proposition to undertake the carrying out of a colonization scheme meets with favor and the anxiety of the immigrants themselves to get settled upon the land as soon as possible, will tend to facilitate the adoption of the measure."

This measure of hope was badly needed. The plight of the new immigrants was indeed exasperating. Sickness had superseded to poverty. Some of the children at the sheds had been stricken with measles. Women "on the verge of an affliction" needed more quarters. The men were disillusioned, restless—almost rebellious. They were induced in England, they said, to come here and become farmers. They, therefore, considered that misrepresentation had been made to them. The committee, we are told, actually resolved that those who cannot do hard work should be sent back to some older and larger cities in the East.

"They are good material," the far-visioned Free Press argues; "they should not be turned away, but some plan should be devised to advance them the necessary outfit with which to commence farming. If the question how to accomplish this can be satisfactorily answered in the case of the present destitute immigrants, it will be answered for that of thousands of others; but if there should be failure in this the loss to the country will be of equally wide extent."

In the meantime it appears that the Canadian Jewish committee was making

frantic efforts, both to prevent further Jewish refugees from being sent to Canada, as well as to secure funds and concessions for establishment of the Jews already here, on the farm. Both Winnipeg papers publish despatches such as these: (June 19). "The Jewish Chronicle (of London) urges the discontinuance of immigration of refugee Jews to Canada in consequence of a cablegram stating that those who have already arrived are suffering severely."

By June 30th nearly all the Jewish refugees had left the immigration sheds and started for the West. Most of the men had found work in the ranks of the construction gangs of the C.P.R. The families, however, remained in the city, and their destitute condition was such as to arouse the ire of the impatient editor of the "Times", who gave vent to his feelings in a vitriolic outburst.

Whatever its reason, whether it was merely "spleen"—or "good stuff"—to feed its readers with, certain it is that it kept up its attack against the Jewish immigrants. On August 8th it came out boldly with charges that must have

MR. AND MRS. S. A. RIPSTEIN AND FAMILY

One of the earliest family photos (1887) available.

hurt deeply both the newcomers and those who were trying their utmost to assist them: "No doubt," it said, "it was right and proper to endeavor to improve the condition of the Jews, but it is questionable if their removal to these new countries has improved their condition. It certainly has not done our people any good . . . We see in Winnipeg what they amount to. A more helpless and useless lot of people never crossed the Atlantic . . . It will cost our people more to keep them than to send them back to Europe."

There may have been some people who felt like that—but one is inclined to believe that this number was restricted. The fact that the "Times", just as, many years later, its spiritual successor, "The Telegram", went under, is indication enough that it did not draw its sustenance from a healthy, fresh atmosphere. A newspaper, like any organic being, must adapt itself to the time—or perish. The "Times", even as the "Telegram" later, drew its inspiration from the effete, decayed notions of ages past—and eventually died from auto-toxication.

Not so the Manitoba Free Press. Animated always by a spirit of enlightened liberalism and human sympathy, the Free Press, on August 11, comes to the defense of the newly arrived, and in a lengthy editorial, remarkable alike for its temperate tone and sympathetic understanding, answers the charges of the choleric, self-centred "Times", and speaking with the authority of ascer-

tained facts, rather than unwarranted impressions, counsels patience as well as tolerance. The article is headed:

The Jewish Refugees: Their Future in Manitoba Not Hopeless—

And we read:

"The Times, in Wednesday evening's issue, gave vent to a burst of animosity against the Russian Jewish refugee in general, and those now in Manitoba in particular, accusing them of idleness, uselessness, and want of cleanliness, and suggesting a consideration of the advisability of sending them back to Europe. Yesterday a Free Press reporter took advantage of an opportunity of asking the opinion of a member of a committee of their co-religionists who have borne the burden of providing for their wants since their arrival here as to how the refugees were getting along. The answer was 'satisfactory', and showed that the poor people are doing as well as could reasonably be expected of them under the circumstances, and that they should rather be congratulated upon their success than condemned as hopeless failure. The Hebrews of this city who have had all the trouble in providing for the wants of the strangers, helping to feed and clothe them, take care of them in sickness, and find work for them, go out with them to translate between them and their employers, show how to do much of what was required of them, are not asking to have them sent away or claiming that they are too burdensome upon their benefactors. On the contrary, it is stated that they are now almost entirely self-supporting. About 150 of them are absent from the city laboring on the C.P.R. west, doing as well as they can, earning their wages, and, it is thought, giving tolerable satisfaction, as if this were not the case they would no doubt be discharged. Only some 25 are remaining in the city at present, and these are working from day to day when they can find anything to do. Allowance should be made for the disadvantages under which they have to struggle. It is not denied that they come here only half civilized. Indeed, after having been, as a people, for ages, ground down by oppressors, they could hardly be otherwise. Again, besides being ignorant of many things which Canadians think all the world should know, they are ignorant of the English language, and their helplessness is in no small degree increased by this fact. These difficulties, together with the extreme poverty in which most of them have landed here, ought greatly to modify the expectations of success entertained respecting the refugees. Nevertheless, they have made such progress that during the past four weeks almost no assistance in the way of supplies of food has been required. Also, no money contributions have been spent upon them, except in cases of sickness and in provisions for the funeral of the boy who was recently drowned. In fact, some of the people have requested that any money intended for their benefit, should not be expended, but kept until winter, or as a provision against the possible time of want. In general, they are very well satisfied with their positions and prospects, and letters have been sent by them to Toronto, Montreal and elsewhere stating the facts concerning the wages they are earning, and their belief that they can do better here than elsewhere. The few who had the necessary means showed that they have some ambition and that they are capable of enterprises of some magnitude. For example, one man bought, some time ago, an entire crop of 60 acres, in

the vicinity of the Boyhe settlement. His two sons took charge of it, and in due time the harvest will be attended to. The result of the speculation promises to be remunerative, and after the work is done the man will proceed to do breaking for next spring, sowing upon lands of their own. Mr. Victorson is now away with a delegation of the people to select land for them, and on the location being fixed, some of the number will at once go to work, preparing for next year's operation, while the others will continue to work and earn the money to enable them to make a start also. The communistic system which the Times fears they will adopt, is not thought of, they do not desire to form an isolated group, but rather to mix up with the other people, only, being poor, it is thought that several families should be located near enough together to be able to assist one another as well as to have friendly association together like people of all other nationalities. It is confidently predicted by those who know them best that a very fair proportion of them will be wealthy farmers in a few years."

While this controversy was going on, Mr. Victorson, representing the Winnipeg Jewish community, and acting, no doubt, under instructions from the Eastern committee, left for the west (July 31), to select land for the Jewish immigrants.

Victorson's trip lasted several months. As we shall see later, eventually a piece of suitable land was found near Moosomin, and about 40 Jewish families went out and made a brave attempt at farming.

Nor was the lot of those Jews who worked on the C.P.R. tracks an enviable one. Track-laying was a fairly strenuous job, even for men used to heavy outdoor work. It was to prove quite an endurance test for the city-bred Jews. Nevertheless, as we have seen, they did not slunk work and satisfied their employers. However, even here, in the broad open fields of freedom-loving, prejudice-free, Canada, these new human-species, "Jewish section-hands", were to experience some nasty jolts—as if to remind them that though so far from Russia, they were still in a world of sinful men. A group of Jews were working on the C.P.R. tracks near Whitemouth. Some of these, it appears, were subjected to a "most revolting" treatment. Perhaps they resented such treatment, and protested—until it came to blows. This happened on July 6. Three weeks later another such incident occurred at Rosser, when one, Keve Barsky (*) was badly beaten up. The police took immediate steps, however, so that on July 31, a young man, Charles Swicks, was arrested at Rosser "on the charge of striking a Jew over the head". The quick action of the police proved effective, for we hear of no more such outrages, and the Jews continued to labor as section hands, and adapt themselves to their new surroundings.

According to an eye-witness, Mr. Moses Finkelstein (**) these Jewish railway builders "moved along with the line over 600 miles to a point now called Medicine Hat. After working steadily over four months, they had their own camps, and were supplied with their own boarding houses. The C.P.R. also had Jewish foremen to look after the work. As most of the men employed were unmarried, they accumulated from three to five hundred dollars each on this work". Nor were they to be deprived of the thrill of land speculation and the pangs of disap-

(*) Keve Barsky recovered sufficiently to officiate as Reader during the High Holidays.
(**) Personal reminiscences of an early Jewish settler in Western Canada, Reform Advocate, Special Winnipeg Number, July, 1914.

pointment from such ventures. "Their head foreman, whose name was Kaufman, induced the majority who saved up money, to invest in a new townsite, and through misrepresentation sold them worthless property".

"The older element and those who remained in Winnipeg engaging in small trades and various occupations, soon began to establish their homes and, not forgetting that they were Jews, immediately secured one of their number and started a Kosher butcher business. The first meats were sold at 50c per pound, while during the following winter the price declined to 25c."

The Kosher butcher satisfied to some extent at least the religious scruples of the living. The next problem was to provide for the dead. As we have seen, during the first night of their arrival here, an infant died. A few weeks later a boy was drowned in the Red River. A cemetery had to be provided, and we learn that Mr. Dave Ripstein, the first Jewish real estate man (*), and at that time the wealthiest Jew in the community, offered a piece of ground which he owned in St. Thomas (**). The children were buried there, only to be exhumed, however, during the winter so as to be interred in another cemetery which was subsequently consecrated with due ceremony. It appears that owing to its proximity to the "segregated" district, the Jewish people objected to the location of Ripstein's lot. According to others, it was the City Health Department that objected. However that may be, we learn that in the winter of 1882 to 1883, the community purchased an acre of land in Springfield—for a cemetery. (This has since been abandoned).

The remarkable and regrettable fact is that while the Jews of those days were concerned with external ritual: Kosher food—a Jewish cemetery, etc., no one seems to have deemed it necessary to think of giving the children a Jewish education. (*) This neglect was bound to affect the future of their descendants, and indeed, it did have quite a detrimental effect.

The summer of 1882 was nearing its end—the hard winter months were fast approaching—and with them, the dreadful problem of housing and maintaining the newcomers, including those who had been working on the railway. True, some of them had earned a little money, but hardly enough to keep them and their family going a whole winter-long. True also, that Victorson was negotiating for the securing of a piece of farm land, where these people might go to fulfil their hope and ambition of becoming farmers; but the search and the negotiations, due, probably to lack of means—were protracted. At best, they could not go out on the farm until next spring. It was inevitable that most, if not all of them, should remain in the city. We can easily imagine with what tense feelings they came together to observe the solemn High Holidays. It was a mingled feeling of thankfulness, of hope and of apprehension. We can imagine, too, the curiosity of the Gentile citizens beholding, for the first time, the spectacle of a Jewish congregation, considerably augmented now by the addition of the Russian refugees. The officers of the

new congregation, headed by D. Ripstein, President; J. Goldbloom, Vice-President; R. Rosenthal, Treasurer—very wisely extended through the press an open invitation to all who so desired to come and witness the service. Some of them did. The press reporter, at any rate, seemed to have been impressed.

The attitude of the public generally towards the Jew may be assumed to have been one of tolerance and goodwill, tinged, perhaps, in the higher circles, with that reserve with which the "superior" approaches the lowly, and that condescending attitude which the strong has for the weak. It is true that the "Times" exhibited symptoms of a pronounced anti-Jewishness; but thus, we take it, was rather a personal reaction, and not a reflection of the temper of the citizens; though, perhaps, under the circumstances, these may have been justified in resenting the intrusion of so large a group of "foreigners" at one time. Whatever the general attitude may have been, however, certain it is that the Free Press could not have been accused of prejudice, and yet it is precisely the Free Press that has to defend itself against such a charge.

It appears that Mr. D. Ripstein, at that time, as we have seen, an influential citizen, was summoned in court on a charge of selling liquor to Indians. In reporting this, the Free Press stated that (†) "A Jew by the name of Ripstein will appear before the Provincial Police Court, etc." This qualifying statement precipitated one of those irritating controversies, which have often agitated the minds of the Jewish leaders and which has induced the influential B'nai Brith Order, many years later, to create the "Anti-Defamation League." The controversy in the Free Press at that time is remarkable because of the manner in which the offensive implication of the term is presented; and the reply it elicited. The letter reads in part as follows:

"I notice a statement in Saturday's Free Press to the effect that 'A Jew by the name of Ripstein was summoned on a charge of selling liquor to Indians.' Now I want to know why you should refer to my religion any more than to that of any other man. Why should you say 'a Jew named Ripstein' any more than 'a Methodist named Smith.' The Jews of Winnipeg pay taxes and are as good citizens as their Protestant, or Roman Catholic fellow citizens and there is no reason why their religion should be held up to odious distinction."

To which the Free Press confusedly, but sincerely, answered in apology: "Similar complaints to this have frequently been made in other cities, and we must admit that there is a ground of reason and justice in them. It is but right to say, however, that in nine cases out of ten, the term 'Jew' is used without the slightest intention of offending and more to indicate race than religion. It was so used by the Free Press reporter, such an application of the word, is of course improper, the right designation being Hebrew or Israelite. But we agree with our correspondent that in this country, we should regard no distinction whatever of race or religion. We welcome honest, industrious men here of what-

Westinghouse

The QUALITY LEADER LEADS in VALUE too

Price tags are no indication of value. Even if it cost more than the ordinary type of electric refrigerator—Westinghouse would still be the biggest bargain you could buy.

But now—not even the price tag stands in the way of your owning a Westinghouse. This highest quality refrigerator, hermetically sealed, Dual-automatic, built to precision standards throughout, is now offered at no more than the price of an ordinary "open unit" electric refrigerator.

Visit your Westinghouse dealer today and learn how easy it is to own a Westinghouse, with the new lower Made In Canada prices.

NEW LOW PRICES

Due to Canadian Production

\$230 up

Westinghouse *Electric*

Dual Automatic REFRIGERATOR

SOLD BY RELIABLE DEALERS THROUGHOUT CANADA

(*) The city directory of 1882 contains the address of Ripstein Block, on Hallet St.
(**) Mr. Abe Leichter disputes this. In a statement to the writer (August 1932), he maintained that he had been entrusted with the burial of these children. He held, he said, the position of official burier for 14 years. And that he had buried them "wherever he would be permitted to," until the purchase, by the committee of the burial ground in Springfield, "and often we had to 'swim' through the mud to reach there, and more than once the coffin would roll out of the wagon and the corpse would spill in the mud."
(†) These observations are made on the strength of the personal opinion of the old-timers. The directory of 1887 gives the name of M. Alpern, "Jewish teacher." It may be, however, that this teacher did not exercise long his profession, nor to have given satisfaction.
(†) October 7, 18-2.

ever creed or nationality, only stipulating that henceforth they should be willing to call themselves Canadians."*

CHAPTER VIII.

THE FIRST JEWISH AGRICULTURAL COLONY

Struggle and disappointment. Return to the city. Foundations for a new community.

During the winter of 1882-83, the newly arrived shifted for themselves as best they could. Some of the skilled mechanics either found jobs or opened up little shops. The directory of 1883 contains the names and occupations of quite a few of the more enterprising newcomers—in addition to the old ones. Some of these had already advanced to the stage where they could find it advantageous to advertise. Among them were: Adolph Bieber, dealer in gents' and ladies' furnishings, wholesale and retail, at 305 Main Street; P. Brown, the tailor, 208 Main Street; Geo Frankfurter, dry goods and notions, 231 Main Street; Hubert Kohen, salesman; Miss Myers, dressmaker, 194 Fort Street; B. Rosenthal, tailor, 208 Main Street; D. Samuels, butcher; J. H. Saunders, huckster; F. Stirskey, dealer in watches, 205 Main Street; L. Asher, (?), 711 Main Street, upholsterer; Harris Cohen, carpenter; S. J. Cohen, watchmaker; Sam Davis, painter; M. Drozdovitz, clothier, 723 Main Street; J. Goldstein, grocer; D. Israel, bricklayer; C. J. Levi, carpenter; H. Levy, peddler; Ripstein Brothers, groceries, liquor and cigars, 660 Main Street; H. Rosenthal, merchant; T. Tapper, tailor.

The list is by no means complete. We have just taken at random some of those who indicated their occupations, etc. These were able to obtain

a footing and establish themselves more or less permanently here. Not so, however, those who had come purposely with a view of becoming farmers. They were too intelligent and ambitious to accept a life of humiliating penury or haphazard employment. They pressed such Jewish committees as existed here to insist upon those in Montreal or in London, who induced them to come here with the promise of land—to keep their promise. Unfortunately, there existed as yet no such large organization as the I.C.A. to furnish the means. The so-called Immigration Societies which did exist, could hardly raise funds enough to alleviate immediate want. Eventually, however, one influential man was found who took a personal interest in the fate of the Jewish immigrants of Winnipeg, and who could do something substantial towards the realization of their ambition. This was Sir Alexander Galt, at that time the Canadian High Commissioner in London. Thanks to Sir Alexander's efforts, a tract of land was secured in Range 2, Township 11 and 12, West of the 2nd Meridian, about 25 miles from Moosomin.

The Mansion House fund furnished the purchase price of the land, \$10,521.44. The Y.M.H. Benevolent Society of Montreal provided for the immediate needs of the colonists. The appendix of the Privy Council Order No. 622, dated Ottawa, April 4th, 1887, contains the following list of the Jewish settlers on this land: Berel Weidman, Wolf Lerner, Abraham Werman, Joseph Barsky, Hirsch Dulkan, Chajem Wolk, Kieve Barsky, Moses Dulkan, Menasha Zawalkow, Simon Lechtzier, Herz Galgeran, Samuel Milstein, Solomon Naroflansky, Abraham Weitzman, Wolf Moskowitz, Chajem Abraham Groberman, David Galgeran, Juda Leib Wak-

sengiesser, Shamje Petezyk, Moses Obrashimoff, Abraham Lechtzier, Joseph Joselowitz, Leib David Joselowitz, Mordechai Weidman, Kadish Lavin, Berel Selitzky, Naphtali Katz. "Lacking proper supervision and advice, having little farm experience and no knowledge of conditions in the Canadian North West, the colonists struggled for several years against recurring crop failures, but without success (*) "They were assisted with funds and provisions for nearly three years, but owing to the yearly frosts which were prevalent in this country in those days, their labors were futile, as their crops were frozen year after year, and no returns for their hard work. These failures discouraged the farmers, and as soon as they secured their patent rights they left the farm, sold their effects and came back to Winnipeg.

While the farmers were struggling out around Moosomin, those who remained in the city prospered to some degree in excess of their compatriots of the farm, but as the country was so new and undeveloped, many Jews found the climate too severe, and left for the South, where their relatives and friends were prospering, to seek their fortunes." (**)

Despite the apparent failure of this first attempt at Jewish "mass colonization" in Western Canada, other, more or less successful colonies were started at various points in the West. For an

authoritative study of these efforts see the comprehensive article on the Jew in Agriculture, by L. Rosenberg, elsewhere in this issue

The Jews who remained in Winnipeg having established a synagogue, Kosher butcher shop, and a cemetery, proceeded to form a benevolent or mutual aid society: the "Ezras Achim", which did good work for several years. After the return of the Jewish farmers, and the arrival, in 1884-85, of a new stream of immigrants, the life of the Jewish community of Winnipeg became more complex. Both in the first group as well as the subsequent ones there were to be found not only artisans and common laborers, but quite a few of the more cultured class, with a fair knowledge of Hebrew (as we have seen from the letter to the Hamelitz) (†), and a craving for self-expression. As a result there is a continuous branching off. The least little grievance is made the basis for a split, to which the composite character of the community lent itself very readily. (††) The heterogeneous community, small as it was, contained within itself representatives of various sects, divisions and subdivisions, such as Aschkenazim and Sephardim, Deutsche Yahudim and Russian Jews, orthodox and modern (or reformed), ultra-observant and indifferent. These naturally disagreed as to the forms of ceremony and the ritual. Besides, we have to reckon that there were greenhorns and "old timers", though there

(*) S. Belkin Jewish Colonization in Canada. Jew in Canada, page 189

(**) Moses Finkelstein ibid.

(†) Among these was Zimmerman, an uncle of the famous Jewish writer "Sholem Aleichem" (Rabbinowitz).

(††) The new immigrants represented various streams which, proceeding from diverse points in the interior of Russia, had been collected at the ports and again distributed from there. Those who came here prior to 1882, were mostly German Jews. From the remarkably clear manner in which the Free Press describes the religious services and interprets their meaning, differentiating between the orthodox and the reform schools, we may infer that some at least of the German Jews residing here at the time, who interpreted these services for the benefit of the Free Press, were sufficiently "learned in the Jewish law" to be able to give those interpretations. It is quite evident, too, that the interpreter was leaning towards the reform school and this explains why later so many attempts were made to establish a reform congregation.

H. B. CONNER

We Share with the Jews of Canada in the joyful celebration of the 100th Anniversary of the granting of the Act of Emancipation in 1832.

We honor the memory of
those who worked to
bring it about.

We Also Join in celebrating the 50th Anniversary of the Arrival of the First Group of Jewish Immigrants in Winnipeg. They laid the foundation of our Great Jewish Communities in Western Canada. We look back with pride on the great progress the Jewish people have made in the West, and are proud to have shared in it.

J. SHUCKETT

10 years ago J. Shuckett and H. B. Connor established the firm of:

WINNIPEG LUMBER & FUEL CO.

in the same location they still occupy. By hard work and honest business methods they have achieved prominence in the Lumber and Fuel

Business, and have supplied materials for the building and maintenance of many well known buildings, Apartment Blocks, and Homes in Winnipeg. J. Shuckett came to this city about 20 years ago, and H. B. Connor has lived here 17 years; both came from the Province of Kiev, in Russia. They are active members of leading Jewish organizations.

The Winnipeg Lumber & Fuel Co.

362 JOHNSON AVE., ELMWOOD

WINNIPEG, MANITOBA

PHONE 502 112

were none here to claim "antiquity" further than a few years back, and so the round of various "Minians" (congregations) was begun.

The first split was on the ground of Sephardism as against Ashkenazim, and the "Anshey Sephard Anshey Russia" congregation, headed by Ben Zimmerman, was formed, with their place of worship over the Royal Crown factory. This was soon followed by another congregation, "The Milchige", so called on account of its president and a majority of the members being milkmen. Of all the congregations, the "Beth El" was the most influential, since to it belonged most of the "aristocracy".

We have not been able to discover, as yet, any authentic description concerning the opening of either of these two synagogues, but we have come across this report of the dedication of a sefer torah (scroll of the Bible) to the B'nai Israel Synagogue, on November 3, 1885 (Free Press).

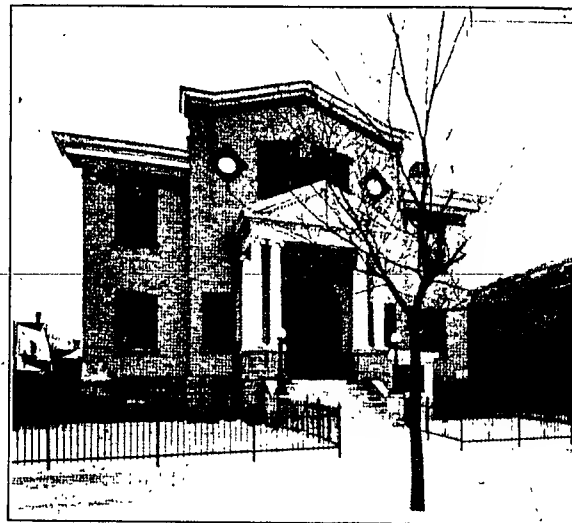
"The Holy Scroll." An interesting dedication ceremony by the Sons of Israel.

"An interesting ceremony took place in Albert Hall on Sunday afternoon under the auspices of the Hebrew Congregation, Sons of Israel. There was a large attendance of men, women, boys and girls of the congregation, together with friends from the sister one The Bethel, and, some visitors. The occasion was one of rejoicing, being the dedication of a new copy of the Holy Scroll. The president of the congregation, Mr. Louis Wertheim, auctioned off the initial letters. The highest bidder was Mr. Wolf Druxerman, who secured the right to fill in the letter corresponding to "W", the initial of his first name. The sums paid in by

the successful bidders aggregated \$135. At the close of the ceremony, the congregation marched, with music, from Albert Hall to the synagogue in the flat below, where the Holy Scroll was marched several times around the altar. Prayers were then offered by Rev. Rabbi Friedman, for the Queen, the Prince and Princess of Wales, and Royal Family, the Governor-General and the Lieutenant-Governor, the Scroll being meantime kept aloft."

The first permanent synagogue was built by a coalition between some members of the Beth El and the "Milchige" members, on a lot near the corner of Henry and Martha, and named Beth Israel. For six or seven years the Beth Israel congregation enjoyed the distinction of having the only permanent building, but Beth El congregation, while holding services in a rented hall, maintained its supremacy, and was maturing plans for the foundation of the first enduring permanent synagogue in the city. At the same time, it did not neglect the spiritual side of its mission in a wider field.

The members of the Beth El congregation represented then, as it did later, when under another name, the progressive element. A Sunday school was maintained by the congregation under the supervision of Mr. Ph. Brown, and courses of Jewish history and religion were provided for the young people. To stimulate the ambition for study, prizes were offered, and we are told that in 1886 a gold medal for highest proficiency in those subjects was awarded to Miss Hetty Freedman, and the silver medal went to Master Alfred Frankfurter, while Mrs. G. Frankfurter was rewarded with an illuminated address tendered her by the Sunday school board for her valuable assistance.

THE PRESENT SHAAREY ZEDEK SYNAGOGUE
(Originally the Shaarey Shomaym)

Towards the last part of the eighties, owing to the slow, yet appreciable increase of Jewish population—the census of 1891 shows a population of 645 Jews in Winnipeg, and a total of 743 for the Province of Manitoba—the congregation Beth El became so large that the Hall was overcrowded; at the same time the financial condition of some of its prominent members was sufficiently improved to enable them to proceed earnestly with the work of building a substantial, capacious modern synagogue. With money saved during the period, a lot was bought at the north-east corner of Henry and King Streets,

and work began in 1889. In the summer of 1890 the "Shaarey Zedek" Synagogue was duly dedicated with much pomp and ceremony; the proceedings being particularly interesting owing to the participation of Canon O'Meara—a brother Mason who came in response to an invitation by the president of the congregation, Mr. Ph. Brown, who appears to have been a not inconspicuous figure in the Mason Fraternity of the city.

In 1891 we find more tangible evidence of intellectual awakening in the young Jewish community of Winnipeg,

In the very First Ranks of Prominent Jewish Personalities

MR. D. SPIVAK

Mr. D. Spivak is also an active member of the United Hebrew Relief, was a Director of the Old Folks' Home, and of the Talmud Torah. He is a member of the B'nai B'rith Lodge of Winnipeg, of the Hebrew Sick Benefit Society, etc.

Equally devoted to Communal work is Mrs. D. Spivak—who has been entrusted with the office of President of the Ladies' Society of the Jewish Orphanage for nine years in succession—a position which is still holding. But she is not merely an office holder. Mrs. D. Spivak takes a keen personal interest in the work which has become a part of her whole existence. Under her leadership, the Ladies' Society has raised thousands of dollars for the Institution—and more than once the Ladies have come to the rescue and saved the Orphanage from a burdensome deficit.

Mr. and Mrs. D. Spivak convey their greetings to the Jews of Canada, on this the 100th Anniversary of the granting of equal rights—and 50th Anniversary of the Jewish settlement in Western Canada. May the Jews of Canada continue to advance and prosper, and with them the Canadian people and Canada as a whole.

Among the prominent Jews of Winnipeg, Mr. and Mrs. D. Spivak occupy one of the most outstanding positions—as active and devoted servants of the Jewish Community.

Mr. D. Spivak came to Western Canada from Baliasna, District of Poltava, Russia, in 1905. Settled at first at Bird's Hill, Man., where he carried on farming for eight years. From the very first days of his coming here he showed a disposition to participate in Communal work. As a farmer, among a group of Jewish farmers, he was elected a school trustee—which office he held for five consecutive years. He was also one of the founders of a Jewish Synagogue there.

In 1913 he moved to Winnipeg, and soon after he became a partner in the firm of Slotin, Spivak & Fainstein, of which he is still a member.

Winnipeg offered him also a greater field for the use of his ability and energy on behalf of the Community. He threw himself wholeheartedly into the work and devoted much of his time and money to promote the welfare of Jewish institutions, particularly the Jewish Orphanage. During the last 15 years Mr. Spivak has been one of the most active workers for this institution. For 8 years he served as Treasurer. He held the highest office, that of President, for two terms. So attached is he to this institution that he never spares himself when any circumstances demand his undivided attention for the Institution.

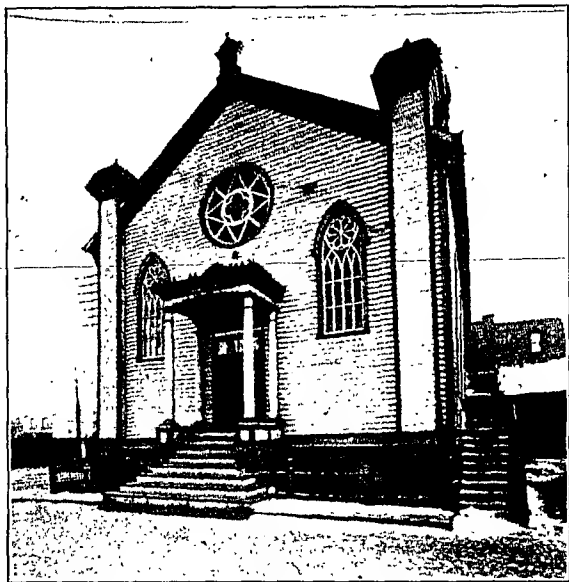
MRS. D. SPIVAK

Mrs. Spivak is also a member of the Hadassah, of the Kneseth Israel Sisterhood, Jewish Old Folks Home, Talmud Torah, and various other institutions and organizations.

Mr. D. Spivak has four daughters: Mrs. J. J. Weidman, Mrs. J. L. Dorfman, Mrs. P. Robinson and Mrs. Dr. Peikoff; also three sons: Mr. W. Spivak, of the Spivak Motor Sales; R. P. Spivak, associated in business with his father, and Lawyer M. D. Spivak.

Mrs. D. Spivak is the mother of three children: Mrs. M. Kagno, Earl and Irving Lyons, of Edmonton.

Thanks to their devotion to Communal work, particularly to the Jewish Orphanage, both Mr. and Mrs. Spivak have earned for themselves a prominent share in the History of the Jewish Achievement in Winnipeg.

THE ROSH PINAH (SHAARETH ISRAEL) SYNAGOGUE.
Corner Henry Avenue and Martha Street

and a systematic effort towards acquiring a higher education in the old classical Hebrew.

A Talmud Torah was established in the Shaarey Zedek Synagogue with an attendance of about 100 pupils. This first Hebrew School was made possible through the efforts of Joseph Finkelstein, Dr. Tessler and J. J. Shragge, and for many years was the only institution which had for its primary object the teaching of Hebrew to the Jewish children of Winnipeg. The school was a marked success.

Thus the Community lived a rather peaceful, quiet, uneventful life, undisturbed except by the occasional split in the ranks of this or that congregation. The only social functions or gatherings were those occasioned by the natural course of events: births, barmitzvas, marriages, deaths. Owing to the comparatively little increase in population by immigration, the marriages are largely contracted within a narrow circle—resulting in the present rather close inter-relationship of the old timers. In a word, for 16 years there is the same dormant sort of activity characteristic of the small provincial towns, cast away in an isolated corner of the globe, unknown, forgotten, neglected.

The Community does not even show any signs of appreciable material prosperity. Very few Jews, and the few only by virtue of the strictest application of economy and industry—industry shared alike by man, woman and child—manage to be worth something—and amongst these, only those who showed more faith in the ultimate re-awakening of the city, and invested their hard-accumulated savings in real estate. Commercially, the Jewish community was of little consequence. Their small general stores were for the most part centred around the C.P.R. Station, in small, little, primitive frame shacks, or shanties, grouped in a chain all along both sides of Main Street from Higgins Avenue to James Street; a number of them having their homes right in the back or on the top of the store—others, the more well-to-do, in modest dwellings back of Main Street—on Martha Street and the more pretentious still, on Lily and tributary streets running to the river, and west on King Street, where were also located the two pioneer Synagogues—the Shaarey Zedek on the north-east cor-

ner of King and Henry, and the Beth Israel, on the south-east corner of Henry and Martha Street. The artisans and peddlers had already invaded the North End—the portion of the city north of the C.P.R. track, where land was still very cheap—and grouped themselves around Sutherland, west of Main Street, to Salter Street, north to Selkirk and east to the river. Here the settlement was so exclusively Jewish and so poor that by 1900, this portion of the town is designated as "Mitzrayim" (Egypt). And well did it deserve this contemptible name, at least so far as it reminded one of the life of the Jewish slaves who were living in huts concentrated on the outskirts of the town. It is only towards 1908 that—the population spreading in the North End with a large influx of Jews and other foreign elements, particularly Ruthenians and Russian Germans—the city fathers at last turned their attention to this quarter and began making improvements in the shape of asphalt pavement and concrete sidewalks which completely transformed the whole appearance of this section—so that by 1914 practically the whole of what might be termed the Jewish quarter was rather clear, neat with houses of more dignified appearance and well taken care of.

CHAPTER IX.

THE SECOND STREAM OF IMMIGRATION

The Roumanian "Foot Wanderers":
1898-1903.

While the Winnipeg Jews live thus comparatively at ease and undisturbed, their brethren in Eastern Europe continued to suffer. The cloudburst which had swept away so many Jewish houses and destroyed so many family ties in 1881 in Russia, may have occasionally abated, but never ceased. Year after year the torrents of persecution continued to carry away out of the country tens of thousands of souls. Yet this unprecedented exodus became such a daily occurrence that it was looked on as a natural, normal event. . . . Russia played its tragic role with all eyes of Europe looking and no one seeing. The sensation of 1881-2 had completely subsided. Europe was ready and eager to feed its hungry eyes, used to bloodshedding and hair-raising

100 YEARS AGO

THE Jews of Canada received their "Bill of Rights", entitling them to the full privileges of citizenship. Along with these rights were also obligations—the obligation of assisting to the utmost the industrial development of the Country—and providing employment for the people. In this regard

PERTH DYE WORKS LTD.

may be classed among those who made a substantial contribution.

FOUNDED about 20 years ago by Nathan P. Portnoy, who by aggressive perseverance and practical experience is satisfying the needs of the public with superior methods in work and service. Perth Dye Works has grown to be recognized throughout the West as one of the largest and foremost businesses of its kind.

NATHAN P. PORTNOY

EMPLOYING over 120 people and 20 trucks, with a plant equipped in the most modern, scientific way, under the supervision of highly skilled experts, Perth's have won the confidence of many thousands of satisfied patrons.

The Confidence and Faith

WHICH Nathan P. Portnoy has in the progress of Winnipeg is shown by the new annex which is now being erected. At the time this Book is published the addition is in full course of construction, and when completed will give the Perth Dye Works recognition as one of the largest and most efficient Dry Cleaning and Dyeing Plants in the whole of Canada.

Perth Dye Works

LIMITED

Head Office and Plant: 482-4 PORTAGE AVE.

Phone 37 266

(Exchange Connecting All Departments)

BRANCHES:

1062 Main St. Ph. 55 200	196 Marion. Ph. 201 466
608 Main St. Ph. 55 188	201 Kelvin Ph. 501 666
421 Selkirk Ave. Ph. 55 339	598 Ellice Ave. Ph. 33 848
422 Academy Rd. Ph. 401 255	375 St. Mary's Rd. Ph. 202 055
41 Regent Ave., Transcona. Phone 137	

dramas, with something new and sensational, and this, the gallant Roumanian Kingdom was preparing to enact. For years this spoiled child of the bastardly union between the east and west had subjected its unfortunate Jews to a regime of daily minimized rations of food, hoping, no doubt, that these Jews, reduced to a spectral existence, will in due course die of a natural, slow, tragic death. The anti-Jewish laws which were inserted in the statute books of Roumania almost since statutes began to be written there, gradually narrowed down the circle within which the Jew was allowed to live, to a crushing limit. The climax was reached in 1898, when 12,000 children were refused admittance in schools. The craving for food they could still master—the thirst for knowledge had to be quenched. And so, as a means of rousing the attention of Europe and at the same time as a most emphatic protest against Roumanian brutality and European "civilized" indifference, the "Footwanderers" groups were organized. Young men and young women, ambitious, reckless, desperate, resolved to face the world, barefooted and bareheaded, to brave storms and starvation, rather than spend another day in a country where even the sun was not allowed to let its warm bright rays to caress the souls of the Children of Israel.

Marching in bands of 100 and 200 souls, these young people, with staff in hand and bags of food on their shoulders, passed from town to town and village to village until they crossed the boundary, where committees met them and provided them with food and eventually with steamship tickets supplied by the J.C.A. to cross the Atlantic.

Was this sacrificial effort worth while? Rather not. Some of the leading European papers did print sensational news and vivid, heart-rending accounts of the miseries endured, by these "foot wanderers" and of the still greater miseries left behind them. Roumania had furnished the sensation—but Europe had remained unmoved. Her eyes feasted on too much blood and cruelty to be impressed by the sight of the foot-wanderers. Europe was fossilized. What did the life and misery of a few hundred thousand Jews matter?

Once reaching the port of embarkation, the weary wanderers had fulfilled their mission. The heroic sentiment which furnished the extraordinary force necessary to endure the trials of such a courageous step as was theirs, vanished. Hereafter, the dull, commonplace prosaic life began with the anxiety for the morrow—devoid of any spectral—even if only ephemeral—coloring. Drab, heavy laden skies were hanging over their heads; with only the refractory rays of hope emanating from the agencies of J.C.A. illuminating their path. The J.C.A. planned and undertook to colonize these on the promising lands of the Great Canadian Northwest. By this time the J.C.A. had evolved a more systematic organization—and showed itself earnestly determined to cope with the situation. When they landed in Montreal, the foot-wanderers, the history of whose heroism had preceded them, were exalted by the Jews of that city to the ranks of martyrs, and were received and treated with more than ordinary care and affection.

They reached Winnipeg, and here they were given a real festive welcome. In fact, the kindness shown them was

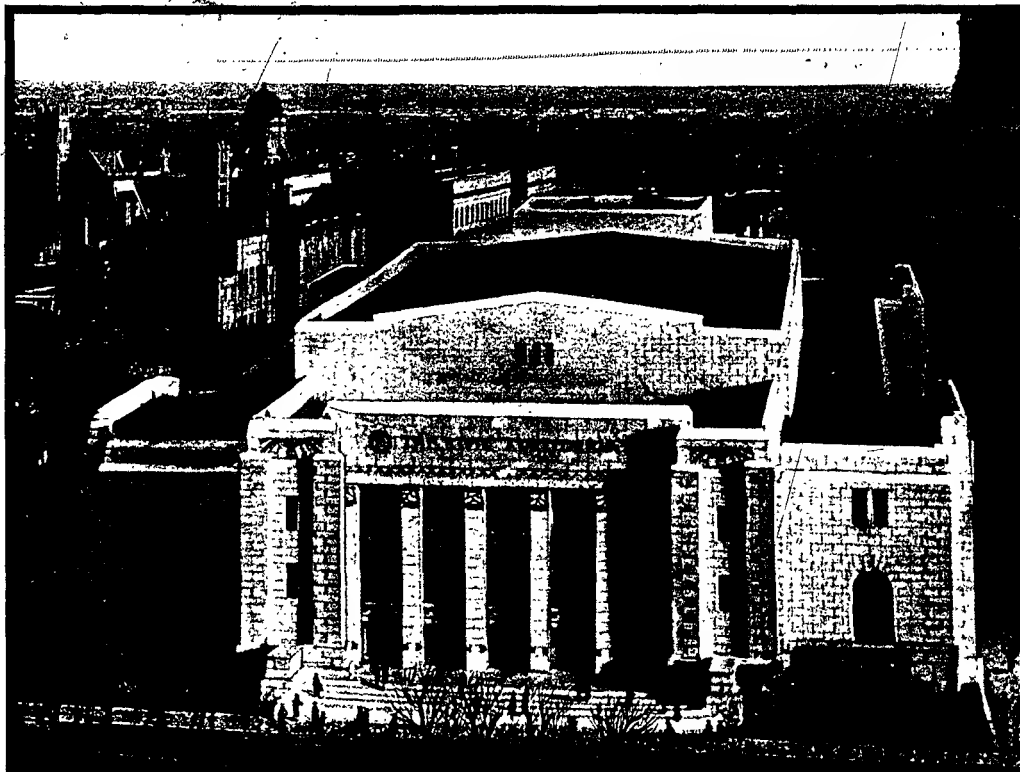
too much for their own good. As the children who are shown too much fondness, they soon proved little worthy of it. The very fact that they started on their spectacular journey indicated that they were perhaps of an eccentric frame of mind. For the most part rather polished, clever, lively, they soon conquered the town, and quickly won the sympathy, the confidence, and the affection of the people... only to abuse it. They soon dispersed and left behind them so many disappointed hearts that it took the community a long time to recover from its shocking experience, with the result that when a few years later, other parties of Roumanian immigrants arrived in Winnipeg, they found a marked feeling of distrust and ill humor towards them.

The arrival of this party of Roumanian Jews in 1898 was the first communal disturbance in Winnipeg since 1882-85. The vivacious character of the new arrivals served as a nerve stimulant, and hereafter the Jewish Community shows a disposition to be less dormant and more concerned with social as well as religious activity.

A praiseworthy effort was made in 1898 by B. Gardner, who now resides in Montreal, to establish a Hebrew Literary Society. Many old timers speak of it in laudatory terms. The membership was large considering the population of the time, being well over the hundred. Among these were Messrs. H. L. Weidman, Moses Finkelstein, M. Weidman, B. Gardner, Leon Abramovitch, Joseph Finkelstein, M. Heller and a few younger men who were taken in for the purpose of encouraging them to walk in the steps of their elders.

The Jewish Community was neither rich—nor poor. There was little call for charity, and whatever there was, the ladies took care of it—'as long as it was obvious. The alleviation of want, of the unostentatious was largely monopolized by one Pinchus Krushen at one and the same time Shames of Shaarey Zedek, and "uncrowned Rabbi of Winnipeg", withal, a genial soul, who, being the sole importer of "Matzos", always managed to satisfy the poor by charging their "purchases" in a ledger, which he burned before his death, saying to his children, "You do not need it, and I do not want the world to know who my poor folks were".

Once the path of immigration was broken by the Roumanian Jews (1898), the Community became daily enlarged by the arrival of one or more families, in many cases a near or distant relative of the existent members of the Community. But these additions were inconspicuous. Their influx was so gradual and so little spectacular that it formed a part of the daily occurrences and passed unnoticed, until several years later, when the daily additions presented a large aggregate and gave rise to a new problem: that of giving a religious education to the now ever-increasing number of Jewish children of school age. A movement was started for the building of a modern Talmud Torah. The Community was now ripe to handle such an undertaking with more intelligence and harmony. True, a little acrimony still existed between the members of the Shaarey Zedek and of the Rosh Pina Congregations, but the opposing forces united for the common cause and soon "The King Edward School" was built on the vacant por-

CIVIC AUDITORIUM

A composite photo,
created from a photo
of the auditorium
model and a photo
of the site on the
mall

ART WORK
ENGRAVING
PHOTOGRAPHY
DESIGNING

Produced
in Canada by
Western
Labour

bridgens of winnipeg
ART PHOTOGRAPHY ENGRAVING
notre dame at langside limited

Among the Contributions

that the Jewish people have made to the development of the Western trade, the

Winnipeg Cold Storage Co. Limited

Founded in 1910 by Meyer Chechik and Solomon Gold

takes a not inconspicuous place.

By the co-operation of Jewish and non-Jewish leaders of business and finance, this Company has constantly grown until it now enjoys a very prominent position in the Cold Storage Industry in the Dominion.

BOARD OF DIRECTORS

DANIEL A. KANE, *President* N. J. WEIDMAN, *Director*
J. H. McDONALD, *Vice-Pres.* F. A. SHAW, *Director*
SOLOMON GOLD, *Director* CAPT. WILSON SMITH, *Director*
LEON CHECHIK, *Managing Director*
A. BRAGG, *Secretary-Treasurer*

SALTER and JARVIS AVE. WINNIPEG, MAN.

ישראל באגריקולטור

פון

THE TRADERS TRUST CO.

J. B. NICHOLSON, *President* J. W. CAMPBELL, *Vice-President* T. JACKSON, *Secretary-Treasurer*

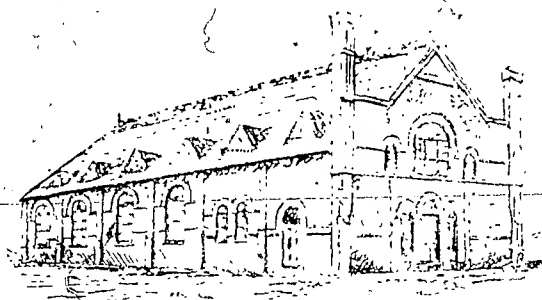
Head Office - WINNIPEG

Branch Offices:

REGINA, MOOSE JAW, SASKATOON,
EDMONTON

THE OLDEST SYNAGOGUE IN WINNIPEG

The Original Shaarey Zedek, corner Henry Avenue and King Street.

tion of the lot back of the Shaarey Zedek Congregation—on Henry Avenue. Nor did the founders go half-heartedly about it. They took care to provide not only a good structure, but a systematic education, and to this end a Principal was engaged, in the selection of whom the community gave proof of high ambition and lofty aim. Rev. S. Rubin, the principal-elect, was not only a good teacher, but a profound scholar, well versed in Talmudic lore and quite efficient in English.

The inauguration proceedings in 1902 gave also evidence of the fact that the community was already recognized as a factor in the city, since the ceremony is graced by the presence of some prominent members of the non-Jewish community.

By this time another portion of the young generation had grown to an age when, particularly under the influence of the young element added by immigration, they began to feel the want of concerning themselves with more than the mere satisfaction of material wants. In 1903, Nathan Tapper organized the Young Zionist Athletic Club

"The new organization was from a social viewpoint so necessary that within six months they number one hundred members, furnish a meeting room and have an excellent gymnasium in the Edwards Hall." They soon developed a taste for music, organized a Zionist band of 40 members, spending about \$2,000 for instruments, but disbanded shortly after.

And now we come down to the third period of Jewish mass immigration, an immigration which was fated to endure with ever increasing intensity.

CHAPTER X

NEW ROUMANIAN DISCRIMINATIONS

The J.C.A. embark on systematic colonization. The Kishinev Pogrom of 1903.

The new, ultra-modern, 20th Century, the advent of which had been hailed with so much enthusiasm, faith and confidence, had opened a new era, not only of an even more marvellous mechanical and material progress, but of an unprecedented advance in social relations. And yet, this same Twentieth Century, ushered in, for the Jews, as though by an irony of Fate or a pre-ordained dramatically conceived plot, the most appalling condition that even the Jews had ever been confronted with. It was in the year 1880 that the Roumanian Government delivered its most dastardly blow yet at the life of

the Jew, by placing upon their statute books that monstrously conceived "Artisans Law", whereby the last straw was snatched from the mouth of the Jew, who as a consequence was forced to starvation, or emigration. The J.C.A. was now compelled to adopt systematic and steady measures to cope with the situation by facilitating immigration

And so from 1900 to 1903 there was again a continual influx of Roumanian Jewish immigrants in Canada, and particularly in the West. The first few parties of Roumanian Jews were conducted to what was intended to be a new attempt to found a Jewish farming colony in Fort Qu'Appelle district.

The rigorous climate, however, the lack of organization, unfulfilled promises, and above all, we are sure, the absence of a congenial atmosphere, owing no doubt to the haphazard conglomeration—soon induced the families to disperse, the bulk of them seeking refuge in the much more attractive and promising Winnipeg. It is our belief that given a more intelligent selection of ground, and human material and better administration, the colony would have been a flourishing one today—so intense was the desire of the colonists to make good.

These would-be colonists, being for the most part skilled artisans, soon found employment in Winnipeg, and lived a peaceful, and contented life, together with the rest of the community, now grown larger with the influx of other Roumanian and other Russian Jews, some of whom scented the approaching storm which broke out anew in Russia with such destructive force in 1903.

The year 1881 in Russia was only the forming stage of that malignant ulcer, which was to cause so much pain to the Jews of Russia. In 1903 that seemingly cancerous growth burst open and its infectious matter spread like wildfire, carried along by the cross-currents of revolutionary and reactionary movements, as well as the Russo-Japanese war fever, then raging

Beginning with the pogrom at Kishineff which caused even ossified Europe to gasp, and which moved the ever alert, but unfortunately too distant America to protest, ineffectually—and throughout the following years, the continuous incisions in the sore body of Israel, caused it now to bleed continually. The sorely-affected Jews found a soothing, healing balm in the free unviated atmosphere of America and in Canada, where the Government sought to attract immigrants through a vigorous, systematic campaign, and so a goodly portion of the Jews were incessantly pouring into Winnipeg, settling in the hospitable north-end quarter of the

city. With 1903 the Jewish Community opens up that decade of astonishingly rapid, wonderful progress, which those who have witnessed it could not refrain from regarding with a sort of reverential awe.

Startling as it may appear, the ill-fated, broken-hearted, bewildered, Jewish immigrant did not require even a period of convalescence to gather up his strength. Uprooted, with the nerve still quivering with the pains of extraction; transplanted into a new soil, inhaling a new atmosphere—his innate acclimatizing power is so marvellous that before one single season is over, our man is walking erect, self-confident, vigorous, energetic, ready and eager to place his shoulder under the wheel of progress and prosperity of the city and quicken its pace.

The summer of 1903 witnesses a feverish activity in the social life of the Jewish community. The first call is sounded by the unpretentious, inconspicuous small Roumanian community, which, in the fall of the year, organized the Dr. Gaster Society. The idea of founding this timely Association germinated in the mind of the late B. Abramovitch, a Roumanian Jew of the most advanced type. His pleasing and impressive personality won for him the respect and friendship of every one he came in contact with, and having been an active communal worker in his native town—Ploesti—for a number of years President of the Kehilla, and President of the B'nai Brith Lodge there: he readily saw the necessity of an organization, ostensibly for mutual help, but principally for the promotion of sociability and so forth. The Dr. Gaster Society was organized on July 12, 1903, with the following officers: J. J. Goodman, honorary president; B. Abramovitch, president; A. Singerman, vice-president; H. Israelovitch, treasurer; M. Elizer, secretary; I. Moscovitch, I. Midanick, P. Segal, N. Rosenblatt, H. E. Wilder, trustees. Owing to his rapidly failing health, however, Mr. Abramovitch had to relinquish his post, and was succeeded by Mr. M. Haid, a man who soon became the uncontested leader of the society.

Whether it was by mere coincidence or the result of a preconceived plan, we do not know; it so happened, however, that the meetings of societies as Dr. Gaster Society were taken advantage of for political propaganda, not necessarily against the wishes of the members, much rather to their gratification, as can be easily understood. For years the Jews fought for the realization of the ideal of political franchise: for years they had been yearning for the chance to take a hand in the political problems of the country—only to be most brutally denied the privilege. Here, at last, was the realization of that much of their dream: political equality. More than this. Men of high political standing and social prominence, were actually coming to them, to their own, narrow, dingy, little meeting place (such meetings were held in a shed, since demolished; on the site of the Bell Hotel); and soliciting their support. What a revelation this was to them! How their blood quickened in their veins and how proud they felt! How big in their own estimation they suddenly became; how earnest and sincere was their unuttered, yet solemn pledge, that they were going not only to prize this franchise, but give the best that there was in them to the country which welcomed and recognized them as real, equal, matured men. For the dispassionate observer, there was one thing that clouded the bright atmosphere: the unscrupulousness of the men entrusted with the running of the political machine. Men there were, and Jews at that, who for the mere

gratification of their own selfish ends, poisoned the atmosphere with unsavory language, denounced and maligned the so-called opponents, and abused the confidence of their followers.

CHAPTER XI.

THE THIRD IMMIGRATION

STREAM: 1905-1907

The first Jewish member of a Canadian Legislative Assembly.

The third influx was the largest numerically, and the most pregnant with future possibilities. Young and old Russian Jews, taking part in the Russian movement, who had risked their lives to obtain freedom for an unappreciative people; men who stood in the front ranks of the radical circles of Russia—came to the new land to escape the persecution that followed the suppression of the abortive revolution of 1905. When these arrived in Winnipeg, the local Jewish community found it necessary not only to satisfy the physical wants of the poverty-stricken refugees, but it also became an immediate necessity to provide for the intellectual life of the newly arrived, since the craving for education and intellectual advancement was inherent in their nature. A free night school was immediately established in Edwards Hall for the teaching of English to the refugees. Hundreds availed themselves of the opportunity, and it was indeed an inspiring sight to see grey bearded men mingling together with youths in half a dozen class rooms, each class room crowded to its capacity with 40 or 50 students, each of them learning the A B C's of the English language, and familiarizing themselves with the new life and learning to love their new country and to admire its freedom and its institutions.

The school, which was under the principalship of M. J. Finkelstein, operated successfully during that winter, and many Jews, who have since achieved prominence, have reason to thank this night school for the beginning of their success in the new land.

Along with the cultivation of Canadian national sentiment, another movement was revived in the city, that of arousing and keeping alive the National Jewish consciousness. Largely through the instrumentality of the very ardent, energetic young Zionist, Mr. A. Ososky, the B'nai Zion Society was founded, in 1904, which for years to come was to be the leading Zionist society, always in the forefront, whenever an opportunity was offered to propagate the noble ideal and to gain adherents to it, or whenever there was a question of promoting Jewish welfare.

Almost simultaneously, the older settlers and more wealthy members of the Shaarey Zedek congregation formed the Hebrew Benevolent Association, whose financial strength was put to a severe test, in 1904, when the incoming tide of immigration found for once the city quite unable to absorb it without some extraordinary exertion. The year 1904 is chronicled as one of those ever-recurring economical readjustment periods, coinciding here more often than not with presidential changes in the United States, and generally affecting Canada by way of "responsiveness".

Winnipeg being, therefore, also affected, the thousands of Jewish immigrants that poured in were inevitably confronted with the vital problem of unemployment and lack of habitation. As a temporary relief, some members of the then newly-built, and as yet, not wholly finished "Beth Jacob Syna-

Together with all the Jews of Western Canada I take this opportunity to congratulate Canadian Jewry on this double anniversary and am glad that I had the opportunity to contribute my part to the development of Western Canada.

L. MELTZER, President,
Western Paper Box Co., Ltd.

CONTRIBUTION

Mr. L. Meltzer arrived in Winnipeg in 1901 as a young man.

Commencing business in a very small way, first in the retail business on Main Street, Winnipeg, afterwards moving to Lethbridge, Alberta, and from there returning to Manitoba where, in the Town of Snowflake, he engaged in the general store business, besides operating a farm.

As the result of these ventures, he was able, by the exercise of those well-known and tested business principles, hard work and intelligent service to the public, to build up a reputation for business acumen, square dealing and progressive business practice.

From humble beginnings, by the conservation of his resources, Mr. Meltzer was able, in 1921, to launch the business now known as The Western Paper Box Co., Ltd., building it up from a very modest start until it is now a busy plant of throbbing machinery, employing on an average, all the year round, about fifty employees, providing a livelihood for them and their dependents.

The Western Paper Box Company, Ltd., supplies many of our largest Winnipeg and Western firms with plain and fancy paper boxes of all kinds. Cake boxes, candy boxes, suit and dress boxes, in fact everything in the nature of a paperboard container can be manufactured in this Winnipeg plant and supplied on short notice. All the materials entering into these products are made in Canada, with some fancy papers and chocolate box tops being imported from England.

In addition to his interest in the Western Paper Box Co., Ltd., Mr. Meltzer is sole owner of the Zenith Printing Company, a company fully equipped in plant, personnel and experience to turn out printing of every description and of the highest quality, specializing in advertising novelties.

באגריסונג פון

The Public Markets
LIMITED

איינטיקער און אנפירער פון

UNION STOCK YARDS

ST. BONIFACE, MAN.

M. Waisman

JEW people in Western Canada have had as varied and intensely active a career as Mr. Waisman. Coming to Winnipeg in 1904, he began his work here as a printer, and later, in 1910, he started the publication of the first Jewish newspaper in the West: "The Winnipeg Courier", which he sold a few months later to the publishers of "The Israelite".

Finding that printing gave him too little scope for his energy, he engaged in the insurance business, becoming the first Jewish Insurance Agent in the city, and building up in a short time the largest Jewish Life Insurance clientele in Western Canada. Before long Mr. Waisman became the leading producing agent in the world of the Manufacturers Life Insurance Co.—with a record of 18 years, out of 20, as president and vice-president of the 200 and 100,000 club. At the same time he threw himself into public life, taking an active interest in almost every Jewish communal enterprise. A good organizer, he has to his credit the founding of a large number of benevolent, fraternal and mutual aid societies. He is a past president of the Hebrew Sick Benefit Society; of the Manitoba, Bassarabian and Western Free Loan Associations; Council Commander (and one of the founders) of the Hebrew Friends Lodge. He was a director of the Jewish Orphanage of Western Canada; of the Mount Carmel Clinic; the B'nai Brith Lodge, and the Oddfellows; of Jewish National Workers' Alliance; of the Canadian Club.

In 1927 he organized and became the Managing Director of the North West Mortgage and Finance Co. Ltd., and of the Peoples Finance Corporation Ltd., though he continues his successful work in the General Insurance Business.

gogue," the first and largest synagogue of the North End, conceived the praiseworthy idea of housing the homeless immigrants in the basement of the synagogue, much to the gratification of the weary wanderers.

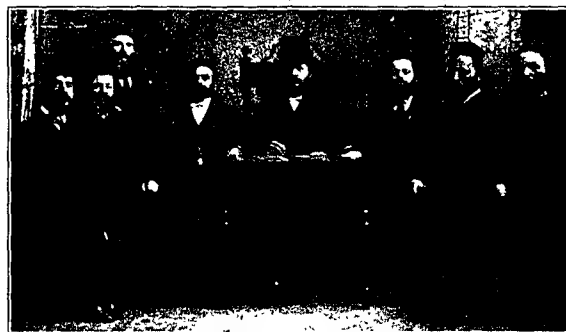
But shelter was not all that the new immigrants required, and so the Hebrew Benevolent joined forces with the Dr. Gaster Society, arranged a huge free kitchen in the Talmud Torah, where a most impressive Passover "Seder" was celebrated. Some of the prominent members of the community, in order to remove the air of strangeness, friendliness and loneliness, and to give the "Seder" its character of traditional hospitality and cheerfulness, most appropriately arranged to participate in the "Feast" and went through the ceremonial in its minutest detail, only with more warmth and real, not feigned, emotion—emotion caused by the sight before them, and particularly by the vivid consciousness of the circumstances that lead to it; circumstances so faithfully reproduced in the dramatic episodes, the reading of which was the substance of the ceremonial: Yezias, Mizraim, "The exodus from Egypt".

Yes, indeed, history repeats itself; for here they were, the direct descendants of the people who, three thousand

in civic affairs. He knew the city, having grown with it, and knew the people, having mingled with them. A good mixer, a fluent, witty platform speaker, he won just as easily the Gentile vote, was declared elected with a good majority; and thereby the first Jewish alderman in the west took and kept the office with credit to himself and his electors. However, this was not the first time Jews of Winnipeg thought of electing one of themselves for civic honors.

"It was during the early '90s," says Mr. Finkelstein, "when, I well remember, the first public meeting was called for the purpose of bringing forth a Jewish representative, who would be a candidate as alderman in the City of Winnipeg. Mr. Louis Wertheim was chosen and contested the 5th ward in that election. While the Jews worked with all their power to elect our candidate, our numbers in those days were so small that Mr. Wertheim only secured a very small vote. And as we lost in that fight, the hopes of our people weakened, and they did not suffer, as they thought, another lamb on the altar for a long time, realizing that our forces would have to increase a great deal to combat the prejudice that was then existing, and still exists, in our city towards the Jews."

The period between 1905 and 1908

CHIEF RABBI KAHANEVITCH AND THE "KASHRUTH" OFFICIALS, IN 1907

years ago, passed through the very same scales of emotion, caused by precisely the same set of events, only enacted on different soil and intensified now, perhaps, by the realization that, unlike the "original exodus", they could not say for certain that they had been led into the promised land.

But if they did not reach the promised land, neither were they given a chance to imagine or feel that they were wandering in the desert. For "manna" they did not have to wait. Actual, wholesome, palatable food to their hearts' desire was being supplied to them, not only during the Passover week, but until they had been enabled to secure it for themselves, which in spite of the hard times, young Winnipeg was able soon to supply with the opening of the spring's activity.

The increased Jewish population and their now awakened self-consciousness, as to the roll they would be called upon to play in the public life of the city and country, gave them a chance to think of the possibility of having as a representative, in the City Council, one of "their own". They did not have to search long for a suitable candidate. Moses Finkelstein was almost groomed for the position and entitled to the honor. He was the youngest of the old timers, having arrived here with the first party of 1882, and one of the first Jews of the group to "interest" himself

was one of the most crucial in the life of the Jewish community. For local, civic matters, the community was, to all intents and purposes, united. In all other respects its various constituent parts sought, each, an independent avenue of expression.

Only recently arrived and too much imbued with the spirit of the various "schools" of thought to which they had belonged in the Old Country, the new element eagerly seized the opportunity here afforded for free expression, and the result was an almost dazzling precipitation of societies, leagues, unions, free libraries; Socialistic, Anarchistic, Zionist clubs; Moderate, Reform, Orthodox, Conservative synagogues; Literary and Dramatic, Religious and Agnostic study circles; workmen's "Arbeiter rings" and bourgeois "Mutual benefit" societies. There were balls and musical concerts and theatricals. A multitude of talents, good, bad and indifferent; a competition for self-sacrifice, self-assertiveness, self-aggrandizement and self-advertisement—and the hand was open and the heart big. Money was flowing, contributions were pouring in without a murmur, without a protest. We have personally witnessed mass meetings like the one in 1904, for the relief of Russian Jewish sufferers, and in 1907 for the Roumanian ones, where in one evening, and from a few hundred people, the major-

ity of them recent arrivals, as much as \$1,000 to \$1,500 was collected in sums from \$1 to \$100, without effort.

It is an ungrateful task to attempt to enumerate all the organizations. A brief outline of the most conspicuous and more permanent only may be attempted. The Hebrew Sick Benefit Society, founded by Mr. R. Cohen, a very useful and flourishing organization to this date; Triller's Amateur Operatic company, whose staging of popular Jewish melodramas was extremely enjoyable and appreciated; the Dramatic club of B. Sheps, etc. In the religious sphere, the Beth Jacob congregation, which we have already mentioned, under the guidance of such men as A. Berg, J. A. Chmelnitsky, L. Berger, B. Wilence, S. Shore, Israelovitch, etc., all of them zealous, sincere workers, progressed most rapidly. A second congregation was founded by the Roumanian section, the Beth Abraham, on Charles Street, the prime movers of which were Messrs. Broomberg, Triller, Bloomfield, Gottlieb, Kronnenfeld, Brier, later joined by J. Gherman, E. Wilder, etc. Though the congregation was small, thanks to an almost passionate devotion of the members—who were almost exclusively artists, the Shul was built, with everything, except the lumber, gratuitously furnished by the members themselves, so that in spite of the small membership, the congregation was easily the most independent financially. Following the Beth Abraham, another congregation, "the Adas Yeshurun", on the corner of MacGregor and Manitoba streets, was built by the Medzrischer Jews, and some minor ones were also formed in the further North End.

These various congregations were leading an indifferent existence, for want of a higher spiritual leader. Efforts were now being made to engage a capable Rabbi, who could exercise control and consolidate these congregations into a harmonious, if not uniform, whole. Two or three Rabbis answered the call, without succeeding to win the support of the community. Finally, in 1907, one Rabbi came down, whose very first sermon in the Shaarey Zedek Synagogue gained for him the admiration of the audience, and at the second and third he literally captured the entire community. Rev. Israel Kahano-vitch, who came here from Pittsburgh, was well endowed to minister to the wants of just such a heterogeneous conglomeration. A fluent speaker, an engaging personality, possessing a rich store of Judaic knowledge, tinged with a veneer of secular dogmatism; orthodox, without fanaticism; liberal without transgression, he is easily at home with all the factions, except the hard-headed, intolerant extremists, whom he deliberately yet tactfully ignores. This many-sidedness enabled him to become the Chief Rabbi, with spiritual authority over practically all the congregations in the city and Western Canada.

To this period also belongs the almost heroic effort made by the Zionists to build a Free Hebrew School in the North End, the Edwards Hall having been gradually abandoned owing principally to the cutting off by the C.P.R. track elevation and the transferring of the balance of power from the South End to the North End Jews.

If the North End Yiddish speaking section was so feverishly active, the South End English speaking was not asleep either. The young element having rapidly increased, both by native growth and by additions from without, began feeling the need of common effort. Young men, like Max Steinkopf and Max J. Finkelstein—the first Jewish lawyers in the city—surrounded by other intelligent men of their age, like Dr. Margolius, A. H. Arono-

vitch, N. J. Weidman, the Ripsteins, Narvolansky, D. Beckerman, Zimmermanns, H. E. Wilder, etc., organized themselves into the Young Men's Hebrew Association, which enjoyed a most successful and brilliant career for two years, reaching as high as two hundred members, and furnishing, in their modest quarters, food for thought and a pleasant, congenial atmosphere, not only to the members, but to their friends and the ladies. At the same time, the older element of the more progressive type began clamoring for a more modern religious service. A few members of the Shaarey Zedek Congregation, headed by Messrs. G. Frankfurter, Henry A. Isaacs, Max Goldstein, George Harris, M. H. Saunders, and others, after pleading in vain with the board of the Shaarey Zedek to provide a religious service on Friday evening, exclusively for the young English speaking people, severed their connection and formed the Holy Blossom Congregation. They engaged the services of Rev. Bonheim, of a progressive school, as minister, and congregated in a hall at the corner of Pacific and King Street, where the services were conducted in accordance with Dr. Jasfro's abbreviated prayer book.

The Holy Blossom Congregation was misappropriately called "Reform", and owing to this misnomer was soon avoided and finally abandoned, only to be revived again a little later, under another name, and after a short gradual evolution it became the modernized, respected (though not professedly reformed) Shaarey Shomaym Congregation, with a large modern synagogue on Dagmar Street, around which gather the more liberal-minded Jewish English speaking element. Under the spiritual leadership of Rev. J. K. Levin, a highly educated young graduate of an English Hebrew seminary, the congregation flourished and satisfied a deeply felt want.

With a view to providing a means of social activity for the now disbanded members of the Y.M.H.A. who had grown into manhood and attained prominence in the Jewish community as professional and business men, Mr. Max Steinkopf—profiting by a trip down south, interested himself in B'nai B'rith work, and made arrangements for organizing a lodge in Winnipeg. On June 27th, 1911, two B'nai B'rith organizers, sent in for the purpose by the District Grand Lodge No. 6, collected with the assistance of Mr. Steinkopf, forty signatures to a petition for a charter, and duly initiated the 40 signatories as members of Winnipeg Lodge No. 650, I.O.B.B., which, with A. J. Bloomfield as the first president, S. Hart Green, vice-president, M. Steinkopf, monitor, and an executive board consisting of some of the best material available, the Lodge, as will be seen elsewhere in this volume, being built on solid ground, prospered rapidly, until it became not only the foremost Jewish organization in the city, but the most progressive and conspicuous in the District, reaching at times a membership of over 400 of the most representative Jewish citizens of Winnipeg.

If the period of 1905 to 1909 may be described as the "budding" period, the period of 1909, to 1913 was teeming with that activity peculiar to harvesting days. And the harvest was rich and plentiful, and the air filled with the sonorous tunes of a robust, able-bodied, well-fed, self-satisfied country boy, when he gathers in the products of his toil.

So far, whatever the Jewish community undertook to build, was almost all conceived and carried through with that spirit of reckless impulsiveness characteristic of the overgrown child,

and mostly for the gratification of the senses: the incentive was sentiment, not reason; the motive power was in the heart, not in the brains. In 1909, the Winnipeg community reached a maturer age, and from now on the undertakings are larger, better planned, and, for this reason of a more permanent character. Spiritual development is prosecuted more vigorously, institutional work more systematically, educational activity more seriously, nationalistic propaganda more intelligently and persistently, and the political consciousness is developed to a degree that ensures success and commands the respect and consideration of the rest of the population.

The most conspicuous manifestation of this maturity is found in the political activity. The Jewish political leaders, realizing that they now possessed sufficient following, decided to have one of their own as a representative in the Provincial Parliament. The Jewish vote in Ward Five (the Jewish stronghold) had always been considered, during the years 1905-9, at least, as being a decisive vote, and the political parties, knowing this, were duly endeavoring to capture it. The historical political divisions, however, stood no equal chance. By far the greatest majority of the Jewish vote, as was natural with the people to whom the notion of "Liberty" meant so much, was decidedly Liberal. Perhaps it was a case of mere suggestiveness, an unconscious sentimental attachment to the party which was, at least in name, the standard bearer of Liberalism.

The Jewish community was already well represented in the professions. Following Max Steinkopf, who was even then a successful figure in the legal profession, Max J. Finkelstein, "the pet" of the Jewish community,

had ended his studies, opened a law office (1907), surrounded himself with an army of trained assistants, and began practicing law. Having been quite popular with the Jewish community even during his student days, he now became more so. Shortly after, another young Jewish lawyer was attracted to the city, from the faraway East, S. Hart Green, who opened up an office also in the Jewish business quarter on Main Street, just south of the subway, alongside the other two, and familiarized himself with and made friends amongst the Jews. Following practically each other, if not almost simultaneously, two other young Jewish lawyers, both from across the seas, established offices in the same quarter: the somewhat serious, austere, studious, A. E. Cohen, and the vivacious, sympathetic, E. R. Levinson.

The medical profession was also well represented, with Dr. O. Margolius and Dr. A. Bercovitch, to which latter were added Dr. H. Hirshman, Dr. Geo. Kalichman and Dr. Silverman.

If the determination of the Jews to elect their own M.P.P. in their constituency was strong, and the work of getting the Jewish voters interested comparatively easy—not so easy, however, was it to select a candidate. The legal men were undoubtedly the most qualified. All the lawyers, however, might have been equally suitable; but if preference was to be given, this naturally would come to the Winnipeg boys, either of the Maxes—Steinkopf or Finkelstein. The Conservative machine, however, was not ready for a Jew, and the Liberal Jewish bosses chose the Canadian-born, S. Hart Green, and he consented to take the chance. The Liberal party endorsed the choice, nominated him, and the Jews realized

We Congratulate

the Jews of Western Canada on the celebration of the two memorable events, commemorating the 100th Anniversary of the Jewish Emancipation in Canada, and fifty years of Jewish settlement in the West.

♦♦♦♦

It is 20 years since we established the firm of JACOB & CROWLEY in Winnipeg. By studying the wants of Western Canada's population, as well as the storekeepers, and diligently serving them through the years, we have grown to be recognized as Western Canada's leading Cloak, Suit and Dress manufacturers, contributing our share to the development of the West.

♦♦♦♦

Jacob-Crowley Mfg. Co. Ltd.

J. H. CROWLEY

B. JACOB

(3rd Floor Jacob Crowley Bldg.)

PORTAGE AVE. E., WINNIPEG

their dream by electing S. Hart Green as the first Jewish member of any Provincial Parliament in Canada.

Another recognition was given a member of the Jewish community in 1912, when the late E. R. Levinson was appointed Crown Prosecutor, the first Jew in Western Canada to receive such an appointment. (*)

CHAPTER XII.

THE FOUNDING OF THE FIRST JEWISH NEWSPAPER IN THE WEST

Expansion of the community.
Building of the Talmud Torah.

As the first certain sign of intelligence in a child is his ability to manifest his will, and the next to express his thoughts, so the Jewish community now gave proof of having reached a higher degree of Jewish culture by creating a medium for self-expression: a Jewish newspaper.

As could be easily expected, the move in that direction was made by the more impulsive element. The first attempt to establish a Jewish newspaper was made in March, 1910, and came from the Socialist or radical quarter, which, having attracted in their midst for purposes of propaganda, one Chaim Saltzman, they considered him to be just as fluent with the pen as he was with the tongue, and they created for him the "Courier". The group directly responsible for the publication of the "Jewish Courier" consisted of: Ch. Saltzman, Zussman, Moses, Elkin, Orlikoff, B. Toubman and M. Waisman. Louis Schachter took charge of the printing.

As might have been anticipated, however, after but a few months of struggle, "The Courier" flickered away. But the public had had a taste of its "own" press, and clamored for more. Always on the alert, and with his characteristic zeal, Mr. A. Osovsky formulated and pursued the plan of founding a real Jewish paper, with the backing of a group of Liberal Jews. B. Goldstein, a man with a long and varied training in Jewish periodical editorship, was invited to come to Winnipeg, and assumed the thankless task of editing the "Canadar Yid" (Canadian Israelite) the financial management of which was entrusted to another energetic Jew, Mr. B. Sheps, who had already demonstrated his financial acumen in the launching and steering of the Winnipeg Jewish Hall Association (owners of the Queen's Hall, another important Jewish institution, which contributed a not negligible share in the cultural development of the Jewish masses through the facilities it offered for mass meetings, and housing the Jewish Theatre, which became an almost permanent institution).

Though naturally struggling for want of financial support, thanks to the energy of F. Simkin, who later acquired part ownership, and the unfailing determination of the editor (Mr. Goldstein), the "Canadar Yid" thrived, even after the "party" who had been partially responsible for its creation deserted it (apparently because the editor would not give it his unconditional support), and answering the demand of the community, the "Israelite" gradually increased its circulation, became a semi-weekly, and shortly after, in 1914, a daily, the "only daily Jewish newspaper in Canada."

Having tested their political strength, and attended to their country's business, the community now turned its at-

tention to spiritual self-development, and began preparing itself for another monumental task, the erection of a Talmud Torah (Hebrew School), in the building of which the community was called upon to confirm its claim of being the most lavish communal spendthrift in the Dominion. The community had already two Talmud Torahs, the Edwards Hall, from a structural point of view, and the Winnipeg Hebrew School, from an educational view. The first was abandoned, the second, conducted its teaching in a small, unsanitary, unsightly "shop" at the corner of Dufferin and Atkins Streets. But not its repulsive appearance was to be the incentive for creating another school, rather its maladministration and inefficient educational system.

The agitation, which was already supported by practically all classes of the community, found concrete expression in a resolution adopted at a public meeting held in Beth Jacob Congregation on April 9th, 1911, "to proceed immediately with devising ways and means to build a beautiful Talmud Torah."

Subscriptions towards the building fund were pouring in. While liberal, they were deemed insufficient, and not only the desire to contribute personally with as much as he could, but to stimulate others to follow his example, the old, reserved, but faithful Jew, the late Mr. A. Milmet, announced at a subsequent mass meeting that he would subscribe five thousand dollars towards the building fund. This announcement, as unexpected as the sum was munificent, had the desired effect, and the committee was enabled to proceed immediately with its work. A lot was bought on the corner of Flora Avenue and Charles Street, which was almost the geographical centre of the Jewish community at the time, and within a year the Winnipeg Hebrew Free School was erected at a cost of nearly sixty-five thousand dollars. And a most magnificent building it was, too. A large, massive structure, provided with all modern and sanitary conveniences, particularly "classy" and containing a spacious, cheerful-looking hall, with a seating capacity of fifteen hundred people, where the Jewish masses assembled to receive most of the important messages from the leaders of thought, of freedom and of goodwill.

To finance such a gigantic undertaking required a good deal of energy, perseverance and tactful management. Fortunately, in the person of R. S. Robinson, its president, the Winnipeg Free School found a most faithful, capable and ardent worker. Due to his prominence and influence, as well as to his shrewdness and tact, and thanks to the whole-hearted support of the community, he contrived to steer it through difficulties, and fulfil his task with comparative ease—all circumstances considered.

If the community was thus making gigantic efforts to educate the children, the youth was endeavoring to educate itself, and through the organizing ability of such energetic young men as William Gunn, M. Tessler, John, I. Stein, A. E. Wilder (the first executive), the Hebrew Amateur Athletic Association was founded in 1910, with quarters in the Edwards Hall, which was fitted up with a gymnasium, athletic apparatus, etc., and provided physical and mental exercises to some two hundred and thirty members. When later, girls had been admitted in the Association, its name was changed to the Young People's Hebrew Association, the quarters were removed and the scope enlarged through the instrumentality of Mrs. A. (Dr.) Bercovitch.

THE BETH JACOB SYNAGOGUE ON SCHULTZ STREET

Later, in 1912, the older members withdrew, and organized the Montefiore Club, whose destinies were guided by such promising young men as Wm. Gunn, L. J. Morris, S. Rackow, etc., and quarters were secured in the McIntyre block. During the summer, they established an outdoor camp, on the banks of the Red River, and for the winter months they secured larger, permanent quarters in the Calder Building, where, under the leadership of J. Adler, C. Smithin, M. Stall, A. Barish, Jack Morris, W. Gunn and A. E. Wilder, it became one of the most active, flourishing, self-supporting young men's associations in the city at the time.

Once the Talmud Torah was erected and placed on solid ground, the generosity of the community was again tried by a movement to build an Orphans' Home. During the preceding two years the matter had been taken up by the B'nai B'rith Lodge, which, on June 20th, 1912, adopted a resolution whereby the Lodge pledged itself to provide an Orphans' Home for the Jewish community of Winnipeg, and as a consequence, a committee to devise ways and means was immediately appointed with Mr. R. S. Robinson as chairman.

Finding his duties as president of the Talmud Torah (the Winnipeg Hebrew Free School) too onerous, and arguing that it were ill-advised to create an agitation for the founding of an Orphans' Home at that time, since that would interfere with the progress of the Talmud Torah, Mr. Robinson asked the Lodge to permit the Orphans' Home committee to hold the matter in abeyance indefinitely. A resolution to that effect was passed at the meeting of the Lodge of September 19th, 1912.

The Talmud Torah being finished, the matter of proceeding with the establishment of the Orphans' Home was again brought up on the floor of the Lodge in the summer of 1913, when a new committee—owing to the term of the old one having expired with the election of new officers—was appointed, consisting of Messrs. R. S. Robinson, M. Steinkopf, H. L. Weidman, M. J. Finkelstein, A. H. Aronovitch, L. Rice and H. E. Wilder.

When this committee met, Mr. R. S. Robinson submitted the following proposition: He would donate \$5,000.00 towards the building fund of the Orphans' Home, provided the Home will be named "The Esther Robinson Orphans' Home" (Esther was the name of Mr. Robinson's mother, who had just recently passed away). The committee, although realizing the magnitude of the offer and the noble motive that prompted it, did not deem it advisable to accept it on the ground that a public institution, built and maintained by public funds, ought not, as a matter of principle, to perpetuate the name of an individual for a pecuniary consideration.

Messrs. R. S. Robinson and H. L. Weidman thereupon withdrew from the committee. The balance of the committee brought in a unanimous report to the Lodge, recommending "to proceed as soon as practicable to obtain a charter for a Jewish Orphans' Home, to be established in or near the City of Winnipeg, and to devise proper plans for the building and maintenance of such an institution with the co-operation of the sister Lodges and the Jewish citizens of Winnipeg."

This report was duly accepted by the Lodge on July 17th, 1913. The lodge would not, however, engage in such a monumental undertaking without due precautions.

There existed in the city an organization known as the Hebrew Ladies' Orphans' Home Association, organized in 1912, which, with Mesdames H. Fenson, Chess, Miles and Saltzman amongst its leaders, had accumulated a modest fund, had some 300 members, and ostensibly aimed to build an Orphans' Home, but evidently were not strong enough for such an undertaking.

The B.B. committee met the Ladies' committee, and soon agreed on a joint plan of action. Mr. Robinson in the meantime proceeded to organize the "Esther Robinson Orphans' Home".

The united bodies of the B'nai B'rith and the Ladies' Association were pledged to establish an Orphanage Home, and they also proceeded with their work.

(*) In the judicial field, strange to say, only one Jew in the whole of Canada, has, so far, been appointed to the bench. Judge Schultz, of Vancouver, who died in 1918.

AT THE LAYING OF THE CORNER STONE OF THE WINNIPEG HEBREW FREE SCHOOL

The Jewish community was now asked to support two Orphans' Homes. The "Esther Robinson Home," with Mr. Robinson's money ready at its disposal, was able to open its doors before the "Canadian Jewish Orphan's Home" came into being. The first bought and furnished a frame building, rather comfortable but insufficient; the second maintained a small "temporary" home, purchased a large piece of ground, on the bank of the river, secured subscriptions for the purpose of building a modern structure as soon as the funds would be available, and with the further ambitious object of building, on the same ground, an "Old Folks' Home" and a "Jewish Hospital."

Simultaneous with the movement to build the Talmud Torah, another movement was on foot, to consolidate the existing small charitable societies, and to form a United Hebrew Charities Association, along the lines of progressive thought, behind which movement stood the B'nai B'rith Lodge, with A. H. Aronovitch at the head. But in spite of a good deal of earnest propaganda, owing, no doubt, to the fact that the North End was not yet ripe to appreciate an institution wholly modern in its conception, the United Hebrew Charity idea had to be abandoned. The seed, however, once sown, was bound to bear, some fruit, and if not altogether resembling the given pattern, the present United Hebrew Charities is a natural outcome of that movement.

The head of the United Hebrew Charities at this time was Mr. A. Skaletar, a man who for some time seems to have nursed the ambition of capturing civic honors—and who offered himself as candidate for alderman of Ward 5, in the election of 1912. Energetic campaigning, an evident desire to serve and apparent qualifications—did win for him the office, which he held for several terms.

Long before Skaletar announced his intention, another active young man, Ch. Saltzman, tried his luck and carried on a strenuous campaign for a seat on the school board, in the fall of 1911, as the candidate of the Social Democrats, but he failed to make the grade.

If, in 1912, the Jewish community decided to have their own alderman, in the civic election of 1913 they determined to have a representative in the school board, and, although opposing a man who has been a school trustee for ten consecutive years, Mr. M. Abrahamson, at the time publisher of the "Israelite," was easily elected as the first Jewish school trustee in Canada. Mr. Abrahamson was fully qualified for the position, he having been one of the few "maskilim" (intellectuals) in the earlier days of our history. The an-

nouncement of his election was soon followed by the public announcement that his son, Simon Abrahamson, already well known as the most successful debater of the Manitoba colleges, and winner of numerous smaller distinctions, had been awarded on January 14th the Rhodes Scholarship, the highest distinction within the gift of Manitoba University.

CHAPTER XIII.

THE ADVENT OF "YIDDISHISM"

Growth of radical influence. Founding of the I. L. Peretz School and the Liberty Temple. Establishment of "Landmanshaften."

The Nationalist "Hebraists" Jews of the "Bourgeois" class, having built their Talmud Torah and the Orthodox, their Synagogues—the Socialist "Yiddishists" decided that they, too, must have a medium of their own for self-expression and propaganda, and so in 1913-14 there was a pronounced movement for the establishment of a Radical Jewish School, resulting eventually in the opening of the I. L. Peretz School, which was destined to become a very influential factor in the community, under the leadership of a group of young intellectuals like J. A. Cherniack, Dr. B. J. Ginsburg, J. Hestrin, Dr. B. Victor, Dr. I. Perlman, and enthusiastic devotees like Mrs. J. A. Cherniack, B. Sheps, W. Keller, Pasikow, S. M. Selchen and Mrs. Keller Nathonsan, etc. At about the same time another group, the more extreme radicals, organized the Liberty Temple, and installed themselves in their building at the corner of Salter and Pritchard, where they also eventually conducted another Jewish school under the auspices of the Workmen's Circle.

The first executive of the Liberty Temple consisted of: L. Orlikow, president; F. Simkin, vice-president; S. Prasow, treasurer; M. Posen, financial secretary; M. Alcin, manager; L. Geller, assistant manager; and the following trustees: D. Goldin, M. Cirulnikoff, F. Penner, D. Faider, M. A. Grey, F. Donner, S. Elkin; H. Berkman, treasurer entertainment committee and W. Gorsey, legal advisor.

The first executive of the Workmen's Circle School consisted of: A. Goluboff, Goldsmith, F. Simkin, D. Matlin, L. Gutkin, G. Dorfman, Marchashov, Silverstein, Cork, Yaffe, Goldstein, Bergart, M. Goldin, Mrs. R. Alcin, M. Alcin, Mrs. Goluboff and Mrs. Glow.

In the meantime, the masses, unconcerned with dogmas, had their numerous clubs, fraternal, mutual and loan societies, etc.—and continued to organ-

ize new ones. There was, all along, a feverish restlessness, a will to do things, a desire for altruism as well as self-help and self-expression. The natural tendency for people from the same country or the same city is to keep close to each other, when first confronted with a strange environment or a new situation, and so many feel the urge to band themselves together in "Landmanshaften" under the name of their respective countries or cities of origin. The "Roumanian", the "Pavlotcher", the "Proposiker", etc.—much as the other elements of the population have their Scottish, Irish or Gaelic Societies. The longing to continue the thread of existence, broken by the immeasurable distance that separates them from their place of origin, the subconscious fear that something may happen to each of them if they should break away suddenly and forever, impel them to provide for themselves a sort of resilient cushion that should soften the pain—were one to fall . . .

At the same time the hope, nay, the certainty that they were here to stay, that this country, Canada, was to remain their own and their children's home, induced them to take a keen, more direct, more intelligent interest in the civic and political affairs, and if, heretofore, their interest in "politics" was spasmodic and superficial, from now it became constant and intense, at times even too much for their own good or for the benefit of the country.

Thus, when the Provincial elections of 1914 loomed up again, there were more than one candidate aspiring for the honor of representing the Jewish electorate. As early as February 6th, Alderman Skaletar had already announced his intention or "offering" himself for nomination. A week later Mr. M. J. Finkelstein's name was placed before the public as a Liberal candidate.

Soon after, Chaim Saltzman appeared as the nominee of the Social Democrats; and as the nomination day approached Mr. Marcus Hyman appealed to the electors as an Independent. Of all of them, Mr. Finkelstein seemed to be the most popular with the Jewish masses; but they were to be bitterly disappointed. Unexpectedly, Mr. Finkelstein was stricken with a severe illness and his name was withdrawn, too late to have another Jew nominated in his stead. The other Jewish candidates nominated failed to be returned, so that despite an abundance of candidates—the seat left vacant by S. Hart Green, who refused to run again, was not occupied by another Jew until 1927, when Capt. W. B. Tobias was elected.

The Jews would have continued in their work of broadening the foundations of their community, of intensify-

ing their various activities, and absorbing themselves in the multitudinous tasks of Canadian citizenship which they prized so highly, if that great catastrophe—the ghastly Great War had not descended with a mad fury upon a gasping humanity.

CHAPTER XIV.

THE WORLD WAR AND AFTER

War work; war relief. Zionist hopes. Immigration. Intensive and Extensive communal efforts.

A historical review of the Western Jewish Community since the war is almost impossible within the framework of this volume. The writer has been too much a part of the picture to be able to detach himself sufficiently to look at it from the proper perspective and the activities undertaken during the period have been on so vast a scale that it were an ungrateful task to attempt to condense a survey of them in so narrow a space. All we could attempt here is to present but the barest outline as objectively as is humanly possible, viewing the whole moving drama from within, as it were, and from a plane almost level with the stage upon which it was enacted. True some of the scenes have already receded in the background; and one may view them with a measure of dispassionate detachment—and how surprisingly strange—how bright or shudderingly gloomy they seem! One wonders if they really happened; one hardly believes that one has witnessed, nay lived them through. How much physical energy, how much mental strain, how much nervous emotion, one had to spend—to go through it all!

And yet we—those of us who were sheltered by a fortune perhaps better than we deserved, we survived the stupendous wreck the havoc brought about by human frailty and inhuman greed—and we are here to tell the tale.

Fortunately, it is a tale we need not be ashamed to disclose. Whatever we—Gentiles and Jews alike—in this corner of the world, did, it was not because of lust for power nor greed, nor self-aggrandisement. The men and the money, the blood and the bread we gave—was to save and succor another portion of humanity—hell-bent.

And this is also certain: never throughout the darkest days did we permit our faith or hope or courage to diminish; never did we lose our heads because of too much grief or too much greed. We were so engrossed in our will-to-serve, so intent upon the need of others, and so confident in the inherent good-sense of the human race, and in its power to emerge eventually ob-

(*) The first steps towards the establishment of a "radical" Yiddish School appears to have been taken in December, 1911. (The "Israelite," Dec. 7 and 20, 1911.)

ered up and chastened; that we would not let ourselves become the victims of despair. Instead, we worked. We worked with a mind to the present and an eye to the future.

Almost immediately as it became apparent that the war would prolong, and just as soon as we became aware of the suffering of our Jewish brethren in the war zone—we organized ourselves to come to their aid. Long before other larger communities had thought of it, Winnipeg had its War-Relief fund. As the guide and mouth-piece of the Western Jewish community, "The Israelite" took the initiative as early as October, 1914, and called upon the Jews of Winnipeg to help and to be ready to render further help. At a mass meeting, presided over by the editor of the "Israelite" (October 25, 1914), over \$500.00 were collected and 200 men and women pledged themselves to contribute monthly to such

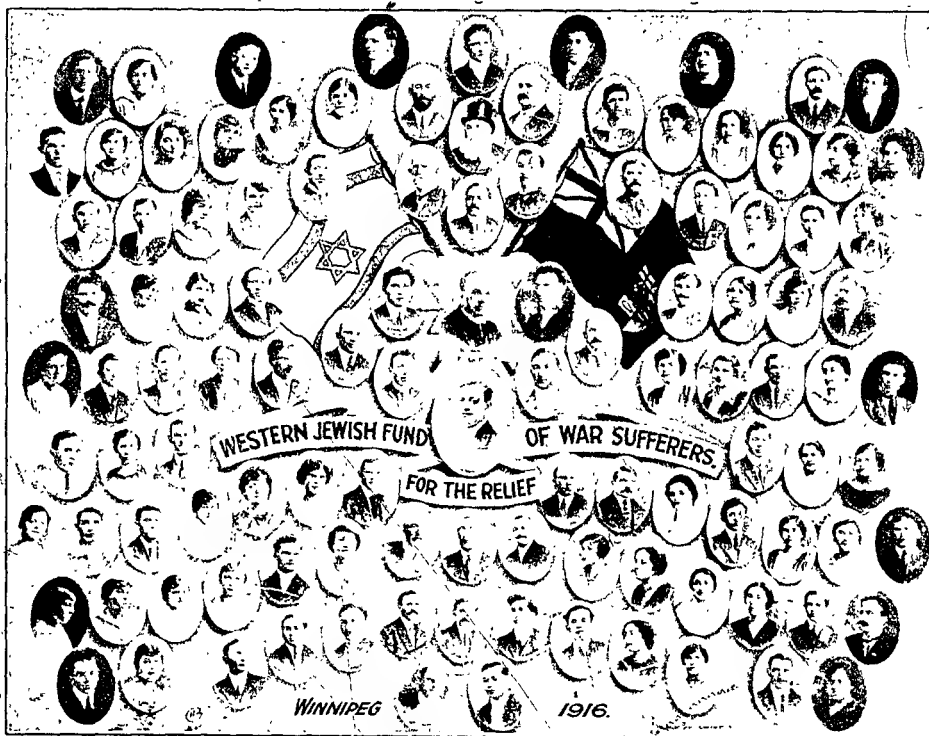
of the "Israelite Press," which opened its columns wide and kept a steady appeal. The appeal through the "Israelite Press" brought response from every city and town, every village where a Jew resided in Western Canada. Thousands of dollars were received weekly by this newspaper, testifying at once to the generosity of its readers and to the confidence these had in the integrity of its management. The money was handed over weekly to the committee, which in turn remitted it through the most reliable channels to the most needy. The largest share of these contributions went, of course, through the Joint Distribution Committee of New York; that Gigantic Beacon of Light, erected by American Jewry to guide the weary footsteps of stricken European Jewry, along the path of hope and to save them from complete collapse. A beacon of hope generated by the power of

operation with the Western communities, received, provided for and guided the steps of hundreds and thousands of newcomers, who have since found their place among the productive elements of the population, and become self-supporting, dignified and useful citizens.

If over one corner of the world—in Eastern Europe, where the Jews were most thickly settled—dark clouds ever rolled threateningly, there was at least one little bit of holy ground from where suddenly a ray of dazzling brightness shone forth, which, for a while at least, gladdened the sorely tried heart of the Jew, reanimated him and stirred him to the depths never before reached. That was when Great Britain, in a moment of generous impulse, clear-sighted statesmanship, vivid appreciation of historical justice and far-reaching stewardship—issued on November 2, 1917, that now famous

momentous concern to the Jews of the world and to Zionists in particular.

Zionism had been a live movement in Winnipeg at all times; more lively than ever upon the advent of Solomon Frankel in 1912; and since, largely through his efforts the organization of a number of Zionist Societies, enthusiastically devoted to the cause. It was here, for the first time in Canada, that a company for land purchase in Palestine, on the "Achooza" plan, had been formed. It was here that a clear Zionist programme, with the Hebrew language at its centre, was adopted by the Hebrew School. It was from here that emissaries had been sent to Palestine to select and purchase a piece of ground, long before the Balfour Declaration. The youth was well organized. The Maccabees and the Tzeire Zion, consisting of young men and women, were passionately devoted to Zion; a Zionist

THE 1916 EXECUTIVE COMMITTEE OF THE WESTERN JEWISH FUND FOR THE RELIEF OF WAR SUFFERERS

a fund. R. S. Robinson, S. Hart Green, A. Osovsky, E. Cherniak, L. Vicker, S. Shreiber, J. Sternberg, B. Wilence, S. Budnitsky, H. Goldin, Mrs. Portugal, Mrs. Shapiro, and the Misses Calof, were elected as an executive. Later, in 1915, when the need for larger funds became more and more urgent, the Jews formed a stronger body, representative of all classes and sections and devoted themselves to the task with a zeal and determination unsuspected in a community so diversified and so young. For four years, this committee worked, for the most part under the leadership of Marcus Hyman, assisted by M. A. Gray, Max Mains, W. Gorsey, Ch. Saltzman and a host of others—carrying a tremendous burden, giving of their time and energy unstintingly and without any remuneration. \$400,000 were collected with a minimum of expense and forwarded during those awful years, for the relief of Jewish war sufferers—through this agency alone; a substantial portion of this amount coming in through the medium

\$63,000,000 freely offered by the Jews of America to salvage human souls from the grip of blood-thirsty, war maddened "Goilem."

And when the war smoke dispersed and thousands of Jewish orphan children were found wandering like so many lost, frightened, wounded puppets in the slums of Eastern Europe—Winnipeg Jewry, along with others, sent its messengers of rescue, and accepted its quota of fatherless and motherless, gathered in Ukraine, under the tender care and loving kindness of that big-hearted Canadian woman, Lillian Freiman, of Ottawa.

Later again, when the debris of war were cleared, the floating mines lifted, the paths for human intercourse restored, and the bars of Canada lowered to allow some, at least, of those who looked with longing and hope to these broad plains to come in—the Jews of Winnipeg, revived their Immigrant Aid Society and, with a hospitality which knew no bounds and in co-

"Balfour Declaration" pledging its Majesty's Government's active support to the establishment of a National Home for the Jewish people, in Palestine. When news of that declaration reached Winnipeg, the Jews here, as Jewry throughout the world, shouted with joy as they never shouted before, and as with one voice uttered their heartfelt thanks to Great Britain for its wise and generous pledge, presaging the realization of a two-thousand-year-old hope, and they dedicated themselves to the task of bringing this about.

This declaration did not come entirely as a surprise to the Jews of Winnipeg. It had been their unique privilege, six months earlier, to act as hosts to the 15th Convention of the Canadian Zionist Organization, and at this convention the then national president, Mr. Clarence I. De Sola, in a masterful address, intimated, guardedly, that he had had the honor of an interview with Lord Balfour, and that he expected a startling announcement from him, of

Council existed here under the leadership of M. J. Finkelstein, consisting of representatives of all sections of the community; N. Sokolow and Barondes Mosenson and Shmaraya Levin, had been here, and with their eloquence kept alive the hope for, and intensified the devotion of the Jews to Zion—and it was in the midst of all this that the Balfour Declaration came. Not thus is the place to describe the manifestation of joy and solemn pledges of devotion which this Declaration called forth—suffice it to say that these manifestations swept before them even the agonizing clouds of despair which were overshadowing the fate of Jewry in Europe.

The Zionist sentiment was so high, the feeling of gratitude to Great Britain so genuine that when the news reached here of a Jewish Legion being organized in London, at the call of Zhabotinsky, the fiery Zionist leader—and under the Aegis of Great Britain, the younger Zionists, "almost as one unit," volun-

teered for service. In March, 1918, the extraordinary spectacle of Jews enjoining their own sons to enlist for war service in Palestine—was enacted here. That picture of Jewish boys parading under the Jewish and British flags, joyfully entraining to go to war—will never fade from the memory of those who witnessed it. A Jewish Legion meant a Jewish Red Cross—or at least something akin to it, and an association that would supply the funds immediately needed to assist in the recruiting and local provisioning of the men. Both were organized. The Red Mogen Dovid, under the leadership of such women as Mrs. Stockhammer, Mrs. Chertkow, Mrs. Lifshitz, etc., and the Jewish Legion Aid Society sponsored by E. A. Cohen, Marcus Hymah, Dr. Geo. Kalichman, H. E. Wilder, Ph. Ney, P. Bereskin, as well as the legionaires, A. Gorelick and B. Glazer. The Jewish Legion Society encouraged and assisted the formation of the Winnipeg unit of the Jewish Legion, which, though small in numbers, did effective work in Palestine and drew the praise of General Allenby when he visited Winnipeg in March, 1926.

Of course, the Jews, as loyal and sensitive citizens, shared with all others in the responsibilities Canada assumed to "win the war". When the call for volunteers was issued, scores of our boys enlisted, when conscription came, hundreds were recruited; when the Victory Loan was launched, thousands responded. Some assisted in the propaganda. (*) Many contributed gene patriotic funds, and Jewish committees assisted in the collection of such funds. The women did their share. A Jewish Women's Tribute section was organized in 1917, with Mrs. H. E. Wilder as honorary president, Mrs. Max Goldstein, president; Mrs. E. R. Levinson, vice-president; Mrs. P. Stephany, treasurer; Miss Dora Robinson, secretary.

In every sphere of activity, wherever they could be useful, whenever they were given an opportunity, the Jews endeavored to do "their bit". The manufacturers speeded up their production; the laborers increased their efforts.

Parallel with these activities undertaken in response to the call for need outside, there was an equally intense effort for broadening the scope and efficiency of the work within the community, by consolidating the smaller, and building new and larger educational and welfare institutions, and by providing for every want and every need.

CHAPTER XV.

COMMUNAL BUILDINGS

Building the new Jewish Orphans' Home. The Old Folks' Home, the Peretz School, etc.

The greatest single effort in that direction was that made to provide an adequate home for the orphans. After the consolidation of the two rival institutions (on Feb. 25, 1917), the first joint shelter was in a rented home at 1280 main Street. But this was soon found to be neither sufficient nor attractive. The new superintendent, a young, energetic and courageous man, I. L. Greenberg, himself a product of an orphans' home (of Chicago), protested against the abuse of maintaining children in a home which exposed them to many dangers. Moreover, rumors about the war orphans began to filter through—and it was anticipated that Winnipeg would want to accept its quota. Where

would these be housed? After a good deal of spade work, Greenberg finally persuaded his directors to embark upon a project of colossal (at the time) dimensions. He visualized for them a palatial structure, amid beautiful surroundings, with a modern equipment, to be erected at a cost of over \$100,000—exclusive of the grounds.

The directors were at once terrified, apprehensive and spellbound by the magic picture projected before their astonished eyes by the persuasive elo-

E. R. Levinson, president; Chs. Tadmman and Mrs. R. Goldin, vice-presidents, D. Spivak, treasurer; A. Rabinovich, chairman of finance; Mr. Lurie, chairman of propaganda; Rose Ripstein, chairlady of the house; A. Weidman, chairman of admission; Harry Steinberg, chairman of education.

What a tragic pity that only a few months after the opening of the new home, the president, E. R. Levinson, was stricken with a fatal illness and

The initial steps for the Old Folks Home were taken in 1912 by a group of women, including: Mesdames N. Rosenblat, B. Shragge, A. Aronovitch, R. Wodlinger and R. Abremovitch. Later, men joined the women and the group organized themselves by electing Mr. J. Genser as president, N. Nydis, vice-president; Mrs. N. Rosenblat, treasurer. Some years later Mr. E. Greenberg suggested the need of a modern home. A special building fund was raised and a committee appointed, consisting of M. Tessler, chairman; J. A. Chmelintsky, treasurer, and a board of 18 to buy or build a home. They bought the home on Manitoba Avenue, and dedicated it with due ceremony in November, 1919.

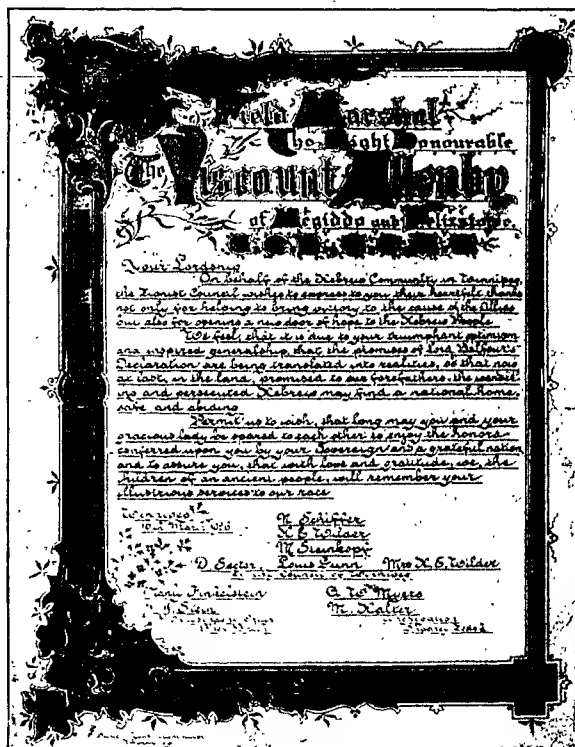
In 1922 Mr. A. Slobinsky was elected president, a position which he held till 1930, when he was succeeded by E. Greenberg.

About the same time, the I. L. Peretz School Directors, finding that the number of pupils by far exceeded the accommodation available in their old inadequate home at Burrows and Salter, made plans for extensions. A suitable building was offered them near the corner of Aberdeen and Salter. This they purchased, remodelled it and provided it with modern school equipment. On August 15, 1922, it was duly opened—and soon became the most active Jewish cultural centre in the city. Under the name of the Peretz Institute the association pursued an educational programme on the broadest lines, for young and old—and in a short time became a bubbling fountain of cultural rejuvenation. Around it were grouped the Jewish intelligentsia, from its platform there issued a constant flow of progressive—Socialist—Nationalist thought, and from its classes graduate pupils mastering the Yiddish language and literature, imbued with an admiration for the historical role of the Jews and animated by a desire to remodel the present structure of society on a broader base of co-operative effort.

By 1930 the Peretz School attained an enrolment of 500 pupils, and became recognized as the largest Yiddish school on the American continent, and one of the—if not the—most successful.

With the rise of a more profound Nationalist-Zionist sentiment, due to the official recognition by the nations of the world of Palestine as the legal home of the Jewish people, a group of the former adherents of the Peretz School, among these some of the founders, finding that this school no longer answered the new conditions and unable to induce the majority of the Directorate to accept their point of view, seceded, and established a new School, the "Folk Shule", with a programme at the centre of which is the love for Palestine, and which stresses the cultivation of the Hebrew language, linking up at the same time its Socialist doctrine with a practical application thereof through the chafutzim (pioneer) movement culminating and exemplified in the ascendancy of the Histadruth (The Palestine Workers' Party). With J. Hestrin, Dr. Schapiro, Tuzman and others at the head, the Folks Shule was opened in 1930, at the corner of St. Johns and Charles, with a school population of over 120 children.

Both the Peretz School and the Folk Shule follow also the curriculum of the public schools and give the children both a complete secular as well as Jewish education, the former to Grade 6, the latter adding each year another grade—both achieving remarkable success and gaining the full recognition of the School Board.

ADDRESS PRESENTED TO GENERAL ALLENBY BY THE JEWS OF WINNIPEG, UPON HIS VISIT HERE IN 1926

quence and persistence of the stubborn superintendent. They yielded, and the youthful but zestful champion, backed by a devoted directorate, succeeded in a brief period of time to raise the magnificent sum of \$80,000; more than enough to begin building. A site was chosen, a most beautifully laid out, large estate, the home of old Sheriff Inkster, in a choice location on Matheson Avenue—and on August 10, 1919, the corner stone was laid in the presence of the highest officials of the Province: the Lieutenant-Governor, Sir James Aikins; Mr. Thomas H. Johnson, the Attorney-General, and a host of thousands of people, both from the city and the country, who covered the magnificent grounds of several acres. On Feb. 29, 1920, the building was dedicated, and the people came and gazed with loving admiration at the structure and the equipment, and, above all, with loving kindness at the hundred children which it was sheltering. But glad as the heart was to behold this monument to the generous sympathy of the Jewish people, even greater was the joy when it was announced that despite the huge cost, it was practically free of debt. It is with respect and admiration for work well done that the names of the directors, then in charge, are recorded here:

died on July 16, 1920, at the early age of forty-two.

The superintendent, I. L. Greenberg, whose ideas had been too far advanced for the local conditions, was compelled to resign the same year. Fortunately, his place was taken by one who, though he had never previously administered a public institution, nevertheless possessed an unusual capacity for adaptation, an inborn love for and understanding of children, unbounded enthusiasm and energy, so that, right from the start, A. Osovsky fitted himself completely to the task, introduced a healthy Jewish atmosphere, as well as rigid economy in management, and assisted by Mrs. Osovsky and backed by the board of directors, attained an efficiency which soon gained for the Jewish Orphanage of Western Canada the genuine acclaim of all who were in a position to judge. Of course, much of the popularity and the success of the institution must be credited to the army of 1,500 women, who, throughout, have been working, and still are, with singular devotion for the upkeep of their beloved institution.

No less devoted were the group of men and women who undertook the building and maintenance of the Jewish Old Folks' Home, which now houses over 40 destitute old people in their well-cared for home at Manitoba Avenue.

(*) H. E. Wilder was a member of the Victory Loan publicity committee, in charge of the Foreign Language section and the distribution of literature in twenty different languages, throughout Canada.

The Workingmen's Circle School, under the joint auspices of the Liberty Temple and the Workingmen's Circle, also makes forward strides, graduating each year a class of 30 or 40 children. Under the guidance of Educationalists—who visualize a new world reconstructed on the basis of the inherent equality of mankind, denouncing class or any other division—the pupils are made familiar with the evils of the present system and taught to aspire towards, and work for, a new human Society. This school also teaches the Yiddish language, but only as a temporary expedient, necessary just now because Yiddish is the language in the home, and the child must not become detached from its parents, who, presumably, hold the same ideas—thus a harmony and continuity is being maintained in the life of the child conducive, it is contended, to an easier assimilation of the doctrines of the school which the parents desire to inculcate and propagate.

In 1932, after an internal conflict of several years, between the original founders of the Workmen's Circle School and the Communist group within the Liberty Temple, the ill-mated partnership was dissolved and the former now conducts an "Arbeiter-Ring" School separate from that of the Liberty Temple, in its own building, on Manitoba Avenue; under the leadership of: A. Golubov, chairman; M. Alcin, secretary; A. Gelberg, principal.

CHAPTER XVI

THE CANADIAN JEWISH CONGRESS

Zionism, Pooley Zionists, Icor Restoration Sisterhoods. The Clinic.

Simultaneous with the reorganization of the War-relief work in 1915, Winnipeg Jews proceeded to marshal public opinion behind another project which had stirred the fancy and aroused the hopes of many of the more progressive intellectual Jewish leaders on the continent. That was the proposal to convene a Jewish Congress which would give definite expression to the will of the Jewish masses through their own democratically elected representatives. These would cast the Jewish war claims in proper formulae and present them through their accredited spokesmen to the Peace Conference, whenever it should be convened.

The agitation for the calling of a congress continued for several years, since it was necessary to overcome the formidable resistance of the influential Jewish bodies already functioning, who believed themselves in the possession of "vested rights" to speak for and protect the Jewish people. It was also necessary to properly arouse public opinion in behalf of the Congress idea. For, if the Congress was to be of any value, it should voice the sentiments of the masses in the broadest sense.

In Winnipeg plans for the election of delegates were worked out with meticulous care by a committee headed by M. J. Finkelstein, so that every section of the population, every shade of opinion, should have an equal chance of being represented. The election campaign followed closely the pattern of the Parliamentary elections—only much more passionately so.

There were plots and counter-plots. There were elections, party meetings and candidates appealing through newspaper advertisements. The Israelite Press carried, in its issue of Feb. 28, 1919, a complete biographical sketch of most of the candidates in the field.

There were 45 candidates for 20 seats. The prospect of being called upon to vote for and elect or be elected as a member of the "Jewish Parliament"

stirred the imagination of the Jew beyond anything he had ever experienced. The Jewish Congress became a mystical symbol for a messianic Liberation, and when on March 2, 1919, elections actually took place—the Talmud Torah Hall was jammed with electors—though each had to pay a tax for the privilege of voting. No less than 3,500 people cast their ballots—and the ecstatic faith with which the simple folk came to vote was such as to bring tears to one's eyes.

It is characteristic of the time and of the frame of mind of the people that, despite the diversity of elements, Rabbi I. Kahanovitch headed the polls with 2,673 votes; the other "Congressmen" elected being: M. Averbuch, M. J. Finkelstein, Sam Green, B. Miller, B. Sheps, M. Tessler, S. Almazoff, Rabbi J. Gorodsky, J. Hestrin, Ph. Ney, Max Steinkopf, H. L. Weidman, J. A. Cherniack, M. A. Grey, Marcus Hyman, A. Osovsky, M. V. Trifler, M. Waisman, H. E. Wilder.

The Winnipeg contingent played a conspicuous part at the sessions of the Congress held in Montreal on March

ly 10,000 people—on December 2, 1919; when every man, woman and child marched out in the bitter cold weather to demonstrate their solidarity, with their afflicted brethren, and to arouse and enlist the conscience of the world in their behalf—though with little hope of being heard!

The Ukrainian pogroms and consequent havoc and destruction of Jewish life and property, intensified the work of the War Relief Organization. At the same time again "Light came from the East". The Peace Conference was strenuously at work remaking the map of Europe and plotting out the destinies of nations. Armed with the Balfour Declaration, reinforced by an aroused national sentiment, the Zionist leaders, Weizman, Sokolow, Herbert Samuel, Usishkin, backed by Louis D. Brandeis, Louis Marshall, etc., were assiduously laboring at Paris to secure the embodiment of the Balfour Declaration in the Peace Treaties affecting Palestine. It was an arduous, almost superhuman task, but Jewish acumen, devotion and perseverance succeeded, so that at last the Peace Pacts concluded at San Remo

One of the many floats in the huge parade, May 1920, commemorating the official recognition of "The National Home for the Jews in Palestine," in the San Remo Treaty.

16, 17, 18. M. J. Finkelstein and B. Sheps, as chairmen of important committees; H. E. Wilder, as the English secretary of the Congress, and others like Marcus Hyman, A. Osovsky, J. Hestrin and J. A. Cherniack, in the debates and in the framing of the resolutions. Certain it is—and it was freely acknowledged—that the Winnipeg Congressmen came better organized than any other group.

If earnestness, intelligence and intensity of feeling alone were guiding the destinies of mankind, the Canadian Jewish Congress should have had the effect of considerably altering the fate of the Jews, but evidently these were not the instruments, for during 1919 the Jews of Eastern Europe were subjected to a series of massacres unparalleled, even in their own blood-stained history.

In the long martyrology of the Jew, the days of the Ukrainian pogroms perpetrated by the barbaric hords of Koltchak, Denikin and Petlura, will appear as the darkest of them all. The Jews of Winnipeg—in common with the Jews the world over, stood aghast, embittered to distraction at their supreme helplessness. All one could do was to cry and protest—and protest they did. The air of Winnipeg was never rent by such a cry of anguish, of despair, of indignation and denunciation as was uttered at the huge Protest meeting preceded by a street demonstration, participated in by near-

the Free Press, where a Zionist flag was solemnly dedicated and hoisted on its mast. The mass of people filled to overflowing the huge hall, where, under the chairmanship of H. E. Wilder, an appropriate programme was carried out, participated in by Sir James Aikins, M. J. Finkelstein, Judge Philip Bergrstone, of Chicago, Rabbi I. I. Kahanovitch, Rabbi Moineshter and J. Hestrin.

A resolution was adopted expressing the gratitude of Winnipeg Jewry to Great Britain, which was enthusiastically endorsed by a standing vote.

Hereafter Zionism takes a new aspect and its adherents are confronted with new tasks, that of raising by voluntary contributions the huge funds needed for the colonization of Palestine. (*)

A small group of enthusiasts carried the burden in Winnipeg from 1920 on, under the leadership of H. E. Wilder (chairman of the council), A. Osovsky, F. Sures, J. Kronick, L. Gunn, Marcel Marcus, Max Steinkopf, N. Schiffer, and after 1927 by M. J. Finkelstein, Mr and Mrs Heppner. This group welcomed in turn to the city, and supervised the tour of, in the West, such great leaders as Ch. Weizman, the president of the World Zionist Organization (in 1921), Dr. Shimanya Levin, Col. Paterson, Dr. Goldstein, Rabbi Zlotnick, Dr. Rabelsky, Max Nordau, and all others who came from time to time to assist in the work of keeping at white heat the Zionist interest, and obtaining both in the city and in the West the much needed funds.

Aroused and encouraged by the new vistas opened in Palestine, the Jewish women also organized themselves, and in a short time the Hadassah Organization became one of the most active forces in the community, superseding in many instances that of the men's (**). Started only in 1920, upon the initiative of the Editor of "The Guardian" (the first Anglo-Jewish weekly in the West), with Miss Goldie Finesilver at the head, it became, after 1922, under the leadership of Mrs. H. E. Wilder, the largest single unit of organized Jewish women, reaching in 1924-5, a membership of over 1,000.

Parallel with the intensive work for Zion carried on by the "General Zionists", the Pooley Zionists are appealing to the more radical elements and gather funds for the "Tool Campaign" and later for the Palestine Labor Organization—and the Palestine Labor Bank. Most of these campaign projects were directed by Mr. and Mrs. Jos Hestrin, assisted by S. Green, S. Miller, D. Rabinovitch, Margolese, etc.

The youth, too, came under the influence of the Nationalist movement. The "Menorah" Society of university students, barely existing heretofore, became alive, increased its membership and began taking a keener interest in Jewish problems and issues, under the leadership of such men as Dr. L. Feldman, Zaslowsky, N. B. Zimmerman, Max Freedman, etc. It turned its attention to Jewish literature, produced Jewish plays, and in March, 1925, it delegated Prof. E. J. Perry to represent it at the official opening of the Hebrew University of Jerusalem. Prof. Perry being accompanied by Mr. Max Steinkopf, the delegate of the Winnipeg Zionists.

The younger element also organized under the Young Judaea, and at times, with more effective leadership, it has 78 branches, with membership of 4,500, conducted by a young Judaea Council, instilling a love for Zion and intensifying a knowledge of Jewish history and literature in its members.

(*) The Free Press published on that day a special edition with a picture of the flag in white and blue, on its front page, also a warm editorial greeting the event.

Upon the initiative of H. E. Wilder, a Boy Scout and later a Girl Guide troop of Hebrew speaking boys and girls was organized, under the leadership of Goncharsky, who conducted all the exercises in Hebrew—upon the pattern of Palestinian troops—but affiliated with the Canadian Council Winnipeg Division, of which Mr. Steinkopf and Mrs. Heppner were members, respectively.

Those women who were not directly concerned with Zionist work, impelled by their Jewish consciousness—to do something, established or joined Jewish welfare associations: such as Sisterhoods or Ladies' Aids. Thus we find the Shaarey Zedeck Sisterhood, the Kneseth Israel Sisterhood, the Daughters of Zion Loan Society, all eagerly devoted to their self-assumed tasks, and assisting the needy by complementing the work of the United Hebrew Charities, which has been functioning for many years, under the chairmanship of S. Hart Green, assisted by Charles Tadmán, S. Shore, D. Bafish, etc.

Foremost, during the last few years, among this type of women's organizations, is the Council of Jewish Women, affiliated with the American Organization, founded in Winnipeg in 1925, with Mrs. S. H. Green as its first president (1925-27), succeeded in turn by Mrs. Max Heppner (1927-30), and now (1932) conducted by Mrs. Sam Rodin.

When the Soviet Government of All Russia decided upon a plan of colonizing Jews on land and assigned to them separate territories with the pledge that eventually there shall be founded there (first in Crimea, later in Bero-Bidjan), an autonomous Jewish republic; and for the furtherance of this project, the "L.C.O.R." organization was founded in America, the small group of Winnipeg and Western Jewry—which subscribe to the Communistic ideal, assisted by a number desirous to help in the Jewish back-to-the-land movement in Russia, established local branches and worked assiduously to raise contributions towards this fund. The first such branch being started in 1925, upon the initiative of the veteran devotee to the cause of liberty in Winnipeg, N. Levin. The present officials are: Joseph Litman, President; N. Medzon, Vice-President; N. Rubinenko, Treasurer; B. Levinson, Fin-Secretary; S. Kaminisky, Rec-Secretary.

About this time also (1925), a movement was started to revive the organization which in 1913-14 planned to establish a Jewish clinic. First the Jewish Medical Society, under the presidency of Dr. O. Margolese, discussed the need and decided upon a plan to found such a dispensary and clinic; later a group of members of the Hebrew Sick Benefit Society assumed the responsibility for and established a modest free clinic on Pritchard Avenue. But soon the doctors protested at the inadequacy of such quarters, and a project was launched for the erection of a modern building. Despite opposition from certain quarters, the committee pursued its plans and a handsome structure, on spacious grounds by the Red River, at the foot of Selkirk Avenue, was officially dedicated in 1929; and the committee in charge, consisting of Dr. B. J. Ginsburg as president, S. B. Levin and R. Cohen, honorary presidents; J. Ofetsky, L. Zentner, vice-presidents, and A. Cohen, treasurer, laid the foundations for a well organized, properly functioning free clinic.

CHAPTER XVII.

THE RELIGIOUS LIFE DISRUPTED

Progress of radical movement.
Further political conquests.

The spiritual life of the Yiddish-speaking, orthodox community was in

the meantime both disturbed and enriched by changes in, and additions to, the religious leadership. Rabbi I. I. Kahanovitch, who recently celebrated the 25th anniversary of his ministry in Winnipeg, continued to exercise sole ecclesiastical authority over the largest portion of orthodox Jewry, as chief Rabbi of Western Canada. From time-to-time, however, he had to make room for other Rabbis who came at the invitation of this or that group, or land-manshaft. After Rabbi Gorodsky and Moineshter, (both have since left), came Rabbi J. Horovitz (1921) and Rabbi A. Zilberstein (1926). In 1931 an attempt was made to form a Rabbinical Council and to organize a stricter enforcement and a systematic supervision and administration of "Kashruth" (Mosaic food laws). This created a veritable rebellious movement, fostered chiefly by self-willed leaders, which threatened to split the community asunder, but for the strategic move of Rabbi Kahanovitch, who suddenly confused the rebels by leaving the field uncontested. The "city committee" (as the rebels arrogated to themselves the right to call their belligerent, vociferous force), decided to call still another Rabbi to the city, and in 1931 Rabbi Hersen came and was duly installed as their spiritual guide. Thus the community is now ministered to by five Rabbis, in addition to a Rebbe (mystical sect), while the "Kashruth" is in just as disorganized a state as ever. The Rabbinical influence is diminished and religious orthodoxy seriously compromised.

On the other hand, there is apparent a decided trend towards secular cultural advancement. Reputed Jewish lecturers, popular leaders, etc., are coming here, chiefly under the auspices of the "Radicals" grouped around the Peretz Institute, and the Poale Zionists, the Folk School, etc., and deliver Yiddish addresses on current trends of thought: political, economic, sociological and literary, intimately or remotely connected with Jewish life. Dr. Chaim Zhitlovsky, Sholem Ash, Dr. Yehudah Kaufman, Zrubovet, Morris Vinchevsky, Menachem, H. Rosenblatt, David Pinsky, Dr. Korahnick, B. Zuckerman, S. Nigder, Dr. Juris, A. Litvak, H. Leviv, David Ben Zvi Berel Locker, Chaim Greenberg—in addition, to all Zionist leaders—come here to teach and advise, consult with and to learn in turn, for there is much that is of value in the life of this Western Community, where the atmosphere is/keep the people warm-hearted, the attachment sincere—even if the Western Jews, unspoiled by the glare and sophistication of the larger centres, are somewhat naive and timid and inclined to hero-worshipping. They come and come again, these master thinkers, and feel glad they do, for there is such a restful, homelike, genuine Jewish atmosphere here.

Nor are these Institutes, Societies, Literary Clubs, etc., wholly dependent on outside "visitors' lectures as a permanent feature. Even the fraternal lodges and Aid Societies call upon their "intellectual advancement" chairman to hunt for lecturers: Ministers, University Professors, Judges and Doctors, Social Workers, Authors. Anyone who rises meteor-like upon the platform-horizon is enlisted, and listened to—since the list of recognized Jewish speakers is soon exhausted. The "Calendar" of the "Israelite Press", which is perhaps one of the most illuminating features of the newspaper, reflects the briskness and liveliness of our social life.

Despite the intense activity in which the Winnipeg Jewish Community is being engaged on so many fronts at once, their political and civic responsibilities are never neglected. Being

now more differentiated than ever, divided into a multitude of separate groups, each with its own party affiliations, viewpoints and diversified aims and aspirations—at cross-purposes with each other, the Jewish community presents during the election campaign the spectacle of a house divided against itself. Nevertheless, when one offers himself as a candidate, who appears to be clearly devoted to their collective interests, as well as qualified to fill the position, the Jews manage to sink their party differences for the moment and give him the preference, regardless of his particular affiliation. Thus when E. J. McMurray ran for a Federal seat on the platform of a liberal immigration policy, he was returned with a safe majority. A. A. Heaps (officially a candidate of the I.L.P.), also obtained the Jewish support and was elected, because he had proven a public servant in the broader sense. Undertaking, almost single-handed, and succeeding to oust Alderman Skaleter from office on the grounds of violations of the Elections Act, in 1917, Heaps became, himself, the candidate for the aldermanic seat thus vacated, and was elected with a huge majority. He revealed himself as a capable public administrator, was re-elected as alderman each succeeding term until 1926, when he offered himself as candidate for a seat in the Federal house. His record as a capable civic administrator and his zeal for public service enabled him to be safely returned, and re-elected again in 1930. Although a Labor man, he succeeds, by his tact, sagacity and sincerity, to win the confidence of the leaders and members of the House, and renders valuable services to his electors.

M. A. Grey, who has served the Jewish community continuously since 1915, giving of his time and energy freely, was elected in 1928 as School Trustee, and in 1930 as Alderman. J. Bloomberg is also serving as alderman for several terms in succession. But he is less known in the Jewish circles, and is returned by the Labor vote. Long before M. A. Grey, Max Steinkopf served for a number of terms on the Winnipeg School Board, being highly regarded and doing useful work. He was defeated in 1919 by Mrs. Max Alcin, chiefly on account of the tense feeling then prevailing as a result of the general strike. Both Max Steinkopf and H. E. Wilder (the latter, candidate for alderman), were that year the victims of the wrath of the sympathizers with Labor, who saw behind their candidature the hand of their dreaded opponents, the "Citizens' Committee of 1,000". Largely, no doubt, because they would not forgive Steinkopf his unholy alliance of 1919, the citizens refused him their votes in 1927 as well, when he ran as a candidate for a seat in the Provincial Parliament, the much younger W. B. Tobias being elected instead, although he had been very little active in the Jewish Community, and less known to the citizens generally.

In 1930, Mrs. S. Hart Green was elected a member of the School Board, to the seat vacated by M. A. Grey.

During the elections of 1932, Marcus Hyman, who had also served as School Trustee, after trying his luck twice before, as I.L.P. candidate for the office of Mayor, succeeded in being elected as member of the Manitoba Legislature, when Tobias failed to be returned.

CHAPTER XVIII.

THE JEWISH PRESS

Progress of the Israelite Press.
Attitude towards it. Other attempts. Anglo-Jewish weeklies.

Such a vigorous social, literary and political communal activity would not have been possible without an organ of

expression that would both guide and interpret Jewish public opinion, as well as weld together the diversified units and the scattered committees. This task the "Israelite Press" assumed from the moment of its birth in 1910, but more particularly since its reorganization in 1915, when it passed under its present management, headed by H. E. Wilder. It was a difficult and delicate task, but, thanks to a rigid application of strictest impartiality as to principles and disregard of the personal element, it succeeded in gaining the confidence of by far the largest portion of the Jewish population over the whole wide territory which it serves: from the Great Lakes to the Pacific Coast; and by conducting all its departments: editorial, advertising and administrative; with open frankness, integrity and self-restraint, it also gained the goodwill and regard of the non-Jewish elements, interested in one way or another in the newspaper and its readers. The esteem in which the Israelite Press is held may be judged by the reception its contemporaries, the English dailies in Winnipeg and in the West, have given the announcement of its becoming a daily, in 1928, and especially by the greetings published in this issue, from men holding the highest positions in the political, intellectual and business world.

During the 22 years of its existence, it has witnessed attempts to publish other Jewish language newspapers in Winnipeg. In 1912 "The Jewish People" (Dos Volk), and in 1921 "The Jewish Voice" appeared. Each had, however, an ephemeral, precarious existence of but a few months.

In 1920, the publishers of the Israelite Press decided to issue an Anglo-Jewish weekly: "The Guardian," edited by H. E. Wilder; but after experimenting with it for half a year, the management became convinced that the field was too limited, and thus too heavy a burden was being imposed on the advertiser. From time to time, and as late as 1931, surveys have been made by the Israelite Press to discover whether conditions had altered so as to warrant the publication of an English weekly, and found they did not. Due to the intensive cultural activity carried on in the Yiddish language and to the efforts made to maintain and increase interest in Jewish literature, the numbers of those speaking and reading Yiddish was not only preserved, but increased—especially with the addition of new immigrants who entered Canada since 1920.

Such organizations as the Y.M.H.A. also attempted to publish their own organ such as "The Ticker," "The Guide," the "Review", but all went under after a brief struggle.

Nevertheless, there are two Anglo-Jewish weeklies published in Winnipeg. "The Jewish Post", established in 1925, and "The Western Jewish News", founded in 1927. Similar attempts have been made in other Western Communities. Calgary had a short lived ambitious Anglo-Jewish weekly, and since 1931 a small weekly Bulletin is issued under the auspices of the Vancouver Community Centre. Indicative both of the character of the Jewish population in Western Canada, as well as of the equipment of those with a flare for writing, is the fact that the Israelite Press steadily publishes articles, essays, poems, literary sketches, etc., in Yiddish by numerous local contributors, including young people. Several booklets of Yiddish poems were published here—whereas hardly any such material has so far been written in English; the local Anglo-Jewish weeklies have to obtain their "literary" material from syndicates, or magazines from the United States.

Jewish Representatives in the Canadian Parliament and Legislatures

S. W. JACOB, K.C.
Member Federal Parliament for
Montreal since 1917.

HENRY NATHAN
The First Jewish Member of the
Canadian Parliament, representing
Victoria B.C., 1871-74.

SAMUEL FACTOR
Member Federal Parliament for
Toronto since 1930.

A. A. HEAPS
Member Federal Parliament, for
Winnipeg, since 1921.

S. HART GREEN, K.C.
First Jewish Member of a Provincial
Legislature, M.L.A. of Manitoba,
1910-14.

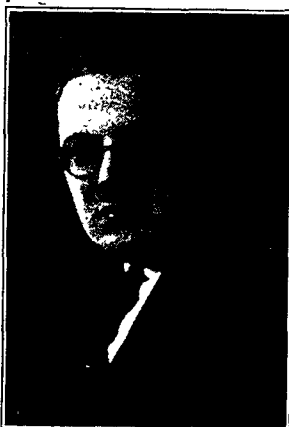
W. B. TOBIAS
Member Manitoba Legislature,
1927-32.

MARCUS HYMAN
Member Manitoba Legislature,
1932.

PETER BERCOVITCH, K.C.
Member Quebec Legislature, for
Montreal, since 1916.

JOSEPH COHEN, K.C.
Member Quebec Legislature, for
Montreal, since 1927.

E. F. SINGER
Member Ontario Legislature, for
Toronto, since 1929.

JEWISH STUDENTS AND THE "LIBERAL" PROFESSIONS

As an old cultural race, with a long tradition for scholarship, it is but natural that the Jewish people should display an aptitude for higher learning and an inclination to enter those professions which call for a sustained application to study—as well as independence of action.

It is not surprising, therefore, to find for instance a larger percentage of Jews than might be warranted by their numbers, entering the universities and colleges, and obtaining, at times, a larger proportion of the rewards for devotion to study. True, the "Israelite Press" publishes annually the list and calculates the percentage of distinctions secured by the Jewish students, but this is being done not for the purpose of taking any particular pride in their achievement; for we hold that such distinctions ought to be expected. Indeed, it would cause us concern if it were otherwise; for this would indicate that the Jew is slipping back, and losing the most valuable trait he has been able to salvage from the centuries of disabilities under which he has been forced to live. If there is any virtue in the law of adaptation and compensation, then the Jew has developed his

mental apparatus to just the extent necessary for his self-preservation. This is his defense mechanism, and surely one that he might well preserve, yes, perfect, both for his own good, and for the welfare of his fellowmen.

Unfortunately, this capacity for "learning" is coupled with a proclivity for certain branches of study, and this in turn inevitably leads him to crowd certain professions. But for this he can hardly be blamed, as it is an inheritance from the centuries when stupidity and bigotry ruled the world, and imposed on the Jew restrictions which circumscribed and narrowed his field of endeavor and his means of obtaining a livelihood. In certain European countries even as late as 10-15 years ago, the Jew was not permitted to enter any other profession except that of Medicine. In this country, of course, there are no such restrictions against the Jew (though there is noticeable, lately, a certain tendency in that direction), but a habit once formed cannot be easily changed. Nor is this the only reason. Every profession—except that of Medicine and Law—depends for its practice upon a

position—a job. You cannot practice Engineering, Actuary, Business Administration, Accounting, unless you first secure an "appointment." And such an appointment is obtained ordinarily not so much on the basis of qualification as of acquaintanceship and influence—wherein the Jew is obviously at a disadvantage. For here "the dislike of the unlike" comes into play. On the other hand, a physician, a lawyer, can "put his shingle out" immediately upon securing his degree, and start working. His success depends solely upon the degree of his qualifications, upon his individual initiative, and industry—and his field is as broad as the whole population around him. The same conditions exist in trades, in commerce, in industry. As long as business and industry was carried on through smaller units and individual outlets, the Jew was able to fight his own battle. With the advent of the large industry, the department stores and the chain stores, the Jew is being gradually eliminated—preference in employment being given to the "nearest of kin," regardless of ability.

This is the reason why one finds today in Winnipeg, for instance, 44 Jew-

ish Lawyers, 28 Physicians, 18 Dentists, etc., or 20 to 40 per cent more than their numbers, relative to the non-Jews, might warrant. (*)

On the other hand there are very few Jewish Engineers, Professors, Accountants, etc., just as there are a negligible percentage of Jews employed in the departmental stores, in the government and other public offices, or public works. The Jewish employee must depend largely upon the Jewish employer—for a position; exception being made only in exceptional cases, for exceptional reasons. Thus, while superficially and publicly the Jew is fully emancipated, and does not suffer from legal disabilities, actually his sphere of work is being continuously restricted

(*) A most conclusive proof of the operation of this invisible law of selection is to be found in this fact: Despite the relatively large number of Jewish barristers-at-law, some of them of recognized legal talent, probity, etc., but one Jew in the whole of Canada has so far been elevated to a seat on the bench (the late Judge Schultz, of Vancouver). They may be "elected" (by the many) to the legislature, to parliament, to civic offices, but they are not "selected" for higher position by the few who have it within their power to discriminate and appoint.

THE JEW IN BUSINESS

In this cursory survey of the founding and development of the Jewish Community of Western Canada, little has been said of the part the Jew played in the economic field. The reason is obvious. In this field the Jew acts individually and not collectively; he is assuming his station as a Canadian, and not as a Jew, and is completely absorbed in and merged with the whole diversified fabric of the industrial and commercial life of the city, the province, the Dominion. Irresistably drawn in the vortex of the seething channels of trade, the Jew strives with all his might to gain and retain a foothold there. Despite the handicap of language and unfamiliarity with conditions; and notwithstanding a degree of underground prejudice, he manages, by sheer energy, determination and careful husbanding of resources, to obtain the recognition of the trade and gain the confidence of those he strives to serve. Of course, at times, the Jewish businessman, even as his non-Jewish co-worker or rival, overestimates his strength, misjudges conditions and being only human, he too, fails. Unfortunately, the effect of the Jew's failure is more far reaching than that of others, for such failures are being registered not alone against the individual affected, but against the group. It is not the man Levy that failed, but the Jew Levy. On the other hand, his success, unless it be very glaring, is seldom credited to the group. The result is that the Jews' collective account is always overdrawn; his balance—in the "Red." What is true of failure, is also true of fraud and of

fire. Nothing would be more beneficial than a scientific determination of the actual facts. Such investigations are now being conducted in various European countries, under the auspices of the Jewish Scientific Institute of Vilno. It is hoped that before long they will be undertaken here as well.

For the present, we must rely on the observations and conclusions of men who, by virtue of their particular work, are in a better position to judge. Fortunately, we have been given the privilege of learning the opinions of some of these men. A few of these are reproduced throughout this volume. We take the liberty of quoting hereunder just those more pertinent here, without any further comment, since they are so clearly stated and so all-inclusive:

Mr. E. T. Chritchley, the President of the Calgary Board of Trade, says:

"In these times when everyone is in a hurry, when, largely, people are not content to carve a place in the world by patient and enduring work, but wish to get rich quickly or to obtain power and place without the necessary apprenticeship of hard work, the Jewish people set the example of patience and endurance and the slow building of business and commerce on a lasting foundation."

While Mr. J. M. Davidson, of the Industrial Development Board of Manitoba, has this to say:

"If the citizens generally showed the

individual initiative that has been shown during the past few years by Jewish people in the development of industrial enterprises, this province would soon become a great industrial centre."

But even more authoritative, no doubt, is the statement of Mr. W. J. Shave, the western manager of R. G. Dun & Company—that old institution whose business is to watch and see beyond the visible:

"As a native of Winnipeg," says Mr. Shave, "and one who during the past twenty years has had the good fortune of being connected with a company whose business is the promotion and protection of trade, I have been in a position to study the rapid development of industry in Western Canada; and it is quite evident that the Jews have taken a prominent part in our commercial development. . . . With manufacturing plants in practically all lines of trade, employing thousands of our citizens, with stores in practically every village and hamlet . . . we may well say they have the pioneering spirit and have contributed in no small measure to the building of a great country."

Indeed, even a superficial examination of the ever-growing list of manufacturing establishments in the West, will reveal the fact that the Jew has often ventured where angels might fear to tread. However, here, as elsewhere in America, his largest ventures are in the garment industry: overalls, work shirts, sweaters, children's play clothes (*), fur-coats, ladies' cloaks and

dresses, millinery, caps, leather goods, bedding, etc. The next place is given to the handling of raw furs (**), livestock (†) and produce, candy, sheet metal, electrical supplies and oil refining (††), and, of course, printing and publishing, etc. Their earlier enterprises included the wholesale import and distribution, of which some go very far back (†††).

Many of the new enterprises are still in the experimental stage, but indications are that the largest proportion of these will forge ahead. Possessed of courage, initiative, resourcefulness and above all, a capacity and will to work, the Jew has made and is making a substantial contribution to the economic readjustment and industrial development of Western Canada.

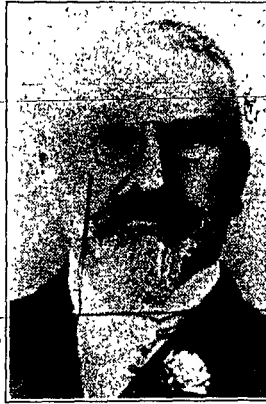
And he will continue to make his contribution, cheerfully, knowing that, in Canada, he is on a footing of equality and his work is appreciated, as is testified by those whose valuable opinions we are privileged to publish in this issue.

(*) In this line, the Monarch Overall Company, Limited, has been awarded, many years in succession, "A Certificate of Merit" at the International Exhibitions held in Chicago. (**) It was by Jewish initiative and effort that periodical Fur Auction Sales were established in Winnipeg, serving as a clearing house for the Western Fur Trade. (†) One of the largest livestock commission agencies in the West is the firm Slotin, Sprink and Feinstein. (††) The Radio Oil Refineries, Ltd., founded by Ben and Max Rechter, backed by Sures Bros., is the first of such refineries established by Jews, in Canada. (†††) The once-popular wholesale hardware house, Miller-Morse, was established by Hyman Miller nearly 50 years ago. When man Bros. wholesale grocers, occupies high position in the trade of today.

Jewish Civic Representatives

MOSES FINKELSTEIN
The First Jewish Alderman
in Winnipeg.
Alderman, Winnipeg, 1905-1907

DAVID OPPENHEIMER
The First Jewish Mayor in Western
Canada.
Mayor for Vancouver, 1888-92

A. SKALETAR
Alderman, Winnipeg, 1912-17

A. A. HEAPS
(Now M. P. for Winnipeg)
Alderman, for Winnipeg, 1917-26

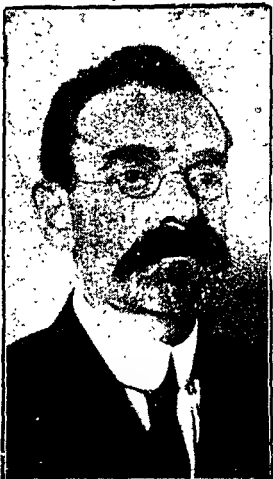
M. A. GRAY
Alderman, for Winnipeg, 1931-2
Served on the School Board, 1928-30

MARCUS HYMAN
(Elected M.L.A. Manitoba, 1932)
School Trustee, 1920-25

J. BLUMBERG
Alderman, Winnipeg, 1920-32

MOSES ABRAHAMSON
School Trustee, 1913-15

MRS. R. ALCIN
School Trustee 1919-21

MAX STEINKOPF
School Trustee, 1916-18

MRS. S. HART GREEN
School Trustee 1931-32

THE HADASSAH MOVEMENT IN WINNIPEG

MRS. H. E. WILDER

"Mother of Hadassah"

In the spring of 1917 Miss Henrietta Szold, the founder of American Hadassah, visited Toronto and preached the gospel of Hadassah for the first time to Canadian women. As a result a number of Canadian Chapters were organized in Eastern Canada, with Mrs. Anna Selig at the helm. In the summer of that year the 15th Canadian Zionist Convention was held at Winnipeg. Among the delegates were many women who have since become prominent in the national movement: Mrs. Clarence de Sola, Mrs. A. J. Freiman, Mrs. Fitch, as well as Mrs. Selig. At a reception of women delegates and visitors, held on July 2nd at the Royal Alexandra Hotel, given by the Winnipeg women with Miss Rose Ripstein (Mrs. M. J. Finkelstein) as convener, the question of organizing the Winnipeg women for Zionism was discussed.

Two opinions prevailed. Mrs. de Sola and Mrs. Freiman advocated the establishment of an independent Zionist women's branch; Mrs. Selig, naturally, was for the creation of a Hadassah Chapter. Upon a motion of Mrs. H. E. Wilder a resolution was adopted, to proceed with the organization of a women's Zionist Branch, the affiliation to be decided by the women, later. This was enthusiastically accepted. Miss Rose Ripstein was elected as acting chairman of a committee to implement the resolution.

Upon her return to Toronto, Mrs. Selig, not content to let matters drift, kept up an active correspondence with Mrs. Wilder, stressing the desirability of organizing a Hadassah branch. Circumstances seemed, however, as yet, not ripe for such a move in Winnipeg. The younger women were members of the Maccabean and Zeirey Zion Societies; the older had the Red Mogen David Society under the leadership of Mrs. S. Stockhammer, which society remained active until the return of the Jewish legionaires in 1919.

In 1920, an article appeared in the *Guardian*—the Anglo-Jewish Weekly

edited by H. E. Wilder, calling upon the women to organize themselves for Zionist work. Miss Goldie Finesilver, a collaborator of the *Journal*, was prevailed upon by the editor of the *Guardian* to take the initiative. A meeting was called at the home of Miss Finesilver on May 25, at which the proposal was outlined and enthusiastically received. Among those present were: Miss Rose Ripstein, Mrs. H. J. Samuel, Mrs. M. H. Abremovich, Mrs. C. Schiller, Mrs. Pierce, Mrs. M. A. Faurer, Mrs. F. Rosenblat, Mrs. Lifshitz, Mrs. A. Stein, Mrs. H. Feinsilver, Miss Goldie Finesilver and Mr. M. J. Finkelstein, as guest speaker.

A resolution was adopted that:

"Those present form themselves into a temporary committee for the formation of a 'Hadassah Chapter' in Winnipeg; the Chapter to be called the 'Winnipeg Chapter of Hadassah' with a temporary chairman and secretary."

Miss Feinsilver was appointed Chairman and Miss Rose Ripstein Secretary. It transpired at the meeting that the women of the Red Mogen David were ready to join a Hadassah chapter; accordingly it was decided to approach these. A mass meeting of Jewish women was held on June 8th at the Talmud Torah. The resolution of the previous meeting was endorsed. The ladies present "evinced a keen interest," a plan of work was adopted and an executive elected consisting of: Miss Goldie Feinsilver, president; Mrs. A. Stein and Mrs. S. Stockhammer, vice-presidents; Miss Plotel and Miss Rose Bronfman, corresponding secretary; Miss Margulius, recording secretary, and Mrs. C. Schiller, treasurer.

As was natural, the membership was largely recruited from the ranks of the devoted members of the now disbanded Red Mogen David. The new Chapter became very active and succeeded in raising substantial sums of money—largely from the "Shuk-la-li" (bazaar). Miss Feinsilver and Miss Bronfman

were delegated to attend the convention of Canadian Hadassah, where Miss Bronfman (Mrs. M. Rady) was elected National Vice-president.

Unfortunately, the enthusiasm of the leaders of the new group gradually dwindled and the chapter lingered until 1922, when Mrs. H. E. Wilder was induced to assume the leadership.

Mrs. Wilder had been long associated with communal work. Since 1911—when she was the president of the B'nai B'rith Ladies' Auxiliary, she maintained a close contact with women of all ranks. Possessed of unbounded energy, organizing ability and enthusiasm for the Zionist cause, she was able to achieve in a short time a remarkable success.

The first Keren Hayesod Bazaar, held under her guidance, proved an outstanding success—and the membership increased rapidly.

The more well-to-do women of the south end, however, appeared to stand aloof. Convinced that there were many south end women devoted to the cause, Mrs. Wilder directed her attention to them. Profiting by a visit of Rabbi Zlotnick to Winnipeg, on January 16, 1923, she called a meeting at the home of Mrs. Chas. Lyons, one of the few south end women affiliated with the Hadassah. Both the genial and persuasive Rabbi, as well as Mrs. Wilder, addressed the meeting and the organization of another Chapter was launched. Further parlor meetings were held and eventually the Ezra Chapter organized, with Mrs. Max Rady as first president. Under her able leadership, the Chapter soon established a record for splendid achievements.

Realizing that the scope of the Hadassah work could be further extended, upon her return from the Toronto Hadassah Convention in 1924, Mrs. Wilder drew up a program of activity along new lines: stressing the cultural value of Zionism—though not neglecting the financial end. Study circles,

courses of Jewish history, were arranged. A feverish activity resulted—aimed chiefly to interest the younger intelligent women. Ably assisted by Mrs. H. Sokolov, Mrs. H. (Rose) Halperin, Mrs. Gorbovitsky, and others, Chapter after Chapter was founded, until at the end of 1925 there were no less than twelve Chapters functioning in Winnipeg alone, with a membership of over 1,000 women, earning for Mrs. Wilder the title of "Mother of Hadassahs."

With so many chapters working, the necessity arose for the establishment of a central, co-ordinating body. The Hadassah Council was formed on December 11, 1925, continuing successfully until the present, and registering each year increasing activities.

In 1927, her health undermined by such intense activity, Mrs. Wilder was compelled to resign her presidency of the Hadassah Council, and to withdraw from active leadership. Mrs. Rady succeeded her as president of the council, followed in turn by Mrs. Halperin and Mrs. M. H. (Sarah) Bernstein, who is the present leader. Under their guidance the work continued to show very creditable results.

One cannot review the development of Hadassah in Winnipeg without noting the effect such an intense activity had upon the Western centres. Partly by initiative of the leading women in their respective communities, partly by the pressure brought upon them by Mrs. Wilder and Mrs. Rady, as vice-presidents of the National Organization, a whole chain of Hadassah Chapters came into being, and are still carrying on the major burden of Zionist work in their communities. Their reports presented at the National Conventions and District Conferences, reflect an unflinching devotion to Palestine, and a splendid organizing ability. Those records deserve a special chapter, and it is unfortunate that our invitation to submit their data was not answered in time to present them here.

Greetings and Comments

From Outstanding Personalities in the Religious, Political, Intellectual and Economic Life of Canada

FROM THE HON. R. WEIR
Minister of Agriculture, Canada

I have your recent letter with reference to the production of a souvenir issue of the Israelite Press, commemorating your double Jubilee in connection with the colonization of the Jewish people in Canada and the granting to your people of the inalienable heritage of all citizens of the British Empire. I am sure it will be a worth while addition to the history of Judaism in Canada, and I appreciate the privilege you extend to me of making some recognition of the contribution made by the Jewish people toward the development of Canada, particularly in the past fifty years.

It is interesting to note that Aaron Hart, who was born at London, England, in 1724 and died at Three River, Quebec, in 1800, who had the distinction of being created seignior of Becancour in recognition of his services to the Colony, and who was at one time a lieutenant in the English army, was the first Jew to settle permanently in Canada. I believe, as well, that the staff of General Wolfe included Sir Alexander Schomberg, who commanded the historic Frigate "Diana." These facts are mentioned as pure evidence that the coming of the Jews permanently to Canada coincided with the settlement of the British in Canada. Years later, when the virgin soils of the Canadian west went under the plough, representatives of the Jewish race were to be found among those pioneers who, under the then very adverse conditions, so heroically extended the producing areas of the British Empire. While, therefore, the Jews have perhaps become more prominent in the commercial field than in agriculture, they have in Canada, as elsewhere, contributed something of worth to the farming industry. In this connection, I recall that last December was the hundredth anniversary of the birth of Maurice de Hirsch, founder of the Jewish Colonization Association and a very strong advocate of farming as an occupation for the Jewish masses. Baron de Hirsch implemented his belief through liberal endowments of foundations to which were entrusted the mission of colonizing Jews in various parts of the world. There exist today many useful monuments to this man's philanthropy and love of his race. His contribution to the welfare of your people will, however, no doubt have received more able comment through your publication than I am able to make. I do recall that Hirsch in the Estevan district of Saskatchewan is named after this very fine Jewish gentleman. If I am not mistaken, at or about the same time this community, or colony was built up, that of Lipton and Edenbridge came into existence. These colonies were, I believe, founded during the heavy immigration period from 1907 to 1914, and besides the contribution made to western agriculture through the medium of those colonies, successful farming was then and is still being carried on by independent Jewish farmers at many points in the three Prairie Provinces.

As you are aware, the first Jewish immigrants under a colonization scheme arrived in Western Canada some fifty years ago.

I understand that the first meeting of the Canadian Jewish Colonization Association was in the year 1907 on the eve of a very heavy influx of Jews

into Canada. This was at a time when the Edenbridge district was a wilderness of weeds and marshes, but nevertheless, approximately 15 years later, under diligent cultivation, there were more than 4,000 acres under crop. In this district grew up a number of very competent Jewish farmers with their families, independent and happy although experiencing times of great struggle under harsh pioneering conditions. Their acceptance of such conditions can be understood, in that the early history of the Jews indicates very clearly their strong attachment to the land. I can do no better by way of illustrating this attachment to the soil in the Western Provinces in the present century, than to quote from a letter received by the Jewish Colonization Association's Winnipeg office from a farmer in the Edenbridge district, which appeared recently in a competent history of the Jews in Canada, and which I feel is so appropriate to the occasion.

"I sit upon my plough and my eye is enchanted with the sight of brown earth being turned upwards furrow by furrow."

"How beautiful are the fields afterwards when they become green. This draws you and draws you and makes you willing to root out forests, turn over fields, even drink the sweat that pours from your forehead and be satisfied."

"And who can describe the rhythm of the binder, especially when you have enough feed for the horses, and the horses feel their oats and the machine is in good repair."

"Should the field be good and the straw straight, you cannot distinguish between the iron of the machine, the blood and bone of the horse, and the man. They form one happy piece of machinery."

I wish your venture every success and trust most sincerely that this written record of even so small a period as a century in your long history may be to the younger generation and those who will follow, an inspiration and incentive toward further progress.

Yours very truly,

R. WEIR.

FROM THE HON. T. G. MURPHY

Minister of the Interior, Canada.

May I extend congratulations to the Jewish people of Western Canada on the occasion of the dual celebration of the centennial of the granting of full civil and political freedom and of the jubilee of the arrival of the first group of Jewish immigrants in the West. The occasion is naturally one of gratitude and rejoicing, and I sincerely hope and trust that the Jewish people may draw from the commemoration of these two great events in their history renewed zeal for the achievement of the common cause.

T. G. MURPHY.

THE MEASURE OF A NATION'S SUCCESS

A MESSAGE FROM THE HON. JOHN BRACKEN
Premier of Manitoba

It is a remarkable fact in Canadian history that the right to full citizenship and complete equality with all other Canadians in the electoral franchise and all other civil rights and privileges was secured to the Jews on Canadian soil more than a quarter of a century earlier than to the Jews in Great Britain.

As a historical background to the Canadian act of emancipation of the Jews, a statute of the Legislative Assembly of the Province of Lower Canada, as the oldest portion of the Canada of today was then called, it is interesting to look back for a few moments to the beginning of the movement in Great Britain for the emancipation of the Jews. That Canadian statute of emancipation became law on June 5th, 1832, one hundred years ago. In Great Britain it was not until the passing of the legislation of 1858-60 that the Jews obtained the full parliamentary rights which had been secured to them twenty-eight years earlier by that Canadian legislation.

When Lionel Nathan Rothschild was elected in 1847 as a member for the City of London, he could not take his seat in the House of Commons because the oath at that time was one which a Jew could not take. In 1851 another distinguished Jewish citizen of London, Alderman Salomons, was elected to another constituency of London, but for the same reason could not take his seat. Not until 1860, as already has been noted, was the oath to be taken by every newly elected member, altered, and from that time Jewish members have sat in the House of Commons. In 1885 Baron Nathan Mayer Rothschild took his seat in the House of Lords, the first Jew to become a member of that hereditary Upper Chamber of the Mother of Parliaments.

Canadians, in looking back over the whole course of Canadian history, may justly take satisfaction in the knowledge that, while at different times there have been, of course, differences of opinion among citizens of our country, never in any era from the earliest down through the whole course of the development of Canadian institutions and the building up of Canadian national unity has racial or religious prejudice flourished on Canadian soil so as to poison with prejudice the political thinking of the Canadian people.

Among the elements of different racial origin that have combined to form the Canadian nation, none has worked more faithfully and steadfastly than the Jewish element to promote Canadian progress and welfare and prosperity. All Canadians can join in celebrating the hundredth anniversary which their Jewish fellow-Canadians are celebrating at this time. The Canadians of Western Canada have a special ground for joining in the celebration of another event of Canadian history which happened fifty years ago and which makes the present year one of double jubilee for the Jewish people in Canada. It was in 1882, just half a century ago, that the first group of Jewish immigrants arrived in the western half of the Dominion. In the decades that have passed since that date, the Jewish element among the citizens of Manitoba and other western provinces have maintained worthily the traditions to which the Jewish citizens in Eastern Canada have likewise been faithful from the first, and have played their part well in helping to stimulate and foster Canadian ideals and aid in the general advancement of the West.

A nation is not merely a land. It is more than that. It is the soul of the people. A nation is a body of people with governmental institutions of their own, who have lived together in a land which they love and in which their families have taken root. Material success is important but only as the necessary foundations on which to build better things. The measure of a nation's success is the amount that it contributes to the thought, the moral energy, the intelligent advancement, the happiness, the spiritual hope and consolation of mankind. The best citizen is the man whose life is guided by recognition of this great truth. It is of the highest importance that the young men of this generation and the boys who are growing up, who will be the Canadian citizens of the years to come, should understand this conception and keep it always before them as the guiding star of their lives. The Jewish people, century after century, since the beginnings of history, have been steadfastly faithful to the

great truth that the world is built upon moral foundations. All Canadians hold and cherish in common the great inheritance from the history of the Jewish people, who are making a valuable contribution to the national life of our country and will continue to do so.

JOHN BRACKEN

PREMIER'S OFFICE, SASKATCHEWAN

A MESSAGE FROM THE HON. J. M. ANDERSON
Premier of Saskatchewan

I appreciate very highly your kindness in inviting me to contribute to the columns of your 100 Anniversary Souvenir number a short article dealing with the Jewish people.

Just a century ago Canada achieved the distinction of being the first British country to remove the disabilities which prevented the people of the Jewish faith from sitting in legislative bodies. In 1807 Ezekiel Hart was elected to the Legislature of Lower Canada for Three Rivers. He refused to take the oath "on the faith of a Christian", and therefore was not permitted to take his seat. In 1832 a bill was passed by that Legislature removing this disability in respect to the Jews, but it was not until between 1858 and 1860 that they received full Parliamentary rights in England. Canada, therefore, was far in advance of the mother land in this respect.

To the student of the world's history the Hebrew influence presents itself as perhaps the greatest of the human forces responsible for the shaping of the destinies of the human race.

From the Jew the world learnt the elements of religion, of government, of literature, and of hygiene. Our morality is still measured by the commandments which Moses brought out of the thunder-smitten cloud of Sinai; and modern genius with all its ages of added experience has not excelled in poetic fervour the songs of praise raised by David amid the hills of Palestine.

The history of the children of Israel records vicissitudes almost incredible. Their country was ravaged by hostile invaders, their homes destroyed, and their altars desecrated. They were the bondmen of Egypt; they praised the songs of lamentation in exile by the waters of Babylon; and their country rocked to the martial tread of the legions of the Imperial Caesar; and, through it all, they remained a race apart—the "peculiar people of their God." They appropriated and adapted the culture, the arts, the methods and the learning of their conquerors and of the peoples amongst whom they were exiled, yet without confusion of racial identity and without impairment of their national traditions or their religious tenets.

The Pharaohs of the Nile are remembered by their tombs; Babylon and all its glory is as a tale that is told; the story of Rome is but a record of vanished power and transient conquest; broken colonnade and ruined portico commemorate Hellenic civilization; while triumphing all over the vicissitudes of time, with racial identity inviolate, their tradition and their tongue unchanged, the Hebrew race stand among the people of the earth wielding an ever widening influence on the destinies of the nations.

History does not furnish a parallel. Driven homeless from their native land, despised, downtrodden, persecuted and despoiled they made valuable contributions to every country in which they sojourned. Denied at first the practice of arms, in which they had noble traditions, they fought the battle of trade and finance so well that some of them became the leading financiers of the world. Rothschild and Hirsch, the confidants and bankers of Kings and Rulers of modern times, are but the successors of the ancient Mordecai, who escaped the gallows of Haman to become the advisor and administrator of King Ahasuerus.

For centuries the Jews were denied civil liberty and persecuted in almost every country of Europe. A branch of the princely House of Judah was long

always the refuge of the persecuted and the oppressed. One of their number is said to have sold sponges in the streets of London. His son Isaac Disraeli, wrote books, and the grandson of the immigrant became First Minister of the Crown in the land of his adoption. It was he who, applying the shrewd business acumen of his race, acquired control of the Suez Canal for Britain and thus secured a highway to India. It was his policy and his efforts that added the title "Empress of India" to those already borne by Queen Victoria.

To those of us who live in the Overseas Dominion, the name of Benjamin Disraeli, Earl of Beaconsfield, will always be remembered with gratitude and respect. He laid the foundations of the present system of equal nations within the Empire. British statesmen regarded the Colonies as liabilities and not as assets, to be tolerated but hardly considered. Disraeli saw Britain's Colonial Empire in its true perspective, and cultivated among the people of Britain an Imperial mindedness, that prepared the way for the establishment of the units of the overseas Empire as they exist today.

People of the Hebrew race were early in Canada, and during the French regime some of them were engaged in the commerce of the country and Chevalier de Levis, a great French captain during the war for Canada, is said to have sprung from Jewish family ennobled in France.

Jewish immigration to the Prairie country was only ante-dated by that of the Mennonites and Icelanders. Hardly had the first transcontinental railway pushed its way across the plains until it was carrying a party of Hebrew immigrants who settled on a tract of land near Wapella, in what is now the Province of Saskatchewan.

These immigrants from the shops and stores of Central Europe set themselves down to carve homes from the wilderness. Language and conditions were foreign to them, but with rare courage they exchanged yardstick and scales for the axe and pitchfork of the pioneer, and in due time won success from hardship and striving. Some of them after a while moved to the cities, and amongst those who have achieved marked success in finance and commerce are the sons and grandsons of the original Hebrew immigrants from Russia, Roumania, and other European countries.

Many of the later Jewish settlers in the west were financed through the munificent benefactions of Baron Hirsch, who contributed more than ten millions of pounds (said to be the largest charitable trust known to history) towards the establishment of persecuted people of his own race upon the land on the Continent of America.

Amongst the most distinguished Jewish families who have been identified with Canada is included that of de Sola. Clarence de Sola was born in Canada in 1858, and was one of the founders of the Zionist movement.

The name of S. W. Jacobs who represents the Cartier Division of Montreal in the Canadian House of Commons also comes to mind. He is an able, and brilliant lawyer with an international reputation. Lyon Cohen in Montreal has become known throughout the Dominion for his philanthropic activities and there are representatives of the race in all the learned professions besides men prominent in almost every form of business endeavour.

It is in English speaking countries that the genius of the Hebrew seems to secure its fullest expression. The great banking firm of Rothschild after more than a hundred years still remains a dominant factor in British financial affairs, and a daughter of the house married one of the most brilliant noblemen of his time who succeeded the great Gladstone as Prime Minister. The Earl of Roseberry's biographer describes the marriage as the alliance of a British aristocrat with a member of the most influential family in the world. Despite her marriage into one of the proudest of British Houses, Hannah, Countess of Roseberry, remained in the practice and profession of the ancient faith of her people until her death.

Another notable figure in Jewish modern annals was Sir Moses Montefiore, a Sheriff of the City of London, knighted in the first year of Queen Victoria's reign, who spent the most part of a life which exceeded a century, in splendid endeavour on behalf of suffering members of his own race. Lord Reading, one of the greatest of British pro-consuls and a member of the present Government, belongs to this indomitable people, and some of the most learned and able of the British jurists are also of the same race.

In art, in literature, in science, in the learned professions names are always appearing in the foremost ranks that indicate the Jewish racial identity of their owners.

And now, at the last, under the aegis of Great Britain, the descendants of Abraham in this day and generation, are seeing the fulfilment of a divine promise and of prophecy, and from every part of the world are gathering in to all the coasts of Israel. Once more the ancient land upon which the eyes of the dying Moses dwelt, the land where the Ark of the Covenant rested, where Solomon built his temple to the glory of the Lord of his people, where David the "man of war" ruled in regal splendour—that country, which in the days of wandering and stress was always referred to by the exile as the "land of our fathers" is becoming once more the home of the "chosen people."

Truly may it be said that the Jews are a most wonderful people and that they have just cause for rejoicing on this the 100th anniversary of the granting of their Canadian citizenship.

J. M. ANDERSON

FROM THE HON. J. E. BROWNLEE

Premier of Alberta

It is indeed a unique privilege and one which I hasten to accept, to be given the opportunity of extending greetings to the Jewish people of Canada on the occasion of this anniversary, which commemorates the granting of full British citizenship to those of the Jewish race. We cannot but rejoice in the part which has since been played by the Jews in the development of the Dominion, recognizing as we do the many fine qualities which they have contributed to the enrichment of the character of our national life.

I am pleased to join with others in expressing the sincere desire that the Jewish people may continue to prosper in Canada and that their contribution to the development of a better understanding and mutual goodwill among all the races which make up our population, may be increasingly important as the years go by.

J. E. BROWNLEE

FROM THE HON. GEO. HENRY
Premier of Ontario

It is difficult in the light of current opinion and knowledge, to realize that in the early days of Canada civil and political rights were denied to a portion of the population on racial and religious grounds. Yet we are reminded that these privileges were not enjoyed by Jews in this country until 1832. That was the year in which the great Reform Act was passed in the United Kingdom. Knowing what has taken place during the past century, we cannot fail to appreciate the value to the Empire of the enlightened policy towards our fellow citizens of Jewish origin, which was inaugurated a century ago. This policy has given to Great Britain its foremost Imperial leader, and many able statesmen. It has also enlisted the cordial co-operation of a wide-spread and brilliant race of people who are worthy and law-abiding citizens, and contribute largely to the prosperity and well being of the state. This historic incident reminds us that the spirit of generous toleration has contributed in the past greatly to the strength and stability of the Empire, and it encourages the hope that it will continue to be the bulwark of British freedom throughout the ages.

GEO. HENRY.

FROM THE HON. J. HINCHCLIFFE
Minister of Education, Prov. of British Columbia

I acknowledge receipt of your letter of May 14th. I am sorry, that I am not in a position to prepare an article for the number of your paper that you intend to publish in the near future. It seems to me that it would require a great deal more detailed knowledge than I possess to write an article that would be of real use.

I can say, however, that some of my most valued friends are members of Jewish communities in this western country. I have been impressed by their intense loyalty to each other, and the spirit of mutual help and fraternity that is found amongst them. They appear to have escaped from becoming dominated by the idea of purely personal advancement regardless of the welfare of the other members of their community. Just so long as the fraternal spirit which they have displayed during the years gone by permeates the community, just so long will they stand, as they do today, as a respected and dependable section of the population.

J. HINCHCLIFFE

FROM THE HON. I. POOLEY
Act. Premier of British Columbia

It is with a very sincere pleasure that the people of British Columbia extend their felicitations to the Jews of Canada on this centenary. For almost eighty years they have been intimately a part of our social structure, and no section of the Dominion has shown a warmer appreciation of their sterling qualities as citizens. From our earliest beginnings we have been prompt to recognize their wholesome influence and to reward their activities in the interests of good government with the highest civic honours at our command.

When England in her wisdom offered asylum to that harried and persecuted people, she built more shrewdly than she knew, and in her rise to dominance and power the Jewish race has played a striking part. Egypt and Assyria, Babylon and Rome, each in turn stalked into the floodlight of history and wreaked a bitter animosity upon the patient Jews; and each in turn disintegrated and fell apart into the stupendous ruins by which today we trace their greatness. But England harboured the Jews, allowed them to prosper and prospered with them, and among the builders of the British Empire no name stands higher than that of Benjamin Disraeli, to whose brilliant statesmanship so much of its strategic strength is due.

England endures today, serene amid the crash of falling dynasties. The British Empire presents a solid front to all disrupting influences and bids fair soon to resume its role of mentor to a chastened and a wiser world. Its inherent stability was never more apparent than in this crisis, and much of that stability is a legacy from those bygone generations of Jews who found safety and peace as subjects of the British Crown.

The Empire has been fortunate in attracting the highest type of Jews. Socially, industrially and intellectually, they have been a strong factor in the upbuilding and development of Canada and in the moulding of our national character, and from coast to coast we congratulate them on their Hundredth Anniversary as citizens of this Dominion and of the great British Commonwealth of Nations.

I. POOLEY.

FROM MR. J. S. WOODSWORTH, M.P.
M. P. for Winnipeg

THE PAST—PROPHETIC OF THE FUTURE

It is well, perhaps, to recall historical events. This enables us to mark progress and, more important, may assist in determining future action. The past of the Jewish people is marked by the perpetuation of certain racial characteristics and by a continuity of purpose that is almost a guarantee of future achievement.

The passion for "righteousness" that characterized the ancient prophets has re-emerged in modern times as a quest for social justice. This at the very time that the complexities of the present social order call for a new and more adequate ethic. May not the race which produced the great prophets of righteousness continue to send forth still others?

The bundle of contradictions which is the Jew is nowhere more baffling to an outsider than in the curious combination of intense nationalism with equally deep-rooted internationalism. In an era where the world is being so largely unified, and yet in which each nation clings so tenaciously to its own political and cultural traditions, it would seem that the Jew is destined to play an important part. His peculiar training through the ages ought to help him to interpret the needs of our day, as well as to discover a *modus vivendi* in which there may exist diversity in unity.

Religion, politics and ethics—all inextricably interinvolved and all founded on realism—what a background for life in a scientific age in which economic factors are fundamental! Is there a danger of becoming too practical, too materialistic?—Perhaps. Then let us heed this warning from one of the sages of old: "Where there is no vision the people perish."

On this jubilee-centenary occasion may I be permitted to extend greetings to my Jewish fellow citizens in Western Canada. I join with my colleague, A.A. Heaps, M.P., in looking forward to a co-operative commonwealth in which may be realized the dreams of the prophetic souls of all races and all ages.

J. S. WOODSWORTH.

JEWIS OCCUPY COMMANDING NICHE IN HISTORY OF BRITISH COLUMBIA

FROM HON. JAMES WM. JONES
Minister of Finance, Prov. of British Columbia

The people of British Columbia feel warmly friendly towards the Jews of Western Canada, and join very heartily in expressions of good will on this centenary. Although the first organized movement of the Jewish people into the western provinces was not until 1882, the Jewish race and the Jewish faith had already been established in our capital city of Victoria for nearly a generation, and the Synagogue of the Congregation Emanuel is one of the oldest in Canada.

When the foundation stone of that edifice was laid on June 3rd, 1883, Vancouver Island was still a separate Crown Colony, and the name of British Columbia applied only to the sister colony of the mainland. Three years later the two were merged, and in 1871 we relinquished our colonial status and became a province. From this it will be seen that the Jewish people have been intimately a part of our social fabric from our earliest days, when thousands of miles lay between the local community and the rest of Canadian Jewry.

In those days British Columbia was still in its formative stages, and removed from the primitive by a short generation. Less than thirty years had elapsed since the advent of the Hudson's Bay Company in 1843, and the building of Fort Victoria; barely ten years since the beginning of the great Cariboo Road from the coast to the gold fields, which was destined to play so marvelous a part in its development. Victoria was still a crude frontier town, with a few scattered settlements upon its fringes; the mainland a raw wilderness where the search for gold was the main activity. Twelve years had still to pass before the whistle of the locomotive was heard for the first time west of the Rocky Mountains.

Tall timber grew to the water's edge where the splendid city of Vancouver stands today. Here and there trifling inroads had been made into the dense forests, and British Columbia's vast logging and lumbering industry had made a splendid beginning. With axe and saw and patient oxen, men were framing a new country and adding a new jewel to the diadem of Empire.

In the stern struggles of those days none were more indefatigable than the Jews—the Oppenheimers, the Sutros, the Leaumeisters, and others whose names have been forgotten but whose influence is still apparent—and in the upbuilding of the tiny settlement which marked the founding of Vancouver the Oppenheimers had leading roles.

It will be appreciated, then, that we in British Columbia have a warm admiration for our Jewish citizens, not alone for their sterling qualities, but also from their having shared with us the rigors of those early days, and for their strong faith and vigorous courage when faith and courage were vital factors.

When our forefathers in Canada conferred upon the Jews the full rights of citizenship in 1832, they bestowed upon them the choicest gift which one people can offer to another, and it is to Canada's lasting credit so soon to have emerged from the darkness of intolerance and distrust. Even enlightened England was slower to recognize the inherent merits which are the birthright of the Jew. A hundred years ago our Jewish population was barely one hundred strong, but already they had made their mark upon Canadian history, and had taken up arms in defence of Canadian integrity, and the Jew may feel as proud of his title as a knight who won his spurs upon the field.

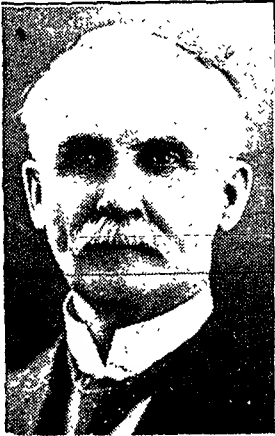
Many factors go to the forming of a nation and to the moulding of national character, and from the Jew we have absorbed much that is admirable, not a few of our ideals, much of our keen practicality. The student of Canadian economics finds everywhere strong traces of the Jewish influence for good—government, sound laws, and a stable financial structure, and no one dare question that these are the main factors which have enabled us to weather this period of serious unsettlement. Nor does anyone doubt that when conditions are restored and we are able to resume our normal gait of expansion and development, our Jewish citizens will be as actively our allies in building for a lasting prosperity as they have been in those trying years from which we seem now to be drawing clear.

JAMES WM. JONES.

FROM THE VANCOUVER BOARD OF TRADE

The Jewish Citizens of Western Canada have consistently proved themselves to be a law-abiding and industrious people, taking a healthy pride in the development of the country and contributing characteristic genius to the business development of the country as a whole. They set up a private standard of citizenship which is of great value in the building up of the community, and I am happy to have this opportunity on behalf of the Vancouver Board of Trade to express our goodwill towards our Jewish Citizens and our best wishes for their welfare and for their happy residence in Western Canada, particularly in the Port of Vancouver.

HAROLD BROWN,
President.

ONE HUNDRED YEARS OF PROGRESS
FROM PROF. WALTER C. MURRAY,
Pres. Univ. of Saskatchewan

The Jewish people have justified the confidence placed in them by the Legislature of Lower Canada, one hundred years ago. Endowed with great gifts, intellectual, artistic and financial, they have made worthy contributions to the Science, Literature, Art and Industry of this country.

Racial minorities, be they of Scottish, Irish, Jewish or other origin, by the very necessities of their social and political existence have been forced into an intense group consciousness and an attitude of self defence and assertion.

It takes time for such a group, when emancipated from the restrictions which have repressed it, to identify itself fully and unreservedly with the larger national life to which it has been admitted.

The Scottish people in Great Britain, the Jews in England have become so identified with the national life of the Kingdom that all sense of divergence of interest has disappeared.

Notwithstanding the fact that pioneering in Agriculture has not been congenial to the Jewish people in the Western world, the Jewish colonies in Saskatchewan have been successful. Some of the second generation have attained distinction as students of scientific Agriculture.

WALTER C. MURRAY.

FROM THE EDMONTON CHAMBER OF COMMERCE

The Edmonton Chamber of Commerce desires most heartily to join with other organizations in Western Canada in extending congratulations to the Israelite Press for its patriotic enterprise in celebrating by a special souvenir number of its influential journal, the acquisition of full civil rights for the Jewish people in Canada a century ago after an agitation lasting over twenty-five years. This reform came about in Canada, as it did in Great Britain, through the election of a Jew to parliament, and with that right established all others quickly followed.

Of all the anomalies that have marred the legislation of the past with respect to civil rights surely that was the most indefensible under the principles on which our constitution has been built up. But under our free institutions and liberal culture, the conscience of the people outgrows the inherited prejudices of ages and charity and justice take the stage.

In Canada, as in Great Britain and other lands, this reform has been justified by results and the contributions that our Jewish fellow-citizens have made in fields of journalism, literature, music, science and technical invention. It has given free play to the genius and creative power of one of the most tenacious, original races in the history of mankind.

The publication of this anniversary edition will remind all citizens that courage animated by right objectives always wins and that tolerance is always rewarded by co-operation and good-will.

V. A. PORTER, President,
JOHN BLUE, Manager-Secretary.

FROM THE HON. W. C. BUCKLE
Minister of Agriculture, Saskatchewan

I appreciate the opportunity you have given me to say a word of appreciation to the Jewish people of Western Canada through your 100th Anniversary Souvenir book.

No race of people in the world have a record of enduring fidelity that excels that of the Jewish people. It is two thousand years since the "Civis Romanus Sum," the lordly boast of the Romans which had rung arrogantly through the centuries of their domination, ceased, and its reverberation died away in dwindling cadence with the decline of their martial civilization; but the burning pride of race so characteristic of the Hebrew people then as now, persists, today as strongly as when Solomon raised his temple in Jerusalem.

It is fifty years since the first Jewish settlers arrived in Saskatchewan district. Their record as a law abiding and industrious people places them in our highest class of citizenship.

I wish you every success in your special number and I feel sure that it will be treasured by many of our people as a record of the achievements of the Jewish people in Canada. I look forward with pleasure to receiving a copy.

WAT. C. BUCKLE

FROM THE CALGARY BOARD OF TRADE

While the Jewish people have undoubtedly made a very great contribution to the material welfare of the West, it is in things perhaps not material that their greatest contribution has been made. All the various races that have contributed to the building up of the West have some example to offer, and it seems to me that the two great examples which the Jewish citizens offer to us are particularly worthy of consideration at this time.

I would class first the Jewish love of family and family ties. In a day when family ties are weakening and the home is largely losing its influence, the Jewish race preserves intact the strong family ties and influence of the home.

The second great example which I think they have set in the past, and still continue to set in Western Canada, is in habits of patience and endurance. In these times when everyone is in a hurry, when, largely, people are not content to carve a place in the world by patient and enduring work, but wish to get rich quickly or to obtain power and place without the necessary apprenticeship of hard work, the Jewish people set the example of patience and endurance and the slow building of business and commerce on a lasting foundation. These great virtues of patience and endurance are particularly valuable to the country in these troublous times when we face the task of repairing the fabric of our national and economic life, threatened by the extravagance and speculation of former years.

These, to my mind, are the outstanding examples set by the Jewish citizens of Western Canada, and who can deny that they have made a very worthwhile and lasting contribution to our Western civilization.

E. T. CHRITCHLEY,
President.

FROM ROSS MITCHELL, M.D.

President Manitoba Medical Association

As President of the Manitoba Medical Association, an organization which includes many Jewish doctors, may I congratulate the Jewish citizens of Manitoba on the double anniversary occurring in 1932. One hundred years have passed since the civil disabilities of Jews in Canada were removed and fifty years ago saw the arrival of the first group of Jewish immigrants to the Canadian West. The Canadian of today can boast, and rightly so, that Canadian citizenship means equal rights and privileges for all, irrespective of race or creed. The influx of members of the oldest race on earth threw into the melting pot of Western Canada a new element which will make its presence felt in the refined metal.

For there is much in the Jewish character to strengthen and enrich any nation. Reverence for old age, strength of family ties, capability of self-sacrifice of members of a family in order to permit the more gifted brother or sister to advance, temperance, patience and long-suffering in adversity, love of education and of the fine arts, and the sense of obligation to help another of the race who may be in poverty or distress—all these are pure gold. The Jew brings with him as an antidote to the restlessness and impatience, the eagerness for results, of the Occident something of the unchanging nature, the unalterable calm, of the Orient.

In the fifty years that have elapsed since the first Jews came to Winnipeg we have seen them, or their descendants, take their place in legislative halls, in the learned professions, in the schools and universities, in the fields of music and drama as well as in business and finance. In short, Jew and Gentile meet as equals and learn to respect each other. In the short space of fifty years Jews, coming in some instances from homes of poverty, have risen to a position of affluence and have so used their means to help their fellow men, Christian and Jew alike, as justly to earn the name of philanthropist.

In the field of medicine, and particularly since the time that universities have been opened to Jews, members of that race have made notable contributions. The Jew is a philosopher. He loves to enquire into causes, and he inherits the great lore of preventative medicine which Moses gave his people. These fit him particularly for research. In the dark days of the Middle Ages Jewish and Arab physicians handed on the torch kindled by Hippocrates and Galen. Maimonides (Moses ben Maimon) was the court physician to the Sultan Saladin, and may have been the prototype of the hakim who cured King Richard the Lion Heart, as Scott relates in "The Talsman." In modern medicine one need mention only such names as Ehrlich and Metchnikoff in the very first class, and Henle, Cohnheim, Weigert, Romberg, Freud, Neisser, Hebra, Kaposi and Unna of only slightly lesser brilliance to show what have been the medical achievements of the Hebrew race.

Let us hope that in the University of Manitoba there are, even at this date, students who like those mentioned will make discoveries great, far-reaching and capable of helping the whole human race

ROSS MITCHELL, M.D.,

President.

FROM W. GEORGE WRIGHT

President, Rotary Club of Winnipeg

The Rotary Club of Winnipeg takes pleasure in extending to the Jewish People of Canada, felicitations on the remarkable progress they have made since being granted the same privileges and rights enjoyed by all British Subjects, an Act covering which I understand was assented to April 12th, 1832, and the Royal Assent signified by proclamation on June 5th, 1832.

On the eve of the hundredth anniversary of this event, we most thoroughly appreciate the wonderful contribution made by the Jewish People to the development of this great Dominion of ours, and how loyal they are to their religion, how admirable in their home life and the wonderful respect the Jewish youth have for their elders.

We are deeply conscious of your good-will and we believe you are equally conscious of ours. Our history and geography have imposed on us differences in duties and responsibilities, but if we all work together we can achieve almost any objective we set our minds to.

The world wide depression has naturally presented to us all unusual difficulties. The menace of unemployment has given rise to an interest in economic affairs. All of us must face the problems which the situation involves.

Therefore, let us all take an inspiration of a hope, of a conviction, that the better understanding of each other will ensure the continuance of a peace, of a good-will, that must endure forever.

W. GEORGE WRIGHT,

President.

FROM JAS. E. BLOOMER

President Saskatchewan Medical Association

On this the 100th Anniversary of the Canadian Parliament passing the act whereby the Jewish people were granted Equal Rights and Privileges enjoyed by all British subjects, it is only fitting that this should be commemorated this year.

It emphasizes the wisdom and farseeing Policy of Parliament of that date. They recognized, that to build a great nation in Canada the foundation had to be firmly laid on British Rights to all who are admitted to her shores.

The Jews on their part have justified the faith that was placed in them, by taking their place in all avenues of the life of the country whether agricultural, industrial, professional, field of battle or on the floors of legislatures to build a country worthy of the name and maintain British Freedom to all.

JAS. E. BLOOMER, M.D.

President.

FROM D. CAMERON

President Winnipeg Board of Trade

What shall I say about our Jewish friends and the contribution they are making in the building up of our City and the West?

A wealth, unmeasurable, in art, science, and the professions has been added to our common stock by our Jewish fellow citizens.

The lore, the music, the brains, of many older countries coming to us during the past fifty years of Jewish immigration has added its quota to the Canadian culture now making itself visible in our midst.

It is my sincere wish that success crown their efforts, as well as all others, in building up a "Bigger and Better" united Canada.

D. CAMERON,

President.

FROM J. M. DAVIDSON

Secretary, Manitoba Industrial Development Board

I am sure that your proposed Jubilee Number will be a valuable record of Jewish endeavors in the West.

As to your question regarding the part which Jewish people have played in the development of industry in Manitoba, I can only say that if the citizens generally showed the individual initiative that has been shown during the past few years by Jewish people in the development of industrial enterprises, this province would soon become a great industrial area. In a number of industrial groups in Greater Winnipeg, Jewish people are leading the way in development and I believe they will continue to play a prominent part in establishing the industrial prestige of the province.

J. M. DAVIDSON,

Secretary

FROM DR. D. GARNET LECKIE

President Kiwanis Club of Winnipeg

At first I intended to extend my congratulations to the Jewish people on the Hundredth Anniversary of the grant, to them of the privileges and rights enjoyed by British subjects, but I immediately realized that when these rights and privileges were acknowledged as belonging to the Jewish people, it was a belated acknowledgement. They were given only those things which they were already entitled to by virtue of their contributions to the welfare of the British people.

The Jewish people of Canada have proved worthy of their citizenship and to one who is the leader of a service club, their traditional loyalty to their own people and the way they look after those who are in need or afflicted among them, makes a strong appeal.

I am glad to join with you in this happy anniversary of both the giving of privileges and rights to the Jewish people and also of the arrival in Western Canada of the first group of Jewish citizens.

DR. D. GARNET LECKIE,

President.

FROM COL. F. G. TAYLOR, K.C.

Leader of the Conservative Party in Manitoba

On the occasion of the 50th Anniversary of the first real influx of Jewish Settlers into this Province, and the 100th Anniversary of the Act declaring persons professing the Jewish Religion to be entitled to all the rights and privileges of the other subjects of His Majesty in Canada, I feel greatly honored as Leader of the Conservative Party of Manitoba in expressing, both on my own behalf and on behalf of the Conservative Party of Manitoba my sincere congratulations to my fellow citizens of the Jewish faith on the noble part they have played in the social, communal and political life of our Province.

The Jewish people have always taken an active and intelligent interest in the affairs of the countries where they have been given the full privileges of citizenship. Nowhere has this been better exemplified than in the British Empire which has produced such outstanding statesmen as Benjamin Disraeli, Sir Herbert Samuels, Lord Reading and Sir Isaac Isaacs of Australia.

I am very confident that the Jewish people of Canada will continue to play an ever-increasing role in the social and political life of our country and continue to make their great contribution as they have done in the past.

COLONEL F. G. TAYLOR, K.C.

FROM MR. RALPH MAYBANK, M.L.A.
Winnipeg, Manitoba

The centennial celebration of the granting of civil rights in Canada to the Jewish people is deserving of the prominence with which it is being featured this year.

It is, perhaps, to the credit of Canada that at no time since this country became a British possession have the Jews suffered from the civil vagaries and sectarian fanaticism that they have experienced in so many other countries of the world. When Wolfe defeated Montcalm on the Plains of Abraham Jews were settled in Canada and enjoyed a measure of civil freedom. Indeed, their first congregation was founded in Montreal in 1768. When we realize that their complete emancipation in Canada dated from 1832 and that it was not until 1858 that civil disabilities were removed from the Jews in England we can understand something of the love of country that Canadian Jews have so often demonstrated for our Dominion.

And yet, the very word "emancipation," as applied to any racial or religious group, strikes a strange note on the ears of any thinking individual in this day of political liberty. It is all the more incomprehensible when such a term should be necessary in reference to a people whose contribution to the civilization of the world even approximates that of the Jewish people.

It is to the Jews that the world is indebted for acting as the custodian of that great Hebrew heritage which comes to us through so many different channels. And how rich that heritage is!

From the Babylonians it comes, with their knowledge of city organization, their science of building, of irrigations, of brick-making, their art of sculpture and of gem-cutting.

From the Egyptians it comes with their science of medicine, astronomy and mathematics, of engineering and the use of metals.

From the Phoenicians it comes with their alphabet, their knowledge of commerce and their science at deep sea navigation.

These are all definitely a part of the Hebrew heritage and the world should remember and be grateful.

But more important than all these are two contributions still to be mentioned. One is in the realm of religion and ethics, and the other in the realm of social justice.

All the great moral religions of the world are Hebraic in their origin: Judaism, Mohammedanism and Christianity. It is of profound significance that these are the religions of some thousand millions of the human race today.

The final contribution from the Hebrew world and perhaps the greatest we might mention is that of social justice. Under the very heel of the many despotisms which wielded their crushing power over the tiny strip of land called Palestine, there grew and blossomed a tiny flower, "precious as any poppy that blows in Flanders fields." It was the flower of human freedom, of the rights of man, of the possibility of self-determination, of the duty of brotherhood. Centuries before the Christian era those great prophets of Israel spelled out the principles of social justice and of political freedom which still govern man's relationship to man in this so-called modern world.

These are some of the reasons why I say that the Jewish people of Canada do well to commemorate any anniversary which marks a forward step in the "emancipation," not of themselves merely, but of mankind in its age-long struggle for freedom and justice.

RALPH MAYBANK.

FROM PROF. E. GUTHRIE PERRY

Winnipeg, Manitoba

On the 17th of June, fifty years ago, our family arrived in Winnipeg from Eastern Canada.

It must have been about the same time, that the first colony of Hebrews also came, as I remember, among our neighbors and school chums were the Biebers, Wertheims, Frankfurters, Finkelsteins, Tappers, and others.

As one looks back upon the years and sees how the Winnipeg of Today grew out of the Winnipeg of Yesterday, he cannot but be impressed with the fact, that not only did the religion and ethics of Ancient Israel but also the industry, idealism and benevolence of her younger sons contributed much to the moral and commercial stability of Western Canada.

In one respect especially, the Hebrew like the Scot is pre-eminent, the care and importance, attached by them to a good and thorough education. No one connected with this type of work, can but be impressed with the sacrifices both parent and child are prepared to make, in order that the rising generation may be fitted adequately to understand and meet the problems of their day. The University degree of many a Hebrew boy and girl is a monument of what may be accomplished, in spite of difficulties, where there is lofty purpose and a worthy goal.

Today the Hebrew, scattered abroad, with deepest emotion sings his Hattikwah. In some sense some day that Hope will be realized Yet one cannot but feel as he passes "Gods Acre" where rests the dust of the Hebrew Pioneers to the Western Plains, that in a very true sense, they have made this part of Canada forever a part of their "Promised Land" and have done their share in helping this new land to realize, "How good and how pleasant it is for brethren to dwell together in unity" because conscious of the fact, that however different our national or religious origins may have been yet after all, we are all the children of one Heavenly Father.

As the Hebrew Community of Winnipeg journeys towards the Land of its Hopes and Prayers, though not of the House of Aaron, yet I can sincerely pray, "That the Lord may bless and keep you, That the Lord may make his face shine upon you and be gracious to you, That the Lord may lift up his countenance upon you and give you peace."

Enriched with the gracious memories and the warm friendships of fifty years, I am,

Gratefully and sincerely yours,

E. GUTHRIE PERRY.

Leading Editors Greet the Double Event

FROM MR. J. W. DAFOE
Editor-in-Chief, the Manitoba Free Press

"The commemoration, by the publication of a special issue by the Israelite Daily Press, of the one hundredth anniversary of legislation by a Canadian province removing the legal disqualifications from which the Jews in Canada—and elsewhere in the world—suffered, is a happy circumstance. It is an illustration of that quality for which Hebrews have always been noted, of bearing in loyal remembrance acts of justice and toleration of which they have been the recipients; and the act thus commemorated is one of which Canada has the right to be justly proud. The old province of Lower Canada has on two counts a notable place in the history of religious toleration. It saw nearly half-a-century before the emancipation of the Roman Catholics in Great Britain, an extension of civil and political rights to Roman Catholics by virtue of an Imperial Act; and it was a legislature controlled by the electors thus emancipated that extended these rights to the Jews twenty-five years before similar legislation was enacted by the Parliament of Great Britain.

These two landmarks in our history were significant of the spirit of toleration and religious understanding, which is one of Canada's outstanding characteristics. The instances of religious persecution in our history were so limited in number and are so remote of time that they have faded from the popular memory; and there is now universal acceptance of the view that there must be no legal and political disability attached to the profession of any religious faith. The people of Canada will be grateful to their Jewish fellow-citizens for having, by their celebration of the anniversary of emancipation, recalled to their memory an event in the history in which they should take pride.

J. W. DAFOE.

J. W. DAFOE

EDITORIAL COMMENT IN THE "VANCOUVER SUN"

The Jews of Canada are celebrating the hundredth anniversary of the passage of that act which gave those of the Hebrew religion in this country the rights and privileges of all British subjects.

So splendid has been the contribution of the Jews to the upbuilding of this country that non-Jews will rejoice to recall that act of simple justice, but blush to recall the mediæval bigotry that made this process of restitution necessary.

Even British citizenship, great as it is, could not have been an overwhelming favor to a race that long since achieved the citizenship of the World.

That world citizenship possessed by the Jew, to the exclusion, until late years, of a landed nationalism of his own, has been the source of the Jew's greatest grief. It has also been the source of his greatest strength.

For if the Jew has been unable to enjoy the somewhat hysterical pleasures of patriotism, he has also been free from the blinding, benighting and narrowing prejudices of patriotism.

In a world of national hatred and national bigotries, his has been a mind unfettered. His thinking has been unclouded by the pitiful prejudices of nationalism. His reasoning has been pure.

This has been a strength to him, a tremendous strength.

But it is not alone the reason for his rise, against so many obstacles, to unflinching eminence in those countries where he has lived.

For the power of the Jew is as much sentimental as mental, much more spiritual than financial.

The natural and fundamental function of the Jew is prophecy, in the broadest and finest meaning of the word.

Down through all the prophets with whom non-Jews become acquainted in their Old Testament to that greatest prophet Jesus, the Jew is pictured as a man rising in protest against injustice, oppression and tyranny.

His voice has been the voice of suffering humanity seeking God—and pointing the way to God.

Nor does this faculty seem to have faded as the race emerges into modern times. Spinoza and all those other giants of later Jewry have in their writings that same note of protest, that same regard for humanity, a capacity for suffering, a capacity for compassion—and a poignant ability to make that suffering and that compassion articulate.

With Karl Marx, one of the greatest of all Jews and one of the greatest of all men, this faculty reaches the point of shaping and picturing a new social system.

These are some of the flowerings, with a long succession of famous musicians, artists and financiers, of a race which Canada, one hundred years ago, graciously admitted to British citizenship.

Canadians, in that act, did the Jews a justice, did themselves an honor.

EDITORIAL COMMENT IN THE "EDMONTON JOURNAL"

One hundred years ago this month the royal assent was given to legislation which declared that all persons professing the Jewish religion were entitled to the same rights and privileges in Canada as other subjects of His Majesty. The centenary of their attainment of this status is being celebrated by the Jewish people throughout the dominion. Just fifty years later the first of them arrived in the west and this anniversary will be associated here with the other. Both events deserve to be recalled in such a manner as to impress their importance and the necessary steps towards that end have been taken.

The Israelite Daily Press of Winnipeg is issuing a souvenir number to commemorate the double jubilee. It will cover every phase of Jewish activity in this country during the past century and particularly what has been accomplished in the western provinces. That it will be prized greatly by those directly concerned in the record goes without saying. But in addition it promises to be of great value from a broad Canadian standpoint

through putting into permanent form what this large and growing element of our citizenship has done and is doing in the building up of the national structure.

A large volume of congratulations and good wishes must go out from their fellow-Canadians to the participants in these celebrations.

EDITORIAL COMMENT IN THE "WHIG STANDARD" KINGSTON, ONT

One Hundred Yers Ago—in 1832—the Canadian Parliament passed an act granting Jews all the privileges and rights enjoyed by British subjects. In 1832, or just 50 years ago, the first group of Jewish immigrants arrived in Western Canada. To commemorate this double event, The Israelite Daily Press, of Winnipeg, under the direction of H. E. Wilder and Max Mains, is producing an Anniversary Souvenir Book, presenting the history of Canadian Jewry for the past 100 years and particularly the Jewish achievements in Western Canada for the past 50 years. The publishers state that this book will cover every phase of Jewish activity, and will include special sections such as Religious and Social Life; Education and Culture; Industry; Commerce; Finance; Agriculture, etc. and contain articles contributed by many eminent Canadians, whose activities give them special qualifications for the formation and expression of particularly interesting views. The publication is to be in English and in Jewish, presenting both the Jewish and the Gentile appraisal of the contribution the Jewish people have made in the past 100 years—and continue to make—to the development of Canada.

The Israelite Daily Press of Winnipeg is to be congratulated on its enterprise and foresight in planning thus to make such a notable contribution to the history of, and incentive to, a better understanding of Jewish problems in the West. It thus enables Jewish people themselves and their Gentile friends and neighbors, to have a better understanding of common problems, and to knit together common efforts as to promote greater love for, and devotion, to Canada.

FROM MR. F. N. SOUTHAM

President of the Southam Publishing Co., Montreal

I appreciate your courtesy in permitting me, through your Souvenir issue to send a message to the Jewish people. It is indeed a notable anniversary that brings into simultaneous celebration the establishment of the political equality of Jews in Canada, one hundred years ago, and the arrival in Western Canada of the first group of Jewish immigrants, fifty years later.

I think it not unlikely that these two historic events, although separated by half a century were related to each other. The act of the Canadian Parliament of 1832 declared "persons professing the Jewish religion entitled to the rights and privileges of other subjects of His Majesty." That was a "Magna Charta" of religious liberty, proclaimed by Canada. One can imagine how even in those days of slow communication the word of Canada's religious tolerance winged its way around the world.

One can imagine how it would inspire among persecuted people in other lands a desire to live in such a country and how this desire eventually expressed itself in the movement from European countries to Canada. That the influx of Jews into Western Canada in 1882 was a definite part of this movement, is, I think, altogether probable.

Is there not a lesson to be taken from the co-relation of these two historic events? I think there is one, and one of great value to any country that will honestly apply it. Tolerance; implying religious and political freedom, is not an academic thing expressing itself only in word and parchment. It is a living force enriching the nation that embraces it not only in a spiritual sense, but in those things that make for material welfare.

Canada has been enriched by the measure which did justice to her Jewish citizens a hundred years ago. It brought to her shores thousands of Jews whose activities have been an important factor in the country's progress and without doubt brought many thousands of others of new Jewish faith who were equally impressed with Canada's proclamation of religious and political freedom.

It should be the hope of all of us that other countries less given to the spirit of tolerance will come to realize that it is a precious national asset. Let us hope that they may look upon it not only as something morally right, but as an expedient conducive to a nation's material prosperity.

Incidentally, I think there is something for our Canadian people to remember when they look back with pride, as they have a right to do, upon their act of justice to the Jewish people a hundred years ago. They may fairly remember that an act, even a great act of tolerance, is not complete within its statutory confines. The spirit behind it is something to be cherished and nourished through the years. It has no stopping place at half century or century milestones. It must be carried on.

And so I think that our Canadian forbears, having built so well a hundred years ago, we of the present generation and those who follow us, should go on building—building into the confidence, respect and friendly understanding of the Jewish people. Doing so we may be assured that the spirit we give will be returned to us and out of it all come a finer Canadian citizenship.

Most cordially do I felicitate the Jewish people on the anniversaries they are celebrating this year. I know the useful part they have played in the progress of Canada, and I am impressed with the cultural qualities that have gone hand in hand with their material endeavors.

I have in my circle of business and personal friends a number of Jewish citizens for whom I have high esteem. It is therefore in no position of aloofness, but in an understanding of Jews and Jewish qualities, learned by friendly association with them, that I wish for them a still larger place in our Canadian citizenship, and a growing public appreciation of their worthiness.

F. N. SOUTHAM.

FROM JOHN M. IMRIE

Editor, Edmonton Journal

It is not alone the Jewish citizens of Canada who have an interest and a pride in the 100th Anniversary of the passing by the Assembly of Lower Canada of legislation that gave to persons professing the Jewish religion all the rights and privileges of other citizens.

Their feelings on this occasion are shared in some degree at least by all of their fellow-citizens who believe in the fundamental principles of civil and religious liberty. To such it is a source of national pride that as far back as 1832 the equality of status of the Jewish people in Lower Canada was so clearly defined.

This action at so early a date in Canada's history has been abundantly justified by the subsequent record of the Jewish people in Canada and by the contribution they have made to the up-building of our national life. In my own city of Edmonton that contribution has been very large and impressive, both in its character and in the variety of its manifestations. I have good reason to believe that many other communities throughout Canada have had a corresponding experience.

I join most cordially and sincerely with a host of other non-Jewish people of Canada in extending felicitations and good wishes to our fellow-citizens of the Jewish religion on this Anniversary occasion.

JOHN M. IMRIE.

EVENTS WORTHY OF RECORD IN OUR SCHOOL TEXT BOOKS

FROM MR. M. E. NICHOLS

Managing Director, Winnipeg Tribune

I wonder how many lost chapters there may be in Canadian history—lost at any rate to the young readers of our history books, and known to a relatively small number of the Canadian people. This thought impressed itself upon me when I learned of the two notable anniversaries that the Jewish citizens of Canada are celebrating this year. Both of these historic events, it seemed to me, should have been recorded in our school text books. One of them at any rate—the Act of 1832, granting Jews in Canada the privileges and rights enjoyed by all British subjects—seemed to me to have an inspirational as well as an historic value.

Why, then, should it not have a place in our history books, and so implanted in the minds of young Canadians, Jewish and non-Jewish, that it would help to develop in them that spirit of tolerance which is essential to a country like Canada with its complexities of race and religion?

My own education, I admit, had been sadly neglected respecting the Act of 1832, the circumstances leading up to it and the far-reaching results that flowed from it. It is a really epochal event in Canadian history, as I learned when I delved into the records and realized its true significance.

Contributors to your Souvenir Issue will doubtless illumine the sequence of events which brought the political emancipation of the Jews in Canada. It may not be amiss, therefore, if I refer to another aspect of it which touches England's treatment of the Jews and the granting of rights and privileges similar to those granted by Canada in the Act of 1832.

England has been traditionally friendly to the Jews. For some centuries, at any rate, she has shown toward them a friendly spirit which stood out in sharp contrast to the treatment of Jews in Continental Europe. Since the time of Oliver Cromwell, when the ban against the Jewish people (placed upon them in the reign of Edward I.), was lifted, the English people have prided themselves upon their friendly tolerance of those of the Jewish faith.

What was my surprise, then, when I discovered that it was not England, but Canada, that led the way in granting the Jews the full benefits of political freedom? Canada extended these rights and privileges in 1832. It was not till 1858 that England extended a similar measure of justice.

The history of this question of Jewish Emancipation in Britain gives striking proof of the obstinacy and tenacity of prejudice established by law, although no possible danger could arise to the British Constitution from the admission of Jews, as had already been amply proved. As early as 1835 Mr Salomons had been elected Sheriff of London, and a special bill had been passed enabling him to act. In 1836 another Jew, Mr. Moses Montefiore, was also elected Sheriff of London, and was knighted by Queen Victoria in the very first year of her reign.

British parliamentary life has been much enriched by the removal of the Jewish disabilities. It is only necessary to recall the brilliant parliamentary careers of Disraeli, of Mr. (afterwards Viscount) Goschen, Lord Reading, Sir Herbert Samuel and the late Lord Melchett.

Canada is indebted to Ezekiel Hart for making an issue of the question as to whether, having been duly elected, a man should be disqualified from sitting in parliament purely on the ground of his religion. The Emancipation Act resulting from his courageous struggle for religious equality gives Canada the creditable distinction of being the first English speaking country, not excepting England herself, to establish for her Jewish citizens full political freedom.

The fruits of those early struggles are to be seen in an act that adorns Canada's Statutes and has been the means of bringing to Canadian shores many thousands of people to whom religious tolerance was the light and the lure.

The achievements of the Jews in Canada admit of no contradiction or disparagement. It is indeed unbelievable that the relatively small number of people of the Jewish faith should make themselves so strongly felt in the commercial and cultural life of the country. But this they have been able to do, and that fact alone indicates qualities that are of undeniable value to the state.

In less enlightened days the Jew was tolerated. Today in Canada he is sought for—sought because of his aptitude for business, his quest of knowledge, his steadiness of character and his infinite capacity for work. These qualities, long characteristic of the Jewish people, are pronounced in the rising generation of Jews in Western Canada.

In the commercial life of Western Canada, our Jewish fellow-citizens have played an important part. During the past few years they have paid special attention to the development of industries, producing articles hitherto not produced here, and in general contributing their share towards the increase of our wealth and welfare.

In the Western educational field, particularly, the Jews have won for themselves an honored place, both in the high schools and universities, and in the music and art schools and dramatic clubs.

The Jews have made admirable use of the hundred years of religious tolerance and political freedom in Canada. They have proved their right to the respect and confidence which Canada a century ago accorded them in her Statutes.

M. E. NICHOLS.

FROM RALPH H. WEBB
Mayor of Winnipeg

As one who is deeply interested in all that concerns the best interests of all our people in Canada, in Manitoba, and particularly of course in Greater Winnipeg, I was very glad to hear from you that your splendid and powerful daily paper is getting out a souvenir edition to commemorate the great double event of 1932: in the first place celebrating the 100th Anniversary of the Canadian Parliament's action in granting to those of the Jewish faith all the privileges and rights enjoyed by all British subjects; and in the second place celebrating the 50th Anniversary of the arrival of the first group of Jewish immigrants in Western Canada.

It is a good thing that not only the Jewish citizens of Canada, but all our people, should know more about these two great events in the history of the Jewish folks, and of this country; and I feel sure your special edition will do much to bring home to the people generally, the tremendous developments which have taken place throughout Canada since 1832. Also, making them realize the great contributions made by your people to the upbuilding of all parts of Canada, particularly Winnipeg and the West; and your splendid citizenship, for though you are not large in numbers you make up one of the most virile races of people in the world.

No one appreciates more than I do, the wonderful qualities of our Jewish citizens; their splendid contributions to the culture of our people, to the arts, music, and history; their leading part in the financial, industrial, and social life; their never-ending interest in all things which concern the greater and broader development of this country, especially the West; their respect for law and order, and particularly their never-failing interest and hard work on behalf of not only the Jewish people who may be in need of help and advice, but of all our citizenship generally.

Numbering as I do amongst my friends, men and women of the Jewish faith, not alone here in Winnipeg but in every part of this Dominion, some of whom served with me in the Great War from 1914 to 1918, it has been my privilege to know the ideas and ideals of the Jewish people; their great love of family; their loyalty to this country and to all that the great British race has fought for and maintained throughout the centuries; and their respect for the traditions and ideals of the British race. I therefore feel that our people as a whole will join with me in extending to all the Jewish people a renewed hand of friendship and goodwill, with heartfelt thanks for all they have contributed to the development of Canada during the past, and with an assurance that they will not only continue, but will put forth even greater efforts towards building up for the future of this great Dominion of ours.

In doing so they will fight at all times to maintain all that the British Empire stands for, realizing, as they have in the past, that our living together in tolerance and goodwill leads to understanding and neighborliness, and the very highest form of citizenship cannot help but be the result.

If the Jewish folk think they owe an undying gratitude and appreciation for what was done for them in 1832, I can assure you that we, who do not profess the Jewish faith but believe in the same principles and in the same Supreme Being who guides our destinies, feel we owe to them — particularly the great leaders in all walks of life — an ever greater gratitude.

RALPH H. WEBB,

FROM LOUIS D. TAYLOR
Mayor of Vancouver

It gives me pleasure to wish, through your valuable paper, success to the Jewish community of Western Canada in its commemoration of the settlement of the first group of Jewish immigrants in the West.

As one who has been in public life in British Columbia for many years, I cannot speak too highly of the fine conduct of our Jewish 'settlers.' They are among our best citizens, and are prominent in all walks of life. They have contributed not a little to the upbuilding of Vancouver and British Columbia.

I am reminded that one of the first mayors of Vancouver, and one of our great pioneers, was David Oppenheimer, to whose mem-

ory the citizens of Vancouver erected a monument in Stanley Park. The annals of British Columbia's early history are replete with stories of the outstanding pioneering efforts of representatives of the Jewish race.

As Mayor of Vancouver for eight years, I have been impressed with the fine calibre of citizenship of Jewish people. It is significant that very few Jews, if any, are found on our civic relief list. The Jewish community in this regard has set a fine example in looking after its own people. Not only this, but I have found it generous in contributing to all public welfare activities.

One hundred years ago the Canadian Parliament wisely granted Jews the privilege and rights enjoyed by all British subjects. None can say that Parliament made any mistake in this for the Jews have been law abiding, industrious, and patriotic to a degree. In this, they have followed the example of Jewish residents in Great Britain, where they have taken a leading part in the affairs of that country, even to occupying the high position of Prime Minister. I have no hesitation in saying that the British Jews the world over have set an example of good citizenship to the people of other nationalities who have become naturalized Britishers.

Permit me to wish all concerned success in your commemoration ceremonies, and to congratulate you, Sir, on the leading part your valuable publication is taking in this movement.

With kind personal regards, I am,

LOUIS D. TAYLOR,
Mayor.

FROM W. J. STEWART
Mayor of Toronto

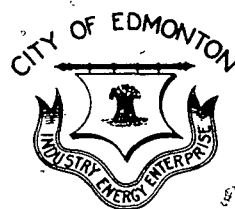
It is with pleasure that I avail myself of the opportunity afforded by the issue of your Souvenir Number to extend greetings to the Jewish people of Western Canada. I am glad to be able to convey to them through your journal an expression of my good will.

We rejoice with them in the celebration of the One Hundredth Anniversary of the granting to the Jews, by the Canadian Parliament, of full privileges enjoyed by British subjects.

We recognize the important contributions made in the past by the Jewish citizens of our country, towards the up-building of our great Dominion, and we observe with much satisfaction the increasing evidences of good understanding between your people and their fellow Canadian citizens. It is our desire that this unity may continue, and that we all may worthily fulfil our part as citizens of the great Empire of which we are proud to form a part.

With every good wish for the happiness and prosperity of your people,

W. J. STEWART,
Mayor.

FROM DANIEL K. KNOTT
Mayor of Edmonton

I take this opportunity of extending to the Jewish people of Western Canada greetings of the City of Edmonton, on this the Hundredth Anniversary of the extension to Jews of all privileges and rights enjoyed by all British subjects in Canada, also on the Fiftieth Anniversary of the arrival of the first Jewish immigrants in Western Canada. It is very fitting in commemoration of these two events that you are publishing this Souvenir issue which will be prized by the Jewish people and their friends in Canada.

The Jewish people have contributed a great deal towards the advancement and up-building of Western Canada. They have taken part, as good citizens, in the social and political life of the community. I am very glad of the opportunity of saying a word of appreciation of their contribution.

I wish to extend, through the medium of the Israelite Press, my best wishes for the future welfare of the Jewish people in Western Canada.

DANIEL K. KNOTT, Mayor.

FROM FERDINAND RINFRET

Mayor of Montreal
(Translated from French)

Gladly do I join all the friends of your newspaper who desire to contribute to this special issue, and express their whole-hearted sympathy with your celebration.

I regret that circumstances do not permit me to send you a more elaborate article, but I am sure that my sincerity will not appear less profound because expressed in but a few words.

I am one of those who believe that the younger nations, if they would advance and progress, must add to the basic stock of their population, elements from without. This is what contributes to the increase of their numbers as well as to their wealth.

There are periods of stress and storm—we are passing through such a period just now—when we must cut down immigration, in order to be able to give the local population a chance to readjust itself to the difficult, but temporary, critical conditions we are now facing.

With the return of prosperity, however, we shall again see our population increase by the assimilation of foreign elements.

What the United States has achieved, Canada, too, will.

Jewish immigration has been one of the most abundant that we have absorbed. The Jewish people have a capacity for economy, energy, industry and temperance—qualities which deserve recognition. The Jews who came to live among us and whom we have welcomed to Canada, are good, law-abiding citizens. They are loyally devoted to their families and many of them have attained the highest measure of success in commerce and industry.

They are naturalized Canadian citizens. As such they are entitled to the respect and goodwill of all. They constitute an important group of our Canadian population.

The largest portion of Canadian Jews reside in Montreal. They may be assured of our whole-hearted consideration and our spirit of fair play.

I am very glad indeed to join in their festivity and their celebration.

FERDINAND RINFRET,

Mayor.

FROM J. E. UNDERWOOD

Mayor of Saskatoon.

While originally founded as a Presbyterian Temperance colony, the City of Saskatoon situated on the banks of the South Saskatchewan River has developed into one of the leading industrial centres of Western Canada. The population is cosmopolitan. Practically all races of peoples are represented, each race or group contributing in some measure to the rapid industrial and social development which has taken place.

Quite a large percentage of the City's population is made up of Jewish people who play no small part in our industrial, professional and social activities. Scores of Jewish people have established businesses, have become property owners and achieved an independence. And their children have attended local schools and universities, many of them attaining high distinction in their chosen line of endeavor.

Generally speaking our Jewish citizens are law abiding and thrifty, possessing in no small measure the many attributes which constitute the desirable citizen. But not only have the Jewish people held their own in commercial and industrial life of the City, they play an important role in the social life of the City. They have established schools, church, playgrounds, formed social clubs, taken a prominent part in athletics, and generally fitted into the general plan for the proper and efficient development of a City such as Saskatoon is destined to be.

In this message to the Jewish people I am pleased to note that your 100th Anniversary looks back over years of progress and development and that in the future, the privileges and rights enjoyed by all British subjects will be continued to the Jewish people.

J. E. UNDERWOOD,

Mayor.

Greetings from Leading Financiers

FROM C. B. GORDON

Head Office, Bank of Montreal

The members of the Jewish race have played an important part in the development of this Dominion and, indeed, of the Empire, and I send my greetings and good wishes to our Jewish compatriots on the occasion of this important anniversary.

Yours very truly,

C. B. GORDON.

FROM FRANK A. ROLPH

Pres. Imperial Bank of Canada

I am glad to congratulate the Jewish people on the Hundredth Anniversary of their complete emancipation in Canada and also upon the progress Jews are making in almost every walk of life. The Jews of Western Canada who in fifty years have gone through the vicissitudes of good times and hard times will know how to bear the present stress with fortitude and optimism.

Yours faithfully,

FRANK A. ROLPH,

President.

FROM F. H. MASON

Gen. Manager, Bank of Toronto

It is contrary to my practice to write for publication, but I have pleasure in expressing to you my respect for the achievements of the Jewish people in this country. They have shown ability, intelligence and enterprise in all their activities, and as a people have been good Canadians and loyal to our institutions. I am glad to avail myself of the opportunity of extending my best wishes for their continued prosperity in this country.

Yours truly,

F. H. MARSH,

General Manager.

FROM J. A. McLEOD

Gen. Manager, Bank of Nova Scotia

It affords me great pleasure, on the occasion of the Hundredth Anniversary of the enactment whereby persons of the Jewish religion in Canada were granted privileges equal to those enjoyed by all British subjects, to say a word in appreciation of the part which the Jewish people have played in the development of this country. That the action of Parliament at that time was well taken is borne out by the prominence to which members of the race have attained in numerous walks of life. In manufacturing and commerce, in the learned professions and the arts we find outstanding exponents among the Jewish people. Their industry, tenacity of purpose and ambition to excel are characteristics worthy of emulation and as loyal and peace loving subjects of the British Empire their record is admirable.

To the remote borders of the settled part of this country Jewish merchants have extended their activities, thus assisting materially in its development and in certain important and specialized lines of industry we are in great measure indebted to the Jewish manufacturer for the production of necessary articles of every day use.

With the march of time, a better understanding in this country has grown up between the Jew and the Gentile and we can look forward to increasing mutual goodwill and co-operation; thus may the united effort and common aspirations promote not only a speedy return to prosperity, but continued progress in the working out of our country's future.

My hearty felicitations are extended to the Jewish people in Canada on this auspicious occasion

J. A. McLEOD,

General Manager.

FROM J. G. GLASSCO
Winnipeg Hydro Electric System

Congratulations to all members of the Jewish race upon the 100th anniversary of the year in which they became entitled to enjoy the full rights and privileges accorded other British subjects in Canada.

And congratulations upon the 50th anniversary of the arrival of the first Jewish emigrants to the West.

In Manitoba, as in other parts of Canada where they have settled, they have proved themselves to be law-abiding and useful members of society.

Their charitable institutions are generous contributors to the betterment of conditions amongst the poor and underprivileged children of Winnipeg. No other race gives so largely in support of its own less fortunate members.

City Hydro's relations with our Jewish customers have been of a most satisfactory nature. Our statistical department shows that the Jews use more domestic electricity than any other nationality in our city, while their record for prompt payment of accounts is not excelled by any other race. I have no hesitation in stating that the City Hydro owes no small part of its success, to the support accorded it by the Jewish members of our community.

In conclusion, I should like to add a few words of a more personal nature. I have come into contact with members of the Jewish race on many occasions and can state authoritatively that their ideals and objectives in their homes and business are of a nature that might well be emulated by all other races.

J. G. GLASSCO, Manager.

FROM E. ANDERSON
President, The Winnipeg Electric Co., Winnipeg

The contribution of the Jewish people to the welfare of the world at large has been so marked that it is not necessary to emphasize it.

When we think of such names as Melchet and Rothchilds in the world of commerce; Disraeli and Reading in the realm of diplomacy and government; Zangwill in literature; Mendelsohn and Strauss in music; Elman, Horowitz and Stakovsky in the interpretation of beautiful music; Nathan Strauss among the philanthropists; Spinoza as an interpreter of philosophy; Seligman in the field of political economy and Einstein in the scientific world, we only begin to suggest the tremendous power for good and learning which members of the Jewish Race have and continue to contribute to the welfare of all.

We in Canada have had our share of the good this great Race of people have bestowed and it is a pleasure to be associated with my many fellow citizens who are at this time extending congratulations and good wishes to the Jewish people of our community on the anniversaries of the granting of privileges and rights by the Canadian Parliament to them one hundred years ago and the arrival of the first group of Jewish immigrants in Western Canada fifty years ago and to voice my appreciation of the great services rendered by the people of this faith in the upbuilding of this part of Canada.

E. ANDERSON, President.

FROM SIR HENRY W. THORNTON

Canadian National Railways

One hundred years ago Canada extended to her Jewish citizens equal rights and privileges with all other British subjects within her borders. The wisdom and justice of such a procedure has been amply proven by the development of the past century.

With their fellow-citizens, Canadian Jews have time and again demonstrated their faith in the Dominion in which they were born or which they have adopted as their home. They have joined with citizens of other creeds in good works for their communities and for the Dominion as a whole. This co-operation between all who call themselves Canadians, regardless of their racial origin, is one of the most important features in Canada's development.

The problems which have faced this Dominion in the past could only have been met and overcome by the combined effort of all her people. The period of stress through which Canada is now passing will not be surmounted except by the whole-hearted co-operation of all her people regardless of their creed or faith, their location or their business interests. That this country can depend upon that strenuous Canadianism from her present sons and daughters, no matter what their former associations, may have been, is the strongest link in the chain which will bring her to success in her endeavors.

(SIR) HENRY W. THORNTON,
Chairman and President.

FROM E. W. BEATTIE
Canadian Pacific Railway Co.

We are going through difficult times in Canada, to some extent as they are in other parts of the world, and we do not now clearly see the end of this period of re-adjustment that had to follow upon the war and its succeeding years of inflation and extravagance in most lines of commercial and industrial activity. And yet we find encouragement in the knowledge that Canada's economic structure has suffered far less disruption than that of other countries and that, on the whole, individual and corporate distress has been much less pronounced within our borders.

Aided by the virility of national youth, the unexcelled productivity of our country, the sane progressiveness of our people, and the wisely conservative basis upon which our more important financial and commercial institutions are conducted, we have so far weathered the storm very well. These also are the factors which guarantee return to a reasonable state of national prosperity well in advance of older and less favored countries.

Recovery will be speeded and augmented by the exercise of patience, courage and common sense on the part of the Canadian people. These qualities are pre-eminent among our Jewish fellow-citizens who inevitably will play a large part in the work of re-establishment now going forward. They have a genius for direct thinking and direct action in business, and this is a time when exercise of that genius is urgently needed in private and public affairs. In recent conduct of both we have too often departed from sane business principles, forgetful of the fact that none other will stand the test of time, or the stress and strain of adverse conditions. We have encouraged governments to go into business and we have not required of them that they should conduct that business with the same regard for costs and returns that is the first and last thought of the successful business man. Hence we have a situation where the total funded debt of the nine Canadian provinces between the years 1916 and 1929 increased from \$218,875,927 to \$919,142,905, an increase of 321.2 per cent, while between 1916 and 1930 the national debt of the Dominion increased from \$936,987,802 to \$2,544,586 or 171 per cent. Over the same period the population of Canada, that is to say the number of people who must earn and pay the interest on this debt, increased approximately one million or about 11 per cent. I suggest that no further evidence need be offered to show that Canada has been buying prosperity with borrowed money and that a check to this extravagance is long overdue.

It is the business men of this country who mostly suffer from such a situation, and it is clearly the job of the business men to set about correcting it. Undoubtedly its correction will most largely contribute to the re-establishment of Canadian prosperity, and I am of the opinion that Jewish Canadians, having so largely contributed to national development, will exert a powerful influence in carrying forward the work of re-establishing Canadian business and national affairs on a practical basis of sound business principles.

E. W. BEATTIE,
Chairman and President.

MESSAGE OF CONGRATULATION TO JEWRY OF
WESTERN CANADA

BY MR. LYON COHEN

Chairman, Canadian Committee Jewish Colonization Association

I wish to congratulate the Israelite Daily Press for its enterprise in publishing a special souvenir number to commemorate the centenary of Jewish emancipation in Canada, which coincides with the Fiftieth Anniversary of Jewish settlement in the Prairie Provinces. Both events are of great importance in the history of our people in Canada and to world Jewry.

Inspired by the ideals of justice and liberty, Canada was the first country to grant its Jews full emancipation, giving them equal status with natural born British subjects. This momentous occurrence won for Canada the love and devotion of our people, and pointed the way for the enactment of more liberal legislation in favor of Jews in the countries of Western Europe.

By their energy and industry, Canadian Jews have contributed their share in the development of Canada, and have proven themselves worthy of their citizenship. In this achievement the Jews of the West have done their part nobly.

Driven by persecution, fleeing from the horrors of pogroms, Jewish refugees of a half century ago came to the West, which was still largely uninhabited but on the threshold of a new era of development. In an atmosphere of hospitality, enjoying equal rights with the rest of the population, and benefitting by the security afforded by British institutions, they found courage and strength to meet the difficulties encountered as pioneers. With enthusiasm and determination, they laid the foundation of a number of Jewish agricultural settlements, of which we can be justly proud. They have also built fine communities in the cities and towns, providing for the religious and cultural wants of Jewish life. It is a matter of general knowledge, and to their credit, that they have taken a noted part in those world-wide movements and responsibilities which affect our people as a whole. They have been prominently identified with war relief work and in the reception and distribution of refugees. They also enthusiastically co-operated in our Canadian Jewish Congress movement, and have been ardent supporters of the cause of Zionism. I cannot speak too highly of the splendid communal spirit which animates our co-religionists of Western Canada. I am indeed happy to pay them this tribute, and sincerely hope that they will have a bright and glorious future.

I trust that the Israelite Daily Press will grow in power and influence, and under the able guidance of its worthy editor, Mr. H. E. Wilder, will help to mold the character and develop the genius of our people.

LYON COHEN

—Editor's Note: Mr. Cohen's eulogy of Western Jewry is all the more appreciated as he has been one of the leading spirits of the societies mentioned in his message.

AN APPRECIATION OF THE WESTERN JEW

By WILLIAM J. SHAVE

Western Manager, R. G. Dun & Co., Winnipeg, Man.

We often hear the remark, "The Wandering Jew," but how often do we give the Jewish people the credit which they deserve; as pioneers who have that rare quality of fraternizing with all races and creeds, overcoming all obstacles, being charitable to all, while seeking little or no charity from others, and through it all retaining their own individuality.

The settlement of the Jewish people in Western Canada really commenced in 1882. Doubtless a few families settled in Winnipeg and Manitoba before that time. In 1879-1880, as is no doubt generally known, the Manitoba Boom commenced. The call of the West was heard in Eastern Canada, the United States, and even in far off Countries. A new Country was being built, and as in similar cases, the Jewish people were amongst the first to answer the call. The majority of them stayed through the depression that followed the boom. Their children and their children's children are still contributing a large share in the development of this Western half of a great nation.

As a native of Winnipeg, and one who during the past twenty years has had the good fortune of being connected with a company, whose business is the Promotion of Protection of trade, I have been in a position to study the rapid development of industry in Western Canada; and it is quite evident that the Jews have taken a prominent part in our commercial development. True, a number of them have turned to the professions, to farming, and to other non-commercial lines; but they are essentially traders and, as is natural, their main contribution has been in that direction. With manufacturing plants in practically all lines of trade, employing thousands of our citizens, with stores in practically every village and hamlet, even to the most distant parts of our Northern and Western territories, serving our settlers, some of whom are of their own race, we may well say they have the pioneering spirit, and have contributed in no small measure to the building of a great country, where Jew and Gentile, Mohamedan, or what not, meet each other on an equal basis, as brothers and friends.

Having passed through fifty years of more or less pioneer work, the fringe has hardly been touched. We are but a young Country, and to my mind the young man placed in this developing section is infinitely better off than one whose future is largely made up of the past. Let us continue to build, that the generations that come after us, may think of us as kindly as we now do of those who have given us this great heritage.

WILLIAM J. SHAVE

MESSAGE FROM MRS. D. DUNKELMAN,
Vice-Pres. Hadassah Organization of Canada

It is not an empty coincidence that the celebration of the centennial of equal political and civil rights in Canada occurs simultaneously with the Fiftieth Anniversary of Jewish settlement in Western Canada. In it lies a deep significance. In it lies a common bond between Ezekiel Hart, and his forbears, and the early Jewish settlers of the West. For it unites the struggles for equality in this country with the escape from inequality in another country.

Looking back upon the hundred years since we were granted rights of equality, and comparing the progress we have made since that momentous June 5th, 1832, I am inclined to conclude that the settlement of the West by Jews seeking to escape European persecution was perhaps of equal importance.

In the transmigration of thousands of Jews to Western Canada, a vital change occurred. Where Jews had previously been violently attacked and denied the opportunity to earn a livelihood, they were now free to till the land as pioneers and frontiersmen. Great must have been the transition from the hounded, maltreated, bent Jew to the liberated, self-sufficient, stalwart Jew who immediately threw his lot in with the sturdy men and women of the West.

This spirit of freedom and self-sacrifice remains to this day an important segment of the personality of the Western Jew. On this occasion when Jewry throughout the Dominion is observing the centenary of political and civil rights, the Jews of Western Canada should take pride in the golden anniversary of their rights to participate in the upbuilding of the West.

The Jews of Eastern Canada have a definite lesson to learn from you in the West. The enterprise and perseverance you have displayed in the past could well be emulated by us in the East.

I am indeed happy to greet you on the celebration of the Golden Anniversary of Jewish settlement in the West.

ROSE DUNKELMAN.

Jews in Agriculture in Western Canada

BY LOUIS ROSENBERG, F.R. ECON. S.

L. ROSENBERG

In his book, "New Canada and New Canadians," and his various newspaper articles, Howard Angus Kennedy writes: "I came across a curiosity in the shape of a Jewish Agricultural Colony northeast of Regina. The Jewish farmers about Lupton are doing very well by their land, and raised over 40,000 bushels of grain in 1906. Groups of Jewish farmers are now to be found also in the southeast of the Province (Saskatchewan), north of the Carrot River district, and on the border of Alberta."

"The Hebrews are emphatically not candidates for settlement on our land," he writes in one of his articles, and a little later on in the same article he states, "I wish there were more (Jewish farmers). There is nothing in the makeup of a Jew to prevent his becoming a first class farmer if he puts his mind to it. In fact, it would do us farmers a world of good to develop a little more of that keen trading capacity which the Jews developed so highly during the centuries when our ancestors forcibly excluded them from the holding of land."

Thus in less than two hundred words, Howard Angus Kennedy exhausts the entire subject of Jews in relation to agriculture in Western Canada. Yet I find it difficult to compress within the confines of this short article almost fifty years of Jewish farm history.

But the writer just quoted is not alone in considering the terms "Jew" and "Farmer" incongruous. So much is this belief current both among Jews and non-Jews that when a man declares himself to be a farmer, doubts are expressed as to his being a Jew, and if he declares himself to be a Jew, it is taken for granted that he is no farmer.

Various factors are responsible for this belief in Western Canada. The most important is, of course, lack of knowledge on the part of the urban Jew and non-Jew. There is no scepticism concerning the Jew as a farmer among the Jewish farmers themselves. There is none among the non-Jewish neighbors of Jewish farmers who take their existence for granted together with their fellow farmers of Scandinavian, Ruthenian, German and Hungarian origin.

Another factor which militates against the Jewish farmer being recognized as a Jew, is the ease and speed with which he picks up the language and outward appearance of his neighbors. This, coupled with his name, which is often Polish, Russian or German, renders him not noticeable.

MOOSOMIN

Jewish farm settlement in Western Canada predates the wave of Ukrainian, Doukhobor, Russian, German and Hungarian farmers, and yields priority in date only to the Scottish, English, Icelandic and Mennonite settlers. As early as 1874, only two years after the North West Territories passed from the Hudson's Bay Company to the Dominion of Canada, members of the Young Men's Hebrew & Benevolent Society of Montreal proposed the formation of a Colonization Society to assist in the settlement of Jews on land in Canada, but the first settlement was not founded until 1882.

In that year a series of pogroms in Russia caused a great wave of Russian-Jewish refugees to surge through London and onwards to North American ports. A Russo-Jewish committee was organized and a fund opened by the Lord Mayor of London, called the "Mansion House Fund for the Relief of Russo-Jewish Refugees." Sir Alexander T. Galt, who was Canadian High Commissioner in London at that time, took an active interest in the refugees, and it was proposed that some of these refugees be settled on homesteads in what were then the North West Territories. A tract of land was chosen some twenty-five miles

southwest of what is now Moosomin, Saskatchewan. Winnipeg had only recently been connected by rail with Minneapolis, and the only means of conveyance westwards at that time was the wagon and the ox-cart.

Some twenty-six families arrived in 1882 in the district, which was subsequently named New Jerusalem. Each family was assisted with a loan of approximately \$400.00; rough shelters were erected and the colonists began their first attempt at farming on the virgin prairie soil of what had not many years previously been characterized by an English Parliamentary report as "a country unsuitable for the growing of wheat."

Handicapped by lack of supervision, lack of farming experience, and the pioneer conditions in the Canadian North West before railroads, highways and towns had become common, the colonists struggled along for several years, and subsequently abandoned their farms.

A Colony of Scottish Crofters, established in the same neighborhood seven years later, had no better success, although in receipt of more lavish assistance from the British Government.

Among the names of these early Moosomin settlers appearing in the Dominion records for 1887, are those of Weidman, Lexier, Narovlansky, who subsequently made their homes in Winnipeg.

WAPELLA

In 1888, a number of Jews, led by Abraham Kleiman, took up homesteads some twenty-five miles southwest of what is now known as Wapella, and founded the Wapella Colony, which by 1892 numbered twenty families.

Curiously enough, this group, without knowledge of the previous attempt made six years before by the Russo-Jewish Committee, chose land for settlement some twenty-five miles northwest of Moosomin, and only fifty miles away from the abandoned settlement. Wapella was founded by Jewish immigrants without assistance or inducement from the government or any public Jewish body, and it was not until several years later that they got in touch with the Jewish Colonization Association, and several of the colonists received financial assistance from that organization.

Very few of the settlers had any farming experience before coming to Canada, most of them having been tailors, shoemakers and unskilled laborers. Nevertheless, they strove manfully against the difficulties of the pioneer conditions which prevailed and mastered the methods and requirements of farming in a virgin country.

They were too much occupied with the daily struggle for a living to be able to afford time or money for the support of the necessary Jewish educational and communal institutions, and as the children grew older some of the families left the colony for more populous Jewish centres. Some of the pioneers remained however, and the sons still cultivate the land filed upon by their fathers. They are progressive and capable farmers, several of whom have completed courses at the Agricultural Colleges at Winnipeg and Saskatoon.

All are engaged in mixed farming, and several specialize in the raising of pure bred cattle and sheep.

This colony is small in size, and owing to the comparatively high price of land in this neighborhood, it appears impossible to increase the number of Jewish farmers in it; nevertheless, it has served as a testing ground for the Jewish young men interested in farming, and hardly a year has passed without several Jewish young men securing work with local Jewish farmers with the view of subsequently becoming established independently in other newer colonies. To date Wapella remains the oldest existing Jewish farm colony in Western Canada.

HIRSCH

Almost rivalling Wapella in age is the Colony of Hirsch, some fifteen miles east of Estevan, in the Province of Saskatchewan. Hirsch was founded in 1892 by the Young Men's Hebrew and Benevolent Association of Montreal, acting on behalf of the Jewish Colonization Association, and is the first, the oldest and the only Jewish Colonization Association, although there is not and has not been a Jewish farm colony of any size in Western Canada which has not at some time or other received the assistance of the Jewish Colonization Association since its inception in 1891.

The Baron de Hirsch Institute of Montreal (with which was incorporated the previously existing Young Men's Hebrew and Benevolent Society), had received a substantial donation from the Baron de Hirsch in 1890 to assist it in coping with the stream of Jewish immigration to Canada as a result of the Russian pogroms, and had appointed a Colonization Committee, among the members of which were prominent Mr. Lyon Cohen and Mr. Harris Vineberg. As a result of the deliberations of this committee, the Baron de Hirsch was informed in 1891 that the Baron de Hirsch Institute of Montreal could not undertake to receive and take care of any further Jewish immigrants unless a definite and comprehensive colonization scheme were organized.

Baron de Hirsch had founded the Jewish Colonization Association and had commenced work in connection with colonization in the Argentine just one month earlier, and in reply to the communication from Montreal requested estimates of the probable cost of settlement per family in Canada. After protracted negotiations the Jewish Colonization Association authorized the disbursement of \$500.00 per family for the settlement of sixty families on farms in Western Canada, the disbursements to be in the form of loans repayable by the settler, together with interest at four per cent, and to be used for the purchase of implements, livestock, building material and living expenses for the first year.

Then arose the problem where the new colony was to be situated. The population of Western Canada was very sparse and railroads very few and far between in 1890. The Colonization Committee got in touch with the Canadian Government and the Russo-Jewish Committee with the object of securing a compact block of land for settlement purposes.

The Russo-Jewish Committee offered to transfer to the new committee the lands near Moosomin which had been abandoned by the settlers of 1882. The Dominion Government offered to grant homesteads in a block in the neighborhood of either Regina, Red Deer or Prince Albert. An investigation committee was sent out to the North West Territories to examine these lands, and as a result the area contained in the four townships twelve miles south of what was then the bare little prairie village of Regina was recommended to the Committee. This tract extends from what is now Rowatt to Gray, and is not far from Kronau.

A group of Jewish farmers had settled independently several years before at Oxbow, in the southeast of what is now Saskatchewan. The Regina district was then very sparsely settled, and there were no Jews already settled in the neighborhood; Oxbow, on the other hand, was closer to older settled portions of Mani-

cultivation has increased to almost 10,000, the number of horses to 250, cattle to 200, and the value of implements to over \$33,000.00. The annual crop yield has in recent years reached 70,000 bushels of wheat, 30,000 bushels of oats, 40,000 bushels of barley, and 10,000 bushels of flax.

LIPTON AND CUPAR

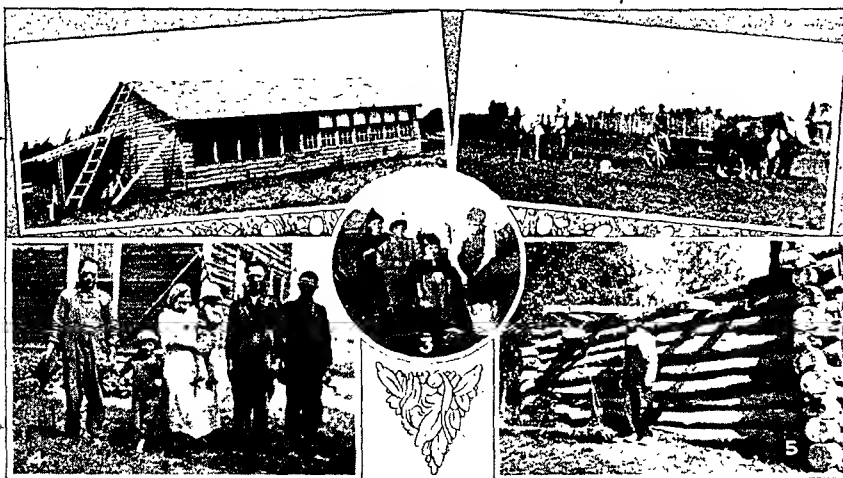
The colony of Lipton, founded in 1901, was the first and only attempt in Canada to delegate to non-Jewish Government officials the founding and administration of a Jewish agricultural colony, and the colony bears the scars of that attempt to this very day.

The Dominion Minister of the Interior had been spunged in 1900 by the Jewish Colonization Association as to whether the Government would welcome and encourage Jewish Agricultural colonies in Western Canada. Receiving a favorable reply, negotiations were entered into with Mr. Thomas Smart, the then Deputy Minister of the Interior, and the Canadian Government Immigration Agent in London, whereby the Immigration Agent undertook to recruit a certain number of Jewish families in Roumania for settlement upon homesteads in Canada.

Choice of the immigrants was to be made by the Agent without interference or control on the part of the Association, and upon arrival in Canada they were to be settled under the guidance and supervision of the Deputy Minister and such representatives as he might appoint.

The Jewish Colonization Association, for its part, undertook to advance the cost of transportation to the immigrants and to advance a loan of 1,000 francs (\$200.00), to each family, to cover the cost of farm equipment, the money to be

IN THE EDENBRIDGE COLONY

(1) Building a modern poultry house on Levinton's Farm. (2) Seeding and harrowing. (3) Jewish children feeding a calf. (4) A Jewish farmer's family. (5) Building a log house

toba, and further south. Upon the advice of Asher Pierce, whose father and brothers had already settled in that neighborhood, township three, range five, West of the second meridian, which is still the location of the Hirsch Colony, was chosen; and in the spring of 1892 forty-seven families were chosen from among the Russian Jewish pogrom refugees in Montreal and sent forward to Winnipeg, from whence they were conveyed to the site of the colony.

The colony was named Hirsch, after the Baron de Hirsch, and consisted of about one hundred and fifty souls in 1892. There were no organized school districts in that portion of the North West Territories, so the Young Men's Hebrew Association erected first one, then another school, where both secular and religious instruction was given, one of the schools being named Ansell and the other Vineberg, after two of the members of the Colonization Committee. Later, when the Province of Saskatchewan was founded and the Government took over public instruction, the Society turned over its schools to the local school districts. The Hon. J. G. Gardiner, former Premier of Saskatchewan, then a young man fresh from his studies in Manitoba University, taught the public school at Hirsch for some time in those early years.

A shocheit was also engaged and a synagogue erected, and when the Canadian Pacific Railway extended its branch line through the district the station was also named Hirsch. Ill fortune seemed to dog the colony in its early years. Drought, hail and grasshopper plagues followed each other to try the weary refugees, many of whom had never handled a plow in their lives before. Many left the district, others took their places, but among the Jewish farmers still living on the land are some who were among the first group who came in 1892, and their sons, some of whom were born on the farms which they now work.

Although the number of Jewish men, women and children in the colony remains almost the same as it was thirty-eight years ago, the acreage under

disbursed by the Deputy Minister at his discretion. The Association was assured that within two years from the date of settlement the immigrants would be self supporting and would be able to commence repayment of the loans advanced to them.

The plan proved far from satisfactory. The Deputy Minister had no intentions of giving his personal attention to this attempt at colonization, and delegated his task to one D. H. MacDonald, of Fort Qu'Appelle, who was a very prominent figure in those days in the North West Territories, and owned the local bank and many of the stores.

He chose for settlement a district some seventy miles northeast of Regina, and twenty-five miles north of the nearest railway station at Qu'Appelle, consisting of an area some twenty-five miles long from north to south and eighteen miles long from east to west. The land was slightly rolling and broken up by numerous sloughs fringed with clumps of willow and poplar trees. On the whole the district was admirably suited to mixed farming, but the land was too much cut up by sloughs and subject to early frosts to be suitable for wheat growing.

The first group of immigrants, numbering 100 persons, comprising 49 families, arrived in the spring of 1901, and the little encampment was stricken by diphtheria shortly after arriving at Qu'Appelle. Some weeks passed before the settlers were sufficiently recovered to proceed north to the lands allotted to them. There, under the guidance of Indian half-breeds from the nearby Indian Reservations, they learned how to erect log houses chinked with clay and roofed with sods, plowed up a few acres each for potatoes, and proceeded to put up some hay.

The supervisors appointed by Mr. MacDonald were local non-Jewish farmers and businessmen, who, even had they been free from anti-Jewish prejudice, were incapable of making themselves understood by the Jewish settlers, as they had no knowledge of either Yiddish or Rumanian, or even German.

The neighbors and the supervisors despised the newcomers, and looked upon the entire scheme as a costly joke, doomed to failure. Much of the money which had been intended for the purchase of farm equipment was spent by the supervisors in providing and distributing doles of flour, beans, sugar and meat, and the settlers found themselves without sufficient horses, oxen and machinery with which to work the land.

Many left the settlement shortly after arriving, but the numbers were replenished by the second group which arrived from Roumania in August of the same year, and a third group which arrived in 1902.

In April, 1903, the local supervisors commenced to cut down the food doles, and the Deputy Minister asked to be relieved of further responsibility for the further administration of the Colony.

Complaints had already reached the Jewish Colonization Association, which then requested the Jewish Agricultural and Industrial Aid Society of America to send a representative to investigate conditions in the colony and to assume its administration.

It took some time before order could be made out of the chaos which existed. Some of the families were not properly constituted for farming. Others had been demoralized by the system of doles which had been in vogue. Some looked upon the equipment and livestock furnished to them as gifts, and were reluctant to undertake repayment.

However, under the new administration the more undesirable elements were weeded out from the colony, loans were advanced to the farmers for the purchase of more horses, cows and the necessary farm machinery, and the colony was reorganized on a productive basis.

The colony attracted some Jewish immigrants from Russia, who brought to their farming ventures some experience and considerable capital of their own. Three schools were erected, "Yeshurun," "Tiferes Israel" and "Herzl"; a shochet and Hebrew teacher engaged, and a little cemetery consecrated.

In 1906 the Kirkella branch line of the Canadian Pacific Railway was extended in a northwesterly direction some fourteen miles from the colony, and the village of Lipton sprang up adjoining the nearest railway station. That portion of the colony nearest the village took the name of Lipton, whilst the northwesterly portion of the colony took the name of the railroad station nearest to it, Cupar.

The number of Jewish men, women and children in this colony has decreased almost by half during the past few years because of the death of many among the pioneers, but the acreage under cultivation has increased. The fall in the price of cattle, which had always been the major source of income in the colony,

hit the colonists very badly in the years succeeding the war, but they are now well on the way to recovery. Unfortunately, the district suffers from a plague of noxious weeds, which require the efforts of experienced farmers to eradicate them, and it is therefore difficult to introduce new and inexperienced immigrant farmers to this colony at the present time.

The latest statistics show that the farmers are possessed of over two hundred horses, two hundred and thirty head of cattle, and machinery to the value of \$25,000.00. Almost 14,000 acres are under cultivation, and the annual crop yield averages 35,000 bushels of wheat, 10,000 bushels of oats, 2,000 bushels of barley, and 10,000 bushels of rye.

NARCISSE (BENDER HAMLET)

In 1903 a Jewish farm colony was founded in the inter-lake district for Manitoba, some 72 miles north of Winnipeg, by a Mr. Bender. This was the first and only attempt to found a Jewish farm colony in Canada on the village model common in Europe, and it proved an absolute failure. Each settler filed upon a homestead, and in addition a quarter section in the middle of the colony was divided into twenty lots of eight acres each, upon which the farm buildings were erected in the form of a village street.

It proved uneconomical to live from two to five miles away from the homestead and drive out to work twice a day. Moreover, the close proximity of the houses led to gossiping and quarrels among the neighbors. Some of the farmers, in fact, subsequently moved out on their own homesteads and erected buildings there.

The neighborhood, like much of the land in the interlake district, is stony and swampy and unsuitable for the raising of crops, and the colony, which at one time numbered as many as thirty-eight families, with a public school and a synagogue of its own in the hamlet, found itself very hard hit by the fall in cattle prices after the war, and is now like the neighboring Ukrainian and Scandinavian settlements, almost entirely deserted.

EDENBRIDGE

The colony of Edenbridge, in the Carrot River Valley, was founded in 1906 by a group of Lithuanian Jews who had spent some years in the Transvaal during the Boer War. It spans the Carrot River on each side of the bridge, and proudly bears its name, Eden Bridge, or "Yidden Bridge" (Jew's Bridge).

Here is a living monument to the courage, enterprise and adaptability of the Jew. Founded in the dense poplar, jackpine and willow scrub of Northern Saskatchewan by Jews of little or no farming experience, former Talmudical students

REGINA CARTAGE AND STORAGE CO. LTD.

REGINA : : : SASK.

C.P.R. CARTAGE AGENTS

High Grade COAL and WOOD

Cartage and Storage
Pool Car Distributors

"Speedy Service with a Smile"

QUALITY

CLEANLINESS

BREAD CAKE and PIE

ALWAYS OVEN FRESH

FRIENDLY

SERVICE

National System of Baking LIMITED

Western Stores:

CALGARY EDMONTON DRUMHELLER
LETHBRIDGE MEDICINE HAT
MOOSE JAW REGINA
SASKATOON

and petty tradesmen, more accustomed to the pen than to the double-bitted axe, the district was chosen by its pioneers in preference to the level, open country a little to the southwest, because of water and wood. These Jews of Vilna and Kovno, parched by their sojourn on the dry "veldt" of South Africa and the dreary slums of Whitechapel, appreciated the value of running water for cattle and household purposes, and wood for fuel and building purposes.

With their own blistered hands they won their little clearings acre by acre from the surrounding forest, and built their log houses and stables, clinked with clay and coated with whitewash. Not until their own small funds were exhausted did they hear of the Jewish Colonization Association, and appealed for assistance. And generously has the Jewish Colonization Association assisted those who have shown such initiative and stamina, with loans to relieve them from the demands of pressing creditors and clear and put under cultivation more land, and well have the colonists in many cases lived up to their obligations.

This district is now comparatively thickly settled and there is little vacant land available in the neighborhood.

Edenbridge has always had an active community life, with a synagogue, Hebrew, Yiddish and Religious classes, a shochet, community hall, Dramatic Society, a hectographed Jewish newspaper which has appeared at spasmodic intervals, and Young Peoples' Clubs. There are two public schools in the colony, and some of the children have proceeded onward to high school and university.

The Jewish population of the colony has decreased during the past twelve years from two hundred and thirty-two to one hundred and eight-seven souls, but the acreage under cultivation has increased from 2,400 to 5,800 acres within the same period. The number of horses has within the same period increased to 214, of cattle to 274, and the value of implements to over \$34,000.00. The annual crop yield in the colony has within recent years reached 70,000 bushels of wheat, 20,000 bushels of oats, 1,700 bushels of barley, and 2,000 bushels of flax.

SONNENFELD

In 1906, several Jewish young men who had received their agricultural training in the agricultural school of the Jewish Colonization Association at Slobodka Lesna, in Galicia, and who had worked for some years as hired men for the Jewish farmers in the Hirsch colony, filed upon homesteads and pre-emptions some fifty miles west of Estevan. Difficult indeed were the early struggles of the settlers, commencing with little or no capital in a district which was to remain for almost twenty years far from the nearest railroad station. Here again the Jewish Colonization Association subsequently came to the assistance of the settlers with loans for farm operations and subsidies for Hebrew and religious instruction.

Such of the farmers who have shown initiative and self-reliance have long paid off their indebtedness and have earned enviable reputations as farmers and citizens.

A long awaited branch of the Canadian Pacific Railway was constructed through the heart of this colony in 1926, and the villages of Oungre and Hoffer sprang up in the colony, the first being named after the general manager of the Jewish Colonization Association, and the second after the late Moses Hoffer, father of the Hoffer Brothers, two of the pioneer Jewish farmers in the colony, who have contributed much to its development. The colony contains a synagogue, two public schools, one with a high school department, a Hebrew teacher and a shochet.

The colonization activities of the Jewish Colonization Association have been concentrated in this colony during the last few years, and many new Jewish colonists have been settled there. In preparation for these settlers during the past three years, 8,800 acres of land have been purchased by the Colonization Association, 1,600 acres of new land broken up and fifteen sets of farm buildings erected.

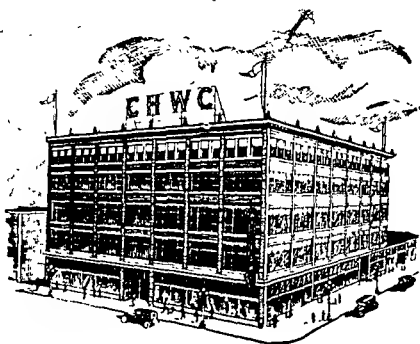
The Jewish population of Sonnenfeld has now reached the highest in its history, numbering two hundred and seventeen souls. The acreage under cultivation has also increased until it now amounts to almost twelve thousand acres. The number of horses at the close of 1929 was over four hundred, and of cattle almost three hundred and fifty.

The annual crop yield has in recent years amounted to 60,000 bushels of wheat, 20,000 bushels of oats, 18,000 bushels of barley, 1,200 bushels of rye, and 12,000 bushels of flax.

THE ALBERTA COLONIES

The earliest Jewish farm colony to be founded in Alberta was that of Rumsey, which with the neighboring settlement of Trochu Valley, was established independently by a group of Jewish immigrants in 1906. These colonies, situated in a rich farming country, have been blessed with frequent good crops, but hail storms have often played havoc there. These colonies were at one time quite large and wealthy, but the farmers having obtained large mortgage loans from commercial mortgage companies during period of inflated land values, have found themselves hard pressed during the difficult economic periods which ensued, and have dwindled considerably. Another contributing factor has, perhaps, been the lack of a proper community spirit among the farmers in these two colonies, and a reluctance to work together in harmony.

The Jewish farm population in this district has dwindled from two hundred and thirty-eight to sixty-nine, and the acreage under cultivation from ten thousand to five thousand two hundred.

CONGRATULATIONS

MAY WE EXTEND OUR SINCERE CONGRATULATIONS AND EXPRESS OUR HEARTFELT GOOD WISHES FOR THE CONTINUED PROSPERITY OF THE JEWISH PEOPLE.

R. H. WILLIAMS & SONS LTD.

THE GLASGOW HOUSE

"Regina's Big Store For 44 Years"

באגריסונג

פון דעם

קאנאדער קאמיטעט פון דער אידישער
קאלאניזאציע אסאסיאציע

צו די

אידן פון מערב קאנאדע

צום

50-טן יוביליי פון זייער ישוב

אין די פרייז פראווינצן

YOUR MONIES
WORTH OR MORE
OR YOUR MONEY
BACK

Why?

We Always Sell for Less

CANADA'S FASTEST
GROWING MAIL ORDER
AND DEPT. STORE

- (1) Buy for Cash!
— Sell for Cash!
- (2) Buy in Huge Quantities!
- (3) Buy Bankrupt Stocks!
- (4) Buy Factory Surplus Stocks!
- (5) Fastest Turnover in Canada!
- (6) Efficiently Managed!

WHOLESALE and RETAIL

Army & Navy Dept. Store
Mail Order House—Retail Dept. Store

REGINA

CANADA

No Ballyhoo--

No Ballyhoo or gross exaggeration is necessary in the selling of Steen and Wright Fur Garments. Although established only comparatively few years, the firm's original policy of integrity, rigid honesty plus the high standard of quality and workmanship has built up a large and ever increasing clientele. Every Owner of a S. & W. Fur Coat becomes to us infinitely more valuable than mere monetary gain and furthermore a Steen and Wright stock is never allowed to become "stale". Every garment must be the last word in style and must be made of only the choicest quality skins.

Wherever you are, you are invited to call in or write in—Please feel free to do this at any time—We will be only too pleased to show our range of magnificent coats.

**S&W
LIMITED
FURS**

STEEN & WRIGHT LTD

Regina's Leading Fur Experts

Regina, Sask.

In 1910 the colonies of Alsask and Montefiore were formed by groups of Jews, some of whom had originally farmed in North Dakota and Montana. Out of touch with the Jewish Colonization Association until it was too late, these colonists settled in the light, drought-stricken, wind-blown lands on the Alberta-Saskatchewan boundary.

After several years of struggle, they exhausted their financial means and then applied to the Jewish Colonization Association for assistance. Help was extended, but proved of little use, and there are now only about six Jewish farmers in the neighborhood, who still cling tenaciously to the district. It is interesting to note, however, that many of the pioneer Jewish farmers of these colonies who returned to the United States, have not congregated in the cities, but are now engaged in poultry farming in the Petaluma District of California.

SUNDRY MANITOBA COLONIES

The Camper or New Hirsch Colony, which was founded in 1911 by a group of Jews from the Jewish farm colonies in Southern Russia, flourished for several years in spite of the poor nature of the soil in the Interlake District, the farmers occupying themselves with dairying and cattle raising. The drop in the price of cattle after the war and the general exodus of farmers of all nationalities from the district which followed, caused the abandonment of this colony in 1924.

The groups of Jewish farmers who after years of toil and saving have established themselves independently as dairymen and potato growers on the outskirts of Winnipeg at Kildonan, Transcona, Birds Hill, Lorette, are an interesting and promising development of the past twenty years, and proof of the urge felt by the immigrant Jew to escape from the crowded and dependent city life and possess even a few acres which he can call his own, without being cooped up behind the counter of a little store or jumping to the sound of the factory whistle.

STATISTICS

In all there are at present five major Jewish farm colonies in Western Canada, in addition to many smaller groups scattered throughout Manitoba, Saskatchewan and Alberta, and in addition to many Jewish country storekeepers who own and operate farms in addition to their activities as merchants. The experience of the writer during fifteen years of work among Jewish farmers of the Prairie Provinces has convinced him that for every Jewish farmer resident in an organized Jewish colony there is at least one other Jewish farmer miles away from other Jewish neighbors. Such isolated farmers eventually are compelled to leave the farm because of the religious and educational needs of their growing children.

Of the five major Jewish farm colonies aforementioned, one, Hirsch, was established directly by the Jewish Colonization Association through its agent, the Young Men's Hebrew Benevolent Society of Montreal, and another, Lipton, was established by the Deputy Minister of the Interior with funds supplied by the Jewish Colonization Association. The remaining three, Edenbridge, Sonnenfeld and Rumsey, were established by Jewish immigrants on their own initiative, but all have subsequently been assisted to a greater or lesser degree by the Jewish Colonization Association.

Of the four attempts which ended in failure, namely, those of Montefiore, Alsask, Narcisse and New Hirsch (Camper), none was founded with the aid or advice of the Jewish Colonization Association, although all received aid from that organization in mitigating the situation which subsequently arose.

The most accurate way of checking up the number of Jewish farmers in the Western Provinces and comparing the total with the number living in the colonies, is to examine and analyze the statistics given in the last Dominion Decennial Census in 1921. That census gives the racial origin of the population in the rural municipalities of the Western Provinces, exclusive of those living in the small towns and villages. It has been taken as axiomatic that a Jew in Western Canada, reported as living in a rural municipality miles away from the nearest village, is a farmer and not a storekeeper, since storekeepers in these provinces almost invariably have their stores in the village grouped around the railway station.

The total number of Jews living in rural districts, as given in that census, is, 1,288 in Manitoba, 1,220 in Saskatchewan, 559 in Alberta, and 76 in British Columbia, making a total of 3,143 for the Western Provinces, or approximately 630 families. A personal census completed by the writer in the same year showed the number of Jewish farm families in the colonies of the Jewish Colonization Association to be 327, a little more than half the total number shown by the Dominion Census.

The proportion of Jewish farmers to the total Jewish population in each of the Western Provinces is as follows:

Manitoba	7.72%
Saskatchewan	22.67%
Alberta	16.96%
British Columbia	4.48%

Soon it will be fifty years since the first Jewish farmer forced his way with unaccustomed hands into the prairie sod of Western Canada. The Jewish farmer a "curiosity", the Jew "emphatically not a candidate for land settlement", said Mr. Kennedy. Two generations of sons and daughters born and still living on the farm. Over one hundred thousand acres of land, cropped by Jewish hands have proved that the Jewish farmer in Canada is no "curiosity" and the little white-washed graves in the prairie grave-yards of Hirsch, Lipton and Narcisse bear witness he has already thrust his roots into the soil of Canada and has willingly paid the price.

The Boy Scout Movement in Winnipeg in Relation to the Jewish Boys

By Alexander Officer, Assistant Provincial Commissioner

The first group of Jewish boys who joined the Boy Scouts Association met in the Talmud Torah in 1915, and formed the first Jewish troop (19th Winnipeg troop), which remained alive, however, for only a few months.

In the spring of 1920 another group of Jewish boys gathered at an informal meeting and passed a resolution that as there was no Jewish Troop in the city, and membership in existing troops was more or less reserved to the particular church or society to which the boys belonged, something should be done to band the interested boys of the Jewish community into a Boy Scout troop.

Very soon thereafter this group of Jewish boys met and adopted plans for the reorganization of the troop. Sam Levanthal, then a member of the 18th Troop, gave splendid service. At the request of the boys, Mr. Geo. Talnicoff took over the duties of scoutmaster. Norman Greenberg and Ben Dardick, two senior boys, became assistant scoutmasters, with Dave Ross as troop leader. The original members included Sam Levanthal, Louis Commisaroff, Julius Marks, Dave Ross, Norman Nadler, Eddie Wilder, A. Spector, Ben Peters, H. Michelovsky, H. Genser, Dan Krendal, L. Glass, H. Asoyich, Alex Smith, Max Stone, with others whose names I have now forgotten. As I was District Commissioner at this time, it was my duty to visit the troop occasionally. From these visits there sprang up a friendship between these boys and myself that I am happy to say still remains, for I am still in touch with many of them and hear from those at a distance directly and indirectly yet.

In June, 1922, Mr. Talnicoff resigned, and on my recommendation Norman Greenberg and Ben Dardick were appointed by the provincial commissioner as joint scoutmasters, until an older man could be obtained. Later Max Stone took charge. Then Dave Ross became scoutmaster. When Dave entered the university, Julius Marks

took charge. At a district rally in 1923, the provincial commissioner remarked very favorably upon the smartness and appearance of the troop. They specialized in First Aid work and were noted throughout the city for their clever athletic work. The late Rabbi Samuel became interested in the work. A very warm friendship grew up between Rabbi Samuel and myself and we both took a special course (Gilwell) in Boy Scout work.

Early in 1923, Mr. Peter Goncharski, coming into the city from the old country, organized the 42nd Winnipeg Troop, at the instance and with the support of H. E. Wilder. This troop met for a time in the Zionist clubrooms on Selkirk avenue. On April 29th a public meeting was held in the Talmud Torah, arranged by prominent members of the Hadassah. At this meeting a beautiful silk Zionist flag specially mounted on a suitable staff, donated by the Hadassah, was presented by Mrs. H. E. Wilder on behalf of the Hadassah, and consecrated by Rabbi Kahanovitch. Shortly after this, however, Mr. Goncharski left the city, but we were fortunate in securing the services of Mr. Montague Stall, optician, who stepped into the breach and built up an excellent troop.

Towards the end of 1923, as the old 19th Troop became too large, Dan Krendal, a King's Scout and Gold Cord boy, conceived the idea that there was room for another Jewish troop in Winnipeg North. He lined up a committee of men with Mr. M. Wintrob (now in Toronto) as chairman. Mr. W. V. Tobias, barrister, became scoutmaster, with Dan acting as assistant. Mr. Lawrence Abramovich, another barrister, later became assistant scoutmaster and soon the 49th Troop had six Patrols of energetic members. The standard of efficiency was quickly evident by the number of First Class Scouts.

The 46th Winnipeg Troop was organized by Mr. Rufus Isaacs, optician, and Dr. G. Shragge, among the boys

of the Jewish Orphanage, and in this they were ably supported by Mr. A. Osovsky, Director of the Home. Unfortunately, sickness made it necessary for Mr. Isaacs to resign after giving about two years' work.

The 50th (Shaarey Zedek) Troop was organized a few months later to serve the boys living south of the C.P.R. main line. This troop was under the able supervision of Mr. Roy Shapiro as scoutmaster, and the meetings held in the Shaarey Zedek Synagogue. Mr. L. E. Tapper, C.A., came into the work at this time and under his capable guidance, the work is still progressing.

Associated with the above troops were a number of Wolf Cub Packs, notably the Zion Pack, Hertzog Pack, Orphanage Pack, Earl Reading Pack, Shaarey Zedek Pack, etc.

I have pleasure in quoting the following from official records at Boy Scout headquarters: "Late on the evening of November 24th, 1921, Scouts Benjamin Peters and Alexander Smith, aged 12 and 14 years respectively, both of 19th Winnipeg Troop, were in the attic of the Smith home studying Second Class tests, when they smelled smoke. They were alone in the house with two small children, who were sleeping in rear rooms on the ground floor. The two boys at once hastened downstairs, on their way soaking their Scout neckerchiefs

at a wash basin and securing them over their faces. The lower rooms were filled with smoke, the partition of one room and the bed occupied by the smallest child being on fire. The second child, six years old, slept in the room beyond, which also was filled with smoke. The two Scouts wrapped the children in blankets and bore them out, passing through a second smoke filled room and a long hallway before reaching an exit. Both Scouts received the Silver Cross."

I have said nothing of the able work done by Mr. Max Steinkopf, who is Assistant Provincial Commissioner in charge of Rover Scouts. Nor have I referred to the excellent service rendered the movement generally by Rabbi Solomon Frank, who has the honor of being president for several years of one of the districts in the city.

I wish to take this opportunity to pay tribute to the following who, in addition to those already mentioned, in the early days of Scouting among our Jewish boys, gave largely of their time, means and influence, in furthering the ideals of Scouting: Mr. H. E. Wilder, Mrs. P. Frankfurter, Dr. Isaacs, Mr. Hart Green, and others, without whom the work could not have succeeded as it did; and last of all, to the energy and enthusiasm of the leading boys.

Jewish Girl Guides in Winnipeg

The first Jewish Girl Guide Company in Winnipeg (officially known as the 16th Girl Guide Company) was registered on April 11, 1922, with Miss Sarah Gillman as captain.

The second Jewish company, also registered on April 11th, 1922, was the Shaarey Zedek Company, officially known as the 17th Girl Guide Company, and captained by Miss Lottie Bere.

Within the next few years Guide Companies and Brownie Packs were organized at the Jewish Orphanage, Talmud Torah and Beth Sholem Synagogue.

Mrs. Max Heppner was appointed District Commissioner and warranted on September 24, 1925. She resigned, due to ill health, in September, 1929 (She was the only Jewish commissioner in Canada.)

Post Scriptum:

Lack of space necessitated the omission, to our regret, of a large number of greetings and comments from leaders of nationally known Canadian commercial enterprises. To these we offer our sincere apology.

The individual reports of many Jewish organizations received too late, have not been included for the same reason; as well as additional chapters to our historical survey of the Western Jewish Community.

We regret particularly the unforeseen omission of the Chapter: "Public Opinion and the Jew in the West", wherein we were able to show that with the disappearance of the Winnipeg "Times," the "Sun," and their spiritual successor the "Telegram," there has been a distinct improvement. One hardly meets lately with an openly expressed anti-Jewish sentiment. Reference has already been made, in these pages, to the liberal attitude of the "Manitoba Free Press." No less fair and broad-minded has been and continues to be the "Winnipeg Tribune," the "Vancouver Sun," the "Edmonton Journal," etc. Indeed, except for an isolated outburst in some obscure weekly (mostly non-English), the western organs of public opinion are distinctly friendly and display an eagerness to foster mutual understanding between and goodwill towards the various racial groups, realizing that each of these have their own specific contribution to make to the cultural enrichment and to the general advancement of Canada.

H. E. W.

יונילי סאזועניר

הונדערט יאר
גלייכפארעכטיקונג אין קאנאדע

פופציק יאר
מערב קאנאדער ישוב

געגרינדעט 1910
הערשיינט יעדן טאג פון וואך חוץ
שבת און ווענטאג

אידישע וואך
ISRAELITE PRESS
WINNIPEG

ארויסגעבן פון
היינציקער אידישער צייטונג אין
מערב קאנאדע

COLOURED COVER

קאנאדער פירנערשאפט

און

אירע פליכטן

ס'איז געווען א הונדערט יאר ווייט עס איז אנגענומען געווארן דער סטאטוט פון 1832. וואס האט באשטעטיקט די גלייכבארעכטיקונג פון די קאנאדער אידן צו די זעלבע רעכט און פריווילעגיעס וואס עס האבן גענאסן אלע אנדערע פון זיין מאיעסטעט'ס אונטערמאנען.

די דאזיקע געלעגנהייט פארדינט די אויפריכטיקסטע אויסדרוקן פון פרויד און גוטן ווילן ווייל עס באצייכנט א יאר-הונדערט פון אינערלאכן פרידן און פראגראם.

די ריזיקע אנטוויקלונג פון קאנאדע'ס אינדוסטריעלע און קאמערציעלע שטארקייט קאן אין א היכשער מאס צוגע-שריבן ווערן צו דער פארשטענדיקונג און סטאביליטעט וואס הערשט צווישן די פארשיידענע שיכטן פון דער באפעלקערונג אין צו זייער קאמבינירטער ענערגיע און אונטערנעמונג גייסט.

די פעאיקייט און דער אונטערנעמונג גייסט פון קאנאדער פון אידישן גלויבן וויינען גוט באוואוסט. דאס ווערט ארויס-געוויזן אין קאמערצן אזוי גוט ווי אין פראפעסיאנעל לעבן. אידישע פילאנטראפיע אין דער פארמט פון ביישטייערונגען פאר דערציערישע און אנדערע אינסטיטוציעס. האט זיך פונקט אזוי בילט ארויסגעוויזן. די שטאנדארטפליכט און ערנסטקייט פון דעם אידישן כאראקטער האבן שטענדיק געדינט אלס מוסטער האפטער. ביישפיל פון גוטער בירגערשאפט, פאר אלע יעניקע וואס קומען מיט אים אין פארבינדונג.

קאנאדע'ס צוקונפט ליגט אין די הענט פון איר באפעלקערונג. אן אונטערשייד פון ראסע אדער גלויבן, עס איז זייער פריווילעגיע און פליכט צו זען אז זי זאל גובר ויין דעם איצטיקן קרויז אזוי גוט ווי אלע אנדערע שטרויכלונגען וואס קענען קומען אין וועג פון א גרויס פאלק.

קאנאדע'ס קאמערציעלע אויפמאונגען אין דער פארגאנגנהייט און קעגנווארט וויינען פארהעלטניסמעסיק קליין אין פארגלייך מיט דעם וואס זי וועט אנפאנגן אין דער צוקונפט. קאנאדע'ס פאזיציע איז פארויכערט. עס פאלק איצט די פליכט אויף אירע געשעפטספירער, אירע ארבעטער און בירגער אין אלגעמיין, אויסצונען יעדע מעגליכקייט פאר דער אנטוויקלונג פון אירע רעזורסן. . . . אירע האנדלס וועגן אויפ'ן ים און יבשה. . . . און איר אומבאגרייכטע מעגליכקייט פאר אינדוסטריעלע און אויסברייטערונג. . . . צו פירן דאס פאלק צו העכערע שטופן פון אויפטו און פראספעריטעט.

DEPARTMENT OF TRADE AND COMMERCE
OTTAWA - CANADA

דזשיימס ג. פארמעלי
דעפוטט מיניסטער

האנארייבל ת. ת. סטיווענס
מיניסטער

אויסגעשטאטעטע היימען

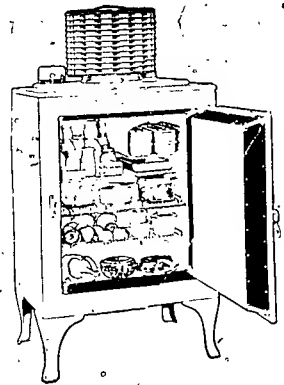
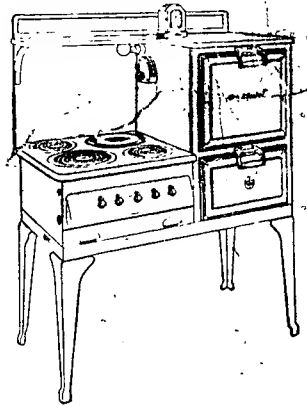
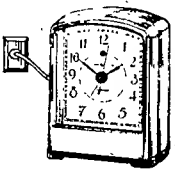
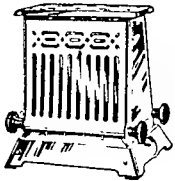
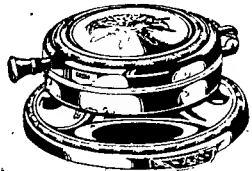
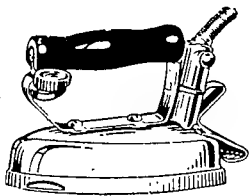
נוצט "האטפאנט" עלעקטרישע איינריכטונגען

אין היינטיגע קאסטן היידרא באט איז צו אירע קאסטאמערס א פרייע עלעקטרישע וואר סעט היטער אינסטאלירונג ביי צום ווערט פון \$15. דאס מאכט א טאטאל איינשפארונג פון \$33.

אין קויפט א י צ ט — אויף לאנג ווי עס זינען נאך פאראן אויף פיל געלעגנהייטן צו פראקטיצירן דעם געזאגטע. דורך אריינשטעלן א האטפאנט עלעקטריק אויפן אייז, וועט איר שפארן \$18

פרענט זיך נאך אין היידרא'ס שארומס פאר פולע אייגענדיקייטן. אדער פאנט 848 132 פאר באדיקער אטענשאן.

Hotpoint

סטארעדזש פלאן. איין קויבס, איין קאסטע געטראנקען, ברויפקע מאכערס, געפארענע דעוועלפערס, און א סך אנדערע געשמאקע מאכלים פארן הייזן העטער. דאסן לייבט צונעגרייט ווערן אין א דזשענעראל עלעקטריק רעפרידזשיראטאר. זעט די גרויסע צאטל מאדעלן אין היידרא שארומס, 55 פרינסעס סטריט.

א דעפאזיט פון \$10.00

וועט שיקן איינעם צו אייער היים. לייכטע שטרעמקען

Telephone

848 132

848 133

**City of Winnipeg
Hydro Electric System**

55-59 PRINCESS ST.

א קאמפליט איינשטעל פון האטפאנט פראדוקטן, מאכט פערקאלייטאטארס, און אנד. איין דיק איינשטעלען אין היידרא'ס.

באגריסונגען

באגריסונג פון דייט־האגאָיאַליזם ד. ב. בענעט

פּרעזידענט פון קאנאדע

דעם 5טן יוני, 1892, נאך א קאפּ וואס האט זיך אנגעפאנגען מיט דער דערווילונג פון יחזקאל הארט צום פארלאמענט פון "נידריקער" קאנאדע אין 1807 — א קאפּ וואס האט אנגעהאלטן פינף-אין-צוואנציק יאר — האט דער קעניג אונטערגען חתום דעם געזעץ וואס גיט די קאנאדע, ברגער פון אידישן געזיכט פולשטענדיקע פאליטישע רעכט.

אין משך פון די הונדערט יאר וואס זיינען ווייט דעם דאזיקן נצחון פאר ציווילע און רעליגיעזע פרויהייט. האט קאנאדע געהאט די געלעגנהייט ברייט הארציק אויפצונעמען פילע אידישע אימיגראנטן, וועלכן בילדן איצט א וויכטיקן שטאנד האפט'יק און פראגרעסיוון טייל פון איר באפעלקערונג. ווי האבן געמאכט א באזונדער ווערטפולע ביישטייערונג צו דעם פאליטישן, קאסערציעלן און קול-טורעלן לעבן פון אינזער פאלק און איך בין זיכער אז ווי וועלן פארנעמען און פאר-ברייטערן די דאזיקע ביישטייערונג אין די צוקונפטיקע יארן.

קייבל באגריסונג פון דר. חיים ווייצמאן

מר. ת. וויילדער.
פּרעזידענט פון "דעם אידישע ווארט"
זיינענדיק, קאנאדע.

איך בעט אייך אננעמען מיין וואריסמסטן גרוס און מינע הארציקסטע באגריסונגען צו אייער מאוועניר אויסגאבע, לכבוד דעם הונדערט-יאָריקן יוביליי פון אידישן שער גלייכבארעכטיקונג אין קאנאדע און לכבוד דעם פופ-ציק-יאָריקן יוביליי פון דעם אידישן ישוב אין מערב קאנאדע.

מיין וואריסמסטער גרוס צו אייך, און איך בעט אייך איבערגעבן צום נאנצן מערב קאנאדע אידישן, און די קאנאדע און בכלל, מינע טיפסטע וואונשן פאר זייער צוקונפטיקן גליק און וואוילזיין.

מיט גרוס פון ציון,
אייער,

חיים ווייצמאן

באגריסונג פון א. דזש. פרימאן

פּרעזידענט פון דער קאנאדע ציוניסטישער ארגאניזאציע

דעם יאר האבן די קאנאדע-אידן די וועלטנע פרויהעליגע צו פייערן דעם הונדערט-יאָריקן יוביליי פון דער גוטקייט פון זייער "מאנא קארטא".

מיט הונדערט יאר צוריק האבן די קאנאדע אידן באקומען אן אנערקענונג וואס האט געזאגט דינען וואס איז וועלכן די צוקונפטיקע דורות האבן גע-דארפט בויען. אויב דער פועל ווצא דערפון וואלט געווען וויין די שאפונג פון א קניעדיקן, בויגיקן, פארשקלאפטן פאלק וואלט פון דעם גארנישט ניט געבליבן אויב אבער דאס וואס איז אויפ'ן גרונד פון דער גלייכבארעכטיקונג געשאפן גע-ווארן, איז געשאפן געווארן מיט אמת נאציאנאלער באגריסערונג פון אידישן הערצער, פרוי פון פאנאטיזם, דאן וואלטן די אידן אין קאנאדע געדארפט אויס-איבן א לעבעדיקן איינפלוס אויף דעם וואוקס און אנטוויקלונג פונ'ם לאנד, און פאקטיש האבן די אידן אזא ווירקונג.

דאס באווייזט אז די עמאציאנאליע האט פון אינע געמאכט בעסערע אידן און בעסערע קאנאדער. מיר ארבעטן צוזאמען מיט אונזערע קריסטלאכע ברידער מיט דעם פולסטן צוטרוי, אז דורך אזא באוואוסטניקער מיטארבעטערשאפט אין פולשטענדיקער פארשטענדיקונג וועט יעדער ווייטערדיקער שריט פאר-אונזער קעגנזייטיקן וואוילזיין.

(יידענע ווייניג פון געוואונענע, זייב מאגל אין פראג, ארויסצולאזן ביים באריכטן און באניסונגן פון אידישע ארגאניזאציעס און פון
שטעטלייכע, פון געטוישענע אנטווארטיקונגן.)

דער מערב קאנאדער אידישער קבוץ

פון ש. מ. ועלמישען

דערמאנט: "דאס אידישע" "הערץ"

1

אוי וויינען דא אויך קאמפאקטע ישובים פון פאליקא, אונגארן, אייבערדע, דייטשן-און-א-ו-ו-עס-וויינען-דא-אויך-די-דוכאבארישע-רוסישע-קאמאנעס-און-די-רויטש-קענאדאטישע, אויף וועלכע דער שפעייערשטאם האט נאך קיין שום שייכות נישט.

אונטער אועלכע אויסשטענדן האבן די אידישע ישובים אויך א בעסערע געגעהוירט אפצואווערן זיך קעגן דער אסימילירונגסדיקער ווירקונג פונעם שפעייערשטאם. די אידישע ישובים, באוועגטע אין מערב קאנאדע, געפינען זיך אפטייטשטע אינמיטן פון געמישטע ישובים פון פארשידענע נאציאנאליטעטן, וואס זיינען זייערע אייגענע שפראכן. די איינציקע דערפאר דא אויך מער געזעצונדיקע צו וויער אייגענע שפראך.

3

מיט פופציק יאר צוריק, ווען דער גרויסער שטראם פון אידישע וואלדערונג פון רוסלאנד האט זיך א טראג געפאלן קיין אמעריקע, האט א טייל פונעם שטראם אויך דערטרעטן זיך ביי די ווייניגסטע אין דאן וויער ווייניג באקאנטע פריידים פון מערב קאנאדע.

די ערשטע רוסיש-אידישע פיאנערן אין ווייניגע האבן דאן דא נישט געפונען קיין אידישע לעבן. עס זיינען אין דעם דאן קליינעם און פארווארפענעם שטעטל, וואס האט געהויסן ווייניגע, געווען ברויז געצייגטע אידישע פאמיליעס, — אירן פון ענדל לאנד אדער די פאראייניקטע שטאטן. די דאזיקע פאמיליעס זיינען געשטאנען געווארן און וויינען פארשווינקט געווארן פונעם שטראם פון אידישע אימיגראציע פון מורח איראפע.

ווייניגע אין דאן געווען וויער ווייניג — א סך ווייטער נאך ווי איצט — פונעם איינפלוס פון די גרעסערע און מער אייגענפונדענע אידישע ישובים פון די פאר איינציקטע שטאטן, אין אויך פון מורח קאנאדע. די רוסיש-אידישע אייגנאנדערע מיט פופציק יאר צוריק ווייניג עס געווען די וואס האבן געווינט דעם יסוד פון דעם הייל אידישן ישוב — דער ערשטער אידישער ישוב אויפ'ן צפון אמעריקאנער קאנטינענט, איינפלוס פון מורח איראפאיישע אידן, און דעם איינפלוס פון די דייטשע "איהודים".

די אידישע אייגנאנדערונג פון מורח איראפע אדער א'ו דערנאך אנגענומען האנטאם אין מיט פון די לעצטע יארן פונעם פארנאמענעם יאהונדערט אין די ערשטע יארן פונעם איינציקטן יאהונדערט. פונעם יאר 1904 אן, ווען די רוסיש-אידישע אייגנאנדערע מיט פופציק יאר צוריק ווייניג עס געווען די וואס האבן געווינט דעם יסוד פון דעם הייל אידישן ישוב — דער ערשטער אידישער ישוב אויפ'ן צפון אמעריקאנער קאנטינענט, איינפלוס פון מורח איראפאיישע אידן, און דעם איינפלוס פון די דייטשע "איהודים".

די יארן 1904-1905 און די שפעטערדיקע יארן האבן אדער ארעפגעבראכט א הויכע פאקטאטאטור אידישע דאזיקאלע אינטעליגענציע, וועלכע האט דא געפונען פרוכטבארן כשר פאר אירע טעטיקייט. עס האט דא אנגעהויבן קאכן מיט אידישע פאליטישע און קולטורעלע טעטיקייט, עס האט זיך שפעטער אנטוויקלט די אידישע ישוב באוועגונג וואס איז דא געווען פרוכטבארער ווי ערשט וואו אנדערש אויפ'ן קאנטינענט, עס האבן זיך געבויט ביבליאטעקען און עס האבן זיך באוויזן פאליטישע און קולטורעלע קרייזן פון אלע מינים, עס האבן זיך געבויט איינציקע אידן עטליכע פארשידענע פראטעסטאנט ארגאניזאציעס פאר געווערשאפטע טעטיקייט און קענטאטאטע. הייל און זיינען אויסגעוואקסן א נאנעז רייע אידישע אינסטיטוציעס, וואס ווארען געקאנט ווי א שטארק פאר א סך גרעסערע אידישע ישובים פון ווייניגע.

4

ווארט אין ווייניגע אנטוויקלט זיך א קאמ פון רייכע אידישע פיאנערשאפט, ווארט ווי אפער באהערשט און באאיינפלוסט דעם הייל אידישן ישוב אין אן אנדער ריכטונג.

אבער כאטש עס האבן זיך ביי אונז א סך געווענענע ארימע אימיגראנטן נאנט פון ארויפגעארבעט, און א סך פון די ארויפגעארבעטע זיינען נאנט אקטיוו אויף אלע אידישע געווערשאפטע געביידע, האבן מיר אבער נישט קיין פרייאנדערלעכע, וואס זאלן מיט וויער נעמט באהערשן די הייל אינסטיטוציעס.

אלע אונזערע הייל אידישע אינסטיטוציעס ווערן הויפטזאכאך אויסגעהאלטן פון די קלענערע בייטייטערונגען פון די ברייטע מאסן, דאס מאכט ביי אונז שווערע די נעמט ארויסצולעבן, און דערפאר קומען ביי אונז פאר אויפזיכט קליינע אונטערשטעלונגען, ווי טייער, קאנצערטן און א. ו. ו. — דאס איז דער איינציקער מיטל צו דערגרייכן די ברייטערע מאסן.

אבער דערפאר איז די עקזיסטענץ פון אונזערע אינסטיטוציעס נישט אויף אפ היינטיק פון צופעלקייט, ווי דאס-וואו ווי היינטיק אפ פונעם חסד פון איינציקע מדיבנים, דערפאר אנטוויקלט זיך א געפיל פון אהריות ביי די מאסן פאר אונזערע אינסטיטוציעס, און דערפאר האבן אונזערע אינסטיטוציעס ווייניקער געליבט פונעם קרויס, ווי ביי אנדערע אידישע ישובים.

און דערפאר הערשט אין אונזערע געווערשאפטלעכן אין קולטורעלע לעבן א סך פאלקסטייטלעכער נייטס, און די קלאנגען פון דער אידישער שפראך הערן זיך ביי אונז געווערשאפטלעכע פאראמלונגען, און אויפ'ן דריטע ארען אפילו אין די קרייזן, וואס זיינען חסיד באטראכט געווארן ווי טראדיציאנעלע אנטוויקעלע פערשטעלונגען.

און אויף אינטערעסירט זיך פאר אונזער יוגנט מיט אידישע שפראך און אידישע ליטעראטור, און אידישע לעקציעס זיינען נאנט געוויינלעך ביי אונזערע יוגנטלעכע פאראמלונגען.

ווען די אידישע מאדאמיגראציע האט אנגעהויבן ארויסשטראכען אין די פאראייניקטע שטאטן בייס סוף פון לעצטע און בייס אנהויב פונעם לויפנדיקן יאהונדערט, האט זי שוין דא געפונען אן אייגענפונדענעם אידישן ישוב. דער דאזיקער ישוב איז געגרינדעט געווארן פון ספרדישע און פון דייטשע אידן, און ער איז געווען דורכגעדרונגען מיט אן אסימילאטארישער אידישלאזע.

די אידישע אייגנאנדערע פון מורח איראפע זיינען אונטערגעפאלן אונטער איינפלוס פון דעם אייגענפונדענעם ישוב וואס זיי האבן געפונען, און כאטש ווי האבן ביסאכאוו ארגאניזירט אן אייגן אידישן ישוב און געגרינדעט אייגענע אידישע אידן סטיטועיעס, איז דער דאזיקער איינפלוס נאך ביי היינטיקן טאג ווייט נישט פארשוואנדן. דעם כאטש ער איז באאיינפלוסט אפגעשוואכט געווארן אין די לעצטע פאר ענדליק יארן.

דערווייל וויינען די מיטלעדיקע פון דעם ארט'ישוב, אדער וויערע קינדער און אייניקלאר, מענטשן מיט בילדונג, מיט גערט, מיט באטייטעטע מיינונגען און מיט איינפלוס, ווי האבן זיך חסיד געפירט און פירן זיך נאך ביי היינטיקן טאג ווי די אפגעווענע איבער ווערע "ווייניקער ציוויליזירטע" גרויסגעווענע פון מורח איראפע. ווי העלפן זיי אויף אלע אפזיג צו אמעריקאניזירן זיך און זיבן דאס פאר די אידישע אינסטיטוציעס מיט א ברויטער האנט, ווי נישט די מאה און במילא זאלן זיי די דעה.

יעדער פארזוך פון די אמעריקאנער אידישע מאסן צו באפויען זיך פון דער דאזיקער אפגעווענע, ווערט פון די "איהודים", ווי מען רופט אן די דייטשע און ספרדישע אידן, אדער די וואס האבן זיך ארויפגעארבעט און אנגענומען וויער אידישע לאנגע — ווערט פון די לעצטע ביטער באקעמפ, דאס סיידיק אדערס קאפ קעגן דער אונטערלאזער אידישע קאמפערענץ וואס איצט אן, איז איינגעלאך דער קאמפ פון די "איהודים" פאר וויער הענטלעכע אים אידישן לעבן.

די "איהודים" אליין וויינען פאר די לעצטע ענדליקער יארן, שטארק באאיינפלוסט געווארן פון די "אידן", אסאך פון זיי וויינען געווארן הייסע ציוניסטן, אדער כאטש "נאציאנאליסטן", וואס העלפן אין דער ארבעט פון די ציוניסטן, אנדערע שטארק אידן אויפן אידישע ליטעראטור און לוינען אידישע צייטונגען, זיי האלטן זיך אבער, שטאלאנאזאציען אן וויער דעכט אויף פירערשאפט, און די דאזיקע וועלן זיי נישט אויפנעמען, אויף לאנג ווי מען מוז אנקומען נאך וויער מאה און נאך וויער אנער קענטן פרעסטיזש און איינפלוס ביי דער דרויסנדיקער וועלט.

2

אויב דאס אידישע לעבן אין מערב קאנאדע איז אנדערש און איז אידישע פאלקסטייטלעכער ווי אין די גרעסערע און קלענערע אידישע ישובים פון די שטאטן, איז עס דערפאר ווייל זיין געשיכטע איז געווען אנדערש און ווייל אנדערע כחות שפילן דא א ראל.

לאסיר אנהויבן דערפון, וואס איז קאנאדע בכלל איז די נאציאנאליסטען פראגע איז אן אנדער עווענט, ווי אין די פאראייניקטע שטאטן. בעת אין די שטאטן אנער קענט מען בכלל נישט אזא פראגע, איז קאנאדע א צווייטאנאליסטען שטאט, און פראנצויזיש איז ווידעיש גלייכבארעכטיקט דא מיט ענגליש.

אויסער דעם, זיינען אין קאנאדע פאר די לעצטע ענדליקער יארן אויסגעווערשטע גרויסע ישובים — צווישן זיי קאמפאקטע ישובים פון פארשידענע נאציאנאליטעטן, אויף וועלכע דער ענגלישער ישוב, אליין יונג און שוואך, האט נישט געקאנט האבן קיין באוועגטע שטארקע אסימילירונדיקע ווירקונג.

מיט אויף יוארט: דער קאנאדער שפעייערשטאם האט נישט די כחות פונעם אמעריקאנער שפעייערשטאם, און ער איז שוואכער אינעם אייגענעם ישוב פון מערב קאנאדע, ווי ער איז אינעם לעמבעל מורח.

עס וויינען דא אין מערב קאנאדע הונדערטער טויזנטער אוקראינער, — זיי פארנעמען דעם דריטן ארט אין קאנאדע לויט וויער צאל נאך די ענגלישע און די פראנצויזיש, און זיי וואוינען אפטייטשטע אין די פרייז פראווינצן, וואו זיי ווען אין א סך פונקטן אין קאמפאקטע מאסן, די אוקראינער קעמפן גענעריש פאר'ן קוים פון וויער שפראך און קולטור.

מערב וועלט

(פאשטול ווען איר אין מערב קאנאדע, אין שייכות מיט די הונדערט יאר, זינט אין זיינע גלייבארעכטיקייט געווארן אין קאנאדע)

פון פרץ הירשביין

כאטש אין ביין דמיון לעבט נאך קיין געניצערע ביזנאזיקער גרעניץ צווישן לאנד און לאנד, צווישן די פאראייניקטע שטאטן און קאנאדע — פונדעסטוועג האט די עקסטרעמירע גרעניץ פארט געדינט ווי א וועגווייזער פאר באזונדערע מחנות אונזערע. א שטערקער לעבנס-השקפה האט אנגענומען צו א טייל איבערוואנדערער דעם וועג צו צפון און שפעטער — דעם וועג צו מערב.

— צי האבן די ווינטערס געטאנעט? די שנייען גערופן? צי האבן די קאנאדער אומבאגרייכטע רחבות געצויגן צו זיך, צוואנגנדיק אירען אייגענע הונדערט מייל אויף הונדערט מייל?

אלער אפשר נאך האבן די, וואס קיין קאנאדע האט עס ווי געצויגן, געווען בחנם, אז אין די פאראייניקטע שטאטן וועלן ווי באדארפן די געטע דעם רוח איבערגעבן, אין די פאראייניקטע שטאטן וועלן ווי דעם ביהמחיות, באדארפן איבערגעבן די שרייבער פון אייגענע לעבן.

פארוואס וואלאיד איך דעם גוט גלויבן? פארוואס וואל איך גוט גלויבן אין געזונט, איבערשטע פון די וואס האבן שוין פאר די לעצטע יארן אוועקגעווארפן דעם ערשטן לאגער און געגאנגען ווייטער אין לאנד, וואו די רחבות רופט, אוועק פון איר האמטשן ראטע אויף ביו צום דאנע פון פאסיפיק? ייב איך מיר די באוועגונג פון דעם לאגער, איינגענומען די רחבות פון דער נויטע הייב, לוב איך מיר איבער פערט מערער טראגט, אירע אומבאגרייכטע פלייזען, אירע פרויער בליי, וואס האט בא גלייבן, אז א רחבות רופט.

שטענדיק האב איך אזא גוט געפיל געראט, ווען פאראונדק דעם מורחלאנד קאנאדע, מיט אירע צוויי גרעסערע אירישע צענטערן; א מער לעט צייט געניסן כארג און טאל, אומבאגרייכטע סטעפ, דערנאכדעם איבערשטע די געראטע שטאט אין מאנטאבעל סטעפ — וויינע, מיט אונזערע אפגעקליבענע גראדירונגענדיקע געזונטליכע אידן, וואס האבן פאר אומבאגרייכטע ברוקלין קיין פארט גוט געהאט, דערנאכדעם ביוו סטעפ צענטער פון דער רייכער און פרייעוואנדער קאנאדע, וויינע גוט האט גוט גענאנט, די ווייטקייט האט גוט פארשט, וויינע בארן האבן ווי דער שפירט און האבן דעריבער גוט דערמאנט, א תהום וואל אייפקומען ערשט דור און דור, א תהום — צווישן טאטע און קינד.

אין אזוי אויך ווייטער צו מערב, געענטער צו די פעלונגע, צו צפון — סאכט קאטו, ערמאנטע פון די דרום — דערווייטע קאנאדע, און דורכשניידנדיק די פעלונג בערג — וואנאקאטע ביים פאסיפיק — גוט קיין ווייט האט אין דעם אלע מערשיטעטע איבערוואנדערער, ווי האבן אירען געצילט טיפער איינלאזן אירען, וויינע געזונטער חוש וואס ווי אונזער, אויבערקאנאדע, ווי בכח דער בערג פון אמעריקא קאנעראטענט — אין די הייב, וואס וואלט איר גייע מיטליינע, אויך אונזער פראנער, וואס האבן וויינע גור פארבונדן מיט מאכערער — אויך ווי האט עס גע צויגן צו מערב.

מערב-קאנאדע איז א גרויסע, שיינע וועלט, כאטש שווער איז דער מענטש וואס דא פארווייט, אבער אויף א געזונטן בארן איז דער מענטש-זאטען געפאלן, אויך פאר די לעצטע יארן פון מייענע וואנדערונגען בין איך געקומען צו דער הכרה, אז אונזער קאנענטעווע, וואס איז אין געצונג דור און צוויי געצונג געווארן איבערן גאנצן ערדקלער, אז די דאזיקע געוועב איז גוט צעריסן — וויינע עס די אידישע מאכט איך בער נאך דער וועלט, וואס האבן אין מיר באשאפן דעם באגריף — אז די וועלט איז נאך גוט און גרויס.

דע וואס וויינע ווייטקייט — אויב נאך א הויז/דיקער נסיעה מיט/ ים, באגענט: דיינע, א גענע, וואס פילן אויך וויינע פון וויינע-געבורט; וויינע פון פאלקס-דערוואונג אונזער ברייטערע הימלען, אויף א פרייערער ערד?

ציענע דורך קאנאדע פון מורח צו מערב — וויינע עס וואק די מערב צענטר רע, וואס וועלן אין מיר געפיל, אז קאנאדע איז נאך גוט און גרויס, אבער נאכט פאר נאכט באנעט איך א יונג דור, פון וועכט אירען איך שפע אירען די אפגענוג פון א פלק איז א נייטערואנדערער הייב, איך דאס גוט קיין חלום, איך דאס וואר — ווי וואר עס איך דער אומבאגרייכטע סטעפ; ווי וואר עס וויינע די פעלונגע, וואוהיין איך בין אפט געקומען צו קול און באוואיקן ביין געמיש.

אין מערב-קאנאדע, ווי אין מערב פאראייניקטע שטאטן פון אמעריקע, ווי אין דער ווייטער בראזיליע, ארגענטינע, אוראגווי און טיטלען, ווי אין דער נאנטער אירי ישראל און ווייטער נייזלאנד, אויסטראליע און דורכאפריקע — ווי אין אלע איר מדינות און וועלטיילען, וואו אונזער מחנות האבן אין איר דור אריבערגעוואנדערט און ווייטער געצעלט אנגעצויגן — — אויסטעם וויינע לעבעדיק די סטנים פון אונזער דערוואונג און נייטעכער.

אויסעם וויינע לעבעדיק די סטנים פון א פאלקס תחיה, פאר א גרויסע צוקונפט איבערן גאנצן וואלטיידיקער.

דע וויינע, וואס דאס מיר אונטערנעמאכט מיט לארן צוריק און אונטערנעמאכט אין די מיט פון אונזערע יאגער, וואנערער און איבערוואנדערער — ער האט גע מאכט די נאנטע וועלט פאר מיין הייב, ווייט וועלטיילען, וועלטיילען האט עס מיר געטראגן איך אויף וועלטיילען האב איך שוין געטראפן די וואס האבן אויפגע שפירט ווייטע געצערן איר א געניסטיק, אירע אומבאגרייכטע גרויס, געראט ווארדען אין אומבאגרייכט גרויס.

— צי וויינע דעם א פאלק געבארן אין איין טאג? —

ס'איז קומ געפירט געווארן אין די איטע צייטן, אונזער ווערט א פאלק אין איין טאג גיט געבארן.

ווייט איך נאך גענוג? —

— איאדע איז אויך גיט געבארן, אז א פאלק וואר אין איין טאג אונטערגיין.

איך באמערקט עס דערפאר, ווייט מיט ווייט דמיון ווען א סך סקעפטאליק אין אונזער צענטרווייטקייט דעם אנהיים פון אונזער אונטערנעמאכט ווי א פאלק.

ווי פונדעראווייטקייט אבער גיט נאך מיט קונדערין דמיון האבן די אידישע אבות אריבערגעווען ביי דעם געבורט פון אירישע פאלק און ביי ווי צעווייטקייט שפירטקייט, וויינע קינדע וועלן ווי ווי וואר פון דער ערד און וועלן ווי דורכברעכן צו מערב און מורח, צו צפון און דרום און מיט ווי וועלן ווי געניסן די צענטרווייטקייט אויף דער ערד.

ס'איז וועכט חלום, צוואל אונזער היינטצייטיקער חלום פון די וואס גלויבן, אז פאלק ישראל טראגט בלויז, בענטשונגען ארום אין וויינע פאלקס, אמת, גוט מיט אונז געניסן ווי נאך די מנפלות פון דער ערד, אבער אונזער נאנטער דאזיקן אויף דער גרויסער און צעריסער וועלט — איך חלום איך וואר אין אזא וואס דור, א חלום און וואר איך דער צייט, וואס א טייל מנפלות איז דער ערד האבן שוין אפילו אפי געווארן דעם שוין און אויפגעקומען צוויינען די גרעניצן פון דער ערד.

חלום און וואר —

בין איך אוועק צוגאכט צו די "מנפלות פון דער ערד", ביי איך מערב און ביי איך מורח, ס'איז צפון און ביי איך דרום, אויסטעם האב איך געטראפן יעס'ס קינדער, וואס האבן ווי דורכברעכן פון ערענע, לאנדק אריבער באגריף פון ווייטן שטח געראט אריבער דעם באגריף פון ווייט און נאנט, אויך איך האב איך אנהיים פון מייענע וועלטיילען אונטערנעמאכט דעם פאראנעם ווען פאר מיין דמיון האט ווי אויסגעשפירט א צענטרווייטקייט פאלק, ס'איז געווען ווארדען, ווארדען, ווארדען אונטערנעמאכט אין דעם פארהאטן, גרויס פון אידישע פאלק.

איך האב געווען וואס מיר די טאטע-מאמע איבערוואנדערער וויינע געבורטן מיט'ן סחוט אין דער איטער הייב, אירע פארשפערט און דער תהום צווישן טאטע מאמע און יונג דור, געבוירן אין נייטע ראנע, פאר קיין פאלק אבער דינע אויך גיט דער וויינע דור פאר א בריי, וואס וואר די אייבער-ווייטקייט פון דער פערט ביינע, מיט דער נייטע ערד, תחיה האט ביי איינער צעטראקטער דמיון דערענע, ווי פאלקס-געוועב איז געצונגן געווארן אס פאר ווערט דער געוועב צעפאלט אויף טיטקער, שטיק פון שטיק וואס איין מער דעווייטערט ווערן.

איך דאס געווען ביין אויבנאויפער טעות, און טאקע דערפאר, ווי גיט אין איין טאג ווערט א פאלק געבוירן און גיט אין איין טאג גיט א פאלק אונטער, אין אונזערע קאנאדע וואנערונגען פון "געצונג דור קיין די הויפט סטנים פון אונזער דערוואונג און וויינע-געבורט, אן די איטע באגריפן פון לעבן און פרייהייט; אן די איטע באגריפן, וואס האבן אונזער מלות שטענדיק געהאלטן אין פער געבוירן; האבן פאסיקט צום שטרייב דע-נידערייט — ווי מיר ווען עס נאך אין א טייל וויינעלען פון אונזער אלטער הייב.

אמת, אויבנאויפער האט עס אויסגעווען, ווי אונזערע מחנות האבן ווי נאכט יאנערע געוואנדערט אן ציל, אן הכרה, שטרענגע צו קענערע אומבאגרייכטע איר בער אפגעטאנע, וואס וויינע פערט געווען אפילו דעם דמיון פון פאלק, אמת — קיין שום אייגענע-מער, פאלק, קיין שום אפירע אויסגע-געבונדען תכנית און גיט געלעגן אין דער ווייט — וויינע דאך פארט לעבנס-מחיות, וואס באוועגן לעבנס-מחיות וואס באקעגן ווי אפגעשטעלן און אנציען א געצעלט, וויינע עס לעבנס-מחיות, וואס האבן איין מחנה פארשטאן קיין צפון און די צווייטע מחנה — צו דרום, איין מחנה קיין מורח און אן אנדערע — קיין מערב.

דאס וויינע אויך די לעבנס-מחיות, וואס האבן אפירע די מחנות געוואלט אייננע, און שפעטער ווי צעפירט באפוירן צו לאזן ווי ווייטער אין ווען, פארניכטען אונזערע וויינע פון נייטע לאנד, כאטש די מערהייט איז פארט געבליבן אויף דעם אלט, וואו דער שטיינער לאנד האט אויסגעשפירט וויינע געצעלט; קיין מוט גיט געהאט, קיין שוואגן גיט פארלאזט צו פאראן אויך גיט דעם ראנע פון לאנד, אויס צו-ווארן די מוט אויף א נייטע ערד — דעריבער, די רחבות/דיקע שטחים, וואס האבן ווי געשפירט טיפער אין לאנד.

א קורצער איבערבליק איבער דער

געשיכטע פון קאנאדער אידן

באוועגערס-דער

מערב קאנאדער ישוב

פון

ד. נ. וויילדער

פארשטייט זיך, דאס איז דער "אידן-ישוב" וויילדער

קאפיטל 1

קאנאדע אונטער דער פראנצויזישער הערשאפט

דיין אייניקל פון אירע פירער אין האנטיגאן געשאפן איר קריגס פלאץ אין איר סתם פלאץ. נעכטס און באשיצט איר קאנאדע איבערשט. מיטגלידער פון דער דאזיקער פאמיליע האבן "געוואונען" די גרעסטע באוואונדערונג און אנערקענונג פאר זייער פער אייניקל. פאר זייער גרויסער ריכט צו פראנקרייך און פאר זייערע אויספארשונגען פאר איינציגטיגע באדינונגען וואס זיי האבן איר געגעבן... פון דעם יאר 1744, ביז דעם יעצט, האט זייער דער גרעסטער שטח אין אפגעפירטע געזיגט אין פראנקרייכס האנט צו באזיגן קאנאדע. אין דער נאכטן גראדן איינציג פארשונגן מיט דער געשיכטע פון דער דאזיקער לאנד. אברהם גראדן פארנעמט א ספעציעלן פלאץ אין דער געשיכטע פון דער פראנצויזישער הערשאפט אין קאנאדע אום איינער פון יענע ווערען האבן אין דער יעצטן טאג פון פראנקרייכ'ס הערשאפט נעמאכט די גרעסטע איינציגטיגונגען אונטער איר פארשטייט אויף דעם קאנטינענט.*

די פירער פון גראדן, געניינט פון דעם גראדן אין 1696. אין פארדא, האט אוי גראדן אויסגעברייטערט אירע האנדל פארשונגען מיט ענקאנא, האראר, האר, נאך און די פראנצויזישע וועלט איינציעם. אז כמעט דער נאכטן טראכטאנטישער סתם און געגען אין אירע הענט: און איינער דער פירערשאפט פון דעם גראדן. דער וואו פון אברהם, "א סאן מיט א געניאלן סתם". האט די דאזיקע פירער געזאגט די נאכטן וואס פון איר פלאץ סתם אין געזאגט, אויף דער זייט פון פראנקרייך, אין אירע כהמות מיט געניאל, פירערדיק ווערענדיק שוין מיט קריגס מאטעריאל קיין קאנאדע אויף דעם סתם פון דער פירער.*

פון ספעציעלער באדינונג אין דער פאקט וואס ער האט אומאויסגער די "סאן" זייט אן קענען, א האנדלס אומאויסגעצויגט וואס ווארט אפערט איבערשטיגן די האנדלסלעך בעי קאנאדע, וואס דאס פראנצויזישע פאלק ווארט געווען אויף קריגס די דאס עננדיקע.

אונזער פלאץ איז צו באגרעניצט אום מיר וואס דא קענען פארצייטלעך אפיר אין קורצן די גרעסטע אנטוויקלונגען וואס זיינען געשאפט געווארן פון דעם גראדן פאמיליע ארויסצוגעלעבן. פראנקרייך אין איר קאפ פון אנהאלטן דעם באווייזן פון נאך. מיר פארצייטלעך דא בלויז אין פארנאדע וואס ווייזט אויף נאך א פאנע פון גראדן סטעיט. אלס א ביישפיל פון זיין באדאכטער.

"איינער פון די נאכטע און סתם אונטערשטעלעכע פון זיינע סתם, וואס האט באוועגט דערווייז א מעקאניקלעך אידן און גוט ווי א פערזענלעכע באדאכטעניש פון אים, און וואס האט ארויסגעפירט אין פראנקרייך א געניאל פון חובשטענע און ארויסער באוואונדערונג, אין געווען זיינע אנטוויקלונגען בונדען די פראנצויזישע געפאנענע אין ענקאנא וועמען ער האט ארויסגעפירט אויף אלע געביטן פארנאדע ווי מיט געט און מיט אנדערע מיטגענייטען."*

א באקאנטע דאזיקער איינציער, וואס אנטפלעקט אז ער האט אפגעקויט די טראדיציעלע אידן איז אז ער איז געווען א געשטאנענער איד, אין פאר זיינע געווארן פון יענע'ן אין אן אנדערע וועגן אברהם גראדן: דער דיוק פון ריזשעוויץ איז געפארן אין זיין פארשטע, דערנעבן גראדן'ס האט דער דיוק באוויזן זיין אנטוויקלעך אפגעקויטען די "פירד און ער האט איינגעפירט גראדן'ס" אין פארן מיט אים. גראדן האט זיך אבער אפגעקויט פון דער איינלאדונג ווייזט דאס אין געווען שבת. "נא, אום אויף" האט דער דיוק געזאגט, אונטערגעגעבן פון זיין פארשטע, "וועלן מיר ביידע ניי צופוס".

אז די גראדן זיינען אנדערעס געווארן אלס עכט אירישע פארשטיינער ווערט באשטעטיקט פון דעם פאקט וואס (דוד) גראדן איז געווען א מיטגליד פון דער "אידן" מיטע פון אידן וועלכע איז באשטימט געווארן צו מאכן פארשלאגן פאר דער "אידן" בעקענונג פאר צווייטער פון זייערע ברידער אין פראנקרייך. די דאזיקע דאמינירע איז געווען געווארן פון באשטעטיקטע אויפן פארנאדע פון קעני דעם (16טן יאר).*

אלס א רעזולטאט פון דער עננדיקע פראנצויזישער מלחמה אין קאנאדע, האט גראדן פארנאדע א באדייטענדיק טייל פון זיין פארשטע, דער קעני פון פראנקרייך. דאס שפעטער צווייטעקערט צו גראדן'ס א טייל פון זיינע פארשטען און ער האט פארשטענדיק אפגעקויט זיינע באדינונגען אין א ברייט וואס ער האט צו אים געשריבן, אז "דוד גראדן און זון פארדינען, א דאנק זייער אפגעווייזטע דעם דיוק, מיט בלויז פון אלע מיניסטערן פון וועלכע צוויי זיי האבן געמאכט צו יעדער זיינע נאך איד פון די ארמיסטאטאן פון דער עננדיקע פראנצויזישע קאנאדע און אין פרייטע זייט

פון איר סתם אנפאנג — מיט איבער צוויי הונדערט יאר צוריק — און ביז היינטיקן טאג, שטעלט די קאנאדע אירישע געשיכטע מיט זיך פאר א באוועגער וויכ מיקא, קאלירדיקן קאפיטל אין קענאדא צו דער מערסטנס טויזענדיקער געשיכטע פון דעם אירישן פאלק, און באמת, דער דאזיקער קאפיטל איז כמעט אומפארשטייבאר אין דעם אירישן גלות. ווייל די מער דאכאמאטישע איינציערע וואס זיינען דארטן פארצייטנס, האבן זיך אנטפלעקט אין די נאכטענדיקע אונטערשטע, ראכאנישע מיליטערישע אטמאספערע: און די אידן דערשיינען דארטן מיט אים גענייטע דער "שטאנע" פארנאדע, נאך אלס שטאלע, ווידעקע פרייע מענטשן און העלדישע סאלדאטן.

דער דאזיקער ראכאנישע מיליטערישער גלאנץ שטאמט ניט פון אונזערע דער גענערס ווי פון דעם פארצייטיקן (1625) וועלכע קעני פונ'ס נייעם פראנקרייך, הענדי דע לייזונג, דיוק פון ווענטאדור, און ער איז געווען פון אירישע אפשאטונגן ניט פון דער אומבאשטעטיקער געשיכטע. אז אין 1782, זיינען וועקס פראנצויזישע פירער שיפן "פול מיט אידן" אנגעקומען קיין קאנאדע מיט דער-אויכט צו באזעצן זיך אויף דעם אינזל פון סט. דזשאנס. אויך ניט פון דער קריגזער אונטערשטע פון א אירישער מידל, וועלכע אין 1738 אנגעקומען אין קוועבע פארשטעלט אלס א באטראו.

ניט דא דאזיקע איינציערע, האבן גענעראלע פירער און עפיוואר גיבן די ערפענונג קאפיטל פון דער אירישער געשיכטע אין קאנאדע. א ראכאנישן גלאנץ נאך די באשטעטיקע גענעבן באשטיינענע פון די אידן וועלכע זיינען צום ערשטן מאל געקומען אין באדינונג מיט קאנאדע, אדער האבן זיך דא באזעצט. די דאזיקע באשטיינע בונדען זיינען פול מיט מיליטערישע איינציערע. פונקט ווי אין די שפעטערדיקע צייטן ווען מיר פארצייטנס אין די קאנאדע לעבאפטע באריכטן פון נאכעלע טאטן און גרויסע גענעראלע מיליטען.

וועלן האבן די אידן צום ערשטן מאל באטראטן דעם קאנאדער באדן?

דאס שטויבאט פון דער קאנאדע געשיכטע מיט דעם ציל צו אומאליהן דאס אירישע בילד, האט זיך ערשט לעצטנס אנגעפאנען, און דערפאר קאן זיין, אויף עס אונז אפערט ניט גענוגע צו אנטרעקן אלע קוואלן פון אינפארמאציע. די אויספארשונג אין ביז איצט אנגעפירט געווארן, ווער ערשט פון קוואליפירטע פערזאנען, אדער עס האט זי אויסגעפאלט די צוויי הויפט באדינונגען פאר און שטנדיאן: גענו צייט און גענוגע מיליטען.

פון די טעקסטן און דאקומענטן וואס זיינען שוין אנטדעקט און געדרוקט געווארן, דערווייזט מיר זיך, אז די אידן האבן באטראטן דעם קאנאדער באדן נאך אין יאר 1717 — און דאס, ניט אכטנדיק דעם פאקט וואס די "נייע פראנקרייך" אונטער דער פראנצויזישער הערשאפט, איז געווען פארמאכט פאר אידן, וועלכע עס איז פאר באסן געווארן צו באזעצן זיך דא לויט א קעניגליכע דערקערט. דאס האט געמאכט זיך טיף פאר יענע אידן צו ענדערן זייערע געמינע בליי ווי וואס קאנען אדער אונטערשטע, און דערפאר איז עס שווער פאר דעם היסטאריקער צו דערמאנען זיי.

אפער, אויב עס איז פאר די אידן פארבאטן געווארן צו באזעצן זיך דא, האט מען זיך דאך ניט געקאמט פארבאטן צו אנדערען מיט קאנאדע. אויף גענייטען מיט ער לאכע גרויסע פראנצויזישע אירישע פירמעס ניט בלויז פון גרויסע געשעפטן מיט סא נאך, נאך פאקטיש שפילן ווי אזא וויכטיקע דאל, אז אן אנדערעמער היסטאריקער האט געזאגט, אז די אידן איז יענער צייט "האבן געטאן מער צו באשיצן און דערפער ווענטירן פראנקרייך (אין קאנאדע) ווי דאס קעניגרייך וועלכע."*

און באמת גענייטען מיר, אז שיפן וואס שווימען אונטער פראנצויזישע פאנע, און באלאנגען צו אידן, האבן געבראכט הילף צו דער פראנצויזישער קאנאדע אין א צייט (אין 1752) ווען די נייע פראנקרייך איז געווען אין א שווערער קאנע און די איינוואוינער האבן דא געליטן גרויס הונגעל.

צווישן די דאזיקע אידן האבן די מיטגלידער פון דער בארימטער פראנצויזישע אירישער פאמיליע פון גראדן, ארויסגעוויזן באוועגער איבערגענומען, אפגעקויט ליכטייט, פאטריאטיזם און דערנאכטונגען. די דאזיקע פאמיליע האט געגעבן פראנק-

(*) א גרויס דאנק קומט דערפאר דעם פירער אויף דעם-פירער ג. ב. וואס, פאר זיין ביישפיל, קענען אין דעם בוך "The Jew in Canada" און דעם פארשטענעם א. רייזווייז, פאר זיין בוך "דער איד אין קאנאדע", וואס אדעס, באוועגער, דאס א גרויסע באדייטונג אין אומאליהן מיט דער אירישער געשיכטע אין קאנאדע.
(**) קאפיטל דערווארט, ווי געשיכטע פון באדן 1894.

וואס איז שייך וואנאקאווער, מיט איר באפעלקערונג פון קרוב צו דריי טויזנט אידישע נפשות, איז עס א קאפיטל פאר זיך. דארטן איז דער אידישער ישוב אז ער-טערה, און דארט איז א דייטשער איד געווען 'מעיר' פון 'שטאט' נאך אינ'ם פאל-פון לעצטן יארהונדערט. און דארטן איז נאך געווען א אידישער ריכטער, דער איינציגער דאכט זיך, אין קאנאדע, אויך א דייטשער איד, ערשט מיט אנדערהאלבן-צענדליק יאר צוריק. די געשיכטע פון דעם ישוב איז געווען אביסל אן אנדערע, און ווינפענס איינ-פרייט האט צוריק דער געזאגטשער ווייטקייט אהין גיט דע-גרונט וואס איז די אג-דערע אידישע ישובים פון מערב קאנאדע.

די אנדערע מערב קאנאדער אידישע ישובים, אויכער אפשר וואנאקאווער, ווי-נען אייגנטאמא א פארזעצונג פון ווינפענס און ווינען גייסטס איינע געקניפט און גע-בונדן מיט ווינפענס.

די מייסטע אידישע איינוואוינער פון מערב קאנאדע ווינען געוועזענע צייט-וויילעס אדער פערמאנענטע ווינפענער איינוואוינער, און נאך א דף פון די אידן אין די ווייטערע און מער אינאלידטע ישובים לעבן מיט דער האפענונג, אז זיי וועלן ווען קאנען אפשפארן גענוג געלט צו קאנען באזעצן זיך מיט ווינפענס פארמיינעם "צווישן אידן", ד. ה. אין דעם גרעסטן אידישן ישוב פון מערב קאנאדע.

"דאס אידישע ווארט", די ווינפענער אידישע טעגלעכע צייטונג, איז דער פארט, וואס פאראייניקט אט די אלע צעווארפענע איבער א רויקן שטח פלעגערע און גרעסערע אידישע ישובים אין איין איינהייט, וואס רופט זיך "מערב קאנאדער אידן-טוב", און די אידן, בן די ווייטערע און מער אינאלידטע אידישע ישובים האלטן דערפאר באזונדערס טייער זייער צייטונג.

אגב איז די צייטונג אויך די היים פון די יונגע שפראצנדיקע ליטערארישע און זשורנאליסטישע טאלאנטן פון דעם יונגן אידישן ישוב, אזעלכע באווייזן זיך פון צייט צו צייט, און עס ווינען דא גוטע האפענונגען, אז די יונגע אידישע שפערדישע כחות אינ'ם יידישן ישוב פונ'ם ניינעם לאנד וועלן נאך גאנץ וויער ווארט.

אבער מער ווייניקער באדייטנדיקע אידישע ישובים אין מערב קאנאדע האבן גוט-ארגאניזירטע מאדערנע הילד-הורד'ס, וואו דער למדן פון דער אידישער שפראך פארנעמט אן אנגעזענעם ארט, אויכעטס ווינען דא ארגאניזאציעס, וואס פירן אן לעבעדיקע אידישע קולטורעלע און אנדערע טעטיקייטן, אויף וויפל זייערע כחות דער-לויבן עס, עס ווינען דא אויך א פאר אידישע שולן, איינשולסנדיק די פרילינג אין קאנאדע, וואס איז איינע פון די בעסטע אידישע שולן אין לאנד.

אבער, א הויכע איבערוואונדערונג, אהין פון ווינפענס, ונט דער אויפגלייאונג פון וואנאקאווער (נאכ'ן דורכפיר פונ'ם פאנאמא קאנאל) און א הייזער שטראם פון איינוואונדערונג פאר'ן לעצטן צענדליק יאר, האט געהאלפן שאפן אן אייגערן גייסטיקן בונד צווישן דעם אידישן ישוב אין וואנאקאווער און דעם גאנצן מערב קאנאדער אידן-טוב.

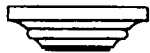
6

דער מערב קאנאדער אידישער ישוב איז ערשט 50 יאר אלט, און דער מאכד-יישוב — ערשט קארע 30 יאר אלט.

פאר און קורצע צייט האט ער אויפגעטאן מיט וואונדער אויף אלע געבויטן פון געזעטשאפטריכע, פארטייטער און קריטורעלע טעטיקייט, פאר דער צייט האט ער זיך דערווארפן א באזונדער פראגן און באזונדער אנערקענונג ווי א ייכטיקער טייל פונ'ם איינוואוינער אידישן.

מיר ווילן האפן, אז דאס איז נאך ווייט גיט זיין לעצטע ווארט, אז דער מערב קאנאדער אידישער קבוצ וועט נאך אנטוויקלען וויכטיקע שפערדישע כחות און וועט פארנעמען אלץ א מער אנגעזענעם ארט אינ'ם אידישן לעבן.

דער יבאר וויינער איז געלייגט געווארן א געזונטער.

אין אנערקענונג פון דער אידישער ביישטייערונג צו דער קולטור און פראגרעס פון קאנאדע, טוט

איטאן'ס

אויסדריקן א באגריסונג צו דער אידישער באפעלקערונג פון קאנאדע צו דער פרייערונג פון דעם

הונדערט יאריקן ייביליי פון
אידן-שער גלייכבארעכטיקונג

— אין קאנאדע —

און צום פופציק יאריקן יוביליי פון וויער ישוב אין מערב קאנאדע

THE T. EATON CO LIMITED

אויך געווען א שטארקער מיטגליד פון דער בארד און טרייך (האנדלס־קאָלעקטאראט) (1822) אז איינע פון די ערשטע רעפארמירטער גאנצליכער פון דער ריישנארט.
האט געוואלט און באשטעמט.

מיועם דו"ט. הייבט איז געווען דער ערשטער צו עטאבלירן וואסער-לייטונג אין
האנאדע (1803).

דושיקאבא-העברי דושיקאבא איז געווען צווישן די יעניקע וועלכע האבן צום ערשטן מאל איינגעפירט דעם מערעמאדא און געבויט איינזאמלען אין קאנאדע (1866).

השעשע-השואשע. אז, געווען דער גורמאד פון דעם קאמפאנען האנדל פון
העלפערס, אז ער איז אן יארן געווען דער בעסטער האנדלער פאר אים
אנדער. ער איז געווען דער פרעזידענט פון דעם בעסטער "האנדלער" (האנדלער)
פאר אים. אז דער מאנאטער, ער האט געזאגט אפאסטאט, ער האט אים געזאגט אז
האנדלערס זענען געבליבן מאטערעל פאר דעם (דאס) אין מאטערעל, ער איז געווען איינער פון
דער איינער פון דעם בעסטערע פון דעם מאטערעל נאך אפאסטאט (ווי אויך פון דעם
מאטערעל סטודיוס ערשטע אפאסטאט).

וְיִסְמְכֶנּוּ מִלֵּחַ, אֶן יִסְמְכֶנּוּ יִסְמְכֶנּוּ עֵצֵי טְרִיפְתָּא אִינְיִשְׁנִיעֵר, אִין מְעוּנֶן דְּעַר עֲרִיבָה
מִדֶּן עוֹ אִנְיִשְׁנִיעֵר: וְזֹכֵר לְרַפְסִין עַד קֶלֶא, בְּאִמְתָּה, פִּאֲרִדְכִנְכֵּן וְעֵרֵן אִלֵּךְ דְּעַר פִּאֲרִ
מִדֶּן פִּאֲרִ הִידְרִדְעִי עֲקִטְרִיעִי טִעֵט אִין הֶאֱנִאֲרֵעַ, עַד אִין אִוִּיךְ מְעוּנֶן דְּעַר עוֹ
אִינְיִשְׁנִיעֵר: אִינְיִשְׁנִיעֵר אִין מְעוּנֶן דְּעַר עֲרִיבָה.

העברי דושיקאטא אין מיכאל מיכאעליס האבן עטאנדלסט די ערשטע ציגאר-
פאבריק אין יאנארע (1858).

העמרי יורא האט געפירט און איז געווען דער ערשטער פרעזידענט פון דער "מאנארכעאלישער איין דיסטריקט סימיונגס באנק".

די ערשטע דרוקעריי אין קאנאדע אין עטאבלירט געווארן אין 1752, אין דא-
ניאטאק, פון בארט דאלאס גרין -- און נאך דעם האט געוואלט אן ער אין ניו-יארק א. איד.

* * *

אזכור די ערשטע אידן צו באזעצן דיר אין פאראנדע האבן געלידעטן זייערע
געזונדע צו מיטגלידענער דריטע אין צו דער אטמוספירע פון משה האבן זייערע
זינע דאמאלס אז זיי וועלן זיך באזעצן צו זייערע זאמלענען לאנדענע. מיר זענען
אין 1830 א אידישן אינזאמלען אדער פרייע האבן זייערע האט געהאט זייער א
גוטן באזעצן. אז אין זייערע נעמער דער עקאנאמישער פאר דער "לאנד פארל"

ד.ד. הארט איז געווען דער ערשטער אורטיינער "קאסט" צו גראדירן אין אים
 גאנצע (טעלעגראף 1895): ד.ד. הארט. ד.ד. היינריך. האט שטודירט אין איינזאג, און איז
 שפעטער געווארן פארשפער און טעלעגראפן באקאנטעס פון בייזש'ס היינצוועג, און
 שפעטער איז ער געווען דער "דון" פון דעם וועלט פארקוועטן. ד.ד. היינריך זיבט ווען
 היינצוועג געזעצט און פאראייניגט איז געווען טעקסאס. און פארטיידיגט איינזעצטעס
 היינצוועג פאר דאס "אד" -- ביז ער איז פארשטעלט געווארן דער גרויסער פערזענלעך
 באקאנט פון "עניו. ד.ד. א.ד. קאנא. וועלכער איז געווארן איינער פון די באכטן פערזענלעך
 וועלכעס אנטאנצערקע וועלט פירט. ד.ד. זיבט וועגן קאנא.

סיד האבן פארזיכט'נט בלויז עטלעכע פון די פערזאנען ווערענדיג האבן זיך אנטזעצליכעכט און יענער צייט. דאס איז מער ווי גענוג צו אויפווייזן וואס פאר אן אינטערסאנטערע דאזיקע ביטאטעטירונג א קליינע צאל אידן האבן געמאכט צו דער אנטוויקלונג פון מאדארע. אין דעם כאפט קריטיזירן פערדרא פון איר ערויסשטעלן, ווען דאס יארה האט געעפנט זיך צו באפרייען פון א פארלאזן צושטאנד, און ער שטערבט צו האטן באקומען אן אייגענעם פונט. וויפיל מוט אינעלעכע צושטאנד און אינטעלעקטועלע געניטע צו איר מוז באזירן רובצומערמאן און אינעלעכעפן דאס איינע - וועלכע פון ברוי 154 נפשות - און גאנצן דרויסן פאליטיש פאליטיש (גענוס 1844), וועלכע האבן מיטגעהארפן קאמארע צו גיין פארמאס צו דרייסיג יארן און צו פארנעמען איר פלאץ צווישן די כאפט רובשטעל. באמאכטע, פארזאמלענדיגענע, פערקער פון זייערע זעלבן.

154 נפשות! — כלום א הימצע מעינר וועלכע האבן נאך געבויט שיינע
העגן דער מוזאיקע וועלכע האבן געדארפט באזיגן אן ארטן אייגענצארגענע פראדער
טיילן א פאראדאקסיום וואס פאסט נישט שטענדיק אויבן און האט שוועל באזיגן ווייט
וואלכע שראפע ציין.

דער האט א פאר גלייכבארע שטונג

כען קאן זאגן אז די שטימע אידן וועלכע האבן געוואוינט אין קאנאדע האבן
 אין ארגענטיין נישט געפירט קיין אנטדעקערדיג ענינים זיך און די אנדערע טיילן פון
 דער באפעלקערונג, געוועזענע ארימא, אזוי נישט ווי עקאנאמיש, האבן זיי געמאכט
 געלעב פרויענלעכעס. אין די האבן געקאמט דער ערשטע פליכטן און זיי ווייניג גענוצט אים
 געווארן. איינער פון וועלכע נעמט זיי אלס אנדערע טעשעלעך, און וואסלעך נישט געקענט
 געדרייטן אום פארשייטענע און איינאיינעם אזא איינפירט אין דעם עקאנאמישן ליבן
 פון קאנאדע, ווען עס וואלט געווען קעגן זיי א וועלכער עס איז פארארטיילט אדער
 יסקרימינאציע.

[illegible]

דעם האט געפירט צו אומאנגענעםאקויטן — און סוף בל סוף האט ער מיט זיין פאמיליע, געשריבן פון דעם ברויטלייט געזעהן, און אלליי, געלייטן גרייט צוזאם — ביז ער איז איינגעשטעלט געווארן פרייז און אים איז דערקויפט געווארן געריקעטן זיין קיין מאנטרעאל.

מיט עטלעכע יארן יעפערט אין 1897, איז אויסגעבראכן אן אויפשטאנד אין
האנדארע. זי קליינע נוצנע אירן זיכערע האבט זיך שטארק צוגעזען פון די יידישקייטאנטייע
(מיט אנטקום אויף דער הייבזשאכע וואס עס איז זי געווען געווארן אין 1892).
האט זיך אנגעשראפן אויף דער ווייט פון די גלאזניסטן, און "אויף ווייט ווער ער
האט דערשטענענעם העבן זיך צוויי-דאס נענע אומאויסגעזעצט-צו-אפזאצן. גר. אונטערזעכער
פון דייטש, רייכטאנדיג, זי האט אויסגעוויזן גרויס אפזאציעס און א פערזענליכע
אפגעווייליקייט. זי האבן זיך געשטעלט אן צו דער אפזאציע וואס זי האט
ברענגט האבן גענידענעם, צום נאך ווילנען די ערשטערס פון די דאזיקע נייכע אפזאצ
ברענגען האבן אפזאציעס געווארן זי זעלבן געניעט איינגעזעהן וועגן דער געזעצנער
אויסזאציעס. כיום, אויבערזעהנדיג און אפזאציעס און דעם-פערזענליכע וואס זי איז
זי ווער צייט האבן געזאגט.

"דעם 1טן נאוועמבער 1897" — דערצייט אונז אונזער היסטאריקער —
 "האט אפיצאל אריבער דיוויד דערקאן א באשעץ פון אפארטידן דא נאכן פון מאנד
 דעם און אפארטידן דא קאמארעס. דעם 10טן נאוועמבער, איז אריינגעקומען
 באשעץ פון דיוויד אפערנאדאן קיין ביל. דאשעס מיט קאמארעס איז אריינגעקומען די
 דערקא פולס אויפסטאנד דארטן. דאן האט דיוויד האט געזען און דעם פערד
 ציגלען ווייט פון דעם סאטערבערג. "דערקא קארפוס און דער טאטאס פון ביל
 סאטערבערג וואס איז אפגעקומען דעם 25טן נאוועמבער, און דער פערד, איז געווען
 אפאטאל אריבער דיוויד האט געזען, געשאסן געווארן אונטער אים. דעם גילד אים
 דער אפיצאל מיט אפארטאונגען געווארן. ער האט זיך אויף אויפגעצויגן.
 און ס'האט דאשעס קארפאן האט אים מיט פארשטעט געווארן דערהיין פון ראגא פון
 סאטערבערג. אחרון גילד האטן האט פערנענדאד אפארטאונגען א האפפאטאן פון סילינגע
 און ער האט אפאל געפירט דערהיין דעשעס פון ס'ער דאשעס קארפאן פון סילינגע
 אפאטאלאגאן און ניו יארק. אחרון א האפפאטאן און אפארטאונגען דעשעס געזען
 ווינעם דערקאסן געווארן פרייע און ווינעם געווען און דעם אפיצאל פון פארשטעט
 ווינעם געזען געווארן און קרוסבערג האט געזען פון גינדיא פון סילינגע רויפ
 (ווינעם) קארפוס דארטן. דושייטאק האטן דאשעס האט געזען מיט די סאלדאטן אין
 סאטערבערג און ווינעם און ער איז אפארטאונגען געווארן מיט דער פיליט פון אר
 געווארן דעשעס געווען פון דעם דושייטאק קארפאן און געווארן אפארטאונגען, ווינעם."

א. בוסטער פון מיט און פון אפטייטלייט פאר פון געניטן אין דער בא-
שטימונג פון בעדוואסאפן האט'ס דורכט אין פארקויף פון דער דאווער שווער-
צייט

ער האט אנגעהאלטן דעם אקט פון מאניסטראט (דיסטעל) דעם 6טן נאוועמבער 1837. האבן זיי רעכערן געמאכט זייער ערשטע אפגעטע אויף דר ראיאליטאט. האקאדעם האט זיי נאכגעפאלגט און ער האט אויפגעשטעלט אז זיי זיינען געווען עטלעכע געווענדערט און צוליב אים מאניסטראט האט ער געלייגט דעם דראם אקט. אריינדרין געקוקט צווישן זיי האט ער ארעסטירט זייער פידער און ער האט באפוירן אפאסטא אפאסטא האט זיי געלייגט זייער אריינשטעלן אפאסטא. ער איז פארגעסן איינע זיין פאסטא מיט דער מיליטער אלס מאניסטראט פאר 4 נעכט נאכאנאנד. ער האט עס געטאן דער פאר וואס דר ראיאליטאט זעבן זייט געוואלט אפאסטארינען זייער שטאט מיט דער מיליטער פאר וואס ער האט פאר אפאסטארינענאקאדע מאניסטראט און קיין אנדער מיטשטעט פאר מאניסטראט האט ניט געוואלט דאנען אויס מירא. און זיי וואלטן געהערטן געווארן בער עטלעכע אפאסטאריטראט אין פאר זיי ווארטן אנגעקוקלט געווארן פאר פארייט ארעב שטען. אנדערע וואלטען געפירט זיינען און בערוואשן האט אים אים מיט כרויט געזען און וואלטען פארהאט אן א האוואטמיטעלע פארייטאליכע נאר איז א געניטעל און מוסטערע מאן. וועלכע האט וויקטעט אפט אים זיי רעבן צו דערליין און פליכט. און וואס פאר א שווינעס מיישטל ער האט געגעבן וואס פאר א דערליין צו זיי געזייען וואלטען זיינען פארהערדעט געווארן דורך זייער שטאטקעמיקט און בלייבן פאר 5 טעג.

דאס איז דאך געווען דער זעלבער בענדזשאסאן הארץ ווערבער האט און זיינע
 1811) וויל דעם בעלזשענען איינגענומען צו אפטיילן זיין דאס געמיינע,
 וועגן אויך דאס גענום האט ער און איר, האט מען אים געזעצט אן אייגענעם
 אפיסער, פון וויפיל בראווע, באטראכטענדיגטע און העכסט אינטעליגענטע אפיסערן
 זענען; און אלעס האט געווארן געווארן צו זיין געזעצט דאס ענד
 געמיינע, וועלכע פון בירגערשאפט צו פאמיליענדיק דאס לאנד.

אז איז עס נישט נאך מער פערקלערדיק וואס אויפ'ן אידן האבן געשען אויפ-
געצויגנט באדינונג ווען דאס אלץ איז פארענטווען אין א צייט ווען בלויז 107 אידן
זענען געווען אין קאנאל? (זעט פון 1831).

אבער נישט בלויז איז דעם שלאפטערעל האבן די אידן, כאטש קליין אין צאל, געלאזט פון זיך הערן. באשיצונג און זיכערטיקע מען ווילן די ערשטע, אבער דאס ווילן זיך נישט די איינציקע מיטלען פאר דער פרעווערווינג פון לעבן. צו צווייטעל די געפערליכע און פונקט און וויכטיק, און דעם האבן געבויט האבן די אידן, נאכדעם דעם יאָה ווי ווייניגן געווען בעסערע קוואליפיקאציעס, אויסצוארבעיט א סך א גרויסע צאן איינפאלן. און ווען דאס וואָלן בלויז דערמאנען די אונטערנעמענען וואס זיך איין ווייניג געווען פארשטאן און איינפאלענדיק און יענע איינזוכטערע, וואס זיי ווייניג געווען די ערשטע צו שאפן אדער זיי האבן געהאלפן צו אריינברענגען א קאנאדע — און ענדט צו דעמאנסטראציען זייערע טעקניקערדיקע צאטעייטן. און אהער-הערס-זייער ווייניג קליין און וויעלע קטורין און דער קאמפ פון וויעלע דראפטערס אהער.

העניין דוּסאטער, צום ביישפיל, האט עטאבלירט נאך פארן יאר 1800, וואס האט פארעכנט ווערן אלס קאנאליע'ס ערשטער האנדלס פלאץ. ער האט געמאכט אייגענע שיפן וועלכע זיינען געוואוינען אויף די וואסערן פון די גרעס לייקס און סט. לארענס, וואו דעם און ער געווען דער ערשטער קאמארסער צו עטאבלירן א דריי עקספן שיה פארקער אויסשליסליכא מיט ענגלאנד (1801).

דאסיעקא פערקעט אין געווען דער ערשטער צו איינפירן אין 1805 א זעל פיל ווי אויך א פארדרייט אין קאנאדע. ער האט ערשט געמאכט אז ער געווען דער ערשטער וויסלער מאן וואס זאל האבן אריינגעקוקט אין די וויידענטישן פון די גרעסוועסטערן (צוקיימער) שטחים. ער האט עטאבלירט א קייט פון האנדלס פלעצן וואס איז אן איינציקע וועג צווישן קאנאדע און אמעריקע.

דייטויד דייטויד (ווי אויך מאַנעס דויט, היינעס, און אנדערע) איז געווען צווייטן
די גרינדער און ערשטעס דירעקטארן פון דער באַנק פֿאַר מאַנטרעאל (1818). ער איז

ווי אויך אין דער צייט פון מלחמה האבן זיי ציעטשטערט גרויסע סומעס געלט און פראוויזיעס צו די באשטע פון דעם פראט די דערמיט צו דערמיטלעכע ווי דורכער פירן זייערע מיכיעס מיט וועלכע זיי וויינען אנבארטייט געווארן פון דער רעגירונג און א. וויי.

אירן באזעצן זיך אין קאנאדע

ניט געקוקט אויף די גרויסע באדינונגען וואס זיי האבן פון פראנקרייך האבן גענומען צו זייער לאנד, און אבער בעל-פה פארשטעקט קעגן זייער באזעצונג אין קאנאדע. ניט ארוםגענומען געווארן, אט ווארעם, כאטש א צאן אירן האבן זיך באזעצט אין קאנאדע א כר פר עה, געפינען ביר גיט קיין שווער פון אוועקע ביר די בריטישער (גענלישע) זיינען געווארן די אנטיהענטע הערשער פון דער קאנאדע.

דערפאר איז עס גיט איבערגעלאזט צו געפינען, אז די אירן וועלכע וויינען אריינגעקומען אין קאנאדע פייער, אדער אין פאריוו פון דעם קאנאדע צווישן די ענגלענדער און פראנצויזן, זאגן אריינצווייגן א פארזעג פאר די ענגלישע און שטיין מיט זיי צוזאמען.

אהרן הארט

די אירן וועלכע זיינען געקומען אהער די ערשטע יארן פון דער בריטישער הערשאפט, וויינען אויך אנגענומען אנטער דעם קלאנג פון קריגס טעגער און מיט דעם גראנץ פון מיניסטער, אים סאלדאטן און מאטראן האבן זיי פארנומען זייער פלאץ אין די רייע פון יענע העלדן וועלכע זיינען געקומען עפענען דאס לאנד פאר די ביוראזען וועלכע האבן געארבעט נאכפאלגן.

צווישן די וואס האבן זיך אויסגעצייכנט אין געווען סער אלעקסאנדער שאפיר בערג, פון זאנא — א מיטגליד פון גענעראל וואלף'ס קריגס שטאב, וואס האט זיך פרייט "דאנא", וועלכער האט זיך באטייליקט אין דער באלאגערונג פון מאיסקווא אויפגעבען פון ווילי ביר בעפעטבער, 1759.

סער שאפיר האט ארויסגעלאזט דעם בריטישן פלאץ אין דער דעראבערונג פון קאנאדע, אנדערע אירן האבן זיך באטייליקט אין די מיליטערישע לאנד אפערירונג (בוסע). דערמיט האט געענלא אסאך אסאך, גענעראל נידווא און קאנאדעל (בוסע) פראנצויזן און לויבן זיי פאר ווער אויפגעפירט און טיכטיקע באדינונגען. שפעטער, האבן א כר אנדערע אירן געדינט צוזאמען מיט די בריטישע לאיאליסטן אין ווער כאטש קעגן שונאים אין לאנד גופא און אויסער'ן לאנד.

דער ערשטער אידישער הויט

אויס אנדערע אירן פארדינען אן ערדפלאץ אין דער געשיכטע פון קאנאדע, פארדינט אבער אהרן (פיליפ) הארט דעם כאטש אויכאן אין דער קאנאדע אידישער געשיכטע, אים דער ערשטער איד צו באזעצן זיך פערמאנענט אין קאנאדע.

געבארן אין לאנדא, ענגלאנד, אין 1724, האט אהרן הארט זיך אנגעשלאסן אין דער ארמיי ווען ער איז געווען זייער יונג, 21 יאר האט ער שוין געהאלטן דעם ראנג פון לייטנענט, און ער איז געקומען קיין אמעריקע מיט סער פערדריק האלדריסאד און קאלאנעל בוסע, שפעטער האט ער זיך אנגעשלאסן אין דער בריטישער מיליטער

און ער איז באשטימט געווארן אפיצער אין דער ארמיי פון סער דזשעפרי אמהורסט, און ווען אמהורסט איז טריאפירירט דורכגעפארן דורך די אטעט טויערן פון מאנט רעאל (דעם 8טן סעפטעמבער, 1760), איז אהרן הארט געווען צווישן די אפיצער וועלכע האבן באקומען סער אמהורסט.

נאך א איר וועלכער האט מיט אהרן הארט אנגעשלאסן זיך אין דער בריטישער ארמיי, וועלכע האט אנגעפירט א קאמפ פאר דעם באזון פון קאנאדע, איז געווען סעכסעל יאר, וועלכע איז געקומען אהער צוזאמען מיט אהרן הארט, אויך יאהו מיראנדא, עטאנעל דע קאלדאדא און האנאניעל נארסא, וועלכע האבן געהאלטן קעגן-מיליטערישע-גראדן — און האבן זיך באטייליקט אין א כר-שאכטן קעגן די פראנצויזן, זיי און אנדערע וועלכע האבן זיי נאכגעפאלגט, וויינען פארבייגן אין כא נאדע, און אויף דער איינלאדונג פון גענעראל אמהורסט, וועלכער האט שוין געזען שאפט ווערען פארקויפט אלס סוחרים און ווער באקאנטשאפט מיט די נאקארד אובי שטענדיג און פארעוונגען, האבן זיך דא באזעצט אויף שטענדיק, די מיכיעס פון זיי אויף, אדער ארום מאנטעאל.

אהרן הארט האט זיך באזעצט אין "טרי ריווערס", ער האט אנגעהאלטן זיין מיליטערישן אפאט און איז דער ערשטער צייט האט ער געווינט דעם פונדאמענט פאר דעם פארטייט און באריכטיגט פון דער פירמע פון הארט, וואס האט געשיפלט און וויכטיקע און דראכטישע דאס אין דער אנטוויקלונג פון קאנאדע און אין דעם שימאק פון די אירן.

ווי נאך דער פארבאט און די גראטעס קעגן די אירן וויינען ארוםגענומען געווארן — האט די צאל אירן וועלכע האבן געבאכט קאנאדע באר ווער היינט, זיך שטענדיק פארנעמערט, צווישן די ערשטע איינוואנדערער געפינען מיר די געמיינע פון ראזארס לייזויס, אוראל מארעסקא, אברהם פרענקס, לייזויס באלאטאנס, יוזאפא סטראטאכא, מענעל נאכעל, שמעל ליוואי אין פערמאנען דע פאנסקא, שפעטער האט סעכסען דושייטאכס אויף דער איינלאדונג פון גענעראל אמהורסט, זיך באזעצט ארום מאנטעאל, אין סט. דזשעס.

א טייל פון די דאזיקע איינוואנדערער האבן אין ווער א קורצער צייט באוויזן צו דערמיטלען פראמינענץ אינס סכסר דורך דער גירלונג פון גרויסע און שטעל וואספאנער עכספארט און אימפארט האנדלס פאסטנס, ווי גרויס די דאזיקע אונטערנעמונגען וויינען געווען, קאן מען זיך פארשטעלן פון דעם באריכט וואס איז געשריבן אין א ברייף אין יענער צייט, אין דעם ברייף ווערט געזאגט, אז איינער פון די לאנדאנע פריינט פון סעכסער יאר האט געהאט ביי 30,000 פונט אינוועסטירט אין זיין פונדאטארי נע שפעט — א בארייטער, קאפיטאל פאר יענער צייט, אויב סעכסער יאר'ס געשעפט איז געווען אזוי גרויס, קאן מען שוין באגרייפן ווי גרויס עס איז געווען דער קאפיטאל פון אהרן הארט, וועלכער איז דאן פארנעמט געווארן פאר איינעם פון די רייכסטע מענטשן אין'ס לאנד, — און געוויס איינער פון די גרעסטע אינדוסטריעלע לאנד באויר, ער, טרי ריווערס, וואו ער האט געוואוינט, איז געווארן א וויכטיקער געשעפט ענטפער, דורך ווינע אונטערנעמונגען, אין דעם דאזיקן פלאץ איז עס דערפונט געווארן די צווייט טע פאסט אפיס אין'ס לאנד, — אז ווי האט זיך געפונען אין דער הויז פון אהרן הארט וועלכער איז געווארן "סינאד דע ביגאנקער".

אז ער איז גוט באטראכט געווארן אין די העכערע קרייזן און איז געווען פאר פירער אין זיין אייגענער שטאט, קאן מען זען פון דעם פאקט וואס דער ערשטער פאר טרעטער פונ'ס פאסט איז קאנאדע איז געווען זיין נאכט, און ווען דער דיוק אף קענט (פאסטער פון קעניג וויקטאריא) איז געקומען קיין קאנאדע אין 1791, האט ער באזוכט אהרן הארט, וועלכער האט אים אויפגענומען, זייער העפלאך, דער דאזיקער באוור קאן באטראכט ווערן מער ווי א פערזענליכער קאמפלימענט צו הארט, עס באצייכנט אויך די אנערקענונג וואס די אירן האבן געקראגן אין לאנד, ווייל גיט אסאך ווייזן אויב וואווישטאנד איז אהרן הארט געבליבן צונעבנדיג צום אידישן לויבן און טראדיציעס — א פאקט וואס האט שפעטער געוויקט אויף דעם שימאק פון זיין וון און וואס האט אריינגעשריבן א גרויסן קאפיטאל אין דעם פאליטישן לעבן אין קאנאדע.

אהרן הארט איז שטענדיק פארבייגן לאזאל צו אירן, גיט געקוקט אויף זיין הויכער פאזיציע און גרויס אויפגעקומענע צו אים פון הויכע בריטישע באאמטע, כאטש זייער צאל איז געווען קליין, האבן די אירן זיך אקטיוו באטייליקט גיט ברויז אונ'ס האנדל, נאך אויך אינ'ס געוועלשאפטאכן און פאליטישן לעבן פון לאנד, אין יענער צייט (1775) איז אנגענומען א באזעצונג צו שאפן א רעפרעזענטאטיוון פארלאמענט, אדער אן "אסעמבלי", און די אירן, שטענדיק אויף דער זייט פון לויבער, האלטען באזעצונגען, האבן זיך אנגעשלאסן אז דער באזעצונג.

אן ערד איז יענער צייט איז אויסגעבראכן די אמעריקאנער רעוואלוציע, און קאנאדע איז אריינגעשלאסן געווארן אין דעם דאזיקן קאמפליקט, די אירן פון קאנאדע גיט אכטנדיק ווער קליינער צאל, האבן געשיפלט גיט קיין קליינע דאס אין דעם קאמפ, אויף דער זייט פון די לאיאליסטן, אהרן הארט און אנדערע אירן האבן באהאלטן געשעפטער אויף דעם רוק פון סער נאז קאלטאן פאר וואלונטירן — צו טרייבן צוריק די אייגנדיגענע דריקע אמעריקאנער ארמיי, דאס פארוארן די אלייזי פון די לאיאליסטן איז אויך, כמעט אויסשליסלאך אנגעפירט געווארן פון אירן, גיט בלוז אין קאנאדע, נאך אויך אין אמעריקע.

די וועלכע לאיאליסטע האבן די אירן ארויסגעוויזן אין דעם מלחמה צווישן ענגלאנד און די פאראייניקטע שטאטן — אין 1812, דער גרעסטער טייל אירן אלץ מיליטערישן עלטער האבן זיך אנגעשלאסן אין דער קאנאדע ארמיי, צווישן זיי וויינען געווען יוזאפא הארט, מאיר מיכעל, יוסף הערש אלס אפיצער, קאפיטאנען, לייטנענט, און אנדערע דיוויזן זייט פון די לאיאליסטן, אהרן הארט און אנדערע אירן האבן באהאלטן געשעפטער אויף דעם רוק פון סער נאז קאלטאן פאר וואלונטירן — צו טרייבן צוריק די אייגנדיגענע דריקע אמעריקאנער ארמיי, דאס פארוארן די אלייזי פון די לאיאליסטן איז אויך, כמעט אויסשליסלאך אנגעפירט געווארן פון אירן, גיט בלוז אין קאנאדע, נאך אויך אין אמעריקע.

אכט, עס וויינען אויך געווען אירן וועלכע האבן, אין אנקלאנג מיט ווער כאר ראקטער, געוואלט בעסער האבן פירן איידער קריג — ווי צום ביישפיל, לייזויס פאלאך מאנס, וועלכער האט געשטרייבט צו בריינגען צו א פריינטלאכן אסאליד צווישן די קאנאדע און אמעריקאנער (אין 1775), כאלאטאנס האט פירער געוואוינט אין ניו יארק, און ווען דער אמעריקאנער גענעראל מאנטאגמער האט אריינגעדרינגען אין קאנאדע, האט ער באשולן כאלאטאנס (וועלכע איז געווען א קאמאנדר בירגער, לאנג און מאנטעאל), ער זאל עטאבלירן שטיטאן פאר די אמעריקאנער פארוואונדערטע.

דער ערשטער

פארם מענעזין

אין מערב קאנאדע

און איז נאך אלץ דער אנפירנדיקער

געגרינדעט אין 1882. פייערעם די נאכט
וועסט פארמער און פארם און האוס
מיט זיינע אידישע פריינט. דעם ערשטן
האלבן יארונדערס פון פראגרעס אין
מערב קאנאדע.

א סך הונדערטער סובסקרייבערס און א
גרויסע גרופע פון אדווערטייזערס צווישן
אידישע פארמערס און ביזנעס הייזער. זיין
נען שוין גיט באקאנט מיט אונזער באדיר
נונג. מיר וויינען גערן אויפצונעמען נייע
סובסקרייבערס צו אונזער מעילינג ליסט.
און נייע קליענטן צו אונזערע אדווערטייז
ינג קאלום.

135,000 סובסקרייבערס

"א קראפט אין דער וועסט, פאר פופציק יאר"

The Nor-West Farmer
The Pioneer
Farm Journal of
Western Canada
and FARM & HOME

Head Office: WINNIPEG, Canada

VANCOUVER
402 Pender St. W.

TORONTO
Harbour Commission Bldg.

SAN FRANCISCO
713 Hearst Bldg.

פירערשאפט

אין זאכן וואס דעכנט זיך

אין די לעבנס וויכטיקע פונקטן וואס מאכט
פאר לעזער אינטערעסאנט אין פאר בוך
סקרייבער א פארענט צו "די נארט־וועסט
פארמער" אין וואס זי איז צום ערשטן אין
פאראויס איינלע פון די קאנאדע יידישע
פיטשורס זיינען :

ערשטע

אין עדיטאריעל סערוויס.
מער רעזע שטאף אין מער
פראקטישער סאטעראר

ערשטע

אין סובסקרייבערס סייזאן.
מער פארם מעילינג קייפן אונז
דער צייטונג — און היינעם
עפ.

ערשטע

אין פארם לייט שטאק-אד
ווערטייזינג. זיבן דאזאר פון
יעדע צען. ווערט אויסלעגען
פאר "דרייסיגן סעטיס" אין
אונזערע קאלוםס.

ערשטע

אין קלאסיפיקאציע אד
ווערטייזינג — ביי א בייזאט
מאדעלייט.

ערשטע

אין שטימן געמישטע פאר
מערליי. לייט שטאק דעזיגן
אינג פאלמיר און א. וו.

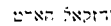
דאס זיינען איינלע פון די הויפט אורזאכן
יארדוב אונזער פובליקאציע אין דער לאנד
שער "ערשטער אויסוואל" פאר אדווערטייז
וערס ווערען זיין האבן א פירן דאס פון
פארם ביזנעס. און פאר פארם פאמיליעס
איבער דער נאנצער ליינג און בייזאט פון
ייעכטערן קאנאדע.

1882—דאס איז אונזער נאלדען יוביליי יאר—1932

העצמה, היסטוריה אחר דברי פיו והעלבה כ'א"ח עשה אפוא ענין העצמה
אזרחאריטעם. די שול וואס ער בוים וואו ער מאכט זיך, איז אינגאנצן אפזינליך אן זיין
אויף, דעם און אפגעקוקטעס פאר אן ערשטסטעטערליך מיטגליד וואס איז און
ערגענווענליך אונטער זיין עקלער פאר אן אויבערהאנדער הערשערליך קערפערשאפט. נאך
מיט א'ים מיד פון זיין שוויגער ווארעטער אונדערנווענליך ער קערפערשאפט
ויד צו א בונגעווערדיקייט אין זיינע הערשענדיגע פירונגען, די מיטגעווערדיקייט צו הארשן
אין איין באוועגן, און דאס אים צוגעוואונענע איינפאלן זיינע דאנעמס אין בויערע
דוקע פורעם, און ער האט זיך באזעצט מיט אים צו בויערעווערדיקייט איראפאריטעט
און נויטקומן-פעאריאם. וואס, ערמיטענאכט אים צוגעוואסן. ויד לויבט צו זיין נעמ
לביבה, אנגעמענדקט די ארגעמיינע ווייז און באמאלט פונ'ם פאלאז, זיין באווערדיק
שפייסן, זיין אוינע, אפן היימישן עסן און נים פארדראגטע ויין נייטמער וורשה.

יבאן דער דאזיקן פארשטענדלעכע אבער דעך איד, פארלאזן וויער א ווינטערס-
שידוואוואן. און דער מענטש האט מיט פערטנאך אונטערקויטן אין אינטערלעקעם אפ'ן-
היטובן פון אונטערקויטן. אויף האט דער איד, און פאררויז פון דורלע פון צעשפרייטונג
אונטערקויטס א קליינטלעכע פאר איינצויגלעכער זעכסשטענדיקוויטן אויף דעם השבון
פון אונטערקויטן. דערפאר דערפאר זעכסשטענדיקוויטן פון דעם איינצוואגלעך, און
זעכסשטיג איז דער איד אונטערקויט צו דערנענטערן זענע אפטווער יאכאנאליאריטעט,
מיט וואס דער איד דערקויטערט. דער האט מיט געקלערט דין קונסט וואס איז אויף דער
אונטערקויטן און געקלערט פערקער און געקלערט קלירט, צו שאפן און האלטן א יודיש
וואס נאכאנאנד איז אונטערקויטלעכע אדאמאציע — וואס דער מזל אויף נאכט
האט — ווייזט דעם איד אויף צעשפרייט און דעם ווערט אויף אפס קלעקטעט אונטערנעם
דער דעקלעט אונטערקויטונגען וואס וויעל זעכסשטענדיקוויטן און פאררויז פון פאר
נאכטענעם פערקער יאר. צו קלערט און איינצוואגלעך אדווייז, פארבראנט, וואס זאל אים פאר
זיך וויעל וויעל דעם ווילן געבן פערטנאך. דער ערשט פאר'ן "ישראל חסד" —
אפ'ן ווען ער עקוויטערט איז ער מער סענטימענטאל, אינטענסיווער, אבער נישט באר-
האכטעניגער. דער היקט און איז כחיו און צייט פון געזאגט, אבער פון דריינענדיקער
נאכט פארברענגט, ווייטעניגער ערשט אונטערקויטן — און נישט דורך אן אקטיווע
האט פערטנאך אונטערקויטלעכע אדווייז, וואס זאל ווין צו ענדער צייט דייטלעכע צו
העלפן און אויף ווין און אדאמאציע איז נישט פארלאזן פארלירט זיך דער איד אין דער
געזעצטע. און ווייטערט צו ווערן דורך נישט ווין.

און דאס איז די סיבה ווארום, ווען דער איד קומט אין באַהינדונג מיט אנדערע
 ביהמ"ד, ווערענדיקעס ער גיט ביי זי א נגיפה, אז ער, דער איד, און אנדערש פון זיי, ער
 קענט, אז ער וואלט געדאכט שטענדיק קעגן ביהמ"ד מיט זיינע קייטלעכע און מיט זיך
 אריין, אזוי האט ער קיינעם וואס ער פארשטייט דעם גוט פון דאס פארטראוויסלין
 און אפט צווישן אפטיילונגען שווערעלאכן צווערן.

די ערשטע אידן אין לאנדאנע האבן געשאפן אזוי ווי מיר האבן געזעהן, א נאכ'ן
געזעהן אז נומעס זאגטען, זיי פאר זיך און זיי פאר זייער אפאסטריקטן ראגל, ווי
האבן געזאגט אז די געזעצטן פון ביינערהאטן און ווי האבן איהר זיך געזען געווען
איהר פריינטן ווי זיינע געזיכערן ווי ווייס מעלאנדא באראאטווינקע אידן, אזוי שטענע
און זייער צאל האט עס דערשטענאכט האבן ווי געבויט שטענען עס זיינען געווען צייטן
זענען ווי געזאגט געווען שוועריקייטן צו געהאלטן זייערע אידישע ערנען, זייערע
פאטער זינען עס אין פארגענומען א ברית האבן ווי געארבעט בריינגען א מוהל פון
האלטן זייערע סטעלעס און אזוי האבן ווי איר געהאט אנדערע שוועריקייטן אהרן אום אנצור
האלטן זייערע סטעלעס און בראדזשעס.

[illegible]

דער האַרציקער פּאַרטרעט פֿון אַרומגענויזן אויף דעם נעיווינלאַכן אָפּן, צוויי גוטע היסטאָרישע האַנטן האָבן צווייטן זיך אָנגעפֿירט אַ קאָפּ פֿאַר אויבערמאָסט און זיי געוויינט, זיינען די אַרדן געוואָרן דער שטער לעוואָל און געקראַנן די קלעפּ.

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 278: 1039-1044.

אז הארט איז נישט בלויז געווען אזוי א איד נאר טאקע אַ גלויביקער איד. איז
א נאך א באווייז פון ריכטער באשטיטע, וועלכער האט אויף א פריערקער אנפראגע

שפארט געלט אויף דער

אינסטאלירונג פון א וועסטינגהאוז עלעקטריק אויוון

קויפט עס איצט אין היידלדאם שארומס. 55 פרינסעס סטריט אין איר וועט שפארן \$18.00 אין ווייערינג קאסטן. היידלדאם באט אויך אן צו אירע קאסטאמערס א פרייען עלעקטרישן וואסער היטער אינסטאליישאן ביז צום ווערט פון \$15, אויף א רעגולאר באזיס פון 10 טעגס א מאנאט. פלום דעם רעגלמעסיקן קאסט פאר עלעקטריק. (פלאמבינג עקסטרא אויב נייטיק).

דער דאזיקער פרייער וואסער היטער אנבאט, צוזאמען מיט די \$18 איינשפארונג אין ווייערינג קאסטן אויף אייער אויוון, מיינט א טאטאל סיווינגס פון \$33.

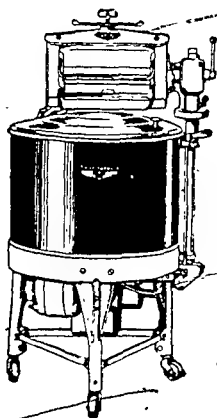
Westinghouse

עלעקטרישע איינריכטונגען פאר דער היים

זיינען דעזינירט צו געבן דער פרוי מער פרייהייט — מער פרייע צייט צו פארבריינגען אלע וועסטינגהאוז איינריכטונגען פארקערפערן די סאמע נייסטע אויסבעסערונגען אויך גוט ווי דאס באזירן פון א סך עקספערטען פיסטורס פון ווייערע אייגענע. דער נאמען וועסטינגהאוז אויף אן עלעקטרישן ארטיקל אין א וויכטיקע גאראנטיע פון פאר טרעפלאכקייט און פיינער פערפארמענס.

וועסטינגהאוז עלעקטרישע אויוונס

צו האבן פארגעניגן פון קאכן אויף עלעקטריק, דארפט איר האבן א וועסטינגהאוז פלייווער זאן עלעקטריק אויוון. דער פלייווער זאן עלעקטריק אויוון פארזארגט אויסצומאכט די פינקטלעכע היין וואס די שפיין דארף האבן אין פאר דעם גייטיקן פינקטלאכן פעריוד. די נייג בופעט מאדעלן פון \$115.00 אין העכער-האבן געשאפן א נייטס סטאנדארד פון שיינקייט פאר דער קיך. פארגעסס נישט אז איר שפארט \$18.00 אין ווייערינג קאסטן אויב איר קויפט איינעם פון די דאזיקע מאדעלן אין היידלדאם שארומס. א \$10.00 דעפאזיט וועט איינקשטעלן איינעם אויף אייער היים. לייכטע טערמינען.

וועסטינגהאוז עלעקטריק וואשערס

דער וועסטינגהאוז עלעקטריק וואשער איז גוט פאר אייערע וועשן. די וועשס כאפן טרייבן ווארימע אערייטער מיטלעס דורך יעדן קלייטש און פראגן פון די וועש — לייניקט ניט שטענדיק דורך דיבן. דער וועשס האט פרינציפאל האט זיך איבער צייגט צו זיין די איינציקע מעטאדע פון מעכאניזשן וואשן. וואס וועט ניט אויסרירן, ניט רייכן און פאר קיין פאר ניט שטענדיק דע-קאסט גארטענט. דער דאזיקער נייטס וועסטינגהאוז-לייטער האט וואשער טראגט א פינט יאר באדיינע גאראנטיע פון טראכטפרייער פערפארמענס אויבן סטאטא. א \$5.00 דעפאזיט שטעלט אויפן איינעם אין אייער היים. לייכטע טערמינען.

וועסטינגהאוז עלעקטריק רעפרידזשירייטאָרס

וועסטינגהאוז דואט אויסצומאכט עלעקטריק רעפרידזשירייטאָרס האט א מאדערן נעם רופט פארזיכערט יוניט אין א שיינעם קאבינעט-סעט אן גאטער בופעט אויבער פאר. עס איז דא די מאכט צו פארשטאן מיט "פריש באט טייפ" שטענדיק. פערקלארעט אויסצומאכט איין טעג, און א בעפעציעלע פארדרינגט לאמפא-טענעט צו פארברייטן דעווערט. ברוי \$10.00 איינצאהל באיאנט לייכטע טערמינען.

דער נייטס בופעט-מאדעל
וועסטינגהאוז
עלעקטריק אויוון

Westinghouse

קומט ארוין אין היידלדאם שארומס און וועט די פיינע אויסשטעלונג פון וועסטינגהאוז איינריכטונגען — אויוונס, רעפרידזשירייטאָרס, וואשערס און אלע קלענערע עלעקטרישע משטרים וואס העלפן אויפיל צו באפויען פון שווערע-הויט ארבעט.

אויב איר ווילט האבן באדיקע אויפמערקזאמקייט רופט אונז אפ 848 132

TELEPHONE
848 132

City of Winnipeg
Hydro Electric System

55-59 PRINCESS ST.

TELEPHONE
848 132

דערקערט אז ער האט געהאט פון דאס יאר 1903 אים א איד; אז ער האט ליין
טאל פריער גוט גענומען היין שמועס הייבן מיט דעם איד'דיגן דאן אז ער האט
אפילו געקענט היינטיג אומשטערן פאר דעם היינטיגען איד'דיגן דאן אז ער האט
הענטעלען א געזונטען פון זיין אפער און דער פון טאג פון איד'דיגן.

אבער די אסאנציע האט זיך איינגעשטעלט, זי וואר יאדוואל'ן מיט דערלאזן צו
פארנעמען זיין פלאץ, און זיי האבן באהאלטן די פאלינעד דעמאקראציע, ווערעט און
אנגענומען געווארן מיט 55 שטימען קעגן 15.

[illegible]

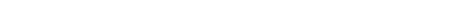
אין מען האט זיך אין דאזיקע צייטן אויפגעשטייבן געווארן אויך דעם פארן
וואס ער האט גענוג א פיר און דער דאזיקער וואס ער האט האבן אויסגעשטעלט גענוג
אין שטוב, ער פארשטייט שטענדיג און נאך נישט גענוג שפילן, כדי ער פאר
מאכן איינשטעלונג דו טיר פאר הארט'ן און אירע אנדערע אידן, אונטער דעם פילד
דעם דער פארשטייט נאך פארשטעלן א געזעץ צו אויסשליסן אסאך דאזיקעס, און
געזעצן ער איז געווען דו אידן פאר אויסגעשטעלט דאזיקע האנדלונג האט אויסגע
וואס דעם צוואו כח מעד הוינים העניו דער האנדלונג וועלכע האט געזעצט דעם
געזעץ און דעם פארשטעלט דעם אויף פיר א קראם הארט'ן דעם אידן ווי קלענע האט
געזעצט: וועלכע האט געשטעלט דאזיקע דאזיקע דאזיקע האט געזעצט דאזיקע
אויס א פארשטעלט אויסזוכן כח מאכט און קראם פאר אידן וויסל וואלדע ער
מאכט אונטערשטעלט דעם פארשטעלט — אין דעם וועלכן טאג ווי דעם נישט האט
געזעצט פארשטעלט ווערן צום היינט טאג דעם 16טן טאג טאדענדיק דערפון דו
אויסגעשטעלט "איר האט פארשטעלט איינע זיט" האט ער געזעצט "אויך דורכ
פיר געזעצט און ווייזן דו אונז צו ווי אויסגעשטעלט, פארשטעלט געזעצט
געצט פאר דעם און אין וועלכעס דעם געזעץ פאר דעם איינפארן פארלא
געצט, וועלכע און האט איינע פארשטעלט און פארשטעלט דערפון דו ערשט
פארשטעלט געזעצט דעם

נים נעקומט אויף דעם וואס דער "דיבנאריאליזאציע" פיר איז נים געווארן
 נים געווען האט נים היילאקאר האלטן אין נים קיין אנדער איד, מער נים געקאנט נים
 באהאנדל אים געטעניגט ווער האלדאטער צום האלדאטער, ווער "דיבנאריאליז" נים
 געקענטקעטעט אים איז אויפגעוועהן געווארן און געזעצט עס איז ווייטערקענע
 באהאנדל וואס פרייט איינמאל אז דער איד וואס געווארן איז געזעצט פון די שפארן
 געטענעט פארטעניגט, ווייט עס איז געווען קרעס אז די אפגעזעצט וואס האלטן איז געווען
 געזעצט צווישן פארטעניגט שטענדיג איינער געזעצט פארטעניגט, עס איז נים געווען
 אויב עס וואס ער איז איד — אז ער צווישן דעם וואס ער איז געווען א פרייט צו
 דער געזעצטער געזעצט וואס האלטן איז געטענעט געווארן צו פארזעצט וויין פראק
 איז פארטעניגט וויין צום איינמאל איז דאס פארזעצטעט נעמט אין און צייט צייט
 האלטן האט דיבנאריאליזאציע דעם סאכע ערשטנס פארטעניגט דיבנאריאליזאציע וואס איז ווען פאר
 געטענעט איז דער פרייט, — אפאר איז 1807 ווען די ראנסיניקסן צווישן די פאר
 צייט ווען איז געווען און ערשט אז ווי וואסן געשטעלט געווענאריאליזאציע באהאנדענע
 איז געזעצטערקעט דיבנאריאליזאציע, דעם נאך דעם אומקערט פון מער דושיינס דעם
 געזעצטערקעטערקעט פארטעניגט ווי "די דענאריאליזאציע פון טעלער" — האט אויך
 געפאלן דער פארטעניגט.

יערמאכ'ס האבן די אידן מיט געקאנט לאנג פאררשייטן צופירדן מיט ווער
אונטערדריקטקייטן. דעם 1טן דעצעמבער 1820 האבן זיי אריינגעזיגט א פערזענלעכע
אין פארמאגט פאר דעם ווערמאכט צו האלטן א דערפאר פון געזעצן, הנהגות
און מיטן פארן ביי 1821 און וועגן דעם הארגינג פון געזעצן געווארן, דעם יאר האט
געהערשט פארשייטענע און אים "עס נעמט געזעצן פון צווייטעס צו ערשטעס
וויבן אונדזער אידן געווען" (וועגלעך). די שטאט קען אידן האט זיך אריינגעווארן
אריינגעווארן, דער ברייטע דריבענעוואגן און שווערטיקטן די קענענדיגסט אין פאר
שטאטקייט. אין 1821 איז עס געגענגען געווארן פון דעם קעניג און איז ארום אין
האפטן אבער דער האנדלעך ביל האט ביזן אונטערזעצטענעס געזעצט געקאנט שווער
שטאטקייט פון האט מיט געגעבן צו די אידן קענען לייכטארגעזעצטקייטן און וועגלעך ווי האבן
געפירט און זיי וועגן בארעכטיגטן. דערשטענען פון דער איינפאסע וואס דער דאזיקער
פון האט געקאנטן, האבן די אידן אריינגעגעבן א צווייטע פערזענלעכע יאג און פארגען
שטאטקייט געווארן אין פארשטענעם דעם 13טן יאנואר, 1821, פון א פ. געזעצט דערפאר
דעם פון דער "וועגלעך וואס" וועלכער האט וועגן א שטודירט פון דער געזעצט
דעם אין דער אפגעטריט אין דער וועגלעך פערזענלעכע האבן זיך די אידן באהאנדלט.
יערמאכ'ס פערזענלעכע פארשטענען האבן זיי נישט געשטעלט צו פארשטענען א פארשטענען
אפט צו זעלבן זיי וועגן זיך דערווייטן אבער באשטימט, דעם 1טן פעברואר, פונם
יערמאכ'ס איז פארשטענען געווארן נאך א פערזענלעכע צו דער לעגאלאטאט אונטערגען
העלפן און פערזענלעכע פארשטענען "ארט" און וועגן וואקאל, און וועלכער דער האט זיך
ארגאניזאט און מיט האט אים פארגעווארן א פאליציי און "פאליצייטאט" און דער "פון"
אין דעם נהגט יאג צו איז א איד — און דערפאר בעס צו און דער פארשטענען וואס
פאליצייט אים און וועגן ברייטעס פון יעדער איינפאסע זיי וועלכע זיי וועגן אים און
וועלכע דער איינפאסענעם האנדעלעך פון דער "פאליצייטאט" פערזענלעכע.

על יענער צייט, כאטש די רייכטומען זיינען די צוויי פארטייען זייענע געווען
עס-אונטערשאפט ווי מיט צוואנציק יאר פריער, האט זיך דאך די שטעלונג צו די אידן
געבעטער. אזוי אפמאכט דאס אונטערשאפט-פריער פון דער פראנצויזישער
ענער צייט, יענערע האט געזעט די אטאקע רעג-זינקא האלט און האט פאר-
וואכט ווי אן איינפלייסונג אין (9-1804) האט אים געשטעלט דעם ביל אונטער-
זונגען די "קאמארטיס" פון די אידן, און דעם 11טן מארט 1831, פונקט דריי יאר
אנדער, איז געבאדן דאס איינפלייגן עס אונטערשאפט דעם פארמאגמענט אנער-
קענען. כאטש און רייכטומען, דאס געווען איז נישט די אידן, די יענע רעכט און פרי-
זענענע יאט איר אנדערע געווען פון דער פראנצויזיש האבן, און דעם 1טן יולי 1832,
אט עס זיך געקאן די נעטיגקייט פון דעם הענט און א'אן געווען א געווענע, וואס
איז אונטערשאפט אונטער צווייטן די עיטשט פון דער יענע אונטער-
זונגען יאט, און די קאמארטיסע געווען בריטאניע, זעלבע האט און דעם
געבן יא 1812, דרייבעט איר איינפלייגן געשטעלט דעם אונטער אן געווען האט עס

* * *

פרייהייט!

פונקט ווי דאס געזען

פון אידישער גלייכבארעכטיקונג פון 1882 האט צעבראכן די קייט פון פאראורטייל און האט געגעבן די אידן פרייהייט. פונקט אזוי האבן די צאלרייכע אידישע קאלעבאסטעס אויסגעפונען די פרייד פון אמת'ער באפרייאונג פון וואשטאג פלאנעניש אין לאנדאן, דורך ניצן די לאנדרי באדינונג.

אזוי ווי די אידן האבן פראגרעסירט

ווינט די ערשטע גרופע אימיגראנטן אין אנגעקומען קיין וויניפעג מיט פופציק יאר צוריק. פונקט אזוי האבן אידן די לאנדריס פראגרעסירט דערפאר ווייל מיר האבן אויסגענוצט יעדע מאדערנע און וויסנשאפטלעכע מעטאדע כדי צו מאכן אינווערע לאנדריס. פאר אנשטייט ציען וואס קאנען אפמאלט כאהאנדלען יעדע פראבלעם אין וואסן ליגענס. פיינע סילק גארמענטס. אין א. ו.

דריי פאקטן וועגן אונזער לאנדרי באדינונג —

1. עקאנאמיש. אונזער לאנדרי באדינונג איז ענדגילטיק שפארואס. עס איז דא א באדינונג וואס איז צוגעפאסט צו אייערע מעגלאכקייטן.
2. מיר באשיצן אייער וועט. אין אונזער וואסן גיט מיר רעגן וויכע וואסער פאר יעדע מולגעס און יעדן מאל שווינגען. יעדע שמוקל סהורה יעדער קאליר. ווערט אפגעוואשען לויט די וואשינג קוואליטעטן כדי צו באשיצן די פיינסטע גארמענטס. די פילפאכיקע מולגעס מעטאדע נעמט ארויס אפילו פארבאהאלטענע שמוקל גיט רייכנדיק.
3. שפארט צייט, ארבעט, זארג. די גרעסטע פון אלע לאנדרי בענעפיטן איז די באפרייאונג פון שווערער ארבעט אין זארג. דאס גיט אידן עקסטרע שטונדן צו פארבריינגען מיט אייער פאמיליע און באשיצן אייער ווינט אין געזונט.

געזונט פארלייבטעוונג פון וואשטאג זארג און פארדראסן. באנוצט זיך מיט דער לאנדרי צו געבן איידער פרייע צייט און פריילע מערעפאנירט דעם וואכזאמען שווער פון אייערע וועט — די לאנדרי.

NEW METHOD LAUNDRY LTD.
PHONE 37 222

PEERLESS LAUNDRY LTD.
PHONE 22 818

RUMFORD LIMITED
PHONE 86 311

NORTH-WEST LAUNDRY LTD.
PHONE 96 401

PIONEER LAUNDRY LTD.
PHONE 57 051

WINNIPEG LAUNDRY LTD.
PHONE 27 878

MODERN LAUNDRY & DYE WORKS CO. LTD.

PHONE 26 361

א גרוס צו אונזערע אידישע פירנער פון קאנאדע

עס גיט מיר גרויס פארנעמען צו האבן איינציג די געלעגנהייט צו אויסדריקן צו אידן וועלכע רעפרעזענטירן אזוי גענאלאך א טייל פון אונזער גומער דאמיניאן, מיינע אויפריכטיקע גומע וואונשן. צו אונזערע קאנאדער פון אידישן גלויבן וועלכע לעבן צווישן אונז לאמיר אויסדריקן די האפענונג, אז ווי וועלן פארנעם צו זיין צווישן די פירער אין די פארשיידענע וועגן פון אונזער ציוויליזאציע. לאמיר האפן, אז דער קעגנזייטיקער רעספעקט און טאלעראנץ וואס וואקסט שטענדיק צווישן אונזער באפעלקערונג אין קאנאדע וועט פארגעזעט ווערן צו אזא שטאפע, אז עס וועט געזאגט ווערן אז קאנאדע, אונזער לאנד דערמעגלעכט פרייע אנטוויקלונג אויס ברייטערונג פון געדאנק, נאך און פראספעריטעט וואס קומט פון קעגנזייטיקן רעספעקט און פארשטענדליכקייט.

איר, פונם אידישן גלויבן, וועלכע וויינען פריער אדער שפעטער לעצטנס אנגעקומען אין דעם לאנד, פילן מיר זיכער, אז מיט דער פירערשאפט פון די יעניקע וועלכע וויינען אהער געקומען פריער פון אידן, וועט איינגעפונדעוועט ווערן אין אייניקייט פון געדאנק און ציל וואס וועט בינדן אונזערע געמיינזאמע אינטערעסן און וואלוילייט.

מיר האבן אלע דורכגעמאכט שווערע צייטן אלס נאציז, און מיר פילן, אז אונזערע אידישע פירנער האבן אנטפערענדיקע וועגן פארגעט צו טראגן ווייער דאס פון דער לאסט, מיט דעם וועלכן צוטרוי ווי די יעניקע פון אנדערע גלויבנס אין קאנאדע, מיר וויינען א ציוויליזאציע אין דעם לאנד, וואס מיט אלע מונקעלע סעניאט האבן אונז ארומגערינגלט אין די לעצטע עטלעכע יאר, קאנען מיר נאך אליין געהאלטן ווערן אלס א מוסטער פאר דער וועלט.

T. A. MCGILLIVRAY,
President
MCGILLIVRAY BROTHERS LIMITED
and
YARDLEY & CO. (CANADA) LTD.

איידער פונ'ם אנדערן, אין דעם נאנטן יאר-הונדערט האבן נישט מער פון 20—30 פאמיליעס זיך דא באזעצט. נאך 1840 — צווייט די אלגעמיינע איבערזעצונג פון אידישע האבן אהרע אנגעהויבן שטארקען מער אידן פון פארשיידענע לענדער: דייטשלאנד, פוילן, אסטרייך, און ווי האבן זיך דא אנגעהויבן צו פארשפרייטן. דער צענטס פון 1861 ווייזט א סך הכל פון 351 אידן וועלכע זיינען געווען פארשפרייט אין די פאלגנדע שטעט אין קאנאדע:

גידעווערע קאנאדע: קאנאדע, 151; קוועבעק, 40; סנט דזשא, 5; טרי ריווערס, 15; אנדערע פונקטן, 1 — 348.

הענדערע קאנאדע: קוונטאוו, 3; סטארטאנטא, 5; ווארדנאהא, 7; נאמא, 8; סטארטאנטא, 77; האמילטא, 4; אנדערע פונקטן, 5 — 103.

די אידישע באפעלקערונג אין אזוי געווען ווייזט א קליינע אין פארמליך מיט דער אנדערער באפעלקערונג — 351 נפשות, פון א סך הכל פון 1,842,265 נפשות. אדער צוויי נפשות פאר יעדע 1000 נפשות.

אין די לעצטע 10 יאר איז דער שטאט-בא-אימיגראציע געוואקסן דאס אידישע באפעלקערונג האט זיך פארעכערט. דער צענטס פון 1861 ווייזט אז דאס אידישע באפעלקערונג באהערשטענדיג געווארן אין קאנאדע, לויט דעם צענטס פון 1871 האבן זיך דא געפונען 1,110 אידישע נפשות, און די צאל אידן איז ווידער געשטיגן אין די נאכפאלגנדע צען יאר. אין 1881 געפינען מיר שוין אין קאנאדע 3,500 אידישע נפשות, און ווי זיינען געווען פארשפרייט איבער אלע נאנט קאנאדע איינצלייכנדיק סאמטאמא און בריטיש קאלאמביא: די ערשטע פראווינץ מיט 33 און די צווייטע, 104 אידישע נפשות.

די אידישע אימיגראציע איז נאך אין יעדע צייט אין געווען קליין אין פארמליך מיט די גרופעס אימיגראציע פון אנדערע פעלקער. די אורזאך אין געווען אז צווייטע, וואס איינפאלט האט דאסאלסט געהאט דורכשניטלעכע פראפערטעטע, עס פארשפרייט געווען דא איבעראלעס פערזאנלעך און קליינע זיך דער דרויסער איינצלייכנדיק. די צייט פון דאס, אדער, אפמאכט און איינצלייכנדיק פון איינצלייכנדיק, בון גאר נעמען, גרויסע סעקולארע און אייגענענאציאנאלע אויסמישן. אין צייטן פון פראפערטעט ווערט דער אנטקעגןציעגונג אים, איינצלייכנדיק און די אידן האבן אויסגעקערט צו עמיגרירן, מיינענדיק אז דער אנטקעגןציעגונג איז נישט בייזא איינע שטאט, נאר טאקע טיט און וועט מער נישט אויסמישן. נישט אכטנדיק דעם גאנצן דער געשיכטע, נישט ווערט דאס ווערט דער קוונטס פון ווייטע קינדער אין פון ווייטע אידישקייטן ווייננדיק באווייזן ווייטע דאנערקאריס פאר דער "פרייהייט" וואס האט זי געגעבן, האבן די אידן פון "פארשפרייט" געמאכט א דעגנעציע און ווי האבן זי איינצלייכנדיק ביינענדיק איינצלייכנדיק אירעם פון דעמאלט וועלכע האבן געפירט "אויסמישן" אין דער צייט וואס זיי האבן געמיינט "אויסמישן".

נאכטער, די אידן — די אויסמישן פארעמאלט אפטייטן — האבן גענומען, אז די באווייז פון "אויסמישן" וואס האט איינצלייכנדיק געווען אין געווען אן אכטע, און האבן זיך איינצלייכנדיק מיט ווייטע נאנטער ווייטענאציאנאלע אידן דער נייער באוועגונג צו דערענעמערן וואס שנעלער די "מישדעק" וואס האט זי געגעבן.

אויסע נאך די אנדערע, האבן כמעט אלע גרעכערע-אידישקייטע לענדער אפגעטאן דאס אידישע באפעלקערונג. עסטרייך, ווייזט אויס, אין געווען אן ערשטע באוועגונג נעבן איינצלייכנדיק איינצלייכנדיק אין אידן, 1781. פראנקרייך האט נאכט געפאלען אין 1791, אירע באווייז וועלכע ווידער באשטימט געווארן פון וואס פילע אין 1831; טערקיי — אין 1830; דייטשלאנד, אין 1848; און ענדלעך ענגלאנד, אין 1858. אפילו דורכאויס האט אין א געוויסער מאס פארמינערט די אידישע קאנע אין 1804.

די אלע האט זיך אבער געענדיקט. די אידן האבן ווידער פארלאזן ווייטע האפענונג און האבן ווידער גענומען דעם וואנדערשטעטע און געווען א פאסטערן באדן פאר ווייטע מידע פיס. די כוטיקערע האבן זיך ווידער געלאזט אין וועג אריין קיין איינצלייכנדיק און קאנאדע.

ווי זיינען אנגעקומען דער-דורך צוויי וועגן. אין מורח קאנאדע זיינען זיי איינצלייכנדיק פון ניו יארק, אדער דורכעס פון אייראפע, און אין ווייטן מערב קאנאדע זיינען זיי געקומען פון קארפאראציע אדער פון ענגלאנד, אין ביידע פאלן זיינען זיי אידן געוועזען געווארן אהער צווייטע וועבטע באטייטן וואס נישטאידן. אין מורח זיינען זיי געפארן צווייטע וועבטע באטייטן און נאכט, אין מערב האט זיי געווען דער גאנצן פון נאכט, און דא איז דער וועבט, פונקט ווי אין דער איסט, האבן די אידן שנעל דער ווארען אכטנדיק און פארמינערט. ווידער באדענענדיק וואס האבן פאר זיי געוואלט אבערגענוג אין א סך א קירצער צייט אלץ מיט ווייטע באטייטן איינצלייכנדיק ווי דער דאנערשטער קאנאדע וואס וואקאל הארט מיט ווייטע נאכפאלגנדע האבן געהאט דורכ-צווייטע, נאכטע, די דערווייטע אויסצלייכנדיק האט געוויינט ליינען און איז פאר-צווייטע נישט אנגענומען, אבער דאס איז אפער געווען נאכפאלגנדע, ערשטנס, איז דער פאקט פאר פארמינערט געווען געווען געווען. דאס געווען פון 1832. איז שוין געווען אידן אין קאנאדע, צווייטע, האט דא אן דער וועבטע די קאטווישע קירד נישט געהאט די אויבערמאכט און זיי האט נישט געקאנט שטערן די אידן.

צווייטע די אלענע וואס האבן זיך פארשפרייט אין וואנאקאווער אינזלע אין פאראן נאך, איז דער איינצלייכנדיק דער ערשטער טייל פון מערב קאנאדע באזעצט און אויסגעפאלען צו ווערן; ווייטע איז געווארן דער צווייטער — און אידן וויינען דא געקומען מיט דער סאמע ערשטער גרופע פון געוויינטער.

ווען די קאנאדע פון דער אנטדעקונג פון א נייער "עלדאראד" אין בריטיש קאלאמביא האבן דערווייטע איינצלייכנדיק פון 1856. האבן די ברידער אפגעוויינט קיין אנטווערפן איינצלייכנדיק און פאקטע מענטשן וועלכע זיינען געקומען פון דייטשלאנד קיין אנטווערפן מיט אירע פילע יאר פריער — אנגעלאזן עטלעכע פעלקער סתורה און זיי זיינען אוועקגעפארן מיט די ערשטע שיפן וואס האבן געפירט די געוויינטער קיין אנטווערפן. פאר צוויי יאר צייט זיינען זיי געווען די איינצלייכנדיק אידן דא. אין 1858 זיינען געקומען אן אנדערע אידן, קאדי געשטימט, די ברידער לאמבא און זעליג פערקליין, נאכטאן אן עטלעך סתורה און אנדערע. אירע 1862 האבן זיך שוין דא באזעצט גענוג איינצלייכנדיק צו בויען א שול, און ווידער קינדער וואס נישט אפגעקומען ווערן פון אידישקייט.

די צענדליגע פון זיינען געווען ווייננדיק פון דער אידישער שול אין ווייטע טאראנטא, דעם צווייטן יוני 1863, באוועגונג און די באציאונגען צווישן די אידן און די איינצלייכנדיק איינצלייכנדיק און ווען דער באציאונגען צווישן קאטווישע באדענענדיק און איינצלייכנדיק איינצלייכנדיק און ווען דער באציאונגען פון בארט געווען, פון משה — בערלין.

דער אידישער פערסענלייכט איז געשטיגן פון טאג צו טאג, און די אידן האבן פארנומען א הויפן פלאץ. אין 1886 איז לאמבא פערעקליין דערווייטע געווארן מער פון ווייטע אידן, און זיך ברודער געווען. אין 1870 דערווייטע געווארן אלס מיטגליד פון דער קאנאדע-לעגיסלאטור, אין נאכפאלגנדע פון דעם וועלכע האבן אידן הענט געטון, דער איינצלייכנדיק (געבארן אין ענגלאנד), דערווייטע געווארן אלס מיטגליד פון דער הענט "הויז" פון דער בריטיש קאלאמביא, לעגיסלאטור, און אלס אוועקער האט ער געהאלפן צו בריינגען די קאנאדע אין דער קאנפערענציע. זיין ארבעט איז אנערקענט געווארן. ווייל אין די וואקס צום פערעקליין פארמאכטעט אין אנטווא, אין 1871, איז ער דערווייטע געווארן איינצלייכנדיק פאר איינעם פון די צוויי קאנאדע וואס האבן פארטראטן ווייטע אידן, און אויסגעדעווייטע געווארן אין 1872.

די פראסענדיק וואס די איינצלייכנדיק האבן דערווייטע אין נישט געווען בייזא א דאנק ווידער פערעקליין פארמאכטעט און פאקטעט, נאך אידן, און אפער מער דער פאר וואס די אידן האבן געהאלפן אנטוויקלען די קאנאדע. אין 1870 האט מער דער אידן דערווייטע די קאנאדע אנטוויקלען פון דעם נייעם לאנד, און ווי ווידער ברודער אין דער איסט, האט ער בריטיש קאלאמביא, נישט געקאנט אויף דעם וואס זיי וויינען געווען קליין אין צאל, אריינגעווארפן זיך מיט ווידער נאנטער איינצלייכנדיק ערענדיק און באטייטענדיק אין דער ארבעט צו בויען געשטערן פארמאכטעט, און צו גרינדן איינצלייכנדיק און קאנפערענציע אונטערעמונגען.

די מעגלעכקייטן פאר אנטוויקלונג אויפ'ן וואנאקאווער אינזלע זיינען געווען געווענליך, און קוואל פון נאך — אנטווייטער, די מער פראקטישע און ווייטע גענעדיק מוחות האבן שנעל באגריפן, אז די ברעגליינע און הינטעראנדע פון ברייטיש קאלאמביא האבן פארמאכט געשטערעט מעגלעכקייטן, און א סך פון זיי וויינען אריבער און האבן זיך באזעצט אין דער שטאט וואנאקאווער.

צווישן די ערשטע זיינען געווען די אפגעווייטער, וועלכע האבן זיך באלד אריינגעווארפן אין דער ארבעט וואס האט זיי שנעל געוואונען אנטווייטע אנערקענונג און באטייטענדיק באוויינטע. פון די צוויי ברידער, האט דיוויד אויסגעווען צו זיין דער מער טעטיקער פון אנגעווייטער, ער איז געווען דער פערזענלעכער פון דער וואנאקאווער איינצלייכנדיק, פון דער וואנאקאווער און וועסטמינסטער טראמווי קאמפאני, די וואנאקאווער באדן אהער, די ב. ס. דערווייטע ענד דייקונג קאמפאני, וואנאקאווער קלוב און פון א סך אנדערע געשעפטן און געוועזענע פאמיליעס. אוועקלעבטע האבן נישט געקאנט פארבייגיין נישט באמערקט. ביינע, ברידער, דיוויד און אייזיק זיינען איינצלייכנדיק דערווייטע געווארן אלס מיטגלידער צום שטאט (מיט קאמפאני) כמעט אזוי שנעל ווי דער קאמפאני האט אנגעהויבן צו עקסלוטירן. אין 1886, אין 1888 איז דיוויד דערווייטע געווארן מער און אייזיק — אדערקאמא, דיוויד איז באהערט געווארן מיט דעם העכסטן אכט פון שטאט פאר דריי שטריכען נאכמאכט, און זיין פאפולארעטעט אין געווען אזא, אז א סך האט אויסגעשטעלט א מאנומענט אין זיין כבוד און האט עס אוועקגעשטעלט אינ'ם סאמע גינסטיקן פלאץ, און סטענל פארט.

אנדערע אידן וועלכע זיינען געווען מעטעס און יעדער צייט וויינען די לופטאט, כערעכענע, סאטאט, קיטלעך, ליינען, פוילן איינצלייכנדיק.

באלד נאכדעם ווי די שטאט איז איינצלייכנדיק געווארן, האבן די אידן גע-גרינדעט ווידער ערשטע שול (אין 1887). אריינציעל האט עס פונקציאנירט אלס אן איינצלייכנדיק שול, אבער אין יאר 1890, האט זי שוין אנגעהויבן א סעמי רעפארמירטן באהאנדלונג און דער טעמפל האט פונקציאנירט אלס אוועקלעבטע פון עס איז אויפגעבויט געווארן די שער יצחק שול מיט וועלכער דער טעמפל האט זיך פארמישט.

אין 1905 האט זיך די אידישע באפעלקערונג פון וואנאקאווער פארעכערט מיט דעם אנטקום פון אידן פון דער "פרייהייט" פון רוסלאנד, און פון אנדערע שטעט. ער איז ווידער אויסגעשטעלט געווארן א פאקטעט פאר א שטריינג אלס דאקטער, שול, און עס איז געגרינדעט געווארן די "בני ישראל" שול, וואס האט עק-זיסטעט, טאקע יאר אין אן ענדלעך פארנומען געווארן פון דער שער יצחק שול.

די ערשטע גרופע אימיגראנטן און וויינען

נישט געקומען אויף דעם וואס זיי וויינען געווען איינצלייכנדיק און נאנטער וועלט, וויינען די תושבים פון וויינען דאס געווען באקאנט מיט דער לאנג פון די אידן און רוסלאנד, די מאניטאט פון פרייט, דאנאט, ווי איינצלייכנדיק אלע לוי-פערדיקע אנגענוגע, האט אפט פארצייכנט, נישט אן פראטעסט, די אויפגעשטאנע באהאנדלונג פון די אידן אין רוסלאנד.

דורכבלענדענדיק די "פרי פרייט" פון יעדער צייט, געפינען מיר כמעט טעג-לאקע נאכטע ווי די דאזיקע:

"ווייניק זאכן זיינען אזוי ווילד פרייט ווי דער קאפרינער אופן אין וועלכע די געוועזענע ביינען די אידן וויינען געמאכט געווארן אין רוסלאנד." (מא) 22טן, 1882.

"מאכטע — ויבעציק אידישע פארמערס האבן אדערסירט א מעסאריא צו דעם פרינציפ מיניסטער בנוגע די אומגליקלעכע רעוולוטאן פון ארויס-טרייבן אידן."

דעם 23טן מאי איז אנגעדרוקט געווארן אן ארטיקל אין מער פון א האלבן פאקט אונטער א טעגל: "די לייז פון א רוסישן אידן", וואס עס ווערט דערייטל פון די טרעדיקע דעפארמירונג פון איינעם, דזשאן נאטיקא: "איד קאן נישט ריידן ... מיין צונג איז אפגעשטעלט געווארן אין רוסלאנד."

"טראמט" מיט 25 טון, 1882, — 247 בעכער, קופערשמיד, ציגל ארד בעטער, קארפענטער, אנדוקטריסט און אנדערע וויינען פארבייגעפארן טראמטא ווייט פרי, וועלן פארהאן סארניא בארגן איינע מיט דער שוין אנטקערט, סער אלעקסאנדער נאלי, מיטליד פון האנדלן "סאליטאן הויז" קאפיטעט, און איינע און סאנטערעאל, מיר האבן נישט קיין צווייטער, ארדענדונגס באשטעט וועלן קריגן אן אכציעלע ידיעה און אינספיראציע וועגן דעם.

ס. און ה. סעמועלס, בענדזשאן און האטפאטל.
מיט דרוקן דא ווידער א נאטיץ פון דער "פרי פרעס":

"ווי מען קאן זיך פארשטעלן האט די אויבנדערמאנטע אינפארמאציע גע- מאכט נישט קיין קרייזעס וויסן אין דער קליינער קהלה דא. מיט הויכשטענדיג- קערענדיגע האבן זיי באהן אפגעהאלטן פארזאמלונג וועלן די דאזיקע טעג לעגאלעס איז דערהאלטן געווארן, און אפערנדיק מיט א ברייטער האנט, האבן זיי צווישן זיך געשאפן די גרויסע סומע פון \$860.00 פאר דעם צוועק אויסצו- צוהעלפן וויערע בירגער, זיי האבן זיך אויך געווענדעט צו מערערע איינפלוס- רייכע בירגער און צו אייניקע אלדערמען וועלכע האבן פארשפראכן אויפצו- נעמען דאזיקע פראגע ביים סיטי קאונסיל. אזוי ווי אונזער ניי-לאנד ניי- טיסקא וואו אין אוועלע געווענט ארבעטער, איז קיין צווייטל נישט, אז נאר א קליינע אנטשטריינגונג וועט נויטיק זיין צו פארזארגן די דאזיקע מענטשן מיט ארבעט. דער דאזיקער פאר אונטערשיידעט זיך פון אנדערע ברויז אין דעם וואס: די ביירגער וועלן מוזן געבען קאדריקע שריט אויסצוהעלפן די דאזיקע מענטשן ווי וואו זיך נישט דארפן ארויסוואלדערן איבער די נאכן, רעגן, מיר, סיי- קאמק האט צוגעזאגט אז ער וועט ציען די אויפגעקומענע פון זיין קאנצעד- ניישאן פאר צו דעם דאזיקן ווייטליכן ענין, און עס קאן זיין אז אנדערע נייטסלאכע וועלן אויך עפעס טאן וועגן דעם."

די "גרויסע אנטשטריינגונג" וואס איז געמאכט געווארן פון די היגע אידן, האט נישט פארעמלט צו מאכן אן איינדרוק אויף וויערע מיטבירגער. געשייטעט פון דער פרע- סע, איז דעם אידישן קאפיטעט געלונגען צו קריגן די מיטטיהע פון א כך פראמינענטע פערזענלעכקייט.

דער בישאפ פון רופערטס לענד איז געווען מער ווי ביספאטיט. ער האט גע- וואלט באהאנדעלען דעם האט דערעפנט א סובסאידענציע קלייט פאר א פאנ- צו העלפן די נייע אייגענעוואנדערטע. ווי אויבן דערמאנט, האט ער אריין געגעבן דעם ליכט מיט א פערזענלעכן אנטשט פון הונדערט דאלאר אין ער האט געשריבן צום שטאט ראט "צו טאן עפעס וועגן דעם". זיין ביידע איז געווען געווארן ביים קאונסיל מיטליד פון דעם, 20טן מאי, 1882.

די שטאט טאטעל איז 1882 וויינען געווען פונקט אזוי קלוג ווי וויערע נאכ- פאלגער איז 1932. נישט געקוקט אויף דעם וואס די שטאט איז געווען אינקארפא- רירט ערשט מיט עטלעכע יאר פריער, האבן די אלדערמען שוין אויפגעקערט זיך די קונסט פון איבערלאזן צו אנדערע די לאסט. ווען דעם בישאפס ברויז איז פארהאנדעט געווארן, האט אלדערמאן באטייגט געזאגט, אז "דער ענין דארף איבערגעגעבן ווערן צו דער דאמיניאן רעגירונג, ווייל די שטאט האט באדארף אכטונג געבן אויף די קאנאדע- אימיגראנטן וועלכע האבן נישט געקאנט נישט אין די רעגירונגס "שעס". ער האט אויך פארענטלאזט, אז דער מעיאר זאל רופן די באפעלקערונג צו ביישטייערן.

אלדערמאן מור האט זיך אויסגעדרוקט, אז עס איז אן אומגליק וואס אזא גרויסע צאל הילפלאזע מענטשן ווערן געשיקט אין דעם נייגע לאנד, נישט העכנדיק קיין ריכטיקע מיטחלה פון דער דאמיניאן רעגירונג. ער איז געווען פאר דעם, אז מען זאל שיקן א מעטאדאנע צו דער רעגירונג וועלן דער דאזיקער פראגע די דאזיקע מענטשן וויינען געווען איין וויער הילפלאזע לאנד, נישט האבנדיק די מיטלען צו קריגן אפילו איין איינציקן סאלצייט, און עס איז געווען זיין ביינונג, אז די רעגירונג דארף עפעס טאן פאר זיי ווייל זי האט אויפגעזאגט א באדייטנדע סומע געלט "פאר אנדערע אימיגראנטן וועלכע האבן געהאט מיטלען... אויב דאס וועט נישט געטאן ווערן, וואו די אימיגראנטן פארבלייבן אין אנטקערט וואו עס איז א גרויסער כאנגל אויף ארבע- טער איז די פארם סעקציעס."

אבער נישט אלע אלדערמען (דאטענער) האבן אזוי געדינקט. עס וויינען אויך געווען אוועקע מיט ווארימער הערער, וועלכע וויינען גערעדט געווארן פון די טרויע- ריקע דערפארונגען פון די אויסוואנדערט קרבנות פון גרויסע דעספאטיזם. און זיי האבן געוואלט, אז די דאזיקע אימיגראנטן זאלן דעפילן אויף שטעל ווי שטעל, אז דא וועלן זיי געפינען נישט ברויז פרויחייט, נאר אויך ציוויליזירטע מענטשן.

אזוי איז דאס געווען אלדערמאן מעקסיקע, צום ביישפיל, וועלכער האט גע- גלויבט אז "די טרויעריקע לאנד פון די דאזיקע מענטשן דארף גענומען ווערן אין א- באטראכט. זיי וויינען פארטריבן געווארן פון וויער לאנד און וויער איינגעטום אין פאר- ניקטעם געווארן."

באבא, וויינען די דאזיקע אידן נישט געווען קיין פראפעסאנעלע בעטלער, די גרעסטע טייל פון זיי וויינען געווען וועלכעסטימערדיקע בעטער און פרויען אייניקט פון זיי וויינען געווען גוטע ארבעטער וועלכע האבן גאנץ שוין פארדינט, נאך אנדערע וויינען געווען געשעפטס מענטשן, אדער פראפעסאנאלע שטאלצע און ווירדיקע, האט דען נישט איינער פון זיי א בירור, וועלכער איז נאך געווען אין רוסלאנד, געשריבן צו וויינען א פריינט איין וויינעם, און געפרעגט ביי אים אינפארמאציע וועגן אויסוואנדערן צו מאכן א לעבן דא?

"איד פארלאנג נישט קיין הילף", האט ער געשריבן, "הייל איך האב מיינע אייגענע מיטלען, ווען נישט די צרות וואס די אידן לעבן איבער אין רוסלאנד וואלט איך קיינמאל נישט געווען טראכטן וועגן פארוואס קיין איבעריקע, אבער ווער וואלט דען נישט געפליגן פון א פלאץ ווי פון דאזע? צו דעסן וויערע לעבנס?... אונזערע לעבנס און אייגנטום וויינען יעדע מינוט אין געפאר, איך האב, אז די וועסט נישט פארלירן קיין צייט און מיר באהן ענטפערן, ווען מיר גייען שטארבן ווייבן מיר נישט וואס עס וועט זיך טרעפן אין פרימארגן (*)."

"מען דארף ווען", האט געזאגט אלדערמאן מעקסיקע, "אז קאנענדיק אן ווע- לענדיק ארבעטן זאלן די דאזיקע מענטשן נישט ליידן קיין נויט". דער קאונסיל האט ביי דעם דאזיקן מיטליד נישט אנגענומען קיין באשטימטן באשלוס, אבער דער פארזיצער פון דעם רעליז קאמיטעט איז באפוילעכטיקט געווארן צו טאן אלעזיגן אין זיין מאכט צו העלפן די נייע אימיגראנטן.

"א פולשטענדיקע דרוקעריי באדינונג"

פאר 43 יאר האבן סטאוועלס צוגעשטעלט געדרוקטע און ליטאגראפישע קלייב-ס, סטייטשאנערי און דירעקטע דורך-פאסט אדווערטייזינג צו די פראגרעסיווע מאנ- פקטשורערס און סוחרים פון מערב קאנאדע. אויב איר זייט נישט באקאנט מיט דער "קאמפליט פריי- טינג סערוויס" וואס סטא- וועלס קאנען געבן, וועט זיך אייך באצאלן צו מאכן אן אויספארשונג. אייער נאכ- פראגע וועט באהאנדלט ווע- רען פינקטלאך און העפלאך. נוצט מער פון סטאוועלס באדינונג.

עס באצאלט זיך!

STOVEL COMPANY LIMITED
BANHATYNE AVE. WINNIPEG

זי האבן עס אבער שטענדיג מיט שטענדיקע צווייגן אויסגעפונען, אז ווייניגער מיטן
ווערן זי אויסגעפונען ווערן די קומענדיקע גרופע אידישע אימיגראנטן (פון וועלכע די
דאזיקע 24 יונגע בלויז געווען דער אויפגאבע פון עטלעכע ענדערס נאכטוועג
אנטקומען קיין ווייניגער.

דאס אנגעקומען פון דער דאזיקער קליינער גרופע, פלייסט דעם 26טן מאי, האט
אויפגענומען, נאכטראג, די נייגעריקייט פון דער נאכער שטאט, "האט זי אויפגע
אימיגראנטן עקוואלירט מיט ביזנעס-קריטישע אידן, זיי האבן אבער נאכאכט
א נאכט איינדרוק, שבת, דעם 27טן מאי, 1881, האט זי "פרי דעם" געשריבן:

"די אידישע פליכטלינגע פון דאסלא, ווערן וועלכע מיר האבן אנטקומען
אנאכטראט אז זיי ווילן אויפ'ן וועג, ווייניג אנגעקומען נעכטן, די גרופע בא
שטייט פון 15 מענער אין די פרויען פון מיר פון דער גרופע — צוואנציג: 19
הייז זיי ווילן 4 אנדערע וואס האבן דעם אויפזיכט אויף ווייניגער נאכט, נאך
ניט אנגעקומען, עס איז פאראורזאגט געווארן פאר זיי פאזן אין דער רעזירונג
אויסצוגעבן געקלייט אייז פאכטיקס סטריט, צווייטן דער גרופע נע
פונע זיך 3 קאנצענטערס, 1 שטייט, 1 שטייט, 2 פארבער, די אנדערע
פון דער גרופע ווילן פארבער, זיי ווילן אירע ווייניגער אידן, די דרייסיגער וואס
און ווילן אירע צו זיין קליינע מיט א גרויסער סאט אייבערזעצן, זיי
ווייניג געווען אז זיי ווילן ווייניגער צו ארבעטן און נאכאכט אן ערלעכע לעבן, די
הייז אידן טוען איר וואס איז נאך איר זיך געקלייט פון ווייניגער פאכטיקס
צו נאכאכט זיי מיט דאס שטויבטע וואס זיי האבן האבן ווייניג זיי ווילן
אינאנצן אז מיטדעם אבער אזוי ווי די אידישע קליינע און ווייניג קליין —
בילוי אכט פאכטיקס, — ווארטן זיי גערן אנגעקומען די הייז פון יעדן איינעם
ווערן עס האט נאך א קליינער פון דער גרופע קאן נעם רייזן קיין ענגליש
באדריקע ארבעט פאר די פערטע, די וועלכע ווילן אויסצוגעבן קאנען זיך
ווערן אין די אימיגראנטן געביידעס, וואו דער אונטער אדער דער "קעמפטיקס"
וועט קאנען רייזן פאר זיי, קליינער פון דער גרופע קאן נעם רייזן קיין ענגליש
נאך אזוי ווי זיי קאנען אפזיכט דייטש, וועט מען זיך קאנען דורכקומען מיט זיי."

ווען די גרופע פון 24 האבן געקראכט צו נייגען, אז ארום 300 אנדערע אידיש
גראנטן פארן פון האלבעט קיין ווייניגער, האבן זיי הייז "ארבעט אידישע ווייניגער
זיך דעשייט, ווי אזוי ווערן זיי קליינע אויסהאלטן אויפזיכט מענטשן, זיי האבן באד
אנדערט א פאראורזאגט אז האבן באשיצט צו געטען זיך צו דער ארבעט, זיי געווייני
האבן זיך געקענט וואס זיי האבן געפארטן טאג און ווילן אז נעם וואס אפ
לייזן ווערן ווערן, אבער דאס צווייטע, ווערן זיך נאך הייז צו די אנגעטוינע
בירגער.

א דעפעיט איז אנגעטוישט געווארן, צו דעם אידישן קאפיטעל אין טראנאטא,
בעטנדיק, אז אויסגראנטן וואס דארפן פארן קיין ווייניגער וואס דארפן פארהאלטן ווערן
"ביי עס ווערן דא אלאגאטירט ווערן בעסערע סעקענציע אויפגעטוישט זיין, אבער
ווער האבן זיך דעם צוגעזען צו אוועקע פארעוועקען? די אידן אין טראנאטא,
פונקט ווי די אידן פון יעדער גרויסער שטאט אין אייראפע און אמעריקע, האבן אונז
געמאכט שטויבטע און ווילן פונקט אזוי אויסדערזאכטע געווען געוואונגען צו
זארגן פאר טויזנטער אידישע פליכטלינגע, די דאסעלע האט געפארטן אין ווייניגער,
און דער שטאט פון אידישע אימיגראנטן האט פארעוועקט יעדן ענטער — פערטע
ווארום די טויזנטער וועלכע קומען קומען פארעוועקט, נאכאכט זיי גרויסע שטער
קיטן, אין ערשט אז ניט געווען צוגעגרייט קיין געזעצער פארן אויסגעטוישטען
און נייגעקומענע, יעדע קליינע האט געמאכט גרויסע צעלענדיקע אונטערזאכטען
ווארטן פון יעדן איינעם אויף אן אנדער קליינע, נאכאכט זיי פארעוועקט שטאטן
ווייניג געווען די הויפט געזעצטע פון איינעם, אבער אפילו די פארעוועקט שטאטן,
ניט געקומען אויף איר גוט ווילן, האבן זיך ניט געקענט שפארען מיט אזא אנדער
אז, אז א טייל פון דעם ווילן, האבן זיך ניט געקענט אייבערזאכטן אויף קאנען
ווערן זיך פארעוועקט שטאטן, איז קאנאדע געווען דאס לאנד איינע וועלכע מען
האט געקענט זיך אויף "דאס פארעוועקטע לאנד", די באשיצטע פון די "ווייניגער"
טען בוסטערס" איז געווען אז אנטשטענדיק, ווען די ענגלישע אידן ווילן געווען

געווען צוגעווייגן א האנט צו העלפן די פליכטלינגע פון דאסלא, איז ווערן ערשטער
בירק געפאלן אויף קאנאדע, דער קאפיטעל האט געמאכט צו אייבערזאכטן ווערן אי
בערפוס פון אימיגראנטן קיין קאנאדע, און טויזנטער אידן ווילן געקומען אהער פון
מיט האפנונגען, א סך פון זיי האבן פאקטיש געוואונטן זיך א געזעצטע צו ווערן
אדער, דאס איז ניט געווען קיין סאנאטאט וואונטן, דער ענין איז פאקטיש
געווארן פאר קאנאדע, פאר יעדן, ווייל פונקט איין יעדער איינעם איז אויפגע
לייגט, אונטער דער השגחה פון קאנאדע, ווייניגער און נאכאכט זיי ווילן געווען
דייטשע פראגע, ענדלעך געשאפן א טעאריע און א פראג פון אקציע, אדער צוויי טעא
ריעס כמעט אז גענוצט איינע צו דער אנדערע, איינע האט געזאגט, אז די קליי
זעט פון דער אידישער פראגע וועט קומען בלויז מיט דעם אויסשטייט פון א נייט
סאציאלער ארגענונג, געבויט אויף דער מאדעליסטישער בילאגאפיע, וועלכע דער
קלערט, אז דאסן אדער נאציאנאליסטישע ווייניגער א פונקט פראגע + ניט מער ווי א
געקומענער בירגערשאפט פון קאנאדע פארזיידענדיק וואס ווערן פארעוועקט ווערן
ווען די מענטשן אייבערזאכטן אייבערזאכט ווערן; דער צווייטער צו, די נא
ציאנאליסטישע, האבן פונקט געזאגט, אייבערזאכט ניט נאך די עקוויטעטן בארעכט
קעגן פון אלע פעלקער און דאסן, נאך אז ווייניגער וועלכע איז ווייניגער ווערן פאר
שיינדיק פון די באוועגטע עטליכע גרופעס איז צו געבאטן דעם וואוילקוין פון דער
פעלקער.

דער קאפיטעל צווייטן די צוויי גרופעס: די קאפיטעל אידן און נאציאנאליסטיש, איז
געווען אז אפערט און א שטארקער, ביידע האבן איינגעטייט ביז צו א געוויסן גראד
אויף דעם איינציקן פונקט: די אידישע מאכן קיין דעפארט וואס זיי ווילן ניט אויס
ווארעלסט אפ'ס באדן, זיי טון זיך דורכקומען דורך פון געקומענען אדער נאכט
לאבן ווייניגער, אויפ'ן צו ווייניגער "ווייניגער" און נעמען זיך פאר ענדלעכע
עס האט זיך אנגעווייזט "גרויסער-האנט" באוועגונג, די נאציאנאליסטיש (חובבי ציון)
האבן געוויסע צווייטע צווייטע צווייטע, און איר שטראם, אדערע ווערן ווייניגער
אויף דאס דעם צו ווערן ענדלעכע אפ'ס לאנד פון ווייניגער אפ'ס מאנע, אדער ווא
זיי וועלן נאך האבן אזא געזעצטע וואס איז וואס געזעצטע האט זיך געמאכט
אין קאנאדע — ווייניגער אידן געפאלן אהער.

די ערשטע מעלדונג ווען דער גרויסער אידישער אימיגראציע
דער אידישער הילפס קאמיטעט פון טראנאטא האט ניט געווארט, אויף קיין
דעווע פון דער וועלט, איידער די טעלעגראפ איז אנגעקומען פון ווייניגער האבן זיי
ארויסקענישט א גרויסע גרופע אידן קיין ווייניגער, און זיי האבן אנטעראפירט קיין
ווייניגער די פאלגנדע דעווע:

און א שפעטערדיקער אויסגאבע היינעם מיר א דעפעיט פון עסטרייך, אין
דעם דרוק אויף אוידישע פליכטלינגע אין בירא, נעכטן, אין איין איד דער/הרעס
געווארן."

אפילו די "טייטש", די צווייטע צייטונג פון ווייניגער, באשט האטענאטאט
אין אירע טעגערען, אין וועלכע האט שפעטער גענומען א ניט צו פריינטיאכע שטע
לונג צו די אידישע אימיגראנטן וואס ווילן אנגעקומען אהער — האט געהאלטן אירע
לעזער איינפארטירט ווערן דעם ברויטליכע שיקאר פון די אידן אין רוסלאנד, אין איר
אויסגאבע פון דעם 10טן פעברואר, 1881, האט זי איבערגעדריקט א ארטיקל פון
דער לאנדא "טייטש" אויף א פארעוועקט פלאז, מיט א גרויס קעגן: "רוסישער
שווער", "א (ווייניגער) דעקארד פון רויכער, באדן און גוואלטהאט", און
טער דעם איז אפגעדרוקט א קעגן: "גענויע פאכט אנטווערן אן אויסגעוויינעטע
הערשאפט פון טעראר".

דער ארטיקל אנטהאלט א באגאנענדישע באשרייבונג פון די ברויטליכע פאכט
היינעם פון 1881, וואו עס ווערט אנגעזען די גרויסע דאס וואס די געזעצטע האבן
טע האבן געשיקט אין דעוועקטע אנטווערן, מיט א פאר טעג פריער האט די "טייטש"
(פון ווייניגער) געדרוקט די פאלגנדע טעלעגראפ:

"האטענאטאט — אייבערזאכטע אידישע דעקלארירט האט געזאגט איינע
מיט געזאגט, אז ער האלט, אז אין א פאר נאכאכט ארום וועט דער מער
געניין זיין פאר אירע, דער מיר פון א אידישער פאכטיקע ארוב
נאכאכט איז באהאנדעט געווען אז דער קענעכטער פראוואקאציע."

אזוי ווי אין ווייניגער ווילן דאס געזען ניט מער ווי אכט אידישע פאכטיקע,
קא פון ניט וואס אז אוועקע נייע ווילן פארעפטיאכט געווארן מיט דעם אבויט
פון באדינען די עטלעכע אידן עס באווייזט גיכע, אז די דעקלארירט פון די דאזיקע
צייטונגען האבן געזאגט אויסדריקליך ווייניגער פארעפטיאכט געווען גרויזשע פאר
פאכטיקע — זיי אויך ווערן צווייטע צו די פארעפטיאכט, די דאזיקע דעקלארירט
האבן זיך דעקלארירט, אז זיי אויך ווערן געזען ווערן איינציק האבן א געזעצטע
צו דעקלארירט ווערן צווייטע פאכטיקע פאר די קליינע פון דער רוסישער גרויזשע.

דעם 22טן מאי, 1881, האבן די דאזיקע גוטע מענטשן אויסגעפונען, אז זיי
ווערן ווערן א סך פון די אידן וואס ווילן געזעצטע געזעצטע, אז זיי
פון אונטער דעם שיקער קאנאדע פון דער רוסישער טראג, אין יענע טאג האט די
פרי פרעס" אפגעדרוקט דעם פאלגנדע נאכט:

"א עזר אידישע פליכטלינגע וועלכע ווילן פארטריבן געווארן פון רוס
האט דורך שטענדיקע אבזורדע, רויכער, און בירא, זייען מיט עטלעכע
טע צוריק אנגעפארן און טראנאטא קיין ווייניגער, א העלפ'לעך דער גרופע
און אויסגעפארן אויפגעטוישט ווערן אייבערזאכט ווערן פאכטיקע, אין סך
רעכט, ווערן דאס זיין אייבערזאכט אויפזיכט פון דעם ענדלעכע אידן פאראוין,
מיר, בירא, א שטיינער פון ווייניגער, האט דערהאלטן א ידעא, אז די געזע
באשטייט פון 15 מענער, 8 פרויען אין איין קליינע, די מענער ווילן אלע באד
הייז שטילע, שטיין און ציגלעכע, די עזר אידן וואס געזעצטע פון דא
אין ניט גרויס, אבער זיי טוען אירע וואס איז נאך געווארן צוגעווייגט פאר
זיי א קהילה, און צו פאראוין זיי נאך מיט ארבעט וואס וועט, אז צווייטע
זיי ווילן גרויס פאר זיי, אראנזשירונגען ווילן געמאכט געווארן מיט מיר
אנטווערן, געזעצטע אימיגראציע אונטער זיי דער רעזירונג איינע
נאכטן וואו פאר א פראג פאר דער גרופע ביז עס ווערן געמאכט ווערן אנדערע
אראנזשירונגען, מיר, בירא, און פארעוועקט געווארן מיר, פארעוועקט, און
אז די שטיין ווערן קליינע אייבערזאכט אין די אנדערע מענער ווערן אן צווייטע
קליינע וועלכע עס איז ארבעט, די רייזן וואס די דאזיקע
מיט געזעצטע פון דעם בירא פאכט וועט עפענען די
הערצער פון די מענטשן פון ווייניגער, און וועט
זיי א סך ווייניגער פאכט גרויס, צו זיך זיך די
אויסגעטוישטע פון די געזעצטע פון צו העלפ'לעך זיך
א קליינע."

מיר קאנען זיך פארשטען די איבערגעזאגטע פון דער קליינער אידישער קליינע
דא ווען זיי האבן דערהערט, עס איז אמת, אז אין די יארן 2—1881, האבן די
ווייניגער איינציק אויפגעטוישט ווערן אייבערזאכט ווערן זיי פארעוועקט, דערהערט
אז גרויסע האבן איינציק אויפגעטוישט ווערן, נאכט איינעם נייע איינציקען מענטש
אנטווערן אהער יעדן טאג, די טייער פון דער גרויסער מערס קאנאדע ווילן בייט
עפענטע געווארן — אויפגעטוישט מיט אפערט אייבערזאכט און אויסגעוועקט נאך
קאנען פון דער נאכער ווערט, די באדינען פון אירע ניט געזעצטע האט זיך
פארשפרייט אייבער דעם גאנצן ענדלעכע, אירע גרויסע "האטענאטעס" האבן צוגע
צויגן די אנטווערט אזוי גוט ווי די אויסדריקע און אייבערזאכט פון אלע לעבער, דער
"בוס" פון 1881 האט געקענט קומען אז אדער, אבער די בירא ווערן ווערן דער
"בוס" האט דערהערט האבן ניט געזעצט, "אז דער באדן האט געזאגט (**), און
זיי ווילן נאך איר געזעצט, ניט אין ענדלעכע, ניט אין הונדערטער, נאך אין מיר
געזעצט, "די באדן פאר דער וועלט איז אפגעפאלן היינט, 8.30 פאר מיט ארום 500
מענטשן, באוועגטע איינציקען, צו באזעצן זיך אויף האט (**); טויזנט ענגליש
פארעכטע ווילן אנגעקומען וואס, 300 פאר מאינאטא (**), וועלכע נאכט
ווייניגער געווען א געוויינלעכע וואו, און די לעזער פלעגן זיך ווארשיינליך ווייניגער וואס
אויסקוק אויף דעם, פאר די דאזיקע מאכן איינציקען איז ווייניגער געווען בלויז א
צייטווייניקע אפטישט" טאגנע, זיי פלעגן אוועקפארן פון דאנע-כעס אויסשטעל
ווי זיי ווילן אנגעקומען זיי האבן זיך אלע געווען צום פרייען באדן אין דער וועלט.

די גרופע אידישע אימיגראנטן וואס ווילן איינע געווען אויף ווער ווער
אבער ווילן אויך געפאלן מיט דער אבויט צו באזעצן זיך אויף לאנד, אבער די ווי
נייגענע האבן פון דעם שט געוואלט, אלע וואס זיי האבן געוואלט אויף, אז די דאזיקע
אידן ווילן פליכטלינגע, קלענע פון רויטן דעפאטאט, און אז ווילן אויך
פארקאדן אין הייז, צייטווייניקע שוין א פאראורזאגט געווארן פאר זיי, א דאס
דער "גרויסער-האנט" פון דער ענדלעכער, רעזירונג האט מען זיי געקלייבט צו ניט
די אנטע, ענדלעכע איינציקען הויז, אבער זיי האבן זיך דאך געקלייבט אין שטיין
אין אפער אויף אין קליידער, מיט מערדערדיקער ענערגיע האט די קליינע אידישע
קלייבט נאכאכט די טויזנטע פארעוועקטע אויפגעוועקט די גרופע איינציקען.
צו באווערן 24 נפשות איז ניט געווען צו שולער, אפילו פאר די עטלעכע אי
הייטע פאכטיקע וועלכע האבן שוין דא געוואונט, זיי האבן דאס אפער ניט געוואלט.

(*) וועט רויכער, "אידן אין רוסלאנד און פריי" (ענגליש), צווייטער באדן, זייט 1881.
(**) דאס ווייניגער פון ענדלעכע יאר פון פאכטיקע וואס (קאנאדע און אירע פאכטיקע)
באדן (20).
(***) ווייניגער "טייטש", מאי 1881.
(****) ווייניגער "פרי דעם", מאי 1881.

With great pleasure we take this opportunity to join the Jews of Canada in greeting the 100th anniversary of the Emancipation Act of 1832; and honor the memory of those who worked to make it possible.

The equal rights of citizenship given to the Jews in Canada started an immigration of Jews from all parts of Europe, and 50 years ago the first group of happy immigrants reached Winnipeg, laying the foundation of our present communities throughout the West. The progress made by the Jews has been recognized as a great contribution to this progressive country, and we are proud to be of those to have shared in it.

דאבבס קעפ מאנופעקטשורנינג קאמפאני לימיטעד

מ.ר. א. דאבבס, דער גרינדער און אייגנטימער פון דער דאויקער פירמע האט זיך איבערצייגט צו זיין א ווערטפולע-בייזשטייערונג צו די צאלרונגע-אידן וועלכע האבן געהאלפן אין דעם פראגראם פון אינדוסטריע אין מערב קאנאדע. ער איז געקומען קיין וויניפעג מיט זיין פרוי און פינף קינדער אין סעפטעמבער, 1921, און נאכדעם ווי ער האט אפגעארבעט זעקס יאר פאר אנדערע מאנופעקטשורערס אין די וועלכע ביזנעס האט ער געעפנט אן אייגענע פעקטארי. דאס יאר איז דער פינפטער ווינט ער איז אין ביזנעס פאר זיך אליין. שווער רע ארבעט און ארייננאליטעט האט אים געמאכט פאר איינעם פון די אנפירנדקע קעפ מאנופעקטשורערס אין דער וועלט. באוואוסט, פאר זיין שאפנדער דעוויינינג וואס איז אנערקענט געווארן אפילו אויך אין דער איסט. אין פארלויף פון דעם קורצן פעריוד וואס מ.ר. דאבבס איז א תושב אין וויניפעג, האט ער גענומען אן אקטיוון אנטייל אין דעם היגן אידישן לעבן און איז איצט א טעטיקער מיטגליד פון די אנפירנדקע אידישע ארגאניזאציעס אין שטאט.

DOBBS CAP MANUFACTURING CO. LTD.

OUR NEW HOME - 5th FLOOR GLENGARRY BLDG.

290 McDERMOT AVE. Phone 89 781 WINNIPEG, MAN.

Designers and Manufacturers of high-grade Cloth, Fur and Novelty Caps and Hats for Men, Boys, Women and Girls

Military and General Uniform Headwear a Specialty

א הארציקע איינמאכונג ווערט געגעבן צו אירע שטארקעס און כוהרים אין שטאט און אין די פראווינצן פון מערב קאנאדע צו מאכען דעם "דאזיקן מאדערן" פרעגט און איבערצייגן זיך אין אונזער אריינזעהר פראסטירטער וויינישאפט פון 38 יאר דערפארונג און און אונזער וויינישאפט באהאנדלונג פון די איבערטער -- א קאמפלימאנט וואס פראדוצירט דאס בעסטע אין דער וועלט צו די נידעריקסטע פרייזן.

באטעריס דעם אדרעס

צוואמען מיט אלע אנדערע קאנאדער

באגריפן פיר

די אידן פון קאנאדע מיט זייער דערגרייכונג מיט הונדערט יאר צוריק -- פריער ווי די מענטשן אין די מייסטע אנדערע לענדער -- דאס פולע העכט פון בירגערשאפט -- און מיר באגריפן קאנאדע פאר האבן דעמאנסטרייט אויף פרי איר פראגרעסיוון געדאנק.

די בייזשטייערונג פאר די פארגאנגענע פופציק יאר פון דער אידישער באפעלקערונג צו דער אנטוויקלונג פון מערב קאנאדע איז אנערקענט געווארן פון אלע פראגרעסיוו דינקענדע מענטשן.

זיי געפינען זיך איצט אין אלע מערב פראווינצן און דורך זייערע מעגלאכע באשעפטיקונגען זיינען זיי א הילף צו די פארשיידענע אינדוסטריעס פון קאנאדע.

מיר זיינען זייער צופרידן וואס מיר האבן געהאט די געלעגנהייט צו בייזשטייערן צו דעם געזונט פון זייערע פאמיליעס דורך פארזארגן זיי מיט אנערע ריינע דיירי פראדוקטן יעדן טאג צו די מיינער אידישע היימען אין דער וועלט.

אונזער טיילס סטעק האט דעם אויפוביט אין פארוויכערן זיי מעגלאך מיט דער פיינסטער קוואליטעט פון

מילך - קרים - פוטער - און באזונדערס מיט פיזירטי אייז קרים

CITY DAIRY LTD., WINNIPEG

Phone 87-647

PURITY DAIRY LTD., REGINA

Phone 7641

PURITY ICE CREAM LTD., WINNIPEG

Phone 57-361

PRAIRIE CREAMERIES LTD., REGINA

Phone 7589

PURITY DAIRY PRODUCTS LTD., SASKATOON

Phone 5551

א יארהונדערט אין פארביי

זינט דער עמאנציפאציע אקט איז דורכגעפירט געווארן געבענדיק צו די אידן אין קאנאדע גלייכע בירגער רעכט. די אידן האבן פאר גער זייער דערווייזן אז זיי האבן כשר פארהיט. דעם צוטהייל האט אידן זייער געניסענע געווארן מיט די גרויסע בייטראגן וואס זיי האבן געמאכט פארן פראגרעס פון קאמערן אין אינדיוסטריע אין דער גאנצער דאמיניאן.

אינ'ם משך פון פופציק יאר אין מערב קאנאדע

האבן די אידישע ישיבות אויך געשפילט אן גרויסע ראלע אין איין ביישפיל פון ווערע אפיסערן איז די נישט כאקאנטע פייפער באקס מא' נעפעקטשורונג פירטע

די איידעלמאן פייפער באקס

קאמפאני, לימ.

וועלכע פארנעמט אן אנגעזעהענע ארט.

געגרינדעט אין 1926 פון א. איידעלמאן (זון פון דעם פארשטאנדענעם גיטראקאנטן ר' יוסף איידעלמאן), וועלכער איז געווען א פראסישענער טוהט אין וויניפעג. פאר א סך יארן, און פון די פיינעס און איידעלמאן איז וואס מערב קאנאדע האט פארמאכט. אין די פירמע געוואקסן פון א קליינער שאפ מיט כליוו צו ווייניגער צו א גרויסן פלענט וואס פארנעמט איצט דריי שטאק פון א גרויסער געביידע, איינגעריכטעט מיט די סארענטעס מאשינען, וואס באשעפטיקט איבער פערציק מענטשן, און וואס טרייט איצט אנגעקענט ווי איינע פון די אנגעזעהנסטע פירמעס פון דעם בארט אין מערב קאנאדע, וואס פראדוצירט פייפער באקסעס פון פארשידענע באטרייבונגען.

The Adelman Paper Box Co.

LIMITED

Phone 23 264

197-199 PRINCESS ST.

WINNIPEG

אין דער וועלט צייט האט זיך דער אידישער קאליטעט אנגעשטריינגט צו הערן מיט אלע מעגליכקייטן די נייע אידישע אימיגראנטן. זיי האבן זיך פארזאמלט מיט פארדעם, קיטשעלעך, לייזעכער און א. ו. ו. ווייז די רעגירונג האט געזען די אימיגראנטן מיט מער ווי א ליידיקע געביידע. "די ערשטע נאכט וואס זיי זיינען אונטע קומען אהער, זיינען די אימיגראנטן געווען דאנקבאר פאר אזויפיל באקומענע אימיגראנטן וויפיל זיי האבן געקאנט אויסקריגן פון די הארטע ברעטער פון דער אימיגראנטן געביידע". האט געשריבן באראקאטיש דער רעפארטער פון דער "פרי פרעס" "אבער מיט דער היק פון די כותות האט זיך ווערע האט פארבעסערט". די אידישע פרויען, אנגעפירט פון מרס. ג. פראנקפורטער, האבן געוואלט פארשיידענע ארטיקלען, א טייל פון די צוואנציק נייגעקומענע אימיגראנטן האבן געווינט די געביידע אין האבן עס צוגעגרייטפאר דער גרויסער גרופע וואס איז געווען אויפ'ן וועג קיין וויניפעג. "איבער א הערשט פון זיי האבן געקראגן ארבעט, און עס זעט אויס אז ווערע בארע באטיט זיינען מיט זיי צופרידן. זיי וועלן אן צווייפל שנעל אויסהערענען די ענגלישע שפראך און וועלן דאס וועט דערגרייכט ווערן וועלן זיי קאנען ווערן ווערעבסטעטענדיקע מענטשן".

די אויפנאמע פון א גרויסער גרופע אימיגראנטן

די דעווארטעטע גרופע איז נישט לאנג געווען אויפ'ן וועג ארבעטשטע פון דרום, דעם 31סטן יאיר, האט אנגעהויבן, און "די ישיבה קאנטעריא" איז אנגעקומען פון סארטן מיט 250 אידישע פליכטלינגע און מיט 200 טאן סחורות, פארן קיין וויניפעג. אויך דעם צווייטן טאג, דאנערשטאג, זינט 1טן יאיר, די שיר "אנטעריא" אנגעקומען קיין וויניפעג און האט דא אונטערגעקאנט 247 אידישע נפשות. מען האט זיי געזען, ווי מען האט געקאנט דעווארטן, א ווארימע קעגנרעכט, "די אידישע אימיגראנטעס פון שטאט האבן פאר זיי צוגענומען א וועטערע. די רויטער וועלכע זיינען געווען אייגענאמעט פון וועג, זיינען געווען געווארן פון דער וואריטער אויפנאמע וואס מען האט זיי געזען. אויך שטעלן זיי זיך האבן אפגעגעבן און מען האט זיי אינפארמירט. אזויב זיי ווילן זיך ארבעטן די גאנצע נאכט פאר 25 סענט א שעה, קאנען זיי דאס טאן. (דער דאזיקער אנטאקט איז געמאכט געווארן פון דער פירמע פון דראוויס און בערידזש, און די ארבעט וואס די אימיגראנטן האבן אנגעפאנגען ווערע דעפארטאטן אין-מאניטאבא איז באשטאנען אין אויסקראן צוויי פליסן געהילן וואס זיינען ערשט געווען אנגעקומען פון עטערסא, געבארט צו פירן פון דער שיר "אנטעריא". ווען די אימיגראנטן האבן דערהערט פון דעם אנטאקט, האבן זיי מיט דער פינגערקאכט פון א גרופע סאלדאטן אוועקגעפארשירט צום דער רויטער (רויטער טייל). ביז שפעט, אין דער נאכט האבן 37 פון זיי געארבעט און זיי האבן באוויזן אז זיי קאנען ארבעטן. זיי האבן געמאכט א גוטן איינדרוק אויף ווערע בארעכאטן און אזוי אנדערע וואס האבן זיי געזען ארבעטן, און זיי זיינען באטראכט געווארן אלס אייגענעמענע און געווענע מענטשן און כען האט געקאנט זען, אז די דאזיקע מענטשן פארשפראכן צו זיין שווערע ארבעטער און ווערעפולער חרשים אין דעם דאזיקן נייעם לאנד".

אפילו די "טיימס" האט באוואונדערט דעם ווילן צו ארבעטן פון די נייע איינ-וואנדערער. "זיי האבן געארבעט ווי קלאוק ביי 6 אינדערפרי, און נאך דער ארבעט ווייניג ווי געשלאפן אין ווערע קליידער אויף דעם דריי, ווערע זאגן וואס זיינען ביי יעדער צייט נאך נישט צוגענומען געווארן פון דער סטאנציע".

די פירער פון ווערע אנטקומען און די אויפנאמע וואס איז זיי געגעבן געווארן איז געווען ווער גרויס, אבער אין פארטע פון דער ערשטער נאכט פון ווערע אנטקומען אהער, איז געשטארבן א פינג קינד אין דער אימיגראנטן געביידע. "עס זעט אויס אז די כוונה, אויסגעכאטערט פון דער לאנגער רויטע פון דער איטערע היים אהער אין דעם נייעם לאנד, איז שטארק איינגעשלאפן און דאס קינד האט זיך, ווייט אויס, אונטערגעקליקט אונטער דער כוונה און איז דערשטיקט געווארן".

שבת האבן זיי געדאוונט אין דער אימיגראנטן געביידע. דעם 8טן יאיר איז אנטקומען נאך א גרופע אימיגראנטן מיטן "עקספרעס", וואס האט פארשפעיטקט אויף ארום צוויי שטונדן. אין דער גרופע איז געווען א גרויסע צאל פרויען און קינדער. "די דאזיקע גרופע פון נאך ויבעציק אידן פון רוסלאנד זיינען אהר געווען דעווארטן סענע מענטשן און פון בעסערן קלאס פון די פריער געקומענע, און זיי האבן אויך געלאזט געוויסע אייגענע מענטשן".

אין פארטירונג מיט דעם דאזיקן נייעם נאטיה האט די "פרי פרעס" איז א קורצע ערשטערע אונטער דעם קעפל "מיספאדראוואטונג אין אימיגראציע גענויט", געשריבן "מיט דער אויסנאם פון א שטיק, א שווערע און 6 טעגלעכע, זיינען זיי פארמערסלאן זיי זיינען געקומען אין דעם דאזיקן לאנד מיט דער איינציקער אבזיכט צו קומטווייזן ווערע, אייגענע פארמס. א האלבער טון פון זיי האבן געזען מיטלען אנטוואפאנגען צו "פארמערן" און אויך צו הערן ארום א טונעל אנדערע צו טאן די ערשטע זאך. אביסל מיספאטיע און באהדיקע קאפאטאציע מער דער דאזיקער רעגירונג ווארט זיי דערמאנעט צו עטאבלידן פאר זיך א האפנונגספולע קאליאניע און זיי וואלטן געווען א מיטל צו באהיינפוסן טווינטער אנדערע קאנדיטלייט צו קומען און אויספירן דאס גרויסע לאנד מיט א פאליקער באפעלקערונג. דאס איז אבער נישט געטאן געווארן און דער דעווארט און געווען, אז באהדיקע מיטלען זיינען אנגענומען געווארן אפצו-שטעלן די ווייטערדיקע אייגענאציע פון אוועלכע מענטשן קיין מאניטאבא. צען טווינט אידן-האבן זיך דאמאלס געפונען אין פראד, אויך דער געניין פון עטאבלידן וועלכע זיינען געווען יונגעריי. אבער זיי האבן נישט געוואלט ווארטן צו פארן. א סך נייע קענער-וואלטן געווען צופרידן-אויפגענומען אוועלכע מענטשן, אבער צוליב דער מיספאדראוואטונג פון אימיגראציע גענויט, איז אפגעשיקט געווארן צו זיי א טעלעגראף פון קאנאדא: "שיקט נישט מער קיין אימיגראנטן אהער". און די יעד נישט וועלכע זיינען אנגעקומען אהער האבן באהאפט שרייבן צו ווערע פרויען: "פארט נישט קיין מאניטאבא".

די דאך האט זיך א דריי געטאן. ווי מיר האבן געזען, איידער זיי אידישע פליכטלינגע זיינען אנגעקומען האבן די איינוואוינער אויסגעוויזן פריינטשאפט צו די נייע איינוואונדערער. די מעגליכע נייעס אין דער פרעסע האט דעווארטקט און זיי א געפיל פון בילפאטיע פאר די וואס זיינען אנגעלאפן פון רוסלאנד, אבער נאכדעם ווי זיי זיינען אנגעקומען אהער, האט די פרעסע אנגעהויבן אויסווייזן מער צווייפל ווי מיטגעפיל. די באפעלקערונג פון וויניפעג אין 1882 איז געווען צו קליין (ארום 15,000 פשוט), צו קאנען איינפאלן לייכט און גרויסע גרופע פארצווייפלעט אימיגראנטן. די וועלכע זיינען געווען פאראנטווארטלאך פאר בריינגען זיי אהער, האבן געדארפט האט פאראויסזען און פארזאגן, אז זיי וואלטן געפונען ארבעט. אבער זיי וואלטן זיך באלד באזעצן אויף לאנד. די דאזיקע אימיגראנטן זיינען טאקע געטריבן געווארן צו לאנד באזעצן אויף לאנד.

צוויי קינדער זיינען דארטן באערדיקט געווארן בלויז צייטליך, שפעטער זיינען זייערע קערפערס באערדיקט געווארן מיט דער געהעריקער צערימאניע אויף אן אנדער בית עמים, עס וועט אויס, אז ערליכע דעם "אפגעווענדעטן" דיסטריקט האבן די אידן נישט געוואלט אז דארטן זאל זיין דער בית עמים, אנדערע זאגן, אז דער שטאטרייזע געווייזט היינט דעפארטמענט אין געווען קעגן א בית עמים אויף יענעם דיסטריקט, און אין דעם ווינטער פון 1882-83 האבן די אידן געקויפט אן אנדער לאנד אין ספרינגפילד, פאר א בית עמים (זינט יענער צייט איז דער בית עמים אויפגעטען געווארן).

די מערבדיקע און באוועגונגספארע וואו איז: אסאך אין דער צייט ווען די אידן אין יענער צייט האבן זיך פארזארגט מיט כשר'ע שפיטן און מיט א בית עמים, האט, וועט אויס, קיין איינער פון זיי זיך נישט פארטראכט העבן דער פראגע פון אידן שער דערציאונג פאר זייערע קינדער (*). די דאזיקע פארזארגטקייט האט געהאט א שלעכטע ווערונג אויף די אידן פון ווייניגע.

די שווערע ווינטער סאזאן פון 1882 האבן זיך דערגעשטעלט און מיט זיי אויך דאס שרעקלאכע פראבלעם פון כשר'ע נויטיקע פארזארגטקייט און פארזארגטן נישט איינגענומענע מיט וואונדער, איינטייגליכע די יעניקע וועלכע האבן געזאגט אויף די איינזאן ליניעס, אמת, אייניקע פון זיי האבן פארדינט אביסל געלט, אבער נישט גענוג אויף איינצוהאלטן זיך מיט זייערע פאמיליעס א נאכעם לאנגע ווינטער, עס איז אמת, אמת, אז ווינטערס האט אנגעפירט פארזארגטקייט צו קריגן א ישיבה פארם לאנד וואו די דאזיקע מענטשן זאלן קומען פארזארגטקייט ווייניג וואוינט צו ווערן פאמיליעס, אבער די פארזארגטקייט אין דאס ווען פאמיליעס האבן, האט ווארשיינליך צוליב סאזאן אין געטע זיך פארציגן און אין בעסטן פאל האבן זיי נישט געהאט ארויסגיין אויפ'ן לאנד ביז דעם קומענדיקן פרייטאג, און די מייסטע אייגנארטן אויב נישט אלע, האבן געוואלט פארבלייבן אין שטאט, מיר קענען היינט פארשטיין מיט וואס פאר א געפיל זיי זיינען זיך צוזאמענגעקומען אויף זייס גראדן, עס איז געווען א געפיר פון זארג און האפענונג, מיר קענען אויך באמערקן דעם קורצן פון די קריסטן ווען זיי האבן צום ערשטן מאל דערשט אן אידישע שול, — די נייט שול איז אנגעפירט געווארן פון ד. רופשטיין, פרעוידענט, דויד, גארדען, ווייניגער וועלכע האבן באמערקט, באמערקט, ווי האבן אנגעזיגט אין דער פרייע אן אייגנארטן צו ארבעטן ווער עס וויל קומען ווען ווי אויך די אידן דאווענען, אייניקע קריסטן האבן אנגעפירט די אייגנארטן אין זיינע געקומען — און באוואונדערט.

די ערשטע אידישע קאמפניע אין מערב קאנאדע

אין פארלוף פון דעם ווינטער 3-1882 האבן די נייט אייגנארטן דער ווייניגער אידן פארזארגט ווי זיי האבן גאר געקאנט, א טייל פון זיי האבן, אדער געפונען ארבעט אדער זיי האבן פאר זיי האבן קליינע געשעפטן, די דריטעסטיי פון 1883 אנטהאלט די געפונען און באשעפטיגונגען פון א באמערקטער צאח פון די בער אנטשעל געקומען פאמיליעס אייגנארטן — אין צוגאב צו די אלטע.

אנדערש איז אבער געווען די לאנד פון די יעניקע אייגנארטן וועלכע זיינען געקומען אהער, מיט דעם, געווען צו ווערן פארשערט, זיי האבן נישט געוואלט פירן מיטן שטאטקליינע לעבן פון סיסטעם אדער ארבעט און זיי האבן פארזארגט ס'זאל אויפגעדעקט זיך פאמיליעס פון באמערקטן און לאנדן וועלכע האבן זיי געזעט, זיי זאלן פאר אהער, און פארשערט זיי, און זיי וועלן דא קריגן לאנד — און זיי זאלן האלטן איינער צוזאם ענדלעך אין געפונען געווארן א סאך מיט איינפירט ווערער האט געווייזט א וועלכע האט געקומען אין דעם שיקאגא פון די אידישע אייגנארטן פון ווייניגע און וועלכע האט געקומען טאן עפעס מ'שטארקט דעם צו פארזארגט ווער אנטשעל, דאס איז געווען בער אלעקסאנדער נאליאן, יענער צייט דער האנדלער הייך פאפיר שטער אין קאנאדא, א דאזיג איז אנטשטריינגען פון בער אלעקסאנדער נאליאן זיך אלענע צו קריגן א פאס לאנד אין דער ערשט 2 טאגנדיג 11-12 וועט פון דעם צייטן, פרייטאג, ארום 25 מיל פון מוסקעו, די י. ב. ה. געוועזענע סאטשיס פון באמערקט, האט פארזארגט די קאלאניסטן מיט ווער, כאטש ווייניגסטע פאר דעם ווינטער, זיי דאסן געקומען די נויטיקע סוכע געט צו קויפן דאס לאנד — \$10,521.44 דער פרייטאג, פאמיליעס ארום 25 מיל פון מוסקעו, דאסירט אטאוו, אפדיל 10טן, 1887 אנטהאלט דעם פארזארגט קומען פון די אידישע מענטשן אויף דעם דאזיקן לאנד: בער ווערן פארזארגט, אברהם ווערן, וויס באמערקט, הייט דוקא, הייט ווערן, עקלם באמערקט, משה דוקא, משה וואלאקאוו, שטיין לעבער, הערץ נאליאן, גערא, שמואל בייליטש, שלמה נאליאן, אברהם ווייניגע, וואלף מאכאווויטש, הייט אברהם נאליאן, דוד נאליאן, יהודה לייב האפמאן, שטיין געטעס, ביילא באמערקט, אברהם לעבער, וויס, יאסעלאווויטש, מרדכי ווייניגע, פרייט לעווי, בער ווערן, נפתלי בן.

זיט אנטהאלט קיין דאס און ווייניקע דערפארונג און לאנדארבעט און זיט פאנענדיר דעם צווייטן דעם וועט פון דערפארונג פארזארגט האבן די קאלאניסטן געקעמט עטלעכע יאר קעגן שטעטע געזעצטע, אבער אן דערפארונג (**), דאס האט אנטהאלטן די פארשערט, זיי האבן פארקויפט זייערע זאכן און זיינען געקומען צוריק קיין ווייניגע.

אין דער צייט ווען די פארשערט האבן זיך געפאלט וואס סאטשיס, זיינען די יעניקע וואס זיינען געבליבן אין שטאט, באמערקט געווארן ביז א געוויסן גראד און זיי האבן געזאגט אז סך בעסער פון ווערע חברים אויף דער פארם, אבער אזוי ווי בעס לאנד איז געווען נישט און נישט אנטוויקלט, זיינען א סך אידן, ערליכע זייערע קליימאטישע באוויינגע, אוועקגעפארן אין די פארזארגטע שטאטן, וואו זייערע קרובים און פריינט האבן אויפגעכאט זייער גוט, צו ווען דארטן ווערן גרייט.

ניט געקומען אין דעם דורכפאל פון דעם ארבעט פארזארגט פון אידישער "כאפ" קאלאניזאציע" און בערס באמערקט, ווייניגע, אנדערע, בער אדער ווייניגע, דערפאלט פאר קאלאניזאציעס אנגעפאנגען געווארן אן פארשיידענע פונקטן אין דער וועט, (פאר מער אנטוויקלונג פון די דאזיקע, פארזארגט וועט דעם ווער אייגענארטן, אדער ווען דעם איז אין גארקלייטש פון דאזיקע, אדער אויף אן אנדער ווייט אין דעם דאזיקן באוועגער מיר).

די אידן וועלכע זיינען פארבליבן אין ווייניגע, האבן זיך געפירט געענדיקט א ישיבה א כשר'ע "בושער שול" און א בית עמים, האבן ארזאנירט א בידעלעכע און קעגן ווייניקע חילף ארזאניזאציע — די "עודת חיים", וואס האט געטאן גוטע ארבעט פאר

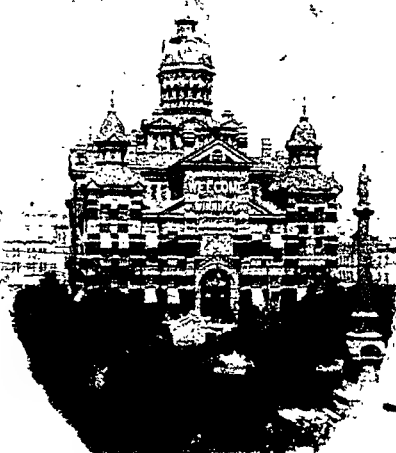
(*) די דאזיקע באמערקטע זיינען געקומען געווארן זיט דער פרייטאגער סייט פון ארט חובביים, די דריטעסטיי פון 1884 ווייט פון דעם געטען ס'אן אפערירט דאס "אידישער שול", עס דאס ווייט אן דער דאזיקער מידע האט יאג נישט געלעבט אדער אדער אין דעם געטען נישט שווערדיקע, (** ס'בעיקן, אדער קאלאניזאציע אין קאנאדע, "דער איד אין קאנאדע", זיט 180.

וויניפעג

"קאנאדעס צענטראלע קאנווענשאן שטאט"

אין אייר

מקבל פנים

דער מיינער פון דער גאלדענער וועסט

ווייניפעג איז די הויפט שטאט פון דער פראווינץ מאניטאבא, דער גרעסטער תבואה צענטער אויף דעם אמעריקאנער קאנטינענט און דער פינאנציעלער, קאמערציעלער, האנדלס און באנוצטע שטרייג צענטער אין מיטל וועסט. עס האט דעם בילקסטן אין סאמע גרעסטן וואפאס פון עלעקטרישער ענערגיע אין אמעריקע, און פאמיליעס אן אומערשעפלאכן קוואל פון ריינער ווייכער וואסער, פארמאגט איר היידרא עלעקטריק סיסטעם, ס'אן פלעגט אין צענטראלע באהייציג סיסטעם, וואסער סופלא, הויכע פרעסור וואסער סיסטעם, אספאלט פלעגט, פייער און פאליציי סטאנציעס, פאליציי ראדיא סיסטעם, שטיין קוואלן, מוניציפאלע שפיטאלן, ביבליאטעקן און דרייטנדיקע מווייניגע פלעס.

איינציק וועט דא פארענדיקט ווערן די סאמע באערעכטע אידישע אידן געביידע אין אמעריקע און דער ערשטער מווייז אידישע אידן וואס וועט אויפגעבויט ווערן אין דער דאמיניאן קאנאדע מיט 4,500 זיין פלעצער און באקאנט אויף דעם ערשטן פלאך, מיט א בינע פאר 250 מענטשן, דער אידישער שול איז געבויט מיט א פערפעקטער אקוסטיק פאר רייך, זיינען און אקעסערעס.

ווייניפעג האט פאלאצן האטעלן, מאדערנע און אמאקאסיווע ספארס, אינטערעסאנטע און היסטארישע פונקטן, גלענצענע פאבליק און פריוואטע געביידעס, גרויסע און שיינע פארקס, גאלף קארעסעס, טעאטערס און אנדערע, פארזארגט זיך גלענצענע ווען צו לעיקס, מאניטאבאס נאציאנאלער פארק און דער גרויסער דרויסן.

די דאזיקע מעלות און אמאקאציעס באטאן אן צו ווייניפעג וואס ווען ס'אן ביזנעס, ס'אן פארזענליכע, א געלעגנהייט צו צופרידענשטעלן זייער וואונט אין באקוועמלאכקייט און קאספארס.

WINNIPEG - CANADA

The Gateway of the Golden West

די אידישע באפעלקערונג איבער גאנץ קאנאדע

פייערט איצט

דעם 100-יאריקן יוביליי

פון א

גרויסער היסטארישער פאסירונג

פאלם דאיריעס קרייז

אין דער סאמע בעסטער צוגעפאסטער פארבעטן אלס צוגאב צו יעדער פיייערונג - זיי אויך פאר דעם מעגלאכן געברויך - צו דעם אנגענעמען געשמאק פון יעדן מיטגליד פון דער פאמיליע.

ס'זי איז מייסט איין קרייז אין באלק אדער אין "בריק" פארמיע ווינען זיי ביידע געשמאקט און גענוסט, באווענדט ווען עס איז געמאכט ביי פאלם דאיריעס, היימישער, ווייל מאכנדיק אונזער איין קרייז נוצן מיר בלויז פרישע פרוכט פלייווארס. און ריינע פאסטערעזשעטע קרייז, דעריבער איז פאלם איין קרייז דער סאמע פאסטערעזשעטע איין שטאט ביי יעדן איינעם, מייסט אויכער איין קרייז איין יעדער בייטער וואס פארמיינט פאלם, און ווייכט, און איז קרייזט בלויז דעם בעסטן און ריינסטן איין קרייז וואס ווערט געמאכט.

PALM DAIRIES

LIMITED

Calgary Camrose Regina Saskatoon
Canora Winnipeg Fort William
Vancouver Victoria

פאליטישע זעלבסטשטענדיקייט -- אינדיווידועלע פארזיכערונג!

אין דעם יאר 1892 האט דער פארלאמענט געגעבן צו די אידן אין קאנאדע אלע רעכט און פריווילעגיעס פון וואס אנדערע בירגער געניסן.

דאס פאראויסזען און ווייזן פון אונזערע אויפגעטראגן האט געמאכט מעגליך פאר ליטישע זעלבסטשטענדיקייט.

איצט קאנט איר פארזיכערן זעלבסט-שטענדיקייט פאר זיך אליין און פאר איר ער פאמיליע דורך אויסנעמען א

לייף אינשורענס פאליסי

אויסנעמען פון דער וועסטערן עמפיר לייף אינשורענס קאמפאני, וואס וועט פאר א קליינער יעקלאכער פרעמיע פארזיכערן פערזענליכע פריידייט.

Western Empire Life Assurance Company

P. J. MANDELLI, Agency Organizer

722 Somerset Bldg.
WINNIPEG

TELEPHONE 26-226

"איר וועל זיין צופרידן צו דורכריידן זיך מיט איר וועגן א פאליסי וואס זאל זיין איבערשטע צוגעמאכט פאר אייערע פארערגנוגען, מעלעפאמירט צו מיר אהיים 53 041

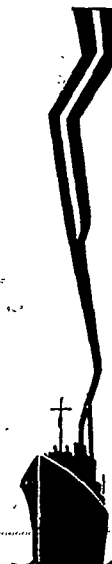
הערי קאפלאן

מענערען פאסירן
בערוויכט סאכפארט
און קוד וויינע וועלט
באריכט.

אויף יעדער קענעריען
פאסירן שוין וויינע
געמאכט געווארן ספעציעלע
אויסצוגעבונדן ביי דער
קאנאדע פאר דער
כאנאדעמאכט פון
אידישע רייזענדיגע.

שיפן שווימען אפ אפט
יעדע וואך פון באנט
רעאל נאך אייראפיי
אידישע פארט.

פרענט זיך נאך ביי
W. C. CASEY
Steamship General
Pass. Agent,
C.P.R. Bldg., Wpg.

קענעדיען פאסירן שיפן וויי
נען שמאלן מיט דער וויכ
מיקער ראל וואס די דאזיקע
ווייטגרייכנדע ארגאניזאציע
האט געשפילט אין אריבער
פירן אידן קיין קאנאדע.

די דאזיקע גייע קאנאדער
בירגער האבן א סך געהאלט
פון אין דער ארבעט צו דער
הויכן קאנאדע צו איר אייז
טיקן גרויסן שטאנד צווישן
די גרויסע פעלקער פון דער
וועלט.

דער "וועלט'ס גרעסטע מרא
וועל סיסטעם" די פיאנערן
קאנאדער ארגאניזאציע באד
גריסט די אידישע בירגער
פון קאנאדע און ווינעט, זיי
פראספעריטעט און גליק און
עס זאל שטענדיק פארגרער
טערט ווערן מיט דעם אויס
געברייטערטן שיקאל פון
אונזער גרויסער דאמינאנץ.

CANADIAN PACIFIC
WORLD'S GREATEST TRAVEL SYSTEM

נאר בילדונג האבן זיי געלעבט שטיין, און נישט קאנענדיק ליינער איבערטראגן די ברוטאלע באהאנדלונג אין געריכטע געווארן די "פוסאדערעס" באוועגונג.

פארטראדיק אין דעם פון הונדערט און צוויי הונדערט, האבן יונגע מענטשן מיט פערמאן און ווייטער פלייטעס, זיי געלאזט גיין פון שטאט צו שטאט און פון דארט צו דארט ביז זיי וויינען איבערגעקאממען די גרעניצן, וואו זיי וויינען באגעגנטער ווארן פון קאמפיוטער וועלכע האבן זיי פארזארגט מיט שפיין און אויך מיט שיפסאטן פון דער אידישער פארמאנעטער אפטיילונג צו איבערפארן דעם אטלאנטישן ים. די "איאק" האט געפלאנט און האט זיך אונטערגעגעבן צו קאלאניזירן די דאזיקע איר מיגראנטן אויף די פיל פארשפערענדיקע גענדרעיווען אינ'ם צפון-מערב פון קאנאדע. אין דער דאזיקער צייט איז שוין די "איאק" געווען בעסער סיסטעמאטיש ארגאניזירט און זי האט זיך "זיין" געקאנט בעסער ספראווען מיט דער לאגע. א דאנק דעם האבן די "פוסאדערעס" שוין געהאט א בעסערן ביז זיי זיי ערשטע אימיגראנטן, ווען זיי וויינען אנגעקומען קיין ווייטער וויינען זיי ווייטער פארן אפגענומען געווארן. מיט דעם אקטיווע פון דער גרופע פארשטייט אירן און 1898 האט געמאכט געווארן פאר זיך צו שאפן א ברייטער קריסטלעך באוועגונג, ווייז ביז דער דאזיקער צייט האבן זיך די אידישע הויפטן אפגעלעבן בילדונג מיט דערגענומען ענינים.

אויז איז אנטשטאנען די הויכשווידיקע אנטשטייגונג געמאכט אין 1898 פון ב. נאדנער, וועלכער וואוינט איצט אין באטעמאל, צו גרינדן א אידיש-ליטערארישע געזעלשאפט. צווישן די אקטינגער פון דער דאזיקער געזעלשאפט וויינען געווען די הערן ה. ה. ווייטמאן, משה פינקלשטיין, ב. ווייטמאן, ב. נאדנער, לעאן אבראמאוויטש, יוסף בינקלשטיין, מ. העלער און עטלעכע יונגעלייט וועלכע וויינען ערשטענדיק געווען געווארן און דערמיטקייט ווי זיי זאלן גיין אין די דרכים פון ווייטער ערשטער. דאס איז געווען בעסער און פאר זיך אליין, ווייטער מיטגעבן וויינען געווען פרייטלאדיקע ערשטענדיק און קולטורעל און מיר גלויבן, אז ס'פון דעם געזעלשאפטלעכן לעבן וואס ערשטענדיק איצט האט געמאכט דעם פונדאמענט אין אס אונזערע אונטן.

די אידישע קהלה אין געווען נישט רייך און נישט ארום, ווייניק געליטן האבן זיך גענייטשט אין עקלען און אויב עס וויינען געווען אונזערע פאלן האבן די פרויען אויך דעם אכטונג געגעבן. קיין ארגאניזירטע "שטארט" איז נישט געווען — האט א געזעלשאפט פערזענלעכקייט, פנחס קרויס, וועלכער איז אין דער זעלבער צייט געווען שטיין פון דער שטארט פון שווארץ און דער "נישט געקרייטער" פון ווייטמאן, אכטונג געגעבן אויך דעם און האט באוואונדן די ארגומענטירונג ווייטער "החובות" און זיין בוך, און דעם דאזיקן בוך האט ער פארברענט איידער ער איז געשטארבן, דאנטיק צו וויינען קינדער — זיין דארפט ער בוך דעם האבן און אויך וויל נישט אז ווילט נאר ווייזן ווער עס ווייטער געווען מיטע ארגומענטירונג.

אויז זיך דער וועג פון אימיגראציע איז אויסגעטראסן געווארן פון די רובע געשע אירן (1898), האט זיך די קהלה מיט ערן נאך פארברענטער "מיט" אנטפון פון איינע אדער בעסער קאמפיוטער, אויך וויינען געקומען נאכעם אדער ווייטער קרובים צו די חסידיש, און זי קהלה איז שוין איצט געווען בערווייניקער בכוח צו טאן ווייטער ווייטער ארבעטן און באבן געזעצער אונטערגעגעבן מיט בער אפגעזעצטקייטן און בער קינדער, אכטונג אכט, א קליינע שטייטע האט נאך אנגעהאלטן צווישן "מיט" ווייטער פון שטארט פון דער פנחס קרויס, אבער די שטרייטער אדריס האבן זיך פאר אייניקט פאר דעם אלגעמינעם וואוינזיין און אייניקט און די "קיינע דרווארד ספר" געבויט געווארן הימער דער שטארט פון דער העברע וועגער רעו. ס. רובין, דער דערווייטער פרינציפאל, און געווען נישט בלויז א גוטער לערער נאר אויך א מאן מיט א צופאליכער קולטור, נישט באהאונט אין תלמוד און אויך אין ענגליש, זיין טעטיקייט האט געוואונדערט דעם און אויסגעקענטעט יונגן דור וועלכער וואונדערט דעם איינפיר פון די נייע אנגעקומענע יונגעלייט, האט זיך נישט געקאנט בער באנדלעך מיט פרייער אנטוויקלונג און האט געפארט אין גייסטיקעס. (אין 1903 האט נייט טעפער ארגאניזירט דעם יונגן ציוניסטישן אטלעטיק קלוב).

די דריטע און נענטע איינוואנדערונג — די אנטוויקלונג פון מערב קאנאדע יענעם

אז איצט קומט מיר צו דעם דריטן פערזאן פון אידישע מאבן אימיגראציע וואס האט באהאנדלט מיט א שטענדיק פארנעמענער שטארט.

אנטוויקלונג האט זיך דער נישט שטארט 1900, ווען די רובענישע רעזידענט האט געזעבן דעם שטארטסן קלאב די אירן דורך אירע פארניכטערקע געזעצן, אויז ס'איז אירן אויסגעקענטעט, דער שטארט פון הונדערט אדער אנטוויקלונג פון רובעניש, די "איאק" איז איצט געווען אנגענומען אנטוויקלונג פון אנטוויקלונג פון רובעניש, און ערשטענדיק אירן, און אויז האט זיך אנטוויקלונג דער שטארט פון רובעניש-אירן שער אימיגראציע קיין לאנדאן, און באווענדעט אין דער וועלט, מיט די ערשטע עט לאכע גרופע פון רובעניש אירן איז געמאכט געווארן א נייער פארזיך צו גרינדן א אידישע קאמפיוטער אין פארט קוואלע דייטשקייט.

דער שווערע קלימאט און די נישט פאקע פארמאנעטער האבן אבער נישט דער פילט דעם אפגעזעצן און בער פון אלץ וויינען מיט וועלכע א צוליב-דעם נישט גענוגט קען צוזאמגעלעבן, האבן די דאזיקע אידישע גרופעס אנדערער זיך געלאזט רויפן דער רום קיין ווייטע, מיר גלויבן, אז וואלט געווען א בעסערע פארמאנעטער, וואלט די דאזיקע אפגעזעצן אפער געבליבן היינט צו טאג, ווייל די קאלעקטאר האבן ווייטער געוואלט פארבלייבן דארט, אויז איז די ווייטענער אידישע קהלה געוואקסן אלץ גינדל פער מיט דעם צווישן פון אנדערע רובענישע און באווענדעט רובעניש אירן וועלכע וויינען געלאפן פון די אנטוויקלונג פון 1903.

דער זומער פון 1903 האט בייעוואוינט א פובליקאציע טעטיקייט אינ'ם געזעלשאפטלעכן לעבן פון דער אידישער קהלה, די ערשטע איז געווען די קליינע אידישע רובענישע גרופע וועלכע האט דעם 7טן יולי, 1903, ארגאניזירט די "קאמפיוטער נאכטער" דער געזאגט צו גרינדן די דאזיקע וויקואלע סאסייטי אין געקומען פון א אבראמאוויטש ע"ה צו רובענישער איר, דאמאלס א געזעצער איר און א פארשטענדיקער מענטש און ער איז פאקע געווען דער ערשטער פרעזידענט פון דער נייארגאניזירטער קאסי-בי, צוליב זיין שוואכן געזונט האט ער באלד געמוזט אויפגעבן זיין אכט, און מיר האבן איר געווארן דער פרעזידענט.

דער דריטער אימיגראציע שטארט איז געווען דער נענטער, ווען אן אלטע רובעניש אירן וועלכע האבן זיך באטייליקט אין דער רובענישע פרייהייט באוועגונג, מענטשן וועלכע וויינען געשטאנען אין דער ערשטער רייע פון דאזיקאלע קרייזן אין דעם לאנד, וויינען געקומען אין דעם דאזיקן נייעם לאנד, אנטוויקלונג פון דער שטארט וואס האט נאכגעפאלגט דעם אייפסטאנד קעגן דער רעזידענט, ווייטע אנטוויקלונג קיין ווייטע.

עטלעכע יאר צייט, נאכדעם ווי די אידישע בארעכער האבן זיך צוריקגעקערט, און עס איז אנגעקומען אין 1884 — ווייטע שטארט אימיגראנטן, אין דאס לעבן פון דער אידישער קהלה אין ווייטע געווארן בער צוזאמגענומען און ס'איז איר דער ערשטער גרופע אויז נישט ווי אין דער צווייטער גרופע, ווייטע געווען נישט בלויז פשוטע אירן בער מיטאקט און פשוטע ארבעטער, נאר אויך א באדייטלעכע צאל פון דעם טיפן קריסטלעכן קלאב, מיט א נאנטער געזעצטע איז העברעאיש (זי מיר האבן געווען פון א קרייז צום "העברעאיש"), און מענטשן מיט אן אייגענע באשעפטיקונג מינונג, א דאנק דעם ווייטע פארנעמענע, נישט פון אפמאכט געשפרייטענע, דאזיקע איר וואס האט געפירט צו שפארטונג, צווישן דעם וואס, די נייע אימיגראנטן האבן פארטראטן פארשיידענע שטענדיקע.

די ערשטע שפארטונג איז באהענדעט צווישן די פרייזן און איינעם, און עס איז געגרינדעט געווארן א שווארץ אונטער נאמען "אנטי ספרדי אנטוויקלונג", און געפירט פון בער וועלכע איז געווען אונטער דער זייער פאכרע פון דער "דאזיקע קהלה", באר נאכדעם איז געווען די "העברעאיש" שווארץ, די שווארץ איז געווען געווען מיט דעם האבן געוואלט אונטער נאמען "אנטוויקלונג" וואס אלץ פארשטענעט און די בער היינט פון אירע מיטגלידער וויינען באשטאנען פון מילכיקייט, די מאכט איינפירט "אנטוויקלונג" שווארץ איז געווען די "בית אה" דאזיקע שווארץ האט באהאנט צו דער "אירי" שפארטונג.

די דריטע שפארטונג איז געווען געווארן פון א פארמאנעטער צווישן א טיפן מיטגלידער פון דער ביהמ"ד שווארץ און די מיטגלידער פון דער "העברעאיש" שווארץ, און א שווארץ וועלכע דאס פון העלפן און יאדאט, אין מען האט א נאמען געגעבן דער שווארץ "בית יעקב", די דאזיקע שווארץ איז פאר עקס איידען זיבן יאר געווען די איינציגער פערמאנעטער געפירט אבער די "ביהמ"ד" שווארץ, כאטש זי האט זיך געפירט נישט און א געזעצטע וואס האט אנגעזאגט אין אייגענע שטייט אין האט געמאכט פארטיקלעכער צווייטע פאר דעם ערשטער דויערהאפטער און פערמאנעטער שווארץ איז געווען, און דאס איז אנגעפירט געווארן פון דער קאמפיוטער נישטאן אונטער אויפן ס'פון מיר, ביהמ"ד, און מען האט אנגעפירט קרוב פון די דריטער און אידישער געזעצטע און דערוועג.

אינ'ם לעצטן טייל פון יארהונדערט, צווישן דער האנטווער פארנעמענע, ווען פון דער אידישער באשעפטיקונג — ווייטע דער געזעצטע פון 1891 א באשעפטיקונג פון 1895 אידישע געזעצטע און א ווייטע און א ס'פון 740 אידישע געזעצטע נישטאן און דער פארמאנעטער, די עקס מיטגלידער אין ביהמ"ד שווארץ איז געווארן אויז געווען: נאכדעם אז דער וואס איז געווארן איבערגעפירט אין דער ערשטער צייט האט זיך דער פנחס קרויס געזעצטע שווארץ איז געווען פון די פארשטענעטע מיטגלידער באדייטער פארטער בערע, אויז און זי האבן זיך געזעצטע ערשטע צו דער ארבעט צו קומען א באדייטער געווען באדייטער שווארץ, וואס האבן אפגעזעצט א פערזאן איז דעם צופרידן ווייטע פון העברעאיש און קיינע סטרייט און די ארבעט האט זיך אנגעפאנגען אין יאר 1880, און דעם זומער פון 1880 איז די שטארט דעם דערגענט געווארן מיט גרויס פיינערייט מיט א צעלשטאנדע.

אין 1897 איז געגרינדעט געווארן א תלמוד תורה אין שטארט פון שווארץ, וואס עס האבן געזעצטע אירע היינטיקע היינט, די דאזיקע ערשטע תלמוד תורה איז דער געמאכט געווארן א דאנק דער אנטוויקלונג פון יוסף פינקלשטיין, דער טעלערע און בייט, דערשט איז א פאר א נאנטער וועגן די איינציגער איינציגער וואס דער הויפט ליידר איז געווען העברעאיש פאר די אידישע קינדער אין ווייטע, די תלמוד תורה איז געווען א גרויסער דעפארט.

אין קהלה האט געפירט א רואי און פרייזער לעבן, אויסער א געווענע פאל, ווען עס איז פארנעמענע א שפארטונג אין איינער אדער צווייטער שווארץ, אויז צווישן געזעצטע פארנעמענע צוזאמגענומען ווייטע געווען פון צייט צו צייט ביי אונזערע פארניכטע וואס איז געווען בייט, אנטוויקלונג א תלמוד תורה אדער אין א טויטפאל צו א רוי, צוליב דעם פארנעמענע קליינע וואוס און דער באשעפטיקונג דורך איינציגער ווייטע געזעצטע געזעצטע געווארן אין אן איינעל קרייז.

אין פארט פון דעם דאזיקן פערזאן האבן ווייטע אייניקט אירן באוויזן אויפן צווייטער זיך, קאמפיוטער האט די אידישע קהלה נישט אויסגעטאן ווייטע פיל, די איר דריטע קליינע רובעניש, האבן זיך באטייליקט געווען ארום דער ס'פון, פון אר סאנטיק, און קליינע פרייטקייטע געזעצטע איבער ביהמ"ד ווייטע סטרייט, פון אר גינט צווייטע מיט געזעצטע סטרייט א צאל פון די קרעכער האבן געמאכט ווייטע צווייטע ווייטע געזעצטע אדער איבער די דאזיקע, אנדערע די רובעניש, האבן געמאכט ווייטע אונטערווייטע און הויכערע הויכערע הויכערע בייט סטרייט, אויז פארט סטרייט און די נאך מער רובעניש — אויז קיינא און די אנדערע נאכט צום טייד און ווייטע פון רובעניש, דא ווייטע אויך געווען די צווייטע פנחס קרויס — די "שטער" דער אויז געזעצטע פארנעמענע פון קיינא און העברעאיש און די "ביהמ"ד" שווארץ איז דעם באשטאנענע פארנעמענע בייט העברעאיש און פארט סטרייט, די אונטערן און פערט קיינא און שווארץ און געווען אירן דער נאכט ענד — דער טייל פון דער שפארט פון דער דער ס'פון, איר רובעניש וואו לאנד האט נאך אלץ געקאנט ווייטע ביהמ"ד און זי האבן זיך געפירט ארום באשעפטיקט, וועסט פון מיין סטרייט צו פאלט טער סטרייט, נאכט צו בעקידע און איצט צום דויער, דא איז דער ישוב נישט געווען איינציגער און אידישע און איז געווען אויז ארום בייט יאר, 1900, א דערגעצט ווייטע געזעצטע געזעצטע דעם נאכט "העברעאיש" א נאכט וואס איז געווען נישט צווישן פאכט ווייטעס און אויז פון האט דער האט דערגעצט דאס לעבן פון די אירן שטארט יאדעס האבן געזעצט אין ארטיקלע, קאנענטירט איינער דער שטארט.

כאין איר נישט געזעצט א ס'פון צו זען אפילו דרום פון דער איינציגן ליינע, וואו עס איז געשטאנען א רייע איינע שטייטלעך — פארנעמענע מיט אונטערווייטע הויפן, אונטערווייטע מיט שפארטע און ברובעניש (וויטאק), מיט צעבראכענע ווענענער און שטיקאט.

די צווייטע איינוואנדערונג

אין דער צייט ווען די אירן איז ווייטע האבן געפירט א רואי לעבן, האבן ווייטע ברודער אין ארגאניזירטע שטארט לעבן, די אנטוויקלונג געווען אין דער בערע ווייטע און געווארן איינער און שפארטער, דער קלימאט איז געקומען אין 1898 ווען צווייטע מינוט אידישע קינדער ווייטע נישט געוואלט געווארן אין די עפמאלע געווען האבן די אירן ווייטע איז נאך געקאנט אויסשטיין, אבער דער דווייטע

(*) צווישן זיי איז געווען ווייטמאן און אדער צו דעם אויסגעזאגטן שוועניש (אבראמאוויטש).

Playalls
REGISTERED

מיר מאנפעקטשורן
"קאנקעראר"
ברענד אוועראלס
הויזן און העמדער
אויך די גיט באוואוסטע
"פלעיאלס" סוטס פאר קינדער

מיר שעצן הויך די פריווילעגיע צו
האבן אינזער חלק אין דעם בייטראג
פון די אידן צו דעם פראגרעס און
אנטוויקלונג פון מערב קאנאדע.

אינזער פירמע איז איינע פון די עלטסטע אידישע מאנר
פיקטשוריינג פלענטס אין מערב קאנאדע. פאר פיל יאר
נאכאנאנד וויינען מיר באלוינט געווארן מיט דעם "סערטיפי
קייט אף מעריט" ביי דער אינטערנאציאנאלער אויס
שטעלונג פון דער גארמענט אסאסיאציע, שיקאגא.

MONARCH OVERALL MFG. CO. LTD.

WINNIPEG

אסקאר ווייר,
סעק-טרייט

ה. שטיינבערג,
פרעזידענט

A. I. SLOTIN D. SPIVAK H. FAINSTEIN ELLA TRUDEL

אן אפשטאנונג

פון דעם אידישן בייטראג צו דער אנטוויקלונג פון מערב קאנאדע, וואלט
געווען גוט פולקאם, גיט פארזיכערענישן דין פירמע פון

דאמיין ספיוואק, און פיינשטיין למד.

די ערשטע און איינציג אידישע

**לייז סטאק קאמישיאן איידושענסי
אין דער דאמיניאן אף קענעדה**

געבוירענע מיט איבער 20 יאר צוריק פון א. י. וואטסאן,
איר פרעזידענט, צו וועלכער עס וויינען צוגעקומען דוד ספיוואק,
הערי פיינשטיין און אליהו טרעפל — איז עס זינט דאמאלסט
געווארן איינע פון די סאכע איינפלוסרייכסטע אין דער לייז
סטאק אינדוסטריע. 75 פראצענט פון זייערע קאסטאמערס וויינען
אידן. די גרויסקייט פון איר פילאזאפיע וואס די פירמע פארנעמט,
ווערט אנגעוויזן פון דעם פאקט, וואס פאר די לעצטע 7 יאר,
ביז 1932, האט די דאזיקע פירמע געהערט 16% פון דעם
אריינגעקומענעם קעטל וואס איז צוויי מאל גרעסער פון דעם
דורכשניט פאר יעדן פון די 12 קאמישיאן הייזער וואס האבן
געטאן געשעפטן אין די יוניאן סטאק יארדס.

א דאנק ווער מיטהילף, וויינען א סך אידישע קעטל הייזערס
געווארן די גרעסטע הענדלער אין דער וועסט.

דער דאזיקער רעקארד, פלום די הויכע אכטונג אין וועלכער
די בירגע ווערט געהאלטן — און די פעאליטיט און די פולשטענדיג
דיקטירט וואס אירע מיטגלידער ווייזן ארויס — דאדער עס מאכט
די אידן פון מערב קאנאדע צו וויי שטארק מיט אום ביי
שטייערונג.

SLOTIN, SPIVAK & FAINSTEIN LTD.

LIVE STOCK COMMISSION AGENTS

Exchange Bldg., Union Stock Yards

ST. BONIFACE

MANITOBA

א פעטער יאר הונדערט

פון כמעט שטענדיקער פארבינדונג און האנדל מיט "דאם אידישע
ווארט" און מיט אנדערע אידישע פירמעס — האט מיר געגעבן אן אוי-
סערגעוואנדלעכע געלעגנהייט צו אפשטאן דעם באראקטער פון זייערע
אנשטעלונגען און פון דעם בייטראג וואס זיי מאכן צו דער אנטוויקלונג
פון קאנאדע.

אויסדריקנדיק מיינ באגריסונג צו דער אידישער באפעלקערונג פון קא-
נאדע צו איר צווייפאכן היסטארישן יוביליי, דריק איך אויך אויס די הא-
פענונג, אז די אידן וועלן פארמאגן צו ארבעטן אין דער צוקונפט ווי אין
דער פארגאנגענהייט — מיט בענעפיט צו זיי אליין און פראספעריטעט
פאר אלע קאנאדער — און, אז איך וועל האבן די פריווילעגיע צו קאאפע-
רירן מיט זיי — און מיט אנדערע — אין דער דאזיקער ריכטונג.

א. מ. בארקוועל, פרעזידענט

BARKWELL PAPER CO.

WHOLESALE PAPER DEALERS

Galt Building

Telephone 86-389

L. BOOKE
Vice-President

GEO. SHEPS
President

J. SHUCKETT
Treasurer

L. PHOMIN
Recording Secretary

S. M. GOLDEN
Fin. Secretary

Hebrew Sick Benefit Association OF WINNIPEG

אידישער קראנקע-אינגערשטימונגס-פאראיין
און וויניפעג

Executive Committee

R. COHEN
S. COLMAN
I. LUDWIG
L. CONNER
H. COPELOW
J. CHERNICK
M. JOEL
M. GOLDBERG
L. SCHAPIRO
M. WOLINSKY
A. HARRIS
D. ISENBERG
J. MANISHIN
C. MANKOVSKY
N. PORTNOY

Organized and
Chartered
October, 1906

R. COHEN
Organizer

Executive Committee

T. TESSLER
J. BLOOMAS
H. ANGLER
A. ARONOVITCH
I. MASS
J. KOVENSky
A. KOVENSky
J. KOVENSky
L. KOVEN
B. SHEPS
S. GOLDIN
I. TESSLER
M. MERKEL
P. BAKER
A. COHEN

ציוואסען מיט אלע אידן פון קאנאדע באגרייבן מיר דעם
הונדערטן יארליכן יוביליי פון אידישער גלייכבארעכטיקייט
קעגן און קאנאדע און פופציק יאר אידישער ישוב אין
מערב קאנאדע.

אינדעפענדענט פרי לאון און קראנקע אונטערשטימונג אסאסיאציע

י. ראזין
געשטארבן 18 טעג
אין תמוז
תרצ"ב—1932

געגרינדעט, מאי, 1917

לייט נעמט אויף 6 חדשים

צאלט 8.6 און 10 דאלאר
א וואך קראנקען בענעפיט

האט א שטענדיקע
דאקטאר

מענער

באשטעט פארן יאר
1932

י. ראזין, פרעזידענט

י. דעקטער, וויצע-פרעזידענט

א. קווינעראו, קאזירער

א. באסאוויטש, סעק.

א. ווערטייב, סיק פארזיצער

א. נאדרא, אונטער-סעק. פארז.

כ. טערמא, קיינאני פארזיצער

אפיסערס:

ב. פונקטאוו

ג. ראקטין

א. בארא

ה. איידעלבערג

פרויען

באשטעט פארן יאר
1932

מרים, בענדראו

פרעזידענט

מרים, טערמא, וויצע-פרעזידענט

מרים, ראזין, קאזירער

מרים, רויטנבערג, סעק.

מרים, טערמא, סיק פארזיצער

מרים, נאדרא, אונטער-סעק. פארז.

מרים, קיינאני, קיינאני פארזיצער

מרים, אפיסערס:

מרים, פונקטאוו

מרים, ראקטין

מרים, בארא

מרים, איידעלבערג

פרויען ברעגנט

געגרינדעט יאנואר, 1925

לייט נעמט אויף 6 חדשים

גוט שוועסטערלאכע הילף

פארמאגט:

100 מיטגלידערעס

איבער פיר טויזנט יארים

נעצאלעט שערס

ווערט א מיטגליד אדער

מיטגלידערען אין אונזער

מיטגלידערען

פאר איינצעלע הייזן ווי

ווערן יעדן מאנאט 8

ג. און 10 פרויזאל

WINNIPEG INDEPENDENT FREE LOAN ASS'N

J. WOLINSKY, President M. JACOB, Vice-President S. SHORE, Treasurer
M. TESSLER, Mng.-Dir. R. J. KIMMEL, Hon. Sec'y.

BOARD OF DIRECTORS

N. J. Weidman
J. Welch
Dr. I. Ben Ezra
S. Bliss
S. B. Levine
J. Miles
J. B. Morantz
A. W. Myers
L. Phomin
D. Fred
L. Garber
L. Roysenberg
D. Rusen
D. Seeger
J. P. Portnoy
Dr. A. L. Shubin
A. Slobinsky
I. D. Rusen
A. Cohen
R. Cohen

LADIES' COMMITTEE.

Mrs. M. Steinkopf
Mrs. L. Garber
Mrs. S. Hart Green
Mrs. I. Caminetsky
Mrs. B. Jacob
Mrs. R. J. Kimmel
Mrs. I. Loachshin
Mrs. S. Raber
Mrs. J. Segal
Mrs. B. Shragge
Mrs. S. Shore
Mrs. M. Spivak
Mrs. L. Tenenbaum
Mrs. N. J. Weidman
Mrs. M. Weidman
Mrs. J. Weidman
Mrs. L. Churchill
Mrs. S. A. Berg
Mrs. A. Slobinsky
Mrs. C. Apter
Mrs. D. Freed

תלמוד תורה כנגד פלם

אין דער געשיכטע פון מערב קאנא
דע האט די וויניפעגער תלמוד תורה ויך
הערווארפן א גאנצע פאמיליע פון פלאן. ניט
נאר איז זי די יעדע און ווירקסאמסטע
העברעאישע ארגאניזאציע אין וויניפעג.
נאר זי איז שטענדיק געווען א וועלטליכע
ווער אויף דעם געביט פון אידישער דער
ציואנג — פאר גאנצן מערב קאנאדע.

אלס אוועלעך באגרייבן מיר די דאזיג
קע ארבעט וועלכע פארצייכנט די צוויי
וויכטיקע היסטארישע פאסירונגען אינעם
לעבן פון קאנאדע ישוב: דעם הונדערט
יארליכן יוביליי פון אידישער גלייכבארעכטיקייט
רעכטיקונג, און פופציק יאר אידישע
איינזאמלערונג אין מערב קאנאדע.

ברני תלמוד התורה דעזיר וויניפעג

Winnipeg Hebrew Free Schools

ווי איינע פון די ארגאניזאציעס וועלכע רופט זיך אפ אויף אלע
וויכטיקע פאסירונגען אינעם אידישן לעבן.

די פראפאגאנדע מענער און פרויען פאראייניגט

באגרייבן

דעם הונדערטן יוביליי פון דער גלייכבארעכטיקונג פון קאנאדע אידן
און דעם פופציקסטן יוביליי פון דער אידישער אימיגראציע
אין מערב קאנאדע.

מיר באגרייבן אויך "דאס אידישע ווארט" פאר איר אונטערנעם
כונג מיט ארויסגעבן דעם דאזיקן היסטארישן בוך.
וויט וויין גרינדונג אין 1910, האט דער פראפאגאנדע פאראיין
פיר מיטגלידערען צו דעם וואוילווין פון ווינע מיטגלידער כפרס
און דעם ישוב כפרס — "אין אנקלאג מיט די ציון פון דעם
פאראיין וועלכע זענען:

1. שאפן א אידישע מיטגלידערען פאר לאנדסלייט.
2. האלטן א לעבעדיקע קאנטאקט מיט דער ארבעט הייז.
3. רעגאלירן אויף אלע נאכאלע און אנגעלייגטע אידישע
נויט.

פאלגענדע ווענען די אידישע באשטעט פונעם פראפאגאנדע פאראיין:

- א. ווארט, פרויענעס
- א. באראצוק, ענדערשטע
- א. קוואליק, וויצע-פרעזידענט

עקזעקוטיווע מיטגלידער:

- א. אווערבוך, י. ראזין, וויסע ראזיק, מיטגלידער, צ. ה. לעווין, יעקא עלקין, א. הענדל.

פרויען אפטיילונג

- מרים, אווערבוך, פרעזידענט
- מרים, ווארט, ענדערשטע
- מרים, באראצוק, וויצע-פרעזידענט

עקזעקוטיווע מיטגלידער:

- מרים, באראצוק, מרים, א. סוכאראו, מרים, א. סילוערע, מרים, י. אווערבוך, מרים, העסטער, מרים, פראסאו, מרים, פריד, מרים, דוכאו, מרים, א. הענדל, מרים, מ. לעווין.

מקום די עקסטימיננדע קליינע צדקה ארגאניזאציעס אין א "ינגיטעד היברו טיטאריסטיס אראסאייזשן". די בני ברית לאדיז אין בעלסטאנען הינטערד דער דאזיקער באוועגונג וואס איז מיט דער צייט פארוויקלאכט געווארן.

דער אנפירער פון "כי יוניסקול" ליברו טשארטיס" אין יענער צייט איז געווען מר. א. קאליטער, און ער האט זיך אנגעבאטן אים קאנדידאט פאר. אַלדערמאן פון ווארד 5 אין די שטאטס ווארן פֿון 1912, און ער איז טאקע דערווילט געווארן פֿאַר דעם האט געקלאמט דעם אַלס פֿון אַרדעמאן פֿאַר עטלעכע טעריטעריען.

נאך איידער מר. סקאליטער האט באשלאסן צו ארויסשטעלן זיין קאנדידאטור פאר אלדערטאן, האט נאך אן אקטיווער וואנעמאן, מר. חיים וואלנאקא, געמאכט א פארזוך צו לויפן אלס קאנדידאט. פאר סוף טראשיי, אין האדסכט פון 1911, ער איז אבער נישט דערוואויילט געווארן.

אויב אין 1912, האט די אוידישע קהלה באשטימט צו עהבן איר אייגענע פארשטאנד, האט די פאלק אין די שטאטסטישע ביראן, 1913 באשטימט צו האבן א פארשטענדע אין דער שול פאר וואוינמאן (בירא בורא), און נים געקום אהין. דעם וואס איז נעמלעך קעגן א מאן וואס איז געווען סתם שטאטס נער "מאנאטאנער", דער סתם, און פארלאזט איר א יענער צייט אויבזעכטן אירע זאכן, דער וויילט געווען אלס דער ערשטער אוידישער סתם שטאטס איר מאנאטער, סתם אויבזעכטן אירע זאכן און געווען איר פאר די ווייניקע משפחות און עהבן אן אונזערע שטייגער.

סובסידירטאנטס פאר דעם געביידע כאנד האבן אנגעהויבן צו שטראלען, אבער נישט גענוג. דער איינפלוס פונעם געזעץ, און איינשטעל האט אנאנטרסירט ביי א מאסן אראוואלונג, נאך וועט ביישטייערן פינף טויזנט דאלאר. צו דעם געביידע פאגד, די דאזיקע באקאנטשאכטונג וואס איז געקומען אפדערהארטעט, האט געקאט ווי געשטרעקט ווידערגאן און דעם קאמפטיטע איז דעריבער געווארן צווישענעם טאג צו דער ארבעט. א פראץ איז געקומען געווארן אויף דעם טאג פון פראץ ענדט, און שטארקט אסאך. וואס איז געווען דער געזעץ איבער געטעט פון דער איינשטעל געביידע איז געווען צווישן און און א יאר און דער הויכע תורה אויפגעבויט געווארן וואס האט אפגעקאסט אלס פינאנצירונגעכץ טויזנט דאלאר פון דער דאזיקער כובע. און \$45,000 געשאפן געווארן איינער די הויכע תורה און אפגעשטעלט געווארן. עס איז א שיעור גרויסע געביידע, נישט געבויט נישט אלע פארגעטען און פארגאסעט באקוועטלעכקייט, מיט א דרייסיג זאך נישט פראץ פאר 1,500 מענטשן, וואו די איינשטעל מאכן פלעגן דרייסיג ווייניקסטע נאכאנאנד פון די שיעור פון איינשטעל נישט, פון נאציאנאלע שטרעבונגען און פון גוטס ווילן.

ע. פראכטער. אזא הייליקע אונטערזעכונג האט זיך געפֿערט אַ בך. ענעמען
אלע טאקטישע פֿארהייליקטע, צום נויט האט זי ח"ו אין דעם פֿערזאן פון ר. ס. דאָ
באַנאַה איר פֿערזענלעכע, געזונטע, פֿאטערלעכע פֿערזענלעכע, פֿערזענלעכע, און גוטע, אַלעמען.
אדאָס וויל אַלעמען איר דעם פֿיראדעקלעכע שטיצע פון דער קהלה, האט זי אַרױס
געפֿירט די חלמדי תורה פֿון איר שטענדיקייט.

ביים שטעלן אדעם ווינקלשטיין פון תלמוד תורה, 1912

די באקאנטשאפט פון זיין דערווייטערן איז בארד נאכגעפאלענט געווארן פון דער אפי-
ציעלער מעלווה: אן איד מיט אן אייבראשפאן, וועלכער איז שוין געווען נישט באר-
אנט אלס דער דעפאלטער דעמאנט פון דעם מאסישטער אוניווערסיטעט.
און געוועזען פון א סך איינציילונגען, איז באריינט געווארן מיט דער ראדע סטיי-
גענדע (סקאלערשיפ), די גרעסטע איינציילונגען פון יאארצייטער.

נאך דער וועלט מלחמה

א היסטאָרישער איבערזיכט פון דעם אידישן לעבן און שטאן אין מערב קאנאדע.
ווינט דער מחבר, אן כמעט אומבאקאנטער צו נעבן און אר דאטען פון דעם, דאזיקן פאר
וועגער בוך. די אידישע אונטערזעכונגען אין פארויז פון דער דאזיקער צייט וויינען
געווענען אויך, רויט גרויס, אן ס'איז נישט מעגלעך צו פארשטעסן זיך ווי לענגו צו פאר
שטייען שרייבן. הוי, דעם, שטייען פיל נאך צו מאנעט צו די דאזיקע געשעענישן. מיר זאגן
האטען צו אפשאצן.

אזוי שטעל ווי מען האט זיך דערוואקסאט וועגן די גרויסע לידן פון אונזערע אריינע-ליבער אז זיי זינעם פראקטיש — האבן זיי אירן און מערע האנדלער און איר גאנצן קאמפאניע פון הילף די מהמטה ליידנע. נאך איידע אונזערע אנדערע געשעצטע אידן זענען קיינמאל נישט פארגאסן וועגן דעם, האבן זיי אירן און זיינענע שוין געמאכט אריינגאנגען אין איהרע הילף פארן שוין און אקטאבער 1914, אזי "דער קענעדיע איד" האט זיך אריינגעפירט אין איהרע און מערע האנדלער און זאלן נאך זיין הילף און ארויס מיט אן אויפגאבע פון די מאכט פאראוואקסונג אונטער דער פארזיצער-שאפט פון דעם "דעאקטאר פון קענעדיע איד" (אקטאבער 1920, און איבער 300 דאזיגער געזאמלט געווארן און 200 מענער און פרויען זענען זיי פארמישטעטע זיין געשטעלטע דערמאנט פון אום פאנא-די הערן, ר. דאבינסקא, כ.ה. גרויס, א. אקאזי-סקל, ו.א. שטיינמאן און אנדערע האבן זיך פארמישטעטעט און קאמפניעט און זיי האבן געבעטן די מיטחלה פון די ווייניגערע אריינע-ליבער שטייבס נאך די מהמטה ליידנע אידן.

שפּעטער, אין 1915, ווען די ניוס איז געווארן גרעסער און עס האבן זיך גע-
פאדערט נעווערער עקזימיטירענע האבן זיך אידן געדרעכט א שטארקערע קאנפערענצ
מיט פארשטייטער פון אלע קלאסן און שיכטן, און ווי האבן זיך מיט נאכעם געענטיגט
זיינענעווארפן אין דער הילפס ארבעט. פיר יאר האט דער דאזיקער קאמיטעט געאר-
בעט, דעם נעכסטן יאר פאר דעם צייט, אונטער דער פירערשאפט פון מארקס און אר-
אבאכאוו, וועלכע האבן פ. כ. א. גער, מערס מינג, א. גאס, היים אונטערזאן און א. ד. אר-
בעט — טראגנדיק אויף זיך א שווערע אהיות און אוועקגעצויגן א סך פון זייער
גלייכע און וועלכער עס איז באוואונטן פיר הונדערטט טויזנט דאלאר אין געשאפן נאך
ווארפן מיט איינמיטלס הונזאות, און דאס געלט איז געשניטעט געווארן צו די מלחמה
יודנדע אידן אין פארלויף פון די דאזיקע שווערע מלחמה יארן — כליוו דורך דער
דאזיקער אנגענומ. א באוואונטער טייל פון דעם דאזיקן געלט איז אריינגעקומען דורך
דער פארמיטלונג פון "דאס אידישע ווארט"; וועלכע האט פאר דעם דאזיקן צוועק
אנגעקענטען א סך פלאץ, און די צייטונג האט געהאלטן אין איין וועק און אפגעלין
פאר אלע חלק פון מלחמה ליינערע אידן. דער אפר דורך "דאס אידישע ווארט" האט
געברענגן אן אפלאגא און א ווארייטען באזארג פון יעדער שטאט און שטעטל, און פון ער
שערפל אין מערב קאנאדע, וואו עס האט זיך נאר געפונען א אידישע פאמיליע, מיר
געטער דאלארן וויינער אונטערגעווארפן אונטערגעווארפן דער דאזיקער
צייטונג, און דאס געלט איז יעדער וואו אונטערגעגעבען געווארן צו דעם הילפס מאמענט.

[illegible]

בשנת 1947, הוקמה רשות המים והביטוח, שהפכה לימים לרשות המים והביטוח הלאומי. בשנת 1950, הוקמה רשות המים והביטוח הלאומי, שהפכה לימים לרשות המים והביטוח הלאומי. בשנת 1950, הוקמה רשות המים והביטוח הלאומי, שהפכה לימים לרשות המים והביטוח הלאומי.

מר. ראבינאָן ווערנער האט שטענדר אַגענטן און "פּרעזשאַנט" פאר תורה יודישע קאָנטיינער. ער נעמט אן אין בית לארש אַפּעללינג דעם פלאַן פאר אַ בית תּוֹמֵים אויף געטעם. די לארש האט געקויפּט 10113 און די כּוועטע פון א. כ. ראבינאָן געשטעלעט און ווען דער פּאַרשלאַג און גרוינא אַ בית תּוֹמֵים אָפּ ווידער פאַרהאַנדלט געוואָרן פאר דער לארש. מר. ראבינאָן געוועזענע \$50.00 אָפּ פאַר אַ בית תּוֹמֵים מיט'ן תּאָג און די הויז זאל הויסן "די אַסתר אייביק" (הויס. דעם פאַרשלאַג האט אַבער די קאָרעס נישט געקלאָרע אָננעמען. אויפ'ן גרונט און אַנטפּאַרעליכונגען דאָרף געשטעלעט ווערן פּוֹל'ס פּאַלס קאָן נישט פאַר אייביק דעם נאָמען און אַ-חיד - פאַר נעלט. מר. ראבינאָן האט זיך צוריקגעוואָרן פון דעם בית תּוֹמֵים. יענשאַפּן אַ באַזונדער אַרגאַניזאַציע און געגרינדעט אַ "אַסתר ראבינאָן בית תּוֹמֵים"

אין שטאט און נעמט א פרויען פאראויס: "ווי חבור ליידיס אראפאס האט אס"י, אגאנצירט און 1919 אגעצירט פון כרם. פאנאכן, טשעס, כיליל און מרד. זאלאכעס, ווי האבן אנגעזעהט א נעיוועס, ס'זעט מענטש, און האבן נעמאט ארום דריי הונדערט סימבאליזירטעס וועגעס האבן נעמעט צו בויען א בית תומכים. ווי ב' בית תומכים ווי האבן אריינגעטן מיט דער פרויען אגאנצירטע, און ווי דאזעלע פאר איינציגע, שערעראפאטן האבן ווי פארשליכטעט צו בויען א בית תומכים, און ווי האבן א נעיוועס צו דער ארבעט, ווי אריינעט קעהא אין נעווארונגען-נעווארן צו שטייען צוויי אומטערמאנעס ווי פארשליכטעט וועגן.

* "דער" קענענער, איד"ל האט אנגעפירט א שטארקע אגוואציע קעגן א צווילינג ארגאניזאציע אין א דאנק דעם האט זיך אנגעפאנגען א נייע באוועגונג, צו פאראיי-

50 יאר פון פירערשאפט

די גרינדער פון וויידמאן ברידער, ח. ל. וויידמאן, האט
קוק מיט בארעכטיקטן פערזענליכן שטאל אין דעם פראגרעס
אנטייווקלונג פון מערב קאנאדע.

קומענדיק אהער מיט דער ערשטער גרופע אידישע אימיגראנט
אין 1882, האבן זיי זיך באזיט, וינס דאמאלסט, מיט אלע זייערע
כחות, צו בייטראגן צו דער אנטייווקלונג.

רעליגיעזע עטאבלירונגען, קולטורעלע אינסטיטוציעס, ברידער
לאכע-פארלאמאנטעס, רעגירונגס אונטערזעכונגען, פאטריאטישע בא-
וועגונגען, יעדע און אלע, אנעכע ספערעס פון טעטיקייטן-האבן גע-
קראגן די אויפגעקומאכטע און שטיצע פון די דאזיקע שטאנדארט
טיקע פיאנערן.

די גרינדונג פון דער פירמע פון

וויידמאן ברידער

קאן ריכטיק באטראכט ווערן ווי אן אויסדרוק פון דעם דויערהאפטן
צוטרוי וואס די גרינדער האבן געהאט אין דער צוקונפט פון מערב
קאנאדע.

דער כאראקטער פון די גרינדער ווערט אפגעשפילט אין דער
האנג וואס די דאזיקע פירמע האט און פון דער רעפוטאציע וואס זיי
געניסט אין די העכערע, האנדלס קרייזן פון מערב קאנאדע.

WEIDMAN BROTHERS

LIMITED

Wholesale Grocers

H. L. WEIDMAN
M. WEIDMAN
N. J. WEIDMAN
J. P. WEIDMAN
A. E. WEIDMAN
B. H. WEIDMAN
J. J. WEIDMAN
S. H. WEIDMAN

President
Vice-President
Treasurer
Secretary

Directors

אלס אייגנטימער און פארוואלטער פון דער בעל באטלינג קאמפאני לימיטעד

פילן מיר, אז מיר האבן געמאכט אונזער באשיידענע ביישטייער
ערוגן צו דער אנטייווקלונג פון מערב קאנאדע אינדוסטריעס.

ד"ר. באראדזשי, א. באראדזשי, ב. באראדזשי

אנפאנגענדיק אין 1916 האט זיך אינזער סאדע וואסער פער-
טארי לאמנאם פארגרעסערט, ביז מיר האבן זיך געקאנט פאר
צווייגן און מיר פירן איצט אן א ברענטש אין דאזיקן, און מיר
זיינען פאראייניקט מיט "פאלאר אקרייטער וואסער ווארקס"
אין קאלאראדא.

אין צוגאב, האבן מיר זיך באזיט, אין אלע צייטן, צו טאן אונ-
זער טייל ארבעט פאר דעם אויפבו און דעם אנהאלטן פון אונ-
זער אידישע אינסטיטוציעס, ארגאניזאציעס און סאסייטיס.
אין מיר האבן און אין די קומענדיקע תגדעמט יאר וועלן די איין
פאבוויקלאכן זייער לאנג יאריק-חג פאר א נאציאנאלער
הינמאלטן און א קאנאדע וועט ווערן דעם וואס זי איז כא-
טמיסט צו זיין איינע פון די אנפירנדיקע לענדער פון דער וועלט.

באראדזשי ברידער

BELL BOTTLING COMPANY LIMITED

1087 Selkirk Ave.

Phone 51 591

איד באגריס און אנטיערשטער

די וויכטיקייט פון דעם דאזיקן סאמענט - די פייערונג פון
אידישער גלייכבארעכטיקונג וואס איז געגעבן געווארן צו
די אידן אין קאנאדע צוגלייך מיט אלע אנדערע בירגער.

איד

דער פופציקסטער יוביליאוועס איד'שן ישוב אין מערב קא-
נאדע. מיין רעספעקט צו די פיאנערן וואס האבן געלייגט
דעם פונדאמענט פון אונזערע צאלרייכע אידישע קהלות.

די אידן האבן געמאכט א סך ווערספולע ביישטייערונגען צו
דעם פראגרעס פון אינדוסטריע אין מערב קאנאדע, און איד
בין צופוילן וואס איד האב געקאנט צוטרעגן מיין חלק.

מ. קים

מ. קים איז געקומען קיין וויניפעג אין יאר 1913. נאכדעם ווי ער
האט אפגעארבעט אין יאר פאר אנדערע האט ער דערפונט א גער-
שעפט פאר זיך אלס מאניפעסטשוינג פארירער אין 1914. דורך יארן
פון שווערער ארבעט און אויסדריק, האט ער פאר זיך געבונדן א
געזענדיק רעפוטאציע אין זיינע ביוגעס.

M. KIM

Manufacturing Furrier

608 WINNIPEG PIANO BLDG.

WINNIPEG

צוואנגען

מיט אלע אידן פון קאנאדע באגריסן מיר דעם הונדערט
יאריקן יוביליי פון אידישער גלייכבארעכטיקונג. וואס
האט אונז געגעבן די געלעגנהייט צו טיילן זיך אין דעם
פראגרעס פון דעם דאזיקן לאנד.

רעקארד

פון דער אינדוסטריעלער אנטייווקלונג פון מערב קאנאדע
וואלט געווען נישט פארפולקאמט אן דער ביישטייערונג
געמאכט פון דער

דאמיניאן עלעקטריק קא. לימיטעד

אנגעפאנגען אין 1914, האט זי איצט א מאנופעסטשוינג פלעגט און א
האלטייל סופליי הויז, פונשטענדיק אויסגעשטאטעט צו ארויסהעלפן דעם
בילדער און קאנטראקטאר מיט עלעקטריפיקאציע פאר דער סאמע מאדערנ
סטער היים, אלער פאר דער גרעסערער געביידע: האט איד די לעצטע
עלעקטרישע פיקסטורס, מאפאס עלעקטרישע אויוונס און רעפירדושי-
ריסטארס.

אונזער רעקארד און פארלויר פון די פארגאנגענע 18 יאר
דערמיטקט אונז צו קוקן ביט צוטרוי אין דער צוקונפט.

DOMINION ELECTRIC CO. LTD.

Which is Amalgamated With

GREAT WEST ELECTRIC & RADIO CO.

87 King St.

Winnipeg, Man.

Phone 86 681

J. WOLINSKY, Pres.

D. SECTOR, Sec.-Treas.

אונזער פירמע איז געשלאסן שבתים.

וועלכער האט עס איבערגעשטיק דורך די באפע איינפליסע קאנאלן צו די ענינים, וועלכע האבן זיך איינשטארקטן גענויטיקט אין הילף.

ווען די מלחמה וואלדט זיינען פארשידענע געווארן, זיינען טויזנטער אידישע יתומים קינדער געפונען געווארן וואנערנדיק אין די אפגרינגען פון ארומיקים און לידן אין מוהא אירילאפע, די אידן פון זיינעם, צוואשן מיט אנדערע האבן געשיקט זייערע שטחים צו רעטן די יתומים און זיי האבן אנגענומען זייערע קוואנטא פון די יתומים צוואשן די אוקראינע, אונטער דעם אויפזיכט פון דער גוט הארציגער קאנאדער איד דזשעק פריד, לויטן פרידמאן, פון אטאטא.

שפעטער האבן די אידן פון זיינעם ווידער ארגאניזירט און באנייט די מעד יקייט פון דער אימיגראציע הייליג געוועזענע, אין מיט גרויס נאכפארשונגסמאכטן אין מיט, דער מלחמה פון די אידן זייערע שטחים אין די מערב קאנאדע ישובים האבן זיי אויפגענומען און פארזארגט הונדערטער און טויזנטער נייע אידישע איינוואונדערער וועלכע האבן זיך דא איינגעזעט צווישן די פראדוקטיווע ערעבערן פון דער באפע קערגונג, און זיי האבן זיך אריין אנגעהויבן צו פארזארגן און זיי זיינען געווארן געזאמלט ביזנער פון דעם לאנד.

ווען די נייעס פון דער באדייטער באפיר דעלאראציע פון דעם 2טן נאוועמבער, 1917, האט זיך ערשטאנען איבער דער וועלט און האט אויך דערגרייכט צו די אידן פון זיינעם, אין עס דא גיט געווען קיין אויסערהווארטעס איבערהאטונג. עס איז געווען זייער איינפארטיק באדערע פרייוויליגעטע מיט 6 הויפט פרייע צו נעבן א קבוצה פנים צו דער 10טער קאנאדע פון דער קאנאדע ציוניסטישער ארגאניזאציע, און ביז דער דאזיקער קאנאדע האט דער דאמאלסדיקער נאציאנאלער פרעזידענט, מר. קראבעס, זי דעם סאקא, אין א געזעצנדיקער רעדע דערקלערט, אז ער האט געהאט דעם כבוד דורכצוגיין זיך מיט לאנד באפיר, און אז ער דערהארטעט אן איבערהאטונדיק באקאנטשאפט פון אים פון זייער א גרויסער באדייטונג פאר די אידן פון נאר דער וועלט, און, באווערערס פאר די ציוניסטן.

ציוניזם איז שטענדיק געווען א לעבעדיקע באוועגונג אין זיינעם, און עס איז דא שטענדיק געבן געווארן זייער גוטע ארבעט פאר דעם ווידערהאטונג פון אונזער נאציאנאלער היים אין ארדייטאדע, דער ציוניסטישער סענטימאנט איז דא געווען אויך גרויס, און דער געפיל פון דאמאלסדיקע צו גרויס בריטאניע איז דא געווען און מיר, און עס איז אנגעקומען אזער די נייעס, אז א אידישע לעגאציע ווערט ארגאניזירט אין קאנאדע, אויך דעם דא פון וואלדסיר וואסאמאטיקס האבן א סך זונען ציוניסטן זיך אנגעשיקט פרייוויליג אין דעם אידישן לעגאציע, אין מארט, 1918, אין און זיינעם גענייטע געווארן דער אידישער לעגאציע, דאס בירד פון אידישע בחורים פארדירנדיק אונטער דער אידישער און בריטישער פאן, וועלכע זיינען געווען גרויס קריג צו זיין ווערען עכטס און דער מלחמה — וועט קיינמאל נישט פארשיינען פון זכרון פון די יעניקע וועלכע האבן ביגעוואונט יענעם פארא, א אידישער לעגאציע האט גענייט א אידישער הויטער קליין, אדער עפעס ענאכעס דערע, און א פאר באנד וואס זאל פארקויפן די הויטער גענייטערען ארויסווארפן אין ערקערטור, און אין האקאלע פארזערגען פאר די זונען ערנער, ביידע זיינען ארגאניזירט געווארן, דער הויטער מנדיר, אונטער דער פירעשאפט פון אוועק-פרייע ווי מרס, סטאק האט מרס, שפערטאקאל, מרס, ליפשיץ און אנדערע, און דער אידישער לעגאציע הייליג געוועזענע, געשטימט פון ע. א. קאקען, מאדוקס הויטאק, זי. דזש. קאליטשאק, ה. ה. וויילער, פירט נע, נ. בערעקין, ווי אויך די לעגאציע צו נארעלען און ב. גינער, האבן דעמאנסטראציעס און ארויסגעקלאפן צו גרינגן די ווייניגערע אפטיילונג פון דעם אידישן לעגאציע, וואס איז קוקנדיק אויך דער קליינער צאל, האט געטאן וויקואמע ארבעט אין ארדייטאדע און זייער ענליכעס געווארן פון געזעצנע אלענע, ווען ער האט באוועט זיינעם אין מארט, 1926.

וועלכעפארשטענדיק, האבן די אידן, אלס האלאלע און ליפפילערע בירגער, זיך גענייט מיט אלע אנדערע אין דער פארמאגטאמאכטן וואס קאנאדע האט אים זיך גענייט, "צו גענייטן די מלחמה", ווען עס איז ארויסגעקלאפן געווארן דער דא פאר וואלדסיר, האבן זיך א סך אידישע יונגערייט אפגערופן, ווען עס איז איינגעפירט געווארן "קאנאדע-פרייע" (ציוניזם-דיסט), זיינען הונדערטער אידישע גענייטע דער רויטער-גענייטע, ווען עס איז ארויסגעקלאפן געווארן דער דא פאר דעם "וויקטאריא לאקאל", האבן זיך טויזנטער אידן אפגערופן, אייניקע אידן האבן ארויסגעקלאפן אין דער פראנצאזיש, א סך אידן האבן ברייטווארדיק ביגענייטערע צו די פארמאגטאמאכט פאנא, אידישע פארמאגטאמאכט, האבן זיך געקענט צו העלפן וואסלען אוועקען פאנא, אויך האבן די אידישע פרייען ביגעטראגן זייער טייל ארבעט, אין 1917 איז געגרינדעט געווארן א בעקציע פון אידישע פרייע, מיט מרס, ה. ה. וויילער, אלס ערשטע-פרעזידענט, מיט מרס פארשטיין, פריזידענט, מרס, ע. ר. לעווינסקי, וויצע-פרעזידענט, מרס, פ. סטעפאני, קאדיקער, מיט דאדא ראכנסאן, סעקרעטאר.

אין זייער בעקציע פון עטטייליט, וואס זיי האבן נאך געקאנט בריינגען נוצ, וואו מיר האט זיך נאך געגעבן א געלעבנדיק, האבן די אידן געטאן זייער פליכט און זיי האבן ביגעטראגן זייער חלק, די פארמאגטאמאכט האבן פארשטענדיק זייער פארקורן ציען די ארבעטער האבן פארנעמען זייערע אפטיילונגען.

נייע, פראמטורעל אנשטאלט

פארלאגע מיט די דאזיקע עטטייליט אונטערנומען אין ענטפער אויך דעם דא פאר חילא אין דרום, האבן די אידן זיך פונקט אויך אנגעשטריינגט אפטיילונגען דעם באדעקט און די עטטייליט פון דער אינערלעכער ארבעט אין דער קהלה גומא, דורך אויסבאנייערן די קענענער און בייען נייע און גרויסע געביידעס און צדקה אינע סטימולציע, און צו פארזארגן יעדע גרויסע באדערגונג אינעם אידישן קהלה לעבן פון זיינעם.

די גרעסטע אנטשטייגונג אין דער דאזיקער ריכטונג איז געמאכט געווארן צו בויען א בית יתומים, נאך דער צוואנציגשטע-טעג פון די צוויי קאנאדע-ידישע יתומים-געטאס (דעם 2טן עפברואר, 1917), איז דער ערשטער פאראייניגטער בית יתומים מיט געשאפן געווארן אין א פארנעם, אין 1280 מיין סטריט, אבער מיט האט שטארק אייגענעמען, אז די דאזיקע געביידע איז מיט גוט גענוג דער נייער סופערמאני טענדענץ, א יונגער, ענערגישער מאן, מר. ל. גרינבערג, אריין אויסגעארבעטען און דערציגן זיך אין א בית יתומים, אין שיקאגא, איז געווען אויסגערופן מיט דער ניט באקוועמער און ניט וועגער בית יתומים געביידע, און ווען עס האבן זיך פארשפרייט קראנקע וועגן נייע אומקומענדיקע מלחמה יתומים פון דער אלטער חיים, האט זיך נאך מער פארשארפט דאס פראבלעם פון א געהויריקער געביידע פאר די יתומים, און אין דעם האט אנגעהויבן צו פלאנען וועגן בויען א בית יתומים — א פינע סטרוקטור אין א שיינעם געגנט וואס זאל קאסטן הונדערט טויזנט דאלאר.

דעם 10טן אויגוסט, 1919, איז געלייגט געווארן דער ווינקלשטיין פון דעם איינטיקן בית יתומים, וואס איז באבא א צירונג און א שטאלן פאר די אידן פון זיי, ניפעט און מער קאנאדע, און מיט רעכענען און דאמאלסדיקע פארזיכעניקע מיט דא געגעבן פון די דירעקטארן וואס האבן זייערע צייט געהאט דעם אויפזיכט אויף דער דאזיקער אינסטיטוציע, זיי זיינען געווען: ע. ר. לעווינסקי, פרעזידענט; טיטארס טערמאן און מרס, ר. גאלד, וויצע-פרעזידענט; דוד ספיוואק, קאסירער, א. ראבי, נאזוויש, פאנא פארזיכער, כ. לוריע, פארזיכער פון פראפאגאנדע קאמיטעט; ראז ריפשייט, פארזיכער פון הויז, א. ווייטאק, פארזיכער פון קאמיטעט פון אריינגעבען די קינדער; הערר שטיינבערג, פארזיכער פון בילדונגס קאמיטעט.

דעם 29טן פעברואר, 1920, איז די געביידע פארענדיקט געווארן, און עס איז אנגאנצט געווארן, אז ניט געקוקט אויף דעם ווינקל קאסט, איז זי געווען כמעט פריי פון חבולות.

צום גרויסן און טיפן באווערן, איז דער פרעזידענט, ע. ר. לעווינסקי, מיט עטלעכע חרדים שפעטער נאך דער דערעפונג פון דעם נייעם בית יתומים, פלוצלונג קראנק געווארן און ער איז געשטארבן דעם 6טן יולי, 1920, און זיינע בליענע יארן.

דער סופעראינטענדענט, י. ג. גרינבערג, האט רעגירט דעם וועלכן יאר, זיין פראץ איז פארנומען געווארן פון דעם איינטיקן זייער טיכטיקען און גענייטען און פארנומען געווארן, מר. א. אסאדאקס, ארויסגעקלאפן פון מרס, אסאדאקס און געשטימט פון די דירעקטארן, האט דער בית יתומים שטעל געוואונען די אנדערקעגונג פון אלע מערב קאנאדע אידן, א סך פון דער פארמאגטאמאכט און פאר דעם פראגאנא פון דער דאזיקער אינסטיטוציע איז צו פארמאגטאמאכט דער ארמיי פון 1.500 פרייע — די "ליי" דים פאסייט", וועלכע האבן שטענדיק ביגעטראגט און ארבעטן איינע מיט גרויס ריכטשאפט און איבערגעלעבט צום בית יתומים, וואו די קינדער האבן א גוטע חיים.

ניט ווייניגער איבערגעגעבן איז די גרופע מענטש פון פרייע וועלכע האבן זיך אונטערגענומען צו בויען אן אנטהאלטן דעם כוונט וואו עס געפונען זיך איינע איבער 40 זקנים און זקנות, און מען גיט אויף זיי נישט אכטונג און מען פארזארגט זיי אויף די עלטערן יארן.

די ערשטע טייל צו בויען א מיטבאנעס זיינען געמאכט געווארן אין 1912 פון א גרופע פרייע, איינשטימדיק: מרס, נ. ראזנבלאט, ב. שרע, א. אראנאוויטש, ווארשנינגער און מרס, ר. אברעמאוויטש, שפעטער איז צוגעשטאנען א גרופע מענער וואס איז ארגאניזירט געווארן צו טאן ארבעט פארן כוונט, מר. דזש. געווער און דערוויילט געווארן פרעזידענט, נ. גינער, וויצע-פרעזידענט, מרס, נ. ראזנבלאט, קאסירער, מיט עטלעכע יאר שפעטער האט מר. א. גרינבערג פארנעמטאן די נויט, ווערנדיק זיך צו בויען א נייע, מאדערנער חיים, א ספעציעלער געביידע פאנא איז געשאפן געווארן און א קאמיטעט איז באשטימט געווארן: מ. טעכער, פארזיכער, דזש. א. שטיינציק, קאסירער, און א קאמיטעט פון 18 דירעקטארן — צו קויפן אדער בויען א חיים, זיי האבן געקויפט די חיים אויף באשטימטע עוועניו און זיי האבן עס דערעכט מיט געהעריגער צערמאכט אין נאוועמבער, 1919.

אין 1920 איז מר. אברהם ציחקא וואסניקסי דערוויילט געווארן פרעזידענט, דעם דאזיקן אכט האט ער אנגעהאלטן ביז 1930, און נאכדעם איז מר. א. גרינבערג דערוויילט געווארן צו דעם פרעזידענט אכט.

גרינדונג פון די אידישע שולן

אין יאר 1914 איז געגרינדעט געווארן די י. ג. פריי שול, זי האט צוערשט פאר גוטע א צייער אין א "פאבליק סקול", שפעטער איז געקומען געווארן א געביידע אויף פאראים און כאלטער, נאך שפעטער, דעם 15טן אויגוסט, 1922, האט זיך די שול אויך בערגעניגן אין אן אייגענעם געביידע אויף אבערדן און האלטער סטריט, די דאזיקע שול איז שטעל געווארן דער באפע עטטימסטער קולטורעלער געזעלשאפט אין זיינעם, אין דעם "י. ג. פריי אינסטיטוט" ווערט ער הויט דורכגעפירט א ברייטע בילדונגס פראגראם פאר יונג און אלט, און די פרייזשול אין זיינעם ווערט ביי היינטיקן טאג פארמערנט פאר אידן פון זיי פיינפילטע אידישע שולן אויפ'ן איבערקאנען קאנטינענט, און אויך לערנען איבער 500 קינדער, אויך קינדער-ווארטן אין דער ערשטער אידישער ק. ג. אויפ'ן קאנטינענט, און אויך טאגזשול מאכן די קינדער דורך א פראגראם פון אלגעמינעם למידה, ביז 6טן קלאס.

די שול איז געשטאנען כמעט די גאנצע צייט אונטער דעם איינפלוס און פיר רעכטשאפט פון איבערגעגעבען מיטן: י. א. טשערניאק, ד. ב. גינבורג, י. העכטרוי, ב. שפס, וו. קעלער, נ. שפס, ש. כ. ווערשניק, חיים פערלאקא, ד. ב. פערליקא, ד. ב. א. וויקטא, און די פרייע, פאניע טשערניאק, מרס, וו. קעלער, מרס, גייטנא, מילי וועלשען און אנדערע.

ארום דער דאזיקער שול גרופירט זיך די אידישע אינטעליגענץ, פון יאר פלאט פארטע ווערט פארשפרייט דער נאציאנאל פראגעמאטער דאנקא און די נאראווארטע קינדער פון דער פרייזשול זיינען באוואוסט מיט א גרויסער מאס וויסן פון דער אויך שער ליטעראטור, וואס איז א זעלטנהייט צווישן אידישע-קינדער ערנען אנדערש אין אפריקע און קאנאדע.

מיט דעם אויפשטייג פון א פארנעמעטן נאציאנאל ציוניסטישן סענטימאנט, דא דאנק ער וואס די פעלקער פון דער וועלט האבן אנערקענט ארדייטאדע אלס די געזעלשאפט היים פון דעם אידישן פאלק, האט א גרופע אנהיינגער פון דער פרייזשול צווישן זיי אוועקע וואס זיינען געווען פון אירע קינדער, זיך פארמאכט צו בויען א באווערשעלעך שול וואס זאל מער זיין און אקקאנאט מיט דעם ציוניסטישן יוסטא, און די דאזיקע גרופע האט זיך אנגעשטאנען און האט שטענדיק גענומען "די פאלקס שול", מיט א פראגראם איינפאלגענע אין די הערצער פון די תלמידים און תלמידות פון דער שול ריכט צו ארדייטאדע, און וואו תלמידים זאל פארנעמען דעם אויבאנען לערנען די קינדער און איינפאלגענע אין זיי דעם גייסט פון הוליווד, די גינדער פון דער פאלקלי שול זיינען געווען די הערן, העכטרוי, ד. שאפיר, ל. טוואנא און אנדערע, די פאלקלי שול איז דערעכט געווארן אין 1930 אויף סט. דשאנס עוועניו און טיטארס סטריט, ביז 120 קלאס.

אי די פרייזשול, אי די פאלקלישול, האבן ביי זיך איינגעפירט גלייכצייטיק עני גלישע קלאסן ביז דעם 6טן ליידי, און בילדע שולן האבן אויף דעם דאזיקן געביט גיט באכט זייער גוט פארשריט.

די, פארבער רינג שול איז זיינעם איז אויך איינע פון ענע אידישע שול וואס האט זיך געשאפן א נאכען צווישן די אידישע שולן אין קאנאדע און אין די פאר-אייניקטע שטאטס, יעדן יאר נאראווארט פון דער ארבעטער רינג שול א הויכע צאל אייניקטע שטאטס.

סטאפיליסעט
און זיכערסיים
פאר דער צוקונפט

— אן אויסגעצייכנטער ביזטראג —

די סטאביליטעט פון א פאלק איז אפהיינגיק פון זיין היים; ויין
 איבערצייגט אים סטאביליטעט.
 איינמאל וואלט מערענעס ווער האט בייגעטראגן דעם
 גרעסטן חלק צו דער סטאביליטעט פון דער אידישער באפעלקער-
 ערונג איז געווען אן אפאריער פון די באוואונדערטע 25 יאר?
 וואלט דער נעסער, אן צווייפל, געווען — **שעמס!**

האבן פארקויפט די גרעסטע צאל היימען צו דער אידישער בא- פעלקערונג.	שעם
האבן זיי פארזארגט מיט מארטגעדרושעם.	שעם
האבן זיי פארזארגט מיט אינשורענס.	שעם
האבן פאר זיי געבויט פארשטיינערטע.	שעם
האבן געהאלפן צו צוגאנצליזירן ברידערלאכע און פריינלאכע סאטוסיס.	שעם
האבן געהאלפן בויען קולטודעל אינסטיטוציעס.	שעם
האבן געהאלפן געזעלשאפטלאכע אונטערגעבונגען.	שעם

מיר ווינען זייער צופרידן וואס מיר האבן געהאט די פרווילעניע
צו מאכן אונזער בייטראג צו דער סטאביליטעט און זיכערקייט
פון דער אידישער קהלה אין וויניפעג. און מיר האבן צו האבן די
געלעגנהייט צו פארטוען אונזער ארבעט אין דער צוקונפט.

SHEP'S AGENCIES LIMITED

B. SHEPS, President

GEORGE SHEPS, Vice-President

Representing.

HARTFORD FIRE INSURANCE CO., of Hartford, Conn

FIDELITY-PHENIX FIRE INSURANCE CO., of New York

THE BRITISH CANADIAN INSURANCE COMPANY

HARTFORD ACCIDENT AND INDEMNITY CO., Hartford, Conn.

DOMINION PLATE GLASS INSURANCE
DOMINION LIFE ASSURANCE CO.

ס'ה וינען צופירן צו האבן די געלעגנהייט צו באגרייפן די אידן פון מערב קאנאדע צו דער גרויסער צווייפאכער פאסירונג וואס 'אלע אידן' פון קאנאדע בייערן דאס יאר —

דער הונדערט יאָריקער יוביליי פון
אידישער גלייכפארעכטיקונג אין קאנאדע

111

דער פופציקסטער יוביליי פונ'ם אידישן ישוב
אין מערב קאנאדע

מיר זײַנען באזונדערס צופרידן וואָס מיר האָבן געהאַט די פּריווילעגיע צו באַטייליקן זיך אין דער אַנטוויקלונג פֿון דער וועלט דורך בייטראָגן אונזער חלק צו דעם מאַטעריעלן קעבן פאר די פאַראַנענדע צוואַנציק יאָר, זינט מיר זײַנען אין ביזנעס.

איך פערזענלעך האב געהאט דאס גרויסע פארגעניגן צו ביזטראגן מיין באדינונגען צו דער אנטוויקלונג פון דעם אידישגעזעלשאפטלאכן לעבן פון אונזער גרויסער שטאט דורך אנהאלטן פארשיידענע אמתן כון אי-דישע ארגאניזאציעס.

איד האָה, אז אין דער צוקלונפט, אזוי ווי אין דער פארזאנגענהייט, זאלן פרויוילעניע צו באדינען אייערע פאָדערונגען אין פרײַט, סטייטשאַנערי, בוקבינדינג און אלע אייערע אַפּים פאָדערונגען.

P. BAKER, Manager

PAPER DEALERS
PRINTERS

STATIONERS
BOOKBINDERS

Phone 96 239. 138 Portage Ave. E., Winnipeg, Man.

אלם א א י ד און
אלם א ב י ר ג ע פ

בין איר שטאלן מיט דעם כאפט
וואס מיר נעניסן די בענעפיטן
פון פולקער בירגערשאפט: אויפ'
האלטנדיק אונזערע, אירישע
טראדירציעס טוען די אידן פון
מערב קאנאדע, איז דער זעלבער
צייט, ביישטייערן וויער פולן
חלק פון דער אנטוויקלונג פון
דעם דאזיגן לאנד אלס א גאנצע.

איד בין פערזענלאך צופירדן
וואס איד-האב געהאט די געלע-
זענהייט צו העלפן, אין פארקליר
פון די 29 יאר וואס איד בין א
גרויסע און וויכטיגע, אינ'ם אויפ-
בוי פון דעם גרעסטן טייל פון
אינזערע אידישע רעליגיעזע,
קולטורעלע און וואוינטמיטע
גאנצמיטע :

אלס דער ערשטער בויער פון
עירת ישרון וואו אויך דער
ערשטער בויער און דער
פון דער ערשטער מיטגלידער
אומערמליכע מיטגלידער צום אויבערן פון בית הומונים; בילדינג טעכער-
פון ווינפענער מושב קנים; נאכדער ארומגעטוישט אין וועסס אין העלפן
אפטיילע פון מארגענשטין פון בילדינג. ווי אויך שאפן א נרויסן יעראש
מאגנטיזעטער פאר דער היים; פארצויער און בילדינג טעכער פון דער
ביינער תלמוד תורה. און מ'ס נאכ'ן גרויסע שווערטיקייטן ארויסגעשלאפט 179
טעכער פון דער אקטער און אפגעלאזענע בילדינג. צו דער נייער פארשט
פונדעלע בילדינג פארצויער פון דער עפערטלאכער באגאנטיהים. זיין היינט
נאכס. די אינגעלעכע קאמטעס, און מ'ס גרויס סמית נפס דורכגעניס
אומאז און קאלאסאלע ארבעט. כמעט טאג און נאכט זיין עקלעח קיין אפרו;
אומערט און הילפס באראכט פון כערב קאנארע פאר די מלחמה ליינער;
אומערט און ענטארט רעקט פאר איראזשיאישע אידן; איינער פון א צני
פידער פון דעם קאפיין צו שאפן א אידישע מילגערשאפט פאר דער
שטענענארע קאפיאטאל, אלס לייגן אומענטארס, און מ'ס גרויס העלפער דורכ
עצמיות און געשאפט דער גרעסטן מילגערשאפט, וואס דאס פארשאפט פון
שכר צו איריין פאלע בלל און ווינפענער אידן כפרים; איינער פון די שאר
פארשט פאר איריין נאמען גרויסע שטיצע צום קינדער שטיטל אין ווינפענ;
געווען און פארשרייע ציין דירעקטאר און טרייער מיטארבעטער פון ציון
אונטערלויב פארצויער פון דירעקטאר; ענטפאנט און ענטפערט איריין; קאנאנער;
מילגער פון געברייט; מעדלין פון דער קראס, אויך א דראסטיס און פליס;
ערשטער פארצויער פון קרן חיסוד פון מערב קאנאנער און איינטיגער מענע
זינטיג דירעקטאר פון די ווינפענער תלמוד תורה.

מ. מעסלער: גרינדער פון מעסלער אייראן און מיליטאל קאמפאני

1. לעגאלע אנערקענונג
און ישר'דיקע באהאנדלונג
2. אינדרוידזעלע אונטערנעמונג

לעגאלע אנערקענונג און דאס רעכט צו זיין א בירגער
מיט גלייכע רעכט מיט אלע אנדערע בירגער. טראגט אויך
די פארנאמענזאמלאכקייט פון בירגערשאפט. די אידישע
באפעלקערונג אין מערב קאנאדע האט אויסגעהאלטן די
דאזיקע פארנאמענזאמלאכקייט.

דער פאָלגער פארדינט א יושר'דיקע באַלוינונג. ער מאַכט
עס מעגליך פאַר אַנדערע נאָכצופאלגן מיט מער לייכט-
קייט און זיינע פּאָסטרים און צו בענעפּיטירן פון די שווער
ריקייטן וואָס ער האָט דורכגעמאַכט. די אידישע פּיאַנערן
זיינען ווערטפולע קאָנאָדער.

ווייניגער עלעקטריק קאמפאני אליין א פראגער, וועלכער
שטרעבט שטענדיק פאר גלייכער רעכט פאר אלעמען.
דערלאנגט די האנט פון גוטן ווילן און גוטער חבר שאפט
צו דער אידישער באפעלקערונג פון מערב קאנאדע צו
דער עלעגנהייט פון די דאזיקע פאסירונגען, וויבליי
פירערונג.

THE CANADA LIFE ASSURANCE COMPANY

ESTABLISHED 1847

דריקט אים די בעסטע וואונדער צו אלע אידן, לכבוד דער פריערונג פון דער דאזיקער גרויסער פאטירונג.

דער 100 יאריקער יוביליי

פון

אידישער גלייכבארעכטיקונג

די קענעדא ליף

שעצט הויר דעם גוטן ווילן און דעם צוטריי פון די אידן, פון וועלכע א סך מיליאנער, האבן דערלויבט דער דאזיקער אינסטיטוציע צו געלען אויף זיך די לאסט פון באשיצן זייערע ליבע און טייערע דורך ליף אינשורענס.

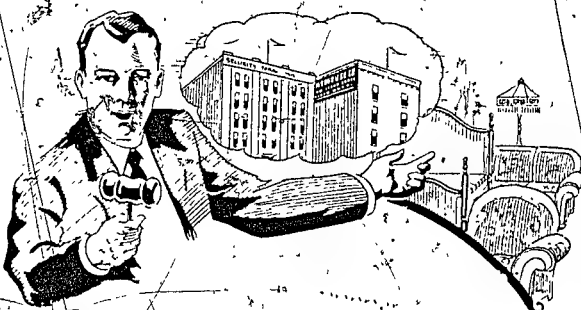
דער 100-יאריקער יוביליי פון אידישער גלייכבארעכטיקונג אין דער קענעדא ליף פון 185 מער יוביליי פון באדינען דאס פובליקום.

דערגרייכונג

אין די הונדערט יאר וינט עס איז דורכגעפירט געווארן דער געזעץ דורך וועלכן עס איז געגעבן געווארן צו די אידישע בירגער רעליגיעזע און פאליטישע פרייהייט אין קאנאדע. אין די אנטוויקלונג פון דער דאזיקער מיניאן פאראייניגטע דורך ווער ענער געט און פארגעשריטנקייט. אין דער וועלט האט זיך די ביישטייערונג פון די אידן באהאנדערט אנגענומען.

באגרייפנדיק ווערען דערגרייכונגען דריקט אים די מריבון א הארציקע באגרייכונג צו די אידישע תושבים פון וויניפעג און צו די ישובים אין די מערב פראווינצן צום הונדערט יאריק יוביליי פון ווער גלייכבארעכטיקונג.

The Winnipeg Tribune

"וואס זאלן מיר מאן מיט די פארגעשטור?"

איר וועט פארלירן צופיל אויב איר וועט עס פארקויפן: הויז, דעם האט, איר זיכער געוויסע שטיקער פארגעשטור מיט וועלכן כע איר וואלט זיך נישט געוואלט שידן, יעדנפאלס — דער בעסטער ענטפער צו דער פראגע איז

SECURITY STORAGE

אזיערע הויז אטיקלען וועלן זיין אין זיכערקייט אין אונזער אפטרודייט סטארעדזש ווערהויז — וועלן זיין אין פער פערקטן צושטאנד ווען איר וועט זיי צוריקגעבען: און דער קאסט איז ווייניקער פון דעם פארלוסט וואס איר שטעלנט מען אויב איר וועט עס באקויפן. לאזט אונז איר געבן אונזערע מעסיקע רייסן.

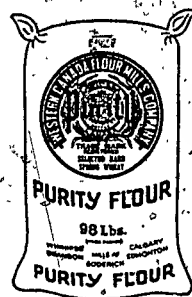
קארפעט גערייניקט און פארליכט פון דעם בעסטן ארבעטנישן קארפעט עקספערט. פרובירט אונז אויס.

SECURITY STORAGE

COMPANY LIMITED

PHONE 37171

א באגרייכונג און גומעוואונשן צו אונזערע אידישע פריינט צו ווער גרויסן יוביליי

מיר באנוצן זיך מיט דער געלעגנהייט צו באגרייט אונזערע צאל-רייכע אידישע פריינט צו ווער פריערונג פון דעם הונדערט יא-ריק יוביליי פון ווער גלייכבארעכטיקונג אין קאנאדע און צום פופציקסטן יוביליי פון ווער ישוב אין דער וועלט.

מיט וועקס און צוואנציק יאר צוריק האבן מיר אנגעפאנגען אין מערב קאנאדע צו פארזארגן מיט פירימי מעל, און איצט האבן מיר דאס פארגעניגן צו פארקויפן פירימי מעל, פון האליפאקס ביז וואנקאווער, מיט ווערהייער אין יעדן וויכטיקן פונקט אין קאנאדע.

■ ■

Western Canada Flour Mills Co. Ltd.
WINNIPEG - CANADA

אקטיוויטעטן; מעדיצינישע און כירורגישע ענינים (מאנאלאד פון סעפט., ביו סעפט.).
איינציקע באאמטע; דר. האנס הערש
מאן, פרעזירענט; דר. ב. א. וויקטאר, ווי
צעמערענדענט; דר. ה. הערשפילד, "אסוי
רער; דר. סימאן יאוויש, סעקרעטאר.

ערישטע באאכטע: ד. אַרליקאוו, פו.
סינאָוויטש, ר. סערעברין, ל. פאמין.
ערישטער פרעזידענט, ר. סערעברין;
וויצע־פרעזידענט, ד. אַרליקאוו; קאסירער
ד. גרינבערג; סעקרעטאר, ל. פאמין.

ערישטע באאמטע: שלום משה הגוי
בוכהאיטער, ערן פרויעדענטן, צני ביט שטיין
ביאז, אויפער פרויעדענטן: שלום משה הגוי
בוכהאיטער, קאסירער: אייוו בלייבן
אקשיין סעקרעטערי:
איצטיגע באאמטע: שלום משה הגוי
בוכהאיטער, ערן פרויעדענטן, א. שטיין
פרויעדענט, ת. באראריצין, און פנחס
סאטאמארסקי, זיווע פערן, רמית
זיווער, קאסירער, ת. אקערבורד, יסעל.

פרעזידענט, מרס. ג. סילבערט.
וויצע-פרעזידענט: מרס. א. גוטמאן,
מרס. האלפערין, מרס. נאזיק, מרס. נ.
שטיינמאן, מרס. ס. שטיינמאן, מרס.
אליס.
קאסירער, מרס. ג. דארכמאן.
סעקרעטאר: מיס. ראו וואטניקאווא און

באזיטע : אב, כהן, פרעזידענט ; א.
 מיטשעראשני און פ. זאס, וויצע־פרעזידענט
 : טעלע : רובין, קאסירער ; ה. זילבערמאן,
 סעקרעטאר.
 קאזיטע : קראווצאוו, באראדזשיקי, ראָז
 ענבוים, מיטשעריאק, שיקסמאן, פראגמער
 שער, הערים, סאנדלער, בערמאן און ר.
 קאזאקע.

עלשטע באאסט: נחמן וובאוסטל
פרעזידענט: יליובס סטיון וועלשפרו
עלמנ: מערדל האלבערסל; אסירעל: מאיר
פאסטמאסט: סעקרטאר.
היינטיקע אפיסערס: מ. דייען, פרעז-
דענט: וואלבערסל, עלשטע פרעז: מ. דייער
אסירעל: ל. טרענבאד, סוק ווייזער:
א. ל. שולין, באאסטאר: צ. א. ווערבער,
סעקרטאר: לעקטיווער: פ. אקטועל-
ער: ווערבער; ש. האפערסל: א. שווארץ,
פרעזידענט: ו. ווינאן, זאגלעכער: ד.
ווערבער, מ. קירשנבער, זאגלעכער:
ג. ווארבער, מ. קירשנבער, זאגלעכער:
ג. ווארבער, מ. קירשנבער, זאגלעכער:
ג. ווארבער, מ. קירשנבער, זאגלעכער:

אײנציקע באאמטע: פרעזידענט, ד.
בארשי; ערשטער וויצע־פרעזידענט, ס.
טעכאוו; צווייטער וויצע־פרעזידענט, א.
טשורטוויטשי; קאסינער, א. ס. סיליגער; עק־
זעקטיווע שטערטאדער, דושי, יונגער.
קאסינעט, א. ה. גרו, דושי, נערשפיה.
ה. נאדורו, אלד דושי, בלומבערג, דושי, א.
ספיטו, א. האיד, א. ה. ליטוואנא, ראבי
פערקא, ה. טעכאסעק, מ. קאו, ו. וויסענ
בערג, ה. תפערע, א. באראדזשיק, א.
תערס, א. ה. אקעו, ו. אקטער, ד. פריד.
ה. בעלזער, מ. ליוונא, א. האכמאן, א.
שאה, א. קאו, כ. ראטשטיין, א. זלא
בונסקי.

ערשטע באאכטע: ר. ס. ראבינאס;
פּרעזידענט: א. בעלר, וויעניפּרזידענט,
אויסגאבע מיטגלידס פון באדן און וויד
קאנטאקט: י. וואלינסקי, פּרעזידענט; מ.
דזשיקאבס; וויפעלע: ס. שאר, אסירער;
מ. טעכער; באוואואנטונג דירעקטאר:
ר. דזש. קימעל, עקספּערטער.
פּרעזידענט פון קאמיטעטן: דר. א. כ.
שוברין, דעציאונג; וואבלינסקי, נעבני
דזש. קימעל, ווען ערשטשעפט; א. כח;
שולר, ר. קאהעל, מיטלען; א. כח, פּראפּא-
נאנדע; מרים. א. ראבינאס, פּרעזידענט;
יודיס אקוויטירי, כרס. ס. אפּטער, פרע-
זידענט; מוטער פאראייניג. לרס. ד. פריד,
פּרעזידענט פון פאראייניגטן פאראייניגטן

גוינערד; מ. שאסער, א. סילבעל;
מאיר הורוויץ, מ. קייבאוויטש;
ערשטע באאמט: א. סילבעל, פריד-
וועגס; מ. שאסער, וויצע-פרייעוועגס;
מאיר הורוויץ, קאסירער; מ. קייבאוויטש,
סקעטער;
צוועט: יענע עטלע פון מיטגלידער אויף
וועכנטאגס וואס אינעמיטלעך אונזערע
אויסגעבעטן; העכסט אויך פון צייט צו
צייט אויפגעקומענע סאמעטעס ווען די בע-
נעצטן צייגן א צופולס.
אויסגעק באאמטע: מ. ה. מארמארוויטש;
פרייעוועגס: מ. סמיט, וויצע-פרייעוועגס;
ה. סטאלער, קאסירער, מ. קייבאוויטש,
סקעטער.

נרנדה: כר. משערניאק.
ערשטע באאמטע: ראובן קאהען, פֿרע-
זידענט: מ. משערמקאו, וויצע־פרעזיד:

טוט פארצווייגטע קולטורעלע ארבעט,
פראפאגאנדע פאר דעם יוגנטלאכן ארבע-
טער הקוין אין ארץ ישראל.
דינדיג און פיער: ק. קופער (גענע-
ראל עקזעקוטיוו), ב. שפירא, מ. פריי-
הייטער, י. קייטנער, ז. וויטמאן.

ערשטע באאמטע: דר. א. בערקאוויטש,
פרעזידענט; דר. קאלישטאן, וויצע-פרע-
זידענט; דר. דזש. בערמאן, סעק-קאסי-
רער.

דער הונדערט יאריקער יוביליי פון אידישער גלייכבארעמייקונג אין
פופציק יאריקער יוביליי פונ'ם אידישן ישוב אין מערב קאנאדע
דריקט אויס

י"א' וויניפע

זאל די אידישע טעטיקייט אין דעם דאזיקן לאנד אויף דעם געביט פון אינדוסטריע, מסחר, קולטור און קונסט גיין און וואססן און בליען. און זאל בריינגען ווינשנס-ווערעם ערזולטאטן פאר אונז, און אויסשפרייטן. א גלור-רייכן וועג פאר די קומענדיקע דורות.

אין שטענדיג גרייט צו באדינען די אידן אין וויניפע. און אלע אידישע
געסט וועלכע קומען אין דער שטאט — מיט די בעסטע מאכצייט, יעדן טאג
פרייז, ווי, כשר און געשלאק, נאכאכט פון עקספערטן מעכנים צו אייער
בעסטע צופרידנהייט — אין די פריילי ווייזען בעסטעס.

און אלע אנדערע אונטערנעמונגען און שפּאָרען

[illegible]

עסט, פארבריינגט און שלאפט אין

47-49 Martha St., Winnipeg Phone 91 038

וואסמין מיט דעם אידנטום פון דער גאנצער וועלט
שליסן מיר זיך אן מיט אונזער הארציקער באגריסונג
צו די אידן פון קאנאדע. היינטיקע זומער איז געווארן
הונדערט יאר זינט איז געגרינדעט דער עקערלעך לעבן
בערעכט מיט אלע אנדערע בירגער, און זינט יענער צייט
פילן זיך אונזערע בירגער אין קאנאדע ווי פרייע מענטשן.
וואס האבן איר רעכט צו באטייליקן אין דער אויפבויע
און אויף איר דער פירונג פון לאנד.

טויזעקס מיט די גרויסע אויפמאכונגען פון אהרעזע כ"ל
סודר אין קאנאדע. זאלן וויערע הענט געשטארקט ווערן.
און זאלן זיי ווייטער שטרעבן גיט פאר וויער אייגענע
גוטס ווארעללייך. נאר זאלן זיי אויך העלפן אויסלערע אויפ
זיינע פון אנדערע ווארעלענד אין ארץ ישראל.

ואראוויטץ - ארנארעטען

די בעקערס פון דער באדימטער "מצה מיט א געשמאק"

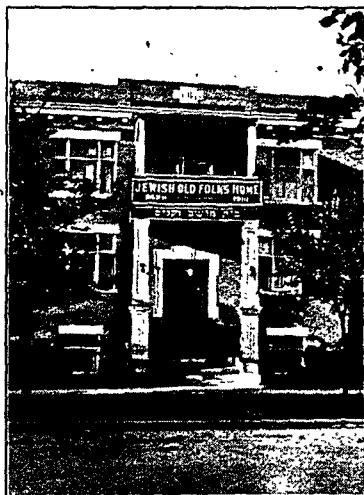
Swift Canadian Co.
Limited

Jewish Welfare Institutions in Winnipeg

JEWISH ORPHANAGE OF WESTERN CANADA, MATHESON AVE.

מערב קאנאדער בית יתומים

JEWISH OLD FOLKS HOME MANITOBA AVE.

וויניפענער מיטל זקנים

אויפגעפויט
צו דינען דעם
מערב קאנאדער
ישוב

די אידישע
צדקה
אנשטאלטן
פון וויניפענ

MOUNT CARMEL CLINIC, SELKIRK AVE., E.

מאונט כרמל קליניק

צ. יאממן מיט אלע אידן פון קאנאדע - פאראייניקט איז זיך אין דער פייערונג פון דעם הונדערט יאריקן יוביליי פון דער אידישער גלייכפארעכטיקונג.

א. י. שליר זיך איז צו זאמען מיט די אידן פון דער וועסט צו פייערן דעם פופציקן סטען יוביליי פון דעם אידישן ישוב אין מערב קאנאדע.

מ. יעקב וואוינט ווייניק, אז די אידישע קהלות זאלן וואקסן שטארק קער רייכער, און זיי זאלן נעמען נאך א גרעסערן אנטוויקלונג, דעם, פראגרעס פון קאנאדע.

D. THOMPSON

Electrical Contractor

496 ANDERSON AVE.

WINNIPEG

Phone 53 398

מ. ד. טראמפסאן ווערער איז שוין גיט באוואוסט אין ווייניקע אלס איינער פון די אנפירנדע און כאפט טיכטיקסטע פון אידישע עמקע טריק קאנטראקטארס, איז אן איבער הויפט פון דער דאזיקער שטאט - וינס 1906, און דורך יארן פון שווערער ארבעט האט ער אויפגעבויט א געשעפט וואס האט גענומען א גרויסן אנטוויקלונג אין דער ביזנעס אינדוסטריע און ווי ארבעט ווערט הייר געשעצט פון א סך בלעטן פאר אירע גוטע און אויסגעצייכנטע קוואליטעטן.

ס. ראכוביטין

א. י. דעם גרויסן און וויכטיקן היסטארישן מאכענט זענען דאס נאנצע קאנאדע אינגוטס פייערט איצט דעם 100 יאריקן יוביליי פון אידישער גלייכפארעכטיקונג אין קאנאדע, און די אידישע חובשים פון מערב פאר נארע פויערן ווערן פופציקסטן יוביליי פון ווערן ישוב אין מערב קאנאדע, פאראייניקט איז זיך מיט אלע מינים ברודער אידן פון דעם לאנד, און ווייניק, אז די דערנענטערט גלייכפארעכטיקונג קונט זאל דינען אלס יסוד פאר א גלויבאכער צוקונפט פאר די אידישע ברודער אין דעם לאנד וואו מיר וואלטן נאך געקאנט ביישטייערן ווערן א סך אלס אידן און ברודער פון קאנאדע.

אין באגרייבן די אידן אין קאנאדע צו דעם דאזיקן צווייפאכן גרויסן יום טוב און איר האט, אז דער אידישער ישוב אין מערב קאנאדע, אזוי גוט ווי איבערן נאנצע לאנד וועט פארזעצן די גוטע ארבעט און זאל נאך מער וואקסן און בליען און ווערן נאך א גרעסערע און וויכטיקערע פאקטאר אינס היינט לעבן.

ס. ראכוביטין איז געקומען קיין ווייניקע אין 1912, פון קריסטעו, סאטוילע ווער נובערניק, רוסלאנד. יונט 1919 איז ער דא אין בעקעריי געשעפט אונטערן נאמען "די ווארקלינגמענס בעקעריי" - 312 סטערא עווע, דאס איז די גרעסטע אידישע בעקעריי אין ווייניקע מיט א סטע פון 45 מענטשן.

ס. ראכוביטין איז ווערן א פאפולערער ווינערסאן אין ווייניקע, וואו ער האט פאר זיך דערווארפן, א סך גוטע פריינט, ער איז א מיטגליד אין א צאל ארגאניזאציעס און איז דער גרינדער פון דער אינדעפערענדענט פרי לאזן אסאסיאציעס, מיט 16 יאר צוריק, מ. ראכוביטין האט א פאפולירע : זיין פרוי און פינף קינדער, 4 טעכטער און א זון.

מיר פאגריסן די קאנאדער אידן צום הונדערט יאריקן יוביליי פון זייער גלייכפארעכטיקונג

מיר שיקן דורך דער "אידישער טעגליכער פרעסע" אונזער הארץ ציטע באגרייבונג צו די אידן אין ווייניקע און נאנט קאנאדע, צו דער געזעננהייט פון דער הונדערט יאריקן יוביליי פייערונג פון אידישער גלייכפארעכטיקונג און דעם קאנאדער באדן.

דער קאפט פאר אידישער גלייכפארעכטיקונג וואס די ערשטע פאר נעהן פון קאנאדע אינגוטס האט אנגעפירט מיט אזוי פיל יורדע און שטארק, איז איינער פון די געשעפט און געזעננהייטע קאפיטאלן אין דער געשעפט פון די אידן אין דער ווייניקע אטראקטיוו.

די אידישע קהלות אין קאנאדע, צווישן וועלכע די ווייניקענער קהלה שפילט און וויכטיקע ראלע, נאנצע אנטוויקלונג מיט שטארק און א שיק, איינגעפונדענעט און גייסטליך רייכן אידיש לעבן.

מיר ווייניק פון טיפן הארץ, אז די אידן אין קאנאדע זאלן נאך מער פראגרעסירן און וואקסן מאטעריעל אין גייסטליך און אז זיי זאלן האבן ברכה און העלפן בחיי הכתר יחפז צוואנען מיט דעם נאנצע אידישן פאלק.

בלעזי כבוד

די ב. מאנישעוויטץ מצה קאמפאני

בעקערס פון

מאנישעוויטץ
מצה
"די מצה מיט אלע מעלות"

FRANK H. WILEY

533 Henry Ave. Winnipeg, Man.

Also VANCOUVER

דיסטריבטארן פאר

וועסטערן פרענד מאלט

ליכטיקער און טונקעלער סירופ

האפ פלייוואר און פליין :

פרענט אייער גראסער פאר דעם

מאטעריעלשורער פון

ביזנעס פרענד מאלט מעל

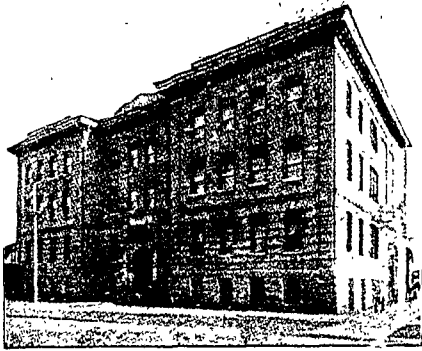
פאר בעקערס

א סך פייער אין יעדן היינט פון מאלט סירופ - ביליקער, מער עקאנאמישער צו נוצן - בעסערע רעזולטאטן.

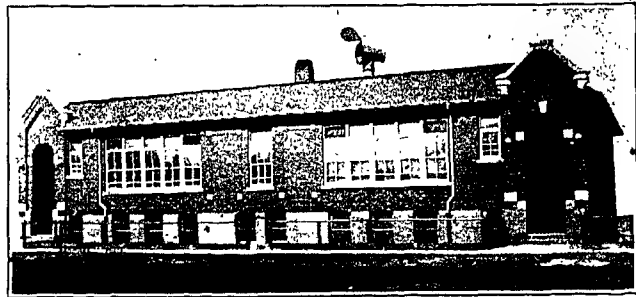
שרייבט נאך סעמפלס

Jewish Educational Institutions in Winnipeg

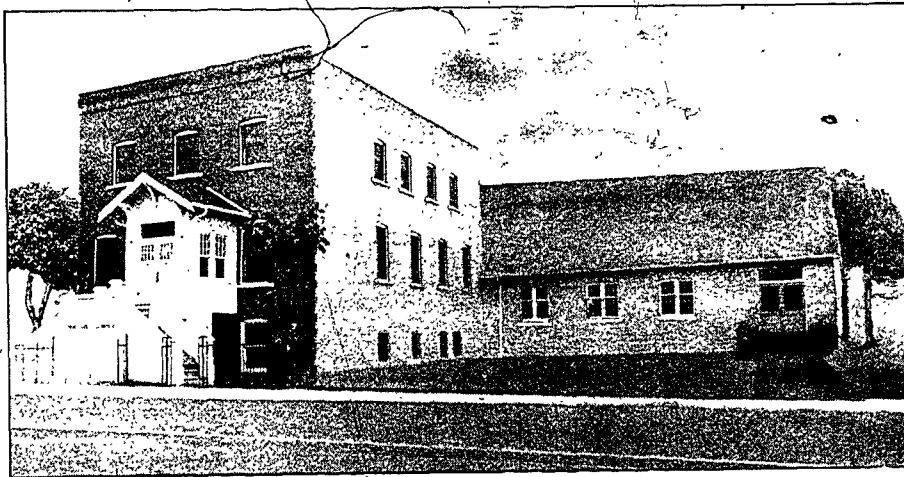
אידישע דערציאונגס-אנשטאלטן אין וויניפעג

WINNIPEG HEBREW FREE SCHOOL
MAIN BLDG. FLORA AVE
הויפט געבויד פלורא

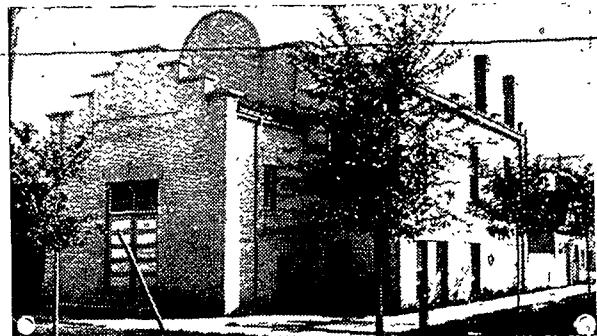
WINNIPEG HEBREW FREE SCHOOL
MAGNUS AVE. BRANCH
הענזש פלענש פלענש

I. L. PERETZ INSTITUTE, ABERDEEN AVE.
י. ל. פערץ אינסטיטוט

JEWISH FOLK SCHOOL, ST. JOHNS AVE
אידישע פאלק שול

LIBERTY TEMPLE, PRITCHARD AVE.
פריטשארד טעמפל

געגרינדעט אין יאר 1929.

ערישטע באאמטע: ל. ראזנבוים, פרע-
זידענט; י. קורצער, ל. מאזער, וויצע-
פרעזידענט; ש. קעסטנער, קאסירער;
מענדל מאזער, סעקרעטאר.

געניינדעט פון כ"ר, רוסאף, און פון די
פאנגענע מיטגלידער, גלאזאנא, זפת, רוד,
רוועל, דוד קאטלארסקי, וואן אפעריס, ל.
יועסעל, ואסלאווסקי, מישה גאלדנבערג.
אין הארלייב פון איר קוקספעיג יוניען
געווען פרעזידענטן פון דער קאסיטי
פאנגענע: רוסאף, קאטלארסקי, גאלדנ
בערג, פאטעל, יפה, קאטלארסקי, רוסאף,
פאטעל, קאטלארסקי.

געגרינדעט מאי 27, 1931

ערישטע באאמטע: מרס. שולמאן, פרע-
זידענט; מרס. סינאה, קאסירער; מרס.
לאקטיין, דעק סעק; מים סאפי קאהאנא-
וויטש, פינ. כעק.

די איינציגע באאמטע: מרס. א. וולף
מינסקער פרעזידענט: מרס. ז. וויידמאן
קאנטראלער: מרס. פריד. וויזשניצקי
מרס. ראבעל. מרס. לעוויטשין. מרס. קאזען
מרס. נאדלבערג. מרס. קאנטריאדסקי
מרס. ווי. מרס. נאדלשטיין. מרס. סינאל
קאסירער: מרס. לאקשין. רעק. סעק.
מיט אדער קאמאנאויטש. פינ. סעק.
מרס. שוורוועל. מרס. דאדמאס. קאנטרא
לער: מרס.

באאמלע: פֿרעוידענט, ד. גרינבערג;
וויצע־פֿרעוידענט: א. סיגווער; סעקרע־
טאר, א. גוטערמאן; קאסירער, י. קאר
מאן; קלאַסיק: מ. גרינבערג; א. סוד;
ב. שטראנגע; קאנטראָלירענד: י. פֿריד, א.

דאבבס. סעמעטערי סופעראינטענדענט,
ב. אבראמאוויטש.

געגרינדעט אין 1892

גרונדער: מ. פינקלשטיין, ב. מיניוק, נ.
פינקלמאן, נ. ראזנבלאט, לים, י. ראז,
קראסעוויטש, מ. לייטשטיין, ב. בלעק, וו.
סאטקאוויטש, מ. הערציער, פ. לעבציער.
אויספארקויפט אין 1908 און רעזארב
ניצירט, דורך דער באמיאונג פון א קאמפ
טעט אונטער דעם פארזיין פון י. פאר
וואל.

ערטעט באאמט: י. פארטינאָל
פירערעם, בערג. ר. שטיינאָל, האַרענבערג
אַפּריל מאַסאָוואַס, וו. מאַסאָוואַס, וו.
אַרפּריל, ר. לעווין, בראַנפּאָל, לאַנעס
ו. נאַרוואַלואַס, אַוויץ גרינבערג, כ.
שטיינמאַן, פּינלעשטיין, חיים בלעק,
אַספּער, ר. דיונינאָל, ר. דיונינאָל,
ישראל בראַנשטיין, רבי נחבער, עקס
שינקל, פערמיטער, פ. קרונלע, שטאל
בארג, קאָלעז.

ארג. ראבי ה. דזש. סעמיועלס

ערישטע באאמטע: פרעזידענט, מרס.
 מאנעס פינקלשטיין: מרס. העפנער, נאכ
 פאלגערן, האט אנגעהאלטן דעם ארט פאר
 4 יאר.

דער צוועק צו טאפן א אינטערעס אינעם
וואוויזשין פון דער קאנגרעגיישאן צו די
רעקטירן די "סאדרי סקול", צו באזוכן
האפטשטאטן טאן געוועזענע שטאטלעכע אר-
בעט, צו רינגען דער געוועזענע שטאטלעכע אר-
בעט צו פארבעסערן דעם באזוך פון דער שול.

געגרינדעט אפריל 1932

ארגאניזירט פון די פאלגנדע : ה. ע.
זיידער, דר. בן עזרא, ה. פאפאלאו,
דאזיגאן, דוד פאקטער, רוב קיטעל, יעליב
זיידער.

באמת: פרעידענט, דר. בן עזרא;
וויצע־פרעידענט, ס. סאקאלאוויטש, סעק.
טעטיקאן, סאטער, לואיז און דוד סער;
טער, רוב קימל, ה. שולמאן, ד. לעווין,
דר. ברנשטאם, שלום מילער.
צילן: ציגונטישע, נעלעזשאפטראכע,
אינטעלקטועלע און ספארט מעטקייטן.
מיטגן פלאץ: סאנאטאר, אין דראל
אקעסאנדרא האטעל.

איצטיקע באאמטע: מ. האיר, פרעז. ר. ס.
ראבינסאן, וויצע־פרעזידענט; ג. היט.
ווידימאן, קאסירער; מ. ה. גינזבורג-סעק.
דירעקטארס: י. י. בערמאן, א. וו. סיי-
ערס, ה. א. אייזיקס, מעקס העפנער, ס.

די ליידיש סאפיט פון בית יתומים וועלען געווען די
א בית־יתומים. אין פאנגט יאנואר, 1913, האט זיך די סאפיט
דאן ארבעטן אין מיט סאפיט־סעקרעטע ווער יענער איד, זיין
וועגן וועלכעס פרויען, אלע פארגער וועט זיין ווארן ווערן
אויפהאלט פון בית יתומים. זי האבן אייד געשאפן גרויסע
בילדונג פון דעם "בייבי ווארד" וועלען אייד א גרויסן אינגל
אין באזארג פון דעם געטראגן ארבעט לעבן פון די יתומים.

דער אינטיקער קאסיטעט ^{עשיתים} פון די פאלגנדע פרויען: מרס. ד. פשוואווא
פרויערענא: מרס. אפאלסקי. מרס. שילדע. מרס. מאלקאווא און
מרס. קראסאו. ווייזערענעסאן. מרס. מ. טשעס. מרס. סערקערמאן. מרס. א. קאלמאן
רעס. סעג. מרס. הערסארגע. מאכידעווא. מרס. יודיו. פארויערען פון פאשע פאר
מיטעס מאטשין. פארויערען קארעקטן באנד קאסיטעט. מרס. מאלקאווא פאר
זינערן הויז קאסיטעט. און דער אלטנטיגער קאסיטעט די פרויען: ב. מאס. ל. פאכין
לענינסקי. פערמאק. בובע. נאטאן. אריבאזשע. לאדא. מאטשעסקי. נאקו. יאפע
עליקו. ש. שפילמאן. בייטע. ב. דאטשין. שוורווע. וויזמא. שטראן.
פילדערס. סילינערמאן. ב. קאהעו. קרוגלינאו. גרינבער. טשעסלאזשקי. ריוו. קא
וועסקי. גאדסמאן. איינזא. אינדא. אירילמאן. לינדע. באטמאן. בערגשטיין
דארמאטא. שאפרי. ישיפע. שטיטמאן. ב. דארמאן. נאזיט. יודיוו. פאפערס.
ויע. אכמא. נעמיראזשקי. מאלאזשקי. דיווע. קיינ. לערנע. טיכער. דווינסקי. האר
פער. טשעכער. ווערער. שור. קאהעו. פאלעא. נוטאטא. סיעלמאן. סיעלאוו. לעווין
לעווה. הארמאני. ב. אירילמאן. יוזאק. סאפאלא. שמעלניץ. ווייזמא. וואסיאן.

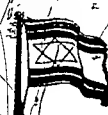
דער אידישער נאציאנאלער
ארבעטער פארבאנד

אין די פאראייניקטע שטאטן און קאנאדע
באגריסט הארציק די אידישע באפעלקער
רונט פון קאנאדע בכלל און פון מערב קא-
נאדע בפרט. צו דעם היסטארישן יוביליי-
שלוסט זיך אן אין די רייען פון פארבאנדע—
לעבנס פארוויכערונג. חבר'שע באציוואונגען.
א ברייטע קולטורעלע פראגראם.

נאך אינפארמאציע ווענדעט זיך צום סעקרעטאר
פון ברענטש 20

י. זעלטשען, סוויט 6 ב'. בעלמאנט אפרטס.
וויניפעג.

ל. סגל	י. סגל	פ. מאמ, ה. לעווטאן	ל. בוק
רעק. סעק.	טרושטער	וויצע-פרעזידענט	פרעזידענט

צמח צדק וצמח צדק

געגרינדעט אין 1913 אלס ציוניסטישע סאכייט אין און דער
זעלבער צייט צו הערפן איינער דעם אנדערן מיט ארויסגעבן
ראאנא. יעדער חבר וואס באצאלט פאר א שעה ווערט א שער
הדפוס און פאר דעם שווע ווערט ארויסגעגעבן לאאנס.

די ערשטע אפיסערס, די גרינדער פון דער סאסייטי:
 ש. שטערנבערג, פרעזידענט; י. שרייבער, וויצע-פרעזידענט,
 ב. וואלעב, טרעזשורער; א. סגל, קעס.

ציונים ביטחון מעסיקיימן

1. געווען אין ציון מאנסי' משפחה פון כסאייסיס, אונטער
געטענישן יוד אין נעמאן אקטיווע ארבעט פאר'ן לאציאנאלן
פאנר, היירט היינצו ערשטערשטעניס פאנר און נארום פאנר,
אין ביינעטייטער צו יעדן פון די אלע פאנרן; אויך איינ
היינצונומען אין ארבעט צו צעראמאלע אינסיטיוועס; אין
יעדן רוף פון צווייטן רוף מיט יוד אפ מיט טאן אקטיווע
ארבעט אין מיט היינצונומען; דער ציון לאזט אין אויך
היינצונומען אין ספר הוזה צוויי מאל.
2. מיר וויינען א מיטגלידערשאפט פון הונדערט חברים, גוט
שטיינענע מיטגלידער; מיר גיבן ארויס לאזט יעדן וועג
פון 600 ביז 800 דאלאר; די ספאטיע עקזיסטיטער שוין
צוואנציג יאר, אין פארייניגטע אונגען אלע קרויזן פון
צייט און אז אין די גוט צושטאנד; דער ציון לאזט העט
ווייניגערדיקע צוויינאכע, פארשטעלן צו דער שטער צו
פארשטייט און אלע חברים.

ל. סגל, רעק. מעק:

מיר באגריפן איר!

צו דער פייערונג פון די דאזיקע צוויי גרויסע יובל
לייאנס. די רעקארדס פון די אידן אין דער וועלט
האבן איבערצייגט אז זיי זענען זייער א סך ביישטיי
ערן צו דעם פראגרעס פון מערב קאנאדע.

די עטאבלירונג פון

די מיד-וועסט גלעז לימיטעד

מאניפעסטורערס פון גלעזערע דזשארס, פישטאד אין א. ו.
אין, נעוועז נאך א ביישטייערונג צו דעם צופרידנעם אין נע
נעבן גלעזער צו מערב קאנאדע און איד אינדוסטריעלן פראגרעס.

מיד-וועסט גלעז דזשארס

האבן פארדינט פאפולאריטעט פאר זייער פול
קאמפליטעט אין קאנאדעס. און פאר די גוטע
רעוויטאטן וואס זיי גיבן אין דער פרעזערווי
דונג און איינזערוג פון פרוכטן און ווערשע
טייכלס.

נעמאכט אין דער וועלט
פון וועסטערן מאטעריאלן

קויפט זיי -- איר וועט שאפן באשעפטיקונג דורך האלטן אייער
נערט צירקולירן אין מערב קאנאדע.

אין קריגט דאס בעסטע פאר אייער געלט

THE MID-WEST GLASS LTD.

Winnipeg — Manitoba

מיט 100 יאר צוריק האט דער קאנאדער פארלאמענט געגעבן
די אידישע בירגער גלייכע רעכט.

מיט 50 יאר צוריק איז אנגעקומען קיין וויניפעג די ערשטע
גרופע אידישע אימיגראנטן.

מיט 25 יאר צוריק האבן נעש-סימינגטאן ארגאניזירט די
קאמפאני וואס איז געווארן די סאמע ראיעלסטע דיסטריבו-
טארן פון פרישע פרוכט און ווערשעטייכלס אין די פרייע
פראווינצן.

און פונקט ווי די אידן קוקן מיט פרייד און יטאלאן אויף דער
פארנאמענטהייט און קייט צוטהוי צו דער צוקונפט -- אזוי טוט
איד די נעש-סימינגטאן קאמפאני אויף דער
פארנאמענטהייט מיט דאנקבארקייט אויף די פארבינדונגען וואס
זי האט געמאכט מיט די אידישע סוחרים, און זי באנייט אויך
אנכאט פאר באדינונג אין דער צוקונפט איבער גאנץ מערב-
קאנאדע.

נעש-סימינגטאן קאמפאני לימיטעד. ברענטשעס

ברענטשעס אין סאסקאטוואן		ברענטשעס אין אלבערטא	
Crown Fruit	North Battleford	Bright Emery	Winnipeg
Early Fruit	Saskatoon	Pioneer Fruit Wholesale	Brandon
Lloyd Fruit	Regina	Rogers Fruit	Winnipeg
Moose Grocery	Moose Jaw	Rogers Fruit	Neepawa
Nash Simington Co. Ltd.	Kerrobert	Rogers Fruit	Dauphin
Nash Simington Co. Ltd.	Kindersley	Sterling Fruit	Winnipeg
Nash Simington Co. Ltd.	Prince Albert		
Nash Simington Co. Ltd.	Shaunavon		
Nash Simington Co. Ltd.	Weyburn	Acme-Mitchell	Calgary
Northern Fruit Wholesale	Saskatoon	Brown Fruit	Edmonton
Rex Fruit Wholesale	Moos Lake	Medicine Hat Grocery	Medicine Hat
S. & M. Wholesale Fruit	Regina	Nash Simington Co. Ltd.	Camrose
Smith Fruit	Yorkton	Plunkett & Savage	Blairmore
Smith Fruit	Melville	Plunkett & Savage	Calgary
Swift Current Grocery	Weyburn	Plunkett & Savage	Lethbridge
Walker Fruit		Red Deer Grocery	Stettler
		Royal Fruit Wholesale	Red Deer
		Royal Fruit Wholesale	Grande Prairie
			Edmonton

NASH SIMINGTON
COMPANY, LIMITED

איד און קריסט

קאנאדער -- בירגער -- ארבעטן און בויען
פאר א בעסערער קאנאדע

1832 — 1932

פאגריסונג צום 100 יאריקן יוביליי

מיר שיקן צו אייך אונזער הארציקע פאגריסונג צום הונדערט יאריקן
יוביליי פון דער אידישער גלייכבארעכטיקונג אין קאנאדע

THE REGINA BREWING COMPANY LTD.

REGINA, SASKATCHEWAN

פראדוצירער פון

"Pilsner"

"Blue Ribbon"

"Velvet"

א נעשטאקער אלטימאדישער ביר --
הייבט דער בארימטער פארמולע פון
דער האוז אף אלבערטא.

אן אויסערגעוויינלעך מילדער, פול טרעפטיקער איד, פארמער
ערשט איצט "וויטאמין הייוו" אלס א צוואנעשטעלער --
וויסאמינס בן, די און אי פאר אויסציינדיקער ענערגיע.

א נארהאפטליקע, נעשטאקער סטאט

קלאס צימערן אין ירושלימער חלבור תורה

דער באי סאטמער טרופ 16 האט זיך געגרינדעט אין 1928, די באסטע וואלפֿ-סאטמער פרעזידענט, ע. האבער, וועגערדענד, ס. לעסק, סעקרעטאר; דר. סטאלער, טרעזירער.

די איצטיקע באסטע זיינען: דר. סינסלער, פרעזידענט; לוו לעסק, סעקרעטאר; מ. וואלפֿסא, טרעזירער.

די באסטע פון יאנג דזשודעא דזשוינאר זיינען: לואיס מאלטיןסקי, פרעזידענט; טש. מאקליו, וועגערדענד; עלסי שווארצעל, סעקרעטאר; ד. קאהען, טרעזירער.

די באסטע פון אידיש נאציאנאל ארבעטער פארבאנד: דר. א. ס. סינסלער, פרעזידענט; ז. בענער, סעקרעטאר.

די לידים בענעוואלענט האסידי אין געגרינדעט געווארן אין 1912, די ערשטע באסטע זיינען געווען: מרס. הילמאן, פרעזידענט; מרס. מ. העלמאן, וועגערדענד; מרס. אוראעלס, סעקרעטאר; מרס. ה. קען, טרעזירער.

די איצטיקע באסטע זיינען: מרס. א. לייכאוויטש, פרעזידענט; מרס. דוש. קליימאן, סעקרעטאר.

ווערמאן, אסכטענט מאנטאר, ד. דוש. לעסק, ווארדען, טראכטיס; ה. ראזנבערג, דוש. שווארצעל, ס. פינסקי, מ. סינסלער.

דער א. צ. א. דזשוינאר בני ברית האט זיך געגרינדעט אין סאטמער מארט 1930, די ערשטע באסטע זיינען געווען: מ. ערעסק, פרעזידענט; הניאר סטאק, וועגערדענד; אוראעל הערמאן, סעקרעטאר; סעק האדא, טרעזירער.

די איצטיקע באסטע זיינען: מ. באנדאבידסקי, פרעזידענט; ה. איסמאן, וועגערדענט; מ. שטערנבערג, טרעזירער; י. שירע, סעקרעטאר.

די לידים ארבעטער אקציערן האט זיך געגרינדעט אין 1924, די באסטע: מרס. שיינ, פרעזידענט; מרס. י. האבער, סעקרעטאר; מרס. היימי קען, קאזירער.

די באי סאטמער טרופ 16 האט זיך געגרינדעט אין 1927, די באסטע זיינען געווען: דר. גיטערמאן, פרעזידענט; מירס פערל רעכמאן, סעקרעטאר.

די באסטע אין 1930 זיינען: דר. גיטערמאן, פרעזידענט; מירס פערל הערמאן, סעקרעטאר; מיר. שירע, סאטמער; דען סטאק, טרופ ליעדוועט.

באגרייכט

די אידישע באפעלקערונג אין קאנאדע

אין-היינעם זיי גרויס

גליק און פראספעריטעט

צום הונדערט יאריקן יוביליי

פון יידישן גלייכבארעכטיקונג אין קאנאדע

THE ROBERT SIMPSON COMPANY LIMITED
HALIFAX - MONTREAL - TORONTO - REGINA

THE JEWISH COMMUNITY OF EDMONTON

דאס אידישע עדמאנטאן

פון י. באלצאן (בזיוהרה)

דער ווינקלסטון פון דער שו"ת "בית ישראל" איז געווען געווארן אין יאר תרע"ג דורך דעם דייטשן און א. קריסטאל, און א לאט וואס איז געשטיגן געווארן פון דעם דייטשן. דער א. קריסטאל האט געגעבן 500 דאלאר, און פון אנדערע זאכן וועלכע איז אויסגעבויט געווארן די שו"ת וועלכע האט געקאסט 14 טויזנט דאלאר.

דאס השנה וואס איז אויסגעפאלן דעם 17טן סעפטעמבער, 1911, האט מען שוין געדאכט אין דער גלויבן שו"ת. די שו"ת איז נאך נישט געווען אינגאנצן פארטיקט. נאר די שטח און די באנייטערונג איז געווען אויפגעבויט און דערמיט געווען אריין ווייניג געקומען אויפדאכען, אוועקטראגן די ברעטער אין צינר פון שו"ת, און אריין שטעלן בינגאד צום ערשטן מאל האונדען אין אונזער גלויבן שו"ת.

די ערשטע ימים נוראים האט געדאוונט שבתים דער דאכטערשטיקער שו"ת מר. ה. גאלדסטויק, און כוספים האט כנדר געווען צו האונדען מר. ב. שו"ת.

די איינציקע פירער פון שו"ת ווייניג, דעם דייטשן, פרעוידענט, פאר דער נאך צעה צייט פון 25 יאר, א הויז דאס ערשטע יאר, ה. ב. קליינע, איז אויך פאר דער נאכער צייט געווען א ווייניג-פרעוידענט, א טרעוידענט, אין פארשיידענע צייטן. י. באלצאן, ערשטענדיק פאר עכציק יאר, ער איז אויך דער אקטיווער קאמיטע זייט 1913, און דער צייט געווען ווייניג-פרעוידענט פאר 14 יאר. י. טאראדאט, קאסירער פאר א לאנגער צייט און איבערגעגעבענער ארבעטער מיט זיין נאנטן לעבן, מ. וו. גאלדסטויק, פינאנץ סעקרעטאר, און סעס ווייניג, רעק. סעקרעטאר, אין דער קאמיטע. י. קאסירער, מיטע שטעטער, א. ווייניג, מ. אלמאן, ב. שו"ת, דורך דער צייט זינט די שו"ת עקסטרעם ווייניג געווען די פאלגנדע ווייניג-פרעוידענט: ה. ב. קליינע, מיטע לייזנס, טש. לייזנס, ה. גרינבערג, און י. באלצאן, מר. ב. שו"ת, איז איינער פון די ווייניגסטע מיטגלידער. די שו"ת האט דורך דער צייט פארשריטן אין גאלדענעם בוך, פאר ווייניג לאנג יארציקער און איבערגעגעבענער ארבעט, פאלגנדע: וו. גרינבערג, י. באלצאן און י. טאראדאט.

דער נייסטער פירער, שו"ת, כוהל און הויז, איז דער באקאנטער און אלע מענס באליבטער רעז. א. פינבסקי, דער פאקט איינז, אז ער איז שוין צוואנציק יאר אין ערשטאנטאן, און אלעס איז שלום און אהדות אין דער קהלה, און דאס מאכט אים צו זיין אלס א כוסטער פון נייסטער פירערשאפט.

מיט צוואנציק יאר צוריק נאך האט זיך ביי אונז אנגעהויבן פילן די נייטונגן דייקייט פון א תלמוד תורה. די ערשטע אכיפת איז געווען ביי מר. ב. מייקלסאן אין

די ערשטע אירן וואס ווייניג געקומען קיין ערשטאנטאן, אין יולי, 1895, ווייניג געווען א. קריסטאל און ה. סינאל.

די דאזיקע צווייטן ווייניג געווען די מרגלים, אדער די גרינדער פון ערשטאנטאנטער אידישן ישוב, מען האט זיך שוין פארשטעלט, אז קיין האנים האבן אונזערע ערשטע צוויי אידישע פיאנערן נישט געלעבט.

מר. א. קריסטאל איז איינער פון די אנגעזעענסטע אידן אין ערשטאנטאן, און ער האט פיל בינגעטראגן צו דער אנטוויקלונג פון דער קהלה. דער צווייטער אלטער חושב אין ערשטאנטאן, איז דער גוט באקאנטער, וו. דייטשן, ער איז געקומען פון קאלארי, אין יאר 1906, פון זיין צייט פאנגט זיך אן צו אנטוויקלען דער אידישער ישוב אין ערשטאנטאן, און פיל קרעדיט מוז געגעבן ווערן מר. דייטשן, וועלכער איז זייט דאן נישט אפגעטראטן פון זיין קהל'שער טעטיקייט.

דעם 12טן אויגוסט, 1906, געפינען מיר שוין רעקארדס, וועגן אן אפגעהאלטענעם מיטינג, אין הויז פון די באיאנער, און פאלגנדע ווייניג אנטווענד געווען: ד. באיאנער, י. בערקאן, א. קריסטאל, וו. דייטשן, ז. שווערמאן, א. ה. גאלדסטויק, עס האט זיך שוין געפילט די נויטונגעניקייט פון א כשר'ן בוטשער שאפ, אונטער דער השגחה פון דעם דאכטערשטיקן שו"ת, מר. ה. גאלדסטויק, וועלכער איז אויך געווען כלימער פאר די קינער, ביי דעם דאזיקן מיטינג איז געלייגט געווארן דער יסוד פאר ערשטאנטאנער אידישער קאנגרעגיישאן, און א. קריסטאל, אלס ערשטער פרעוידענט. וו. דייטשן, אלס ווייניג-פרעוידענט, י. בערקאן, סעקרעטאר; ה. ב. קליינע, קאסירער.

דעם 16טן סעפטעמבער האט מען געגרינדעט די קהלה, אונטער דעם נאמען "ערשטאנטאן חבורת קאנגרעגיישאן".

באגריפונג

פון דעם פרעמיער פון דער פראווינץ אלבערטא

ס'איז באמת אן אימפארטאנטע פרווילעגיע און וועלכע איך איינז ויך אנצונעמען צו האבן די געלעגנהייט אויסצודריקן א באגריפונג צו דער אידישער באפעלקערונג פון קאנאדע צו דער געלעגנהייט פון דער דאזיקער פייערונג פון דעם חונדערט יאר'יקן יוביליי פון אידישער גלייכבארעכטיקונג פון פולער ברייטישער בירגערשאפט.

מיר פרייען זיך מיט דער ראל וואס די אידן האבן געשפילט אין דער אנטוויקלונג פון דער דאמיניאן זינט יענער צייט, אנערקענענדיק ווי מיר שווען די פילע פיינע קווא ליטעטן וואס זיי האבן בייגעשטייערט צו דער בארייכערונג פון דעם באראקטער פון אונזער נאציאנאלן לעבן.

איך בין צופרידן צו פאראייניקן זיך מיט אנדערע און אויסדריקן דעם אויפריכטיקן וואונש, אז די אידישע באפעלקערונג זאל פארנעמען צו זיין דערפאלגרייך אין קאנאדע, און אז ווייניג ביישטייערונג צו דער אנטוויקלונג פון א בעסערער פארשטענד דיקונג און קעגנזייטיקן גוטן ווילן צווישן אלע ראמן וואס שטעלן צוזאמען אונזער באפעלקערונג זאל זיין נאך גרעסער און וויכטיקער אין דער צוקונפט.

דזש. א. בראונלי, פרעמיער

THE JEWISH COMMUNITY OF SASKATOON

דאָס אידישע סאָסקאטאָן

געקויפט א באקוועטע היים (מיט דער מיטהילף פון דרום, גאלדענבערג), אבער אין 1928 האט מען שוין געמאכט פרעגער פאר א גרעסערער תלמוד תורה געביידע, דעם זעלבן יאר האט מען טאקע דערפונט די היינטיקע פראסטפולע געביידע, מיט א גרויסן זאל, וואס קאסט ארום \$22,000. א דאנק דער נייער געביידע און גוטע, איבערגעגעבענע לערער, באקומען איצט אן אהל'ע אידישע דערציאונג כמעט אלע אידישע קינדער פון שטאט. דער לערער פערסנאל באשטייט פון כר, א קאמאקער, פרינציפאל, מיט שטייגער און כר, דרום, נאלבאס.

די איצטיקע אפיסערס פון דער תלמוד תורה ווייזע: כר, טשערטאקאו, פרעזידענט; כר, וו. שייפער, וויצע-פרעזידענט; ח, פאלאק, סעקרעטאר.

געוויינליך אין דאס אידישע סאסקאטאן גוט-ארגאניזירט אויף אלע אנדערע געבייטן, די ציוניסטישע ארגאניזאציע אין שטענדיק געווען א געבאפטע און האט בייגעטראגן פיל געלט און באגייסטערונג פאר דעם אויפבו פון ארץ ישראל. נאך מער, סאסקאטאן האט די באוועגונג זוכה צו-יין די ערשטע שטאט אין קאנאדע וואס זאל זיך האבן פארבונדן אויף א דירעקטן, קאנקרעטן און דויערהאפטן וועג מיט דעם שיק זאל פון ארץ ישראל. דאָרט איז ארגאניזירט געווארן די גרופע וועלכע בויעט דעם גן השלום — וואו א קאמאקער פון קענעדע באגעבאט גרייט דאָרט דעם באַדן פאר זייער איבערוואנדערונג. די איצטיקע אפיסערס פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע ווייזע: כר, הערן, פרעזידענט; י, גענערל, וויצע-פרעזידענט; כר, צייטלין, סעקרעטאר.

די חרם איז אויך א וייער איינפלוסרייכע ארגאניזאציע, וועלכע איז טעטיק אויך אויף פארשיידענע קיטורעלע געבייטן, די איצטיקע אפיסערס ווייזע: כרס, טייטלבוך, "פרעזידענט" (אויך וויצע-פרעזידענט) פון דער קאנאדער חרם ארגאניזאציע; זאצער; כרס, הערן, וויצע-פרעזידענט; כרס, קערמאן, כרס, באלצאן, סעקרעטאר, און כרס, ח-איידיקאן, קאסירער.

א פריילאכע דערשיינונג ווייזע: די יונגסלאכע ארגאניזאציע.

די יאנג דרוטורע (ענטערע), מיט די פאלגנדע פירער: י, סימבארג, פרעזידענט; ח, הערן, וויצע-פרעזידענט; באוואלד, קאסירער, עסטעל מאיין, סעקרעטאר; כר, באגדאש, דאן גורעוויטש, קאסירער.

בנות הברית (אינגערע): עוועלין הערן, פרעזידענט; כוסי סאלוויי, וויצע-פרעזידענט; פערל שניגערמאן, סעקרעטאר.

הערצל יונגס דרוטורע: כר, בוקוואלד, פרעזידענט; ג, ווהייט, וויצע-פרעזידענט; ח, קרייטער, סעקרעטאר; כר, ווארסקי, קאסירער.

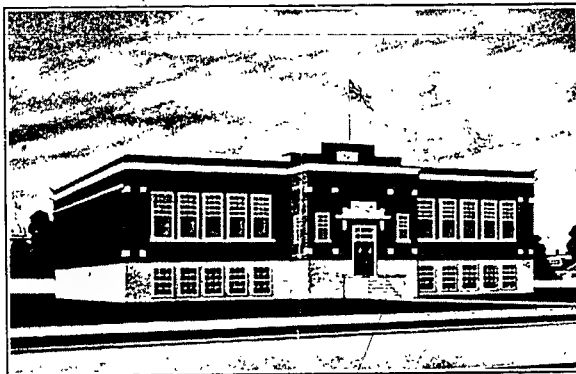
"בלאסאבס אד וויאן" (ינגע): עילין עליוק, פרעזידענט; מאיר איידיקאן, וויצע-פרעזידענט; מייכערד קאוויטש, סעקרעטאר.

די בני ברית: ג, גענערל, פרעזידענט; פ, שאר, וויצע-פרעזידענט; ס, קאפלאן, סעקרעטאר; כר, סעשטער, קאסירער.

אידיש נאציאנאלער ארבעטער פארבאנד: י, קורין, פרעזידענט; ל, שטערנבערג, סעקרעטאר; דרום, ליכטשטיין, קאסירער.

די אידישע געשיכטע פון סאסקאטאן גייט צוריק אויף ווייט ווי 1908, ווען כר, סקלאר איז דא אנגעקומען און פארברייטן אין א קורצע צייט ארום, ווייזע אנגעקומען אויך וו. לאנדא, כר, יואראסקי, דרום, מאיין, מאקס דאן, ס, הענערטאפסקי און ס, גורמאן.

דער ערשטער כנין איז פארגעקומען ראש השנה, אין הויז פון כר, סקלאר, וואו עס ווייזע זיך צוזאמענגעקומען אויך די אידישע "טראוועלערס" וואס האבן זיך געפונען צו יענער צייט אין שטאט, ווי אויך א פאר פאמיליעס פון דער אייגענעם קיין חוץ אין גיט געווען ביז 1900, ווען כר, בירנבאם האט פארנומען דעם אכט.

תלמוד תורה — סאסקאטאן

אין 1910 האט מען שוין געקאנט טראכטן זענען א שול, מ'האט געדרונגען א האל, און דעם, בישה געשטעקט אין אנאזשירט געווארן ווי א שול, א שטעלע וואס עס האט פארנומען ביז 1921, ווען ער איז אפגעפאלן קיין ארץ ישראל.

אין 1911 האט מען געדרונגען א גרעסערן זאל אין אהליה בלאק, און אין מארט 1912 האט מען געמאכט ברעגער פאר בויען אן אייגענע שול, כאטש די קהלה איז נאך געווען קליין, דאָרט האט זי אויך זיך גענומען די פאדאנטווארטשאפט צו בויען א שול וואס האט געקאסט \$4,500. ביים באקענט געגעבן צוריק דעם צוועק אין מארט, 1912, האט דיין הארד צוגעזאגט \$1,000, ח, טאפרינבלי \$300, סקלאר און שטעטער צו \$200.

דער ערשטער פרעזידענט פון שול איז געווען א, קוקין, כר, גאלדשטיין, וויצע-פרעזידענט און אבראמאווויטש, טראכטן, די דאזיקע שול האט געריגט ביז 1919, ווען די אידישע באפעיקערונג איז שוין געווארן צו גרויס פאר דער אלטער שול, און מ'האט זיך גענומען בויען א נייע שול, וועלכע איז דערפונט געווארן מיט גרויס שפחה, דעם זעלבן יאר, פאר די ימים נוראים, אין דער אנוועזנהייט פון רבי כהנאוויטש, די ערשטע אפיסערס ווייזע: ח, לאנדא, פרעזידענט; ל, ג, פינטשטיין, וויצע-פרעזידענט; דרום, קרייטער, א, יואראסקי, ס, פגענער און וו. לאנדא אין דער עקזעקוטיווע.

קינדער און לערער פון סאסקאטאנער תלמוד תורה

די איצטיקע פירער פון דער אגודת ישראל שול ווייזע: רבי דוד וועל, דער פרעזידענט און וו. איידעלמאן, וויצע-פרעזידענט, י, גענערל, קאסירער, כר, דרוסקערמאן, סעקרעטאר, דרום, מאיין.

אין 1911 איז אויך געגרינדעט געווארן די חברה הדישא און א בית המכרות, די איצטיקע אפיסערס פון חברה קדישא ווייזע: וו. לאנדא, פרעזידענט; ס, שאר, וויצע-פרעזידענט; ח, הערן, סעקרעטאר און כר, דאווידנער, קאסירער.

ביז 1915 האבן די קינדער געלערנט אין א תלמוד תורה, וועלכע האט זיך געפונען אין א אייגנע פלאץ אין א געדרונגענער היים, דעם יאר (1915) האט מען אפ-

קינדער און לערער פון סאסקאטאנער תלמוד תורה

סאסקאטאן הייבן מייטשועל לאזן סאסייטן: כר, פילער, פרעזידענט; י, סאפא-לאוויאזיע-פרעזידענט; ג, גורעוויטש, סעקרעטאר; כר, ביווערמאן, קאסירער.

פיאנערן פרויען פאראיין: כרס, כר, אכעס, פרעזידענט; קעי אסטריי, סעקרעטאר; פרויבא גורמאן, קאסירער.

ליידס אויפולערן פון ח"ת: כרס, דרום, מאיין, פרעזידענט; כרס, וו. באלואק, וויצע-פרעזידענט; כרס, בוקוואלד, סעקרעטאר; כרס, דאווידנער, קאסירער.

יוניטער הייבן רעליז: י, לערמאן, פרעזידענט.

גורלס נאידס: קעפטען, מיט בלאסאם גורעוויטש.

צו דער אידישער באפעלקערונג
פון מערב קאנאדע

א באגריסונג

צו דער דאזיקער וויכטיקער

פארשטייט זיך

כאמיוועס איידער
זעט מיט גען

מיר באנוצן זיך מיט דער דאזיקער געלעגנהייט
אויסצורייקן אונזער הויכשעצונג פון דעם
גיסן ווילן און אנגענומען ביזנעס באציאונגען
מיט אונזערע צאלרייכע אידישע קאסטאמערס
און פריינט אין עדמאנטאן און נארדערן
אלבערטא.

Northwestern Utilities
LIMITED

"נאטיווראלע געז באדינונג"

EDMONTON

::

ALBERTA

פאר די פארנאננענע 26 יאר

זיינען מיר געווען צופרידן צו זיין פאר
אייניקם מיט דער אידישער באפעלקער
רונג פון עדמאנטאן און צו באדינען זיי

ALBERTA GRANITE, MARBLE & STONE
COMPANY LIMITED

Manufacturers of
GRANITE, MARBLE AND STONE MONUMENTS,
HEAD STONES

T. R. DYKES, Mgr

EDMONTON

ALBERTA

פאר אלצדינג

אין
גראסעריס

קומט אין באדינונג מיט אונז

Campbell, Wilson & Horne
LIMITED

Wholesale Grocers and Importers

EDMONTON, ALBERTA

פעקערס פון ראיאלי שיעלד טיי — קאפע — בעקינג
פאדער — ספייסעס — דזשעלי פאדער און אנד.

דעם ערשטער האלמייגל געגרינדעט אין וויניפעג אין 1882 און באדינט דעם
טרייד פון דארטן צו אירע וועסען ברענטשעס פאר די פארנאננענע
פופציק יאר.

ASK YOUR DEALER FOR
MINEHEAD INFERNO **HARD MOUNTAIN**
COAL *Hot as the*

QUICK — HOT — CLEAN — NO SOOT
Gives Heat All Night. Satisfactory and Economical. Always.
Your Dealer has it or can get it. A trial will convince you.

Mr. E. A. McBAIN
Pres. & Sales Mgr.

W. W. McBAIN
Managing Director

LAKE SIDE COALS, LIMITED

פראדוצירט הארטע מאנטען קויל

זעכטע און שבע צום ברענען — הייס — דייט און גיט היץ
דורך דער נאכט.

עקאנאמיש און צופרידנסטעלנד אלע מאס

פענס איידע דירעקט פאר די באדינטע

מינהעד אינפערנא קויל

Head Office

EDMONTON, ALTA.

PHONE 24969

באגריסונג פון

מילך - קרים

וועלדוועט אריין קרים

וויימע קעז

פראדוצירט אין

קאנאדער פיינסטער דעירי

EDMONTON CITY DAIRY, LIMITED

PHONE 25151

קאלגארי פאוער קאמפאני

לימיטעד

מיט היידרא - עלעקטריק פלענטס איין דעם באו ריווער
האט איצט אן אינסטאלירטע קאנאסטעס פון 70,000
פערד קראפט אין א מאדערנע טראנסמיסיע סיסטעם פון
1,865 מייל באדינט הונדערט איין אכט איין פערציק קא-
טיניטיס אין אלבערטא. א שטח רייך אין מינעראלן און
ריקלסטורעלע רעזורסן און אינדוסטריעלע געלעגנהייטן.

CALGARY EDMONTON

עס איז געווען
אונזער פרייווילעז
ניע צו באדינען
די אידישע בא-
פעלקערונג אין
דעם דאזיקן שטח
דורך צושטעלן
צו זיי ע ל ע ק -
ט ר י ס פאר יעדן
דער נייער אר-
בעט איינשפארן
דיקער עלעקטרי-
שער דערפינדונג
פאר דער היים.
א י נ ד ו ס -
ר י ע אדער סקול

אלע מענטימענטן און זייט

לייבעלס מיינען יא עפעס - און
דאס בעסטע איז תמיד דאס בעסטע

פינה געטראנקען קלאסיקס

אנענט פאר דער ברייאנג אינדוסטרי און אלבערטא.

Distributors Limited

HEAD OFFICE

CALGARY, ALBERTA

עס איז א גרויסע פרייד און פרייווילעז פאר מיר,
אלס דער ערשטער איד וועלכער האט זיך באזעצט אין
ערמאנטאן, אויסצוגען א הארציקן מוז טוב צו די
אידן פון קאנאדע צום 100-יאריקן יוביליי פון אונזער
גלייכבארעכטיקונג אין דעם לאנד, און א באזונדער
באגריסונג צו די אידן פון בערב קאנאדע צו אונזער
פופטיקסטן יוביליי פון אונזער יישוב דא. זאל אונזער
טעטיקייט אלס אידן און קאנאדער בירגער אין דעם
לאנד נאכסן און בליען אלץ שענער און בעסער.

א קריסטאל

טעלעפאן 101 27
40 באטאס

פינה שטאק
פון סאלידער
באקוועמליכקייט

Royal George Hotel

ר. א. נאבר, מענעדזשער, א. קריסטאל, אייגנטיקער

101st STREET, EDMONTON, ALBERTA

פרייער "באס" באדינונג צום און פון האטעל צו אלע דיפאס

אונזער אייגענע דיינינג רום איז גוט באוואוסט פאר איר גוטער
שפיין און העפלאכער באדינונג

פרייהייט

ווען דער שטריך פון א פען האט געגעבן צו די קאנא-
דער אידן פרייהייט פון פאליטישער און רעליגיעזער
באגרעניצונג אין 1832, האבן ווייניק מענטשן גע-
האלטן פון דער באפרייאונג פון שווערער הויז-אר-
בעט עס זאל מעגלאך זיין אין 1932.

ניט אכטנדיק די אפשטאמונג אדער פאליטישע פאר-
בינדונגען, איז די דאזיקע נייע פרייהייט צוגעגאנגען
פאר איד און קריסט וועלכע געניסן פון דעם, אירע
פריווילעגיעס ווערן בלויז באגרעניצט פון געאלאג-
ישע שטחים און די עקאנאמישע מאכט וואס קאנטרא-
לירט איר פארשפרייטונג.

דורך דער אנטוויקלונג און פארשפרייטונג פון נאטיר-
לאכער גאז און עלעקטריסיטי, די סובסידיאריס פון
דאמיניאן געזאן עלעקטריק קאמ-
פאני האט דערמעגלאכט צו באפרייען פון דער
לאסט פון אלט-מאדישער און שווערער הויז ארבעט
וואסערע 53,000 באלעבאסטעס וואס וואוינען אין 7
שטעט און 100 שטעטלאך און אנדערע קאמיוניטיס
פון מערב קאנאדע.

The Canadian Western Natural Gas,
Light, Heat and Power Company Ltd.

NORTHWESTERN UTILITIES LIMITED
CANADIAN UTILITIES LIMITED

Subsidiaries of
DOMINION GAS AND ELECTRIC CO.

THE JEWISH COMMUNITY OF CALGARY

דאָס אידישע קאלנארי

"אויף דעם ערשטן מיטונג איז געווארן די סומע \$3-150 פון די וואס האבן זיך פארשריבן אלס מעמבערס, ביים באגריף 'האבן געוויקט די רעדעס פון מר. ב. בעל אל. גפן. דער טאקט' סטער מר. טאוב און דער אפיר סון דעם שרייבער פון דיעז צייטן.

מר. קופער רעכנט אויס די פאגאנדע מנדבים: ל. פאסקי, ס. ווארשעל, מרס. ב. בעל, דוש. מארקס, דוש. באראק, און די פרויען: פאסקי, טוב, סערעט, קופער, ב. אלע, דוש. אלע, גפן. אל. בעל, מ. מאליקין, א. סערעט, מ. כאטקאוויטש, מ. גאיה, ל. ב. סטאק, ב. גורעוויטש, ב. סימאן, ל. גאלדבערג, מאקס לעווין, דוש. גורמאן, ב. גאלדבערג, ה. דוש. אלע, ראזע, וואק, ב. דיימאן, ל. סטיינבערג, ב. קראוועץ.

די מיטגלידער-באן-בית-יעקב שול האבן אנדערש-דערקלערט דו-אוראן-ווארעם די "תפארת ישראל" גרופע אין אוועק. אין א בריוו צום רעדאקטאר (געדרוקט אין "קע" נענדער איד" פון 24טן נאוועמבער, 1911) לויטען מיר:

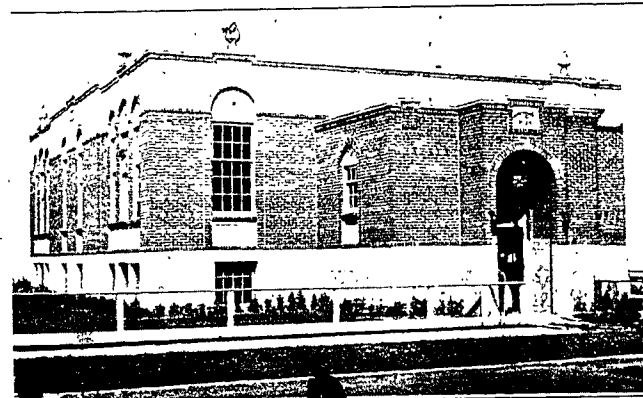
"מר. קופער שרייבט וועגן א נייער קאנגרעגיישאן און שרייבט ניט ווי אזוי עס איז דערצו געקומען, ווי ער אריין גיט צו און אנגעקומען מיט גרויס מי ביו מען האט אויפגעבויט די אידישע שול. דאס האבן מיר צו פארדאנקען אונזער פרעזידענט מר. דיימאן, וועלכער האט קיין-נעמט און קיין מי ניט געשפארט ביו די שול איז פארטיק געווארן.

"קאנען די לעזער פרעגן: טא ווארום געפינען זיך מענטשן וואס ווילן האבן א נייע קאנגרעגיישאן? איך וויל אייך דארום דערקלערן דעם "ווארום": ווי באוואוסט איז איינגעפירט דאס ביי די ערשטע שול אפאסטערס און ווער עס האט די מערהייט דער ווערט דערוויילט. דעם לעטן טאג קבות אונטן האבן זיך די מיטמבערס פון קאנגרעגיישאן צוזאמענגעקליבן אום צו דערוויילן אפאסטערס, די מערהייט פון די מעמבערס האבן געדיינט דאס נאכדעם ווי מר. דיימאן דער געוועזענער פרעזידענט האט און פיי-סטערעכט עס זאל ווין א שול אין קאלנארי איז ער בארעכטיקט צו ווין פרעזידענט נאך איין טערם, אבער מר. קופער, וועלכער איז געלאפן אייניקט מר. דיימאן און איז דורכגעפאלן, האט מיט זיינע חברים געגרינדעט א נייע קאנגרעגיישאן."

דער בריוו איז אנטקעגעשריבן פון דיוויד קאהן, וועלכער-פרעזידענט פון דער בית יעקב שול.

אבער טראץ-דעם "ענטוואוס" וואס האט געהערשט ביי דער אפאזיציע, האבן זיך די צוויי דרום, ווי עס איז איינגענומען, ווייז די צווייטע שול איז ניט געבויט געווארן, און די "בית יעקב" איז ביו היינטיקן טאג צו איינציקע שול אין קאלנארי.

די היינטיקע אפאסטערס פון בית יעקב שול זיינען: ז. פאסטערנאק, פרעזידענט, דוש. קאראסקי, וועלכער-פרעזידענט ה. י. גאיה, קאסירער; ז. ברוימאן; סקעקערס. די טראכטערס זיינען: י. שאפירא, מ. מאליקין, מ. סערסאן, ה. קאסינסקי, א. בעלזבערג, און ל. בעלזבערג.

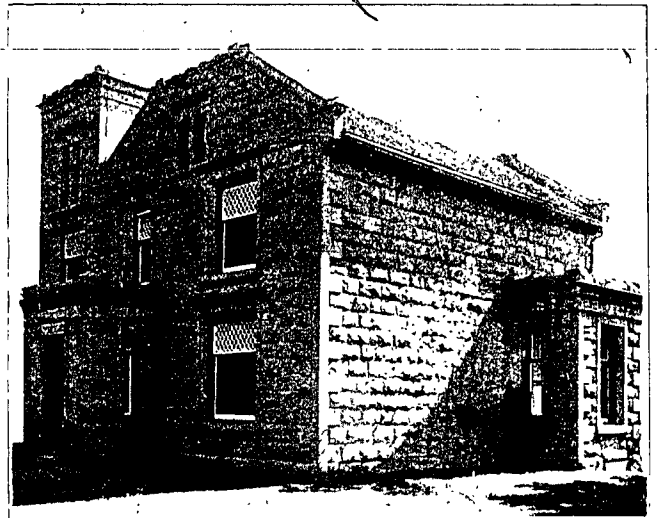
די קאלנאריער פריז שול

אין 1906 האבן א גרופע יונגע אידישליטן פון מיטערגענוער נוב. עמיגרירט מיט'ן צוועק צו באזעצן זיך אין קאנאדע אויף לאנד. אנטקעגנדיק אין קאנאדע זיינען ווי אוועק אין קאלנארי, דא האבן ווי זיך ארגאניזירט אין א גרופע "טעריטאריאליסטן" און גענומען "האמסטערס". ניט ווייט פון קאלנארי, און געגרינדעט די אידישע קאלא-ניע "ראמוע", צו ווי זיינען שפעטער צוגעקומען אנדערע, אזוי אז אין א קורצער צייט האבן זיך א ראמוע געפונען 40 אידישע פאמיליעס. צוליב פארשיידענע אורזאכן האבן פילע פארלאזט די קאלאניע און צוריקגעקומען אין קאלנארי, דאס זיינען געווען די גרינדער פון דער דאזיקאלער גרופע אין קאלנארי.

אין 1912 האט זיך געגרינדעט אן ארבעטער רינג שול, וועלכע האט פאר א לענגערער צייט געטאן גוטע קולטורעלע ארבעט, אין 1920 האט דאס גרעניטש געגרינדעט דעם א אידישע שול, אבער נאך א פאר יאר עקזיסטענץ איז זי אונטערגעגאנגען.

אין 1914 האט מען געגרינדעט די תלמוד תורה, וועלכע איז שטענדיק גע-וואקסן אין איינפלוס, ביים 1928, ווען ס'איז געקומען צו א שפאלטונג, און די פרא-גרעסיווע, נאציאנאל געשטימטע האבן געגרינדעט די פריז שול, ביידע, סיי ד"ת און סיי די פריז שול פארשאפן אייגענע וועגן שיינע געביידעס.

קאלנארי האט צוגעצויגן אירן נאך, אין די גיינציקער יארן פון לעצטן יארהונדערט. צווישן וואס האבן זיך דארט באזעצט אזוי פרי אין קאלנארי איז געווען יעקב דיימאן, וועלכער איז אהין אנגעקומען אין 1890 און האט פאר א לינגערער צייט געטראגן די גייסטיקע פירערשאפט אין ווין שטאט. אין 1894 זיינען שוין געווען ענגונ אירן אין קאלנארי צו שאפן א מניין, און די ימים טובים פון דעם יאר האבן די אירן געדאוונט אין דער איטער מעכאניק האל — וואו יעקב דיימאן איז געווען דער בעל-תפילה.

די קאלנאריער תלמוד תורה

נאך 1903 האבן אנגעפאנגען קומען נייע אימיגראנטן, און ס'האט שוין גע-קאנט אויפהאלטן א שטענדיקע שול און אנגאנצירט א שוהט און הון -- און מר. ה. באסינסקי איז דאמינירט אונגארשירט געווארן. מר. יעקב דיימאן איז אויך דער ווייטע געווארן דער ערשטער פרעזידענט אין דער שול.

אין 1906 האט מען געגרינדעט די חברה קדישא.

אין 1911 זיינען שוין געווען באזעצט ארום 75 אידישע באסיליעס, און מען האט זיך גענומען בויען אן אייגענע שול, וועלכע איז מיט געהערקער צערעמאניע דער-עפנט געווארן אין 1912, און ס'האט איר געגעבן דעם נאמען "בית יעקב" לכבוד מר. יעקב דיימאן.

באדא אויף מיראן נאך דעם דערעפונגען פון דער בית יעקב שול, האט א גרופע אומצופרידענע זיך ארגאניזירט צו בויען אן אנדער שול, שרייבט וועגן דעם ה. י. קופער (אין "קענדער איד" פון 20טן אקטאבער, 1911):

"די אנווענדע ביים באנקעט וואס איז געגעבן געווארן שפחת תורה אין אזונט רכבוד דער נייער שול "תפארת ישראל" וועגן לאנג ניט פארנעמט דעם ענטוואוס און די הייטראכקייט פון דער שפחת... און אז די לעזער זאלן זיך ניט פלאנטערן און דיינקען אז דאס איז אפשר די וועלכע שול וועגן וועלכער עס איז מיט צוויי וואכן צוריק געווען געמערקט אין "קענדער איד", מוז איך דארום... דערקלערן..."

"אין קאלנארי איז ביו איצט (שרייבט ווייטער מר. קופער) ניט געווען קיין שול. ערשט היינטיקן ראש חשונה האבן זיך געהאט די זוכה דאס ערשטע מאָל צו דאווענען אין א שוה... געמיינט האט מען אויפצובויען א שול וואס האט קאסטן לערך 15 טויזנט דאלאר. אויסגעבויט איז אפילו געווארן א פול בילד קערע שוה... די הונד זינגעלייט זיינען אומצופרידן געבליבן, דאך איז מען גע-קומען אין שול, דעם 28טן אזונטס איז פארנעקומען אן אקטען אויף סיסט וואס האט אריינגעבראכט \$7,282.50. פאר מאנכע סיסט האט מען באצאלט ביו \$575.00. קעט איז אויפ'ן פלאץ אריינגעפאלן \$2,427.20, און די שטיי-כונג ביי די אירן וואס גארן שוין פון לאנג נאך א שול איז געווען א געהויבענע."

"עס זיינען דאך פאראן "קיעקערס", וואס זיינען ניט געווען סוקסעספול צו קריגן סיסט זיינען ווי אוועק און געמאכט א באזונדער קאנגרעגיישאן, מיט באזונדערע אפאסטערס..."

"דוכט זיך גאר פריי. קיינער האט ווי ניט געשטערט... אבער ווענדיק אן קיינער נעמט ניט אין אכט די קיעקערס האבן זיי אנגעהויבן צו ארבעטן מעשים... ווענדיק אן זיי טוען פיר שטארק דער קאנגרעגיישאן, זיינען אייניקע פון אונז ווערען און אויפריכטיקע מעמבערס אוועק און געגרינדעט די קאנגרעגיישאן "תפארת ישראל"... פון די 61 סיסט וואס מען האט פריער געקויפט זיינען אייבער אין דער תפארת ישראל 83 סיסט... אונזערע מנדבים מר. מארקס, כהן און מר. ק. בעל-האבן געקויפט צוויי לאטס אלס גרבה, אונזער מר. מ. ה. סערעט האט מנדב געווען דאס נאמען לאמבער וואס וועט זיך פאדערן צו דעם בניין מר. י. גפן האט מנדב געווען ציגל און א. וו.

הייבט שטענדיג

וויסנדיק גיט די וויכטיקע ראל וואס די אידן האבן גענומען אין דער אנטוויקלונג פון קאנאדע. באזונדערס מערב קאנאדע אין פארלויף פון די פארנאנטיקע געוועזענע יארן דריקן מיר אים אינזערע הארציקע בעשטע יאונגן אין באגרייפונגן צו דער פייערינג פון דעם הונדערט יאריקן יוביליי פון אידישער גלייכבארעלטיקונג אין קאנאדע.

"קאנאדער מיר אלע קוקן איין דער צוקונפט מיט צומוגן."

א העפלאכע אייגנלאזונג ווערט געגעבן צו באזוכן דער הערלאס נייע הויז אין צו באטראכטן דעם מאדערנעם צייטונג פלעגט.

..

The Calgary Herald

די צייטונג וואס וואקסט מיט דער באפעלקערונג וואס עס באדינט

CALGARY

ALBERTA

די גאנצע פאמיליע וועט הנאה האבן פון פֿירנס

Goldenloaf Cheese

פון דעם הארץ פון מערב קאנאדע רייכט סטער דעירי לענדערייזן קומט א קעז וואס איז אלצהייט וואס גוטע קעז דארף זיין — א קעז וואס איז גלאט — גאלדען — אין רייך מיט דיקער דעירי קרום — דעם בעסטע וואס קאנאדע רייכסטע דעירי לענדער רייזן קאנען פראדוצירן. דער נאמען איז גאלדענלאף — א גאלדען לאף פון וויכטיקייט — מילדקייט — אין רייך בא' טעמ'טער פלייזשאר.

Burns & Co. Limited

די פיינסטע מילכיקס סטאדעס אין דרום אלבערטה פראדוצירן די דאזיקע רייכע פלייזשארד געשמאקע מילך.

CO-OP MILK
RICH · SAFE · PURE

לאפע קיים — וואויפונג קרום.
קאדעס מילך — "פירלעס" מילך
קאדעס די מ' פוטערמילך

CO-OPERATIVE MILK COMPANY

CALGARY — ALBERTA

געגרינדעט אין 1892

אן אמת'ער פלייזשאר וואס שפרודלט לאנג

Calgary

דרא' דושינדזשער אייל

דער געטראנק פון מבינים

פארמאגט דעם דיכטיקן באפאלא ברענד

CALGARY BREWING & MALTING CO. LTD.

Phone M 4042; M 4994

באדינענדיק די וועסט פאר 15 יאר

אז אונזער אנטשטרייבונג איז היינטגעשעצט גיך ווארן איז איבערצייגט געווארן דורך דעם פאקט וואס א גרויסע צאל פון אונזערע קאמפאניעס האבן געהאנדלט מיט אונז. וויבאלד מיר האבן אנגעפאנגען און האנדלען מיט אונז ביז היינטיקן טאג. מיר וויינען צופרידן מיט דער געלעגנהייט צו באטרייבן זיך אין דער פיינענדיג פון אונזער הונדערט יארונגן וויבאלד פון אונזער גלייכבארעכטיקונג אין קאנאדע.

מיט שטאלץ קוקן מיר אויף אונזער פראגרעס אין פארלוף פון די פארגאנגענע פופצן יאר. אין פארלוף פון די דאזיקע יארן האבן מיר מיט צוטרון געדינט דער וועסט. דורך די פארגאנגענע צען יאר האבן מיר פארשפרייט ארום צוועלף מיליאן "קענס" פון העסטער קוואליטעט ברייטש קאלומביא סעסאן.

B. C. Distributors Company Limited

195 ALEXANDER ST.

LOUIS A. HALPERIN, President

VANCOUVER, B.C.

א דאנק אייד ...

מיר באנוצן זיך מיט דער געלעגנהייט צו באגרייפן די אידן פון דער וועסט מיט זייערע פיל אלגעזענע דערגרייכונגען אין פארלויף פון די פארגאנגענע פופציק יאר.

CANADA NUT CO. LIMITED

מאנופעקטורערס פון

"SQUIRREL" BRAND PEANUT BUTTER

Vancouver, B.C.

פרייד'ס

"פֿיג 4" =

קאווע

דער עלטסטער טרייד מארקט ברענד אין וועסטערן קאנאדע — און איז נאך אלץ זייער באליבט צווישן דעמעקאטישע וועלכע וויינען מבינים אויף קאפע!

פרייד'ס

לאנקא טיי

א טיי צוזאמענגעשטעלט פון די פיינסטע סארטן ספעציעל געמישט פאר פרייז וואסער.

Braid, Tuck & Co. Ltd.
VANCOUVER, B.C.

THE JEWISH COMMUNITY OF VANCOUVER

דאס אידישע וואנקאָווער

היברו פרי לאַזן: כר. ל. נאראיש, פרעזידענט; דויד. סניידער, סעקרעטאר.

אהדות פרי לאַזן: ב. וויקטאר, פרעזידענט; מ. פיסערס, סעקרעטאר.

יאנג דוידעלע קלוב: אשר ראטשיין, פרעזידענט; דוד פולס, סעקרעטאר.

עידות קלוב: מייסד זארא נאכטערנא, פארזיצער; מייסד נעמי פולס, סעקרעטאר.

יונגע צוקונפט קלוב: מיראן נאדלשטיין, פארזיצער; פאניע נאדלשטיין, סעקרעטאר.

דער אדמיניסטראטיווער דאס

די תלמוד תורה אין וואנקאָווער

פון ביי יוד

דאס פעלד פון אידישער דערציאונג אין וואנקאָווער איז נאך פריש-און אביסל פארוואקלט. פאנאדזשישע ארבעט איז פארווענדעט געווארן כדי צו מאכן פרוכטבאר דעם באדן. עס ווירט זיך שוין סמיים וואס איבערצייגן, אז די ארבעט איז ניט גענאנגען לאכער. אז די וואס האבן געווייט מיט שוויים וועלן שניידן מיט געזאגט. די שנים פון דאס פארווייטע איז א ברכה פאר די וועלכע האבן געפארעצטעט. די תלמוד תורה איז איינע פון די ברכות אויפ'ן פעלד פון אידישן חנוך אין וואנקאָווער.

דאס דערציאונגס-וועג איז לכתחילה אוועקגעשטעלט געווארן אויף א פעסטן באדן, וואס קיינע תנחות-וועגן עס ניט אוועקלאזן. אמת, עס איז "שווער צו זיין א איד", ווייל אידישקייט ווערט פארשטיין איבערגעשטעלט, כ'ווייס ניט ווי אנדערשטאן, נאך אונזער תלמוד תורה האט באוויזן א מוסטער, ווי אידישע דערציאונג, אויב עס ליגט אין גוטע הענט. איז פרוכטבאר און משיבות'דיק, ניט בלויז קינדער וועלכע האלטן זיך איצט אין לערנען, נאר אויך דער יונגער פריערדיקער דור, וואס איז דערצויגן געווארן אין ת"ת, איז דער בעסטער עקזע, אז די ארבעט איז געבענטשט מיט האפענונג און טרייסט.

מיט איבער א צענדליק יארן צוריק האט זיך דאס אידישע דערציאונגס-וועג ביי אונז איך שטאט געפונען אין א פרימיטיוון צושטאנד, אין א קליין שטיבל, וואס האט אויך געדינט פאר א כנוי צום דאזיקע, ווינען געזעסן עטלעכע צענדליק אידישע קינדער און האבן געלערנט אידישע כבודים אויף אן אלט-פרענקישן שטייגער. קיין מאדערנער לערער איז נאך ניט געווען. קיין שיטה האט ניט עקזיסטירט. די סיסטעם איז געווען א פארענטשטע. דער פלאנציעלער מעכ פון דעם דאזיקן "חדר" איז געווען א וואקלדיקער, אפהיינגיק פון צופעליקע גרבות פון יחידים. עס האט זיך געפונען א איד, דער אלטער קיכער פליישיטא, וואס האט אליין געטראגן דעם יאך אויף די פלייז צעם. און איז געווען דער איינציגער וואס האט השגחה געגעבן און אויפגעהאלטן דעם חדר מיט פארשיידענע זאכונגען.

א דאנק דער פארטאראונג פון דער אמיניטראציע, האט זיך די אידישע באד פאלקערונג דארטערט און עס איז אריינגעדונגען א נייער גייסט מיט נייע פארטונג. נען, אונזער דער השפעה פון די נאציאנאלע לערענעטן און מיט דער גרינדונג פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, האט דאס דערציאונגס-פראבלעם אנגענומען אן אנדער וועלדונג. אין 1917 איז געלייגט געווארן דער פונדאמענט פון דער אידישער תלמוד-תורה, סאביו, איינער פון די טיכטיקסטע ציוניסטישע עסקנים, האט זיך געשטעלט בראש פון דער דאזיקער אונטערנעמונג און א דאנק אים, איז דער פריער-דער "חדר" פארוואנדלט געווארן אין א נאציאנאל-מאדערנער אינסטיטוציע. מר, מרדכי אן אים אים, א פרימא, מרס, גאלדברוכ, מרס. דויד, הערסאן, מר, מארקס און נאכאנאם און אנד. האבן אנגעהויבן א אקציע צו פארזיכערן די עקזיסטענץ פון דער תלמוד תורה.

דער ערשטער לערער, ק. פרעס, האט באנוצט נאציאנאל-מאדערנע מעטאדן, און מיט דער פארדאפונג פון דער צאל קינדער, האט זיך אויך אויסגעברייטערט דער קרייז פון וויער דערציאונג. נאך אים האבן די לערער, קאצענעלסאן און יוראעל געצויגן דעם פארט ווייטער, פארנעמענע די ארבעט אויף דעם זעלביקן אידעאל: דורך פיל מיטגעוויסע האבן יענע אויך די שפעטערדיקע פרעזידענטן, נ. שווארץ, דויד, הערסאן און מ. גראסמאן.

אין 1920 איז אויפ'ן זעלבן-וועג ארם אויפגעשטעלט געווארן א נייע גרויסע שול אונטערן נאמען "שערי צדק". דער פאגד פון 1,000 דאלאר איז פארטאן געווארן אויף דער שול, אבער אנטשטאט דעם איינען חדר, איז אויסגעבויט געווארן א באווענדער בנין פאר דער תלמוד תורה. אין 1921 איז א. ראטשיין געווארן פרעזידענט פון ת"ת. א דאנק אים איז די ת"ת דערצאנצט געווארן און עס ווינען איינגעפירט געווארן דעמאקראטישע-זעלשטאנדעלע פארעמען: א דער הנהג, פינאד-גראנא און א. וו.

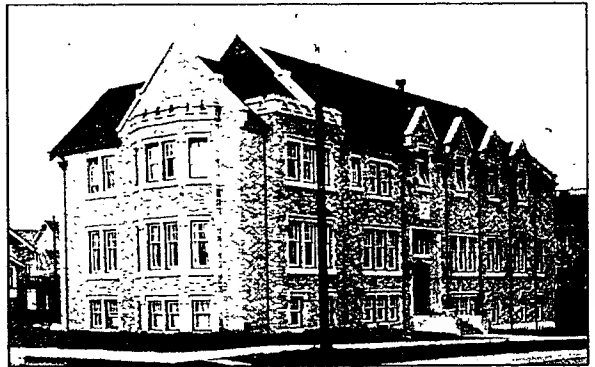
מיט דער גרינדונג פון דער צדקה פערדעראציע (קאמיוניטי טשעסט) אין 1924, איז דער פינאנציעלער מצב פון דער תלמוד תורה געווארן מער שטאנדאדאפט. פון דער אלגעמיינער סומע וואס ווערט יעדעס יאר געזאמלט פאר די שטאט הצטרבות' ווערט אויסגעטיילט א פראפארציאנעלע סומע, אין א היבשן סכום, פאר דער תלמוד תורה. צוזאמען מיט דעם שרי-למוד, פארשיידענע בייטייטערונגען און רוח פונ'ם מצות-פארקויף, דערגרייכט דער בודזשעט פון ת"ת פאר די לעצטע יארן ביי דער סומע פון 6,000 דאלאר א יאר.

דער וואוקס פון דער אידישער באפעלקערונג און איר אויסשפרייטונג פון פאר שידענע געגנטן פון שטאט, האט ארויסגערופט אנדערע פראבלעמען. צווישן דעם — די נויטונדזשיקייט פון עפענען אן אפטיילונג פאר די קינדער פון די ווייטע געגנטן. אין 1926 איז און "פערווי דיסטריקט" געעפנט געווארן די אנטפערנענדע אפטיילונג.

די פריערדיקע אנטוויקלונגס-טייטשע פונ'ם אידישן יטוב פון וואנקאָווער, איז איינגעשלאסן אין דעם אלגעמיינעם איבערבליק פון אונזער געשיכטע. עס וואלט געווען ווינטונדזשיקייט צו פארזען דא די שפעטערע אנטוויקלונג. יידער איז אונזער פלאץ זייער באשרענקט. מיר מוזן זיך צופרידענטעלן בלויז מיט דעם וואס מיר וועלן דערמאנען די וויכטיקסטע ארגאניזאציעס וואס פירן אן דער ארבעט איצט. אבער דאס שפילט שוין אפ, אין א געוויסער מאס, די איצטיקע טעטיקייט פון דעם אידישן וואנקאָווער.

דעם 29טן אויגוסט, 1932, האט זיך געגרינדעט די וויכטיקסטע ארגאניזאציע וואס דאס אידישע וואנקאָווער באזיצט היינט צו טאג, דאס איז דער "אדמיניסטראטיווער דאס", וועלכעס צוועק איז צו פארוואלטן דעם אידישן צענטער, די אידישע נע-מיינשאפטלאכע קאכע (קאמיוניטי טשעסט) און די לאקאלע הילפס ארבעט. א קא מיטעט איז דעם טאג דערווייט געווארן און שפעטער, דעם 1טן סעפטעמבער, ווינען דערווייל געווארן די באאכטער, ווי פאלגט: י. ר. שווערמאן, פארזיצער; ל. קאסטנאן, ערשטער וויצע-פרעזידענט; א. א. קאר, צווייטער וויצע-פרעזידענט; נ. סי. לעווין, ערויסקערטאר; מ. קעניגסבערג, ערוואקסער.

די פארזיצער און מיטגלידער פון די באווענדע אפטיילונגען פון דעם דאס ווינען: קאמיוניטי צענטער: פארזיצער, וו. נ. צימערמאן; מיטגלידער: מ. טשעס, א. ג. הירשבערג, מ. לעבער, ל. נאראיש, מרס. ה. ב. קאחען און י. דויד. קליין.

קאמיוניטי סענטער געביידע

קאמיוניטי טשעסט: פארזיצער, וו. דויד. לעווין; מיטגלידער: מרס. קעניגסבערג, מ. ה. בראטמאן, ה. ב. קאחען, מ. ראטשיין, ה. ראזענבאום, מ. קעניגסבערג און דויד. ריי.

פארזיצער וואוילווין: פארזיצער, מ. ל. גרין; מיטגלידער: י. מ. גאלדברוכ, מרס. נ. געשי, ל. קאסטנאן, דויד. דויד. לעבער, מרס. ה. א. נעמען, רעווי. פאפ, טינטיק און י. שטיין.

בוזשעט און פינאנץ: פארזיצער, ה. ראזענבאום; מיטגלידער: י. ר. שווערמאן, מ. ה. קאסטנאן, א. א. קאר, נ. סי. לעווין, מ. קעניגסבערג, וו. נ. צימערמאן, וו. דויד. לעווין, מ. ל. גרין.

רעווי. פאסטינסקי און מר. מ. קעניגסבערג ווינען דערווייט געווארן ערוואקס-גרידער פון דעם דאס.

קאונסיל און דוידאיש ווינען: פרעזידענט, מרס. ה. ב. קאחען; סעקרעטאר, מרס. ב. קאסטנאן.

קאונסיל און דוידאיש דוידאיש: פרעזידענט, מייסד דארא לווין; סעקרעטאר, מייסד מייסד סאבאן.

בני ברית לארץ נ. 668: פרעזידענט, י. מ. גאלדברוכ; סעקרעטאר, לעא מאהער.

בני ברית פרויען אקאדעמיע: פרעזידענט, מרס. מ. א. נעמען; סעקרעטאר, מרס. י. בעקער.

א. ז. א. פרעזידענט, בעסעל ליפין; סעקרעטאר, ב. ערוואדס.

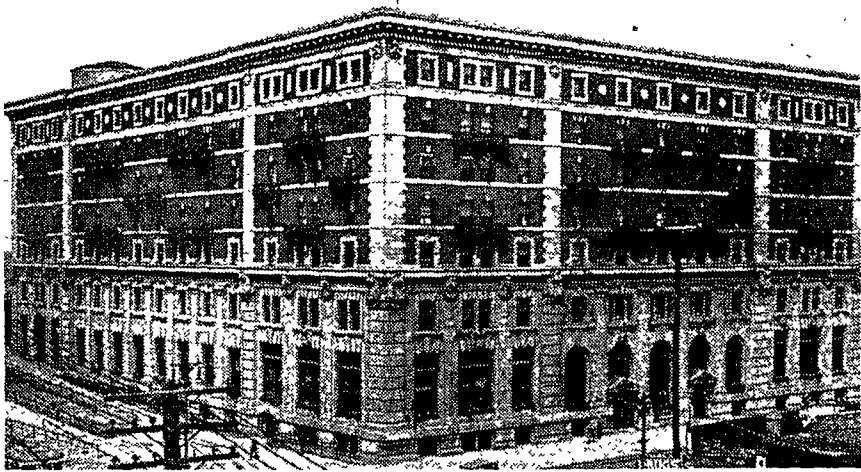
ציוניסטישע ארגאניזאציע: פרעזידענט, מ. פאקס; סעקרעטאר, הער פרימאן.

ליגען פרימאן תרסה: פרעזידענט, מרס. י. מילער; סעקרעטאר, מרס. דוידעני הערסאן.

שערי צדק שול: פרעזידענט, דויד. ב. יאפע; סעקרעטאר, ה. ס. גרינשטיין.

בית ישראל שול: פרעזידענט, מ. בעל; סעקרעטאר, מ. ה. בראטמאן.

שערי צדק ת"ת לידים אקאדעמיע: מרס. דויד. ג. שוב; פרעזידענט, מרס. מ. שווארץ, סעקרעטאר.

ROYAL ALEXANDER HOTEL, WINNIPEG

א ווייטער קוק האט פארוואנדלט א שטעטל אין א טראקט

נאכטצוימערן ווידער פאר די נוצן פון דעם פובליקום, צוליב דעם וואס דער האט טעל שטייט באס סאמע קענעדיען פאסיפיק אייזנבאן סטאנציע, אין ער נע ווארן אן אנגעזעהנער קאנווענשאן צענטער, אין דער טייל פון זיבעצן קענעדיען פאסיפיק האטעלן אין קיין איינער נישט מער פאפולער אלס א פארוואנדלט פלאץ פאר סאסייטי, גרויסע קאלירובס האבן געזען א סך ווייטפערנער דעבאטאנטן אריינגיטערטן די שיינע קרייזן פון געזעלשאפטלעכער זעלבסטשטענדיגקייט, אין דער לוקסערייזער באקוועמלעכקייט פון פובליקום און פריוואטע צימערן און סוויטס ווערן פארמאלע און אומפארמאלע פונקציעס געמאכט מעגלעך אין דער סאמע קורצעסטער צייט.

מיט דער גרעסטער רונדקייט פון וועלכן עס איז האטעל אויף דעם צפון אמעריקאנער קאנטינענט, האט דער ראיאל אלעקסאנדרא האטעל דערוואנדלט א ווירדיקע דעפוטאציע אלס א פארוואנדלט פלאץ פאר דעם ריזיגנען און ביזנעס פובליקום.

בארימט איבער דעם גאנצן קאנטינענט און איבער די ימינע ווינען די קיבו פון די "ראיאל אלעקס" אונטער אויפזיכט פון לויטען שיקל, וועלכער האט געפלאנט דעם ערשטן סאלאצייט ווען דער האטעל האט זיך דערעפנט אין 1905. עס איז און אלגעמיין באוואוסט, אז אונטער זיין דירעקציע האבן כמעט אלע קענעדיען פאסיפיק האטעל שטעט געהאט ווידער ספעציעלע טרענינגן פאר האטעל באדינענע.

באטראכט פון מבנים, צו זיין פון די פיינסטע אין קאנאדע, איז א סך לעקציע פון זייער פיינע אויף פיינסטע אין פראסטאפול שיינע קאלירן וואס שטעלן פאר רעסידענציעלע לעבן פון דער דאמיניאן, אין די מיין פלאר דורכט נאנען, גרויסע לייווענטן וואס באצייגענען היסטארישע פאסירונגען אין דער גרינדונג פון דער קאנאדער וועסט, זיינע געמיינעליכע צווייגן פון דעם בארימטן קאנאדער מאלער, פרעדריק טשאלאנער, פאר די וועלט פון דער הייזען דינענדיג רום און זיי ווינען פון פערמאנענטן קינסטלערייזש וועלען, דער דאזיקער צימער האט 500 זיידעלעכער.

אויפבויענדיק א נייע טראדיציע אין א ניו לאנד, שמעקט אויך דער האטעל מיט קעניגלעכע און ווייזענדיקע אטמאספערע, דורך א ספער ציעלעך דערווייניג טראגט עס דעם נאמען פון דעם פארשטארבענעם קעניג עדוארדס פריי, דער ווייזענדיקע קאנאדער סוויט איז פראסטאפול איבערדעקט מיט געווארן לעצטן יאר, איז געווען די היים פון זיין קעניגלעכער האכתיים דער פרינץ פון וויילס אין פארלויר פון זיינע באזוכן אין ווייניגע, דער טיילאונדזש, שיינע געפירנדישע און בריוו און גאלד, אטמאספערע, ריכטיג פון שיינע דעווינד אנטקע קונסט, פארזיכטיק פארגעשטעלט מיט מאדערנע שטיקער פון פארצוויי טיילן פעטערן.

אין דער פערשטעקטונג פון צייט, וויינען די באפאלע וועגן דאס האבן דורכגעקרייזט דעם בארימטן קאנאדער, פון מיין און פארטענדזש, פירן זיי איינע דירעקט פון איינעם פון די פיינסטע איינקויף דיסטריקטן פון מערב קאנאדע, דורך געמינג און תבואה צענטערן צפון צו דעם סאמע וויכטיקסטן און פאר ענקיטן אפשטעל-פלאץ אין דער דאמיניאן.

אונטער א פאטאגראפישער גלאז אנגעשטעלט פון פלינקע עראפלאנען אין דער לופט, טוט ווייניגע אין 1932. אלס א שטאט פון איבער 300,000 תושבים דערפילן די בראווע חלוצים פון די פיאנערן פון 1870, ווען דער טויער פון די ריוויקע פרייזן לענדערייזען פון דער וועסט איז אינגאנצן געווארן אלס א דערפל פון 215 נפשות, וואו דער שטענדיקער פלוס פון דעם רעד ריווער האט זיך פאראייניקט מיט דעם אסינבויא און ביידע שטאמען האבן באוואוירט דעם פרובטבארן באדן און האט פארשפראכט איבער גענוג, האט די מליינע גרופע פון מוטקע אייגנאנדערער געפילט די בארעכטיקונג אויפצובויען ווידער היימען.

טייכן פאראייניקן זיך און וועגן קומען זיך צוזאמען אין ווייניגע, פאטער גראפיעס פון דער לופט ווייזן א שטאט, בלויז 62 יאר אלט טראגנדיק אירע יארן מיט אויסצייכענונג, הויכע געביידעס, וועלכע ווייזן שוין דעם צייכן פון דער צייט, הויכע קאנווענטן צו דעם כבוד פון, האנדל און קאמערץ צו דער באדינונג פון מענטשן און פון גידען, דאס פלאץ וואס האט גענומען איר נאכטן פון "ברודיע וואסערן" איז איינע דער פינאנציעלער, אינדוסטריעלער און אויך וועבאן צענטער פון דער מיטל-וועסט, דער גרעסטער תבואה פארקויפנדיקער צענטער פון דער וועלט.

קיין וואונדער נישט וואס טראוולערס — קאמערציעלע, באוואונדערער, פארשער און פארנעמיקן זוכער — מאכן ווייניגע פאר ווידער הויפט קווארטיר פאר א לינגערן אדער קורצן אפשטעל לויט זייער אייגענעם וואונש.

עס זיינען דא איבער דרייסיק פארקס צו פארבריינגען, פובליק געביידעס נעמען אן דעם אויסזען פון סמאליטיעט דערהויבן מיט קונסט, שטיינער פון די בארימטע מינאראל גרובן ווערן גענוצט פאר א סך פון די נייע פראמינענטע סטרוקטורן, ווי אויף די מאניטאבא פארלאמענט געביידעס וועלכע זיינען אזוי מאסיב און פירן ווי וועלכע עס איז אנדערע אין קאנאדע, און אזוי ווינען די שטיינער פון דער נאטור געווארן ביזנאם אין די הענט פון דעם איינטיקן יונגן דור און איבערצייגן ווידער נוצלעכקייט אין פארזארגן די פארערגנען פון א פארהעלטניסמייסיק נייער מעטראפאליס.

פארשער, פוטערוואריהענדלער, שטאטסלייט, די בויער פון אייזנבאנען צו מאכן א פאראייניקטע קאנאדע לעבן נאך צווייטן די פארצייכענט נעמען פון דער וועסטערן שטאט.

ווען ווייניגע איז געווען 35 יאר אלט אלס א קאנאדערישע, און נאך וינג אין שטאטיקער (סוויק) דערנעריכונג, האבן די פארערגנען פון דעם רייזענדיקן פובליקום געפירט די קאנאדע פאסיפיק אייזנבאנען צו בויען דעם ראיאל אלעקסאנדרא האטעל, אויף מיין סטריט, וואס איז נאך אלץ אלס איינער פון די גרעסטע אויף די וועסטערן ליניעס און פארלויבט זיך גינסטיק מיט די בעסטע און פיינסטע אין קאנאדע.

אויפגעשטעלט אויס דעם היסטארישן פלאץ פון פארט דאוועלס ביים צפון, באנד פון דעם רעד ריווער, שטייט דער ראיאל אלעקסאנדרא האטעל כמעט דארטן וואו די מעלקירק קאלאניסטן האט צווייגט באזעצט אין 1812, איבער 400

די ערשטע אין שטאט צירקולאציע די

וויקטאריא דיילי טיימס

איז אויך די איינציקע אונט צייטונג וואס באדינט
די דערפאלגרייכע וויקטאריא

דער שנעלסטער און זיכערסטער מיטל
צו פארבעסערן אייער פאזיציע אין דעם
דאזיקן מארקעט, אדער אים אנצוהאל-
טען, איז צו נוצן פלאן אין די "וויק-
טאריא דיילי טיימס". ווייטערדיקע
אינפארמאציע קאן מען באקומען פון
אלע אנערקענטע אדווערטייזינג אגענ-
טורן.

"מיטגליד אודיס ביורא אף סירקיריישאן"

**THE VICTORIA
DAILY TIMES**

וועלכע איז אנגעפירט געווארן דורך י. לעדערמאן, מיט דער צאל פון פופצן קינדרע,
וועלכע האט לעצטנס דערגרייכט אומטער דער אנפירונג פון די לעדער מ. יפה און
נאכדעם י. יונגסאן, ביז דרייסיק קינדער.

די פרעוידענטן פאר די שטעטליכע יארן, לויט דער רויק, ווערן געווען
פאלגנדע: א. ראבינס, 24-1924; ב. מארגאריט, 25-1924; ד. ריי, 26-1925;
ה. האלבערן, 27-1926; ו. בארגמאן, 28-1927; ז. טשאקאווי, 29-1928; ח.
היינעס, 30-1929. די לעדער יוראקע, ד. אוילא, האבערמאן, בן עזרא, י. קאבא
קער, י. לעדערמאן, מ. יפה און ה. וואקמאן.

אין מיט פון די דאזיקע יארן האט זיך חסד געפונען ביי דער ת"ת א גרופע
איבערגעגעבענע טוער, וועלכע האבן געארבעט און געוויקט אויף פארשידענע אפנים.
דער גלאניפערואר (מיט געוויסע איבערברוכן) הויכט זיך אן פון דער צייט ווען
רזל, ריד האט זיך געשטעלט ראש פון דער ת"ת. רעו. פאסטינסקי, וועלכער האט פיל
ענערגיע און מי אפגעגעבן פאר'ן אידישן חסד, רבי וואוינגעלעכער, וועלכער האט
אין מיט פון 4 יאר זינט ער האט פאקטנען דא דעם כסא הרבנות, האט זיך אויסגע-
צייכנט אלס איינער פון די אידעאליסטע טוער, ד"ר, א. ראשטיין, ד. שונעראן,
י. סטויטניסקי, מ. טשאקאווי, טיט. גארבעל, מ. היינעס, ב. מארגאליס, און פיער
אנדערע, ווי אלע האבן מיטגעוויקט און די תלמוד תורה זאל דערגרייכן ביז דער היינ-
טיקער הויכער מדרגה.

פון דעם 7טן נאוועמבער, 1928, הויכט זיך אן א נייע כאזע אין דער געשיכטע
פון דער דאזיקער אינסטיטוציע, אויף א מיטגליד אין וועלכע עס האבן זיך באטייליקט
די פארשטיער פון "שערי צדק" טוה, תלמוד תורה און "קאמיניטי טעמפל", האט
דער פרעוידענט מ. טשאקאווי געמאכט א פארשלאג אז די שול און ת"ת זאלן זיך
צונויפמישן אין איין, קערפערשאפט. האבדיק דורכגעמאכט א פינאנציעלן קרויס און
פילגדיק די צוועקסלייט כון דעם דאזיקן פארשלאג האבן אלע פאראומלטע מיטגליד
געווען אויף דעם.

ביי דער תלמוד תורה עקזיסטירט אויך א "לידים אקוילערי", וועלכע גיט
זיך אפ מיט די הצטרות'ן כון דער אינסטיטוציע און אנטוויקלט א טעמיקייט פאר
איר פינאנציעלן און גייסטליכן מצב.

שוין עטלעכע יאר ווי עס עקזיסטירט א "ישראל הצעיר" קאנגרעגיישאן, לויט
דער איניציאטיווע ביז רבי וואוינגעלעכער נעמט אין ביי דער ת"ת איינגעארטנט געווארן
א מנין, וועלכע די קינדער גופא כירן אן, אלע שבת און יום טוב קומט זיך יונגווארג
צונויף און ריכט אפ גנה ותפלה מיט אלע הדורים. עס ווערן געווענען בארשיידענע
תפלות, ביי דער ת"ת געפינט זיך אויך א ביבליאטעק בון בארשיידענע העברייאישע
ביכער און זשורנאלן.

א וויכטיקע אונטערנעמונג איז דער מיטגליד און שוורצאל "נצנים", וועלכע
די קינדער גופא גיבן ארויס אין העברייאיש און אידיש, און אויך א קוב, געגרינדעט
כון י. יונגסאן, וואו עס קומען פאר שטענען אין העברייאיש, שפילן און נעמען. די
קינדער פארעספאנדירן ציווישן זיך אין העברייאיש און ווער עס באקומט די גרעסטע
צאל ברוינ באקומט א פרוי.

44% פארגרעסערונג אין ריינע פראפיטן

פאר 1931 אין פארגלייך מיט 1930

דורך נוצן צייטונגס אדווערטייזינג

דאס איז דער דעקלאר פון אן אינטערנאציאנאל באוואוסטער משיין
סמאר ארגאניזאציע וואס האט געמאן אויף \$285,000,000 ביזנעס אין
1931, מיט ברענטשעס איבער גאנץ קאנאדע און די פאראייניקטע
שטאטן.

באמטע פון דער דערמאנטער קארפאראציע זאגן וועגן זייער האנדלס פאליסי אין
קורצן ווי פאלגט: "אויב איר האט סחורה צו פארקויפן און איר ווילט עס פארקויפן
שנעל און מיט פראפיטן, נוצט צייטונגס אדווערטייזינג."

אין א שנעל וואקסנדיקן האנדלס שטח ווי וואנקאווער, וואו 78% פון
דער באפעלקערונג איז אונטער 44 יאר אלט, האט איר אן איבערגע-
וויכט פון יונגע פאמיליעס מיט שמענדיקע פאדערונגען. דאס איז דער
סאט מארקעט צו קולטיווירן איר דערגרייכט זיי דורך דער
"וואנקאווער סאן", די צייטונג וואס ציט צו די אויפמערקזאמקייט פון
די יונגע שנעל-דיינקענדע מענשן.

71,000 שמענדיק קויפער פאמיליעס ליינענען די "סאן" יעדן טאג -
אט דערפאר וועט די "סאן" פארקויפן אייערע סחורות איצט.

THE VANCOUVER SUN

Vancouver's OWN Newspaper

Daily Sun 71,000

Sunday Sun 76,000

[illegible]

אידישע ארגאניזאציעס פון וויניפעג

(בריוו יעלע ארגאניזאציעס ווערן דא דערבאנט וועלכע האבן זיך אפגעטרופן און צוגעטרעטע ווייניפעגערס.)

די היברו סיק בענעפעיט סאסייטי

די וואס האבן ניט דורכגעכאפט דעם גאנצן שווערן און דארטן וועג פון דעם אקטיווער און זייער קאנען באזן אופן ניט כשינו ויין דאס גרויסע אחריות וואס אין בעלעגן אויף די אקסלען פון די ערשיינע גרינדער פון דער היברו סיק בענעפעיט סאסייטי אין אקטאבער, 1906, אין א קליין שטיבלעך אויף 506 סעלעקטע עוועניו, ווען די ברידער: ראובן, אברהם און שמואל קאהען, און סלעקטע וואס טוט מען דא אין די גרויע ווינטער טעג און אין די קאלטע פינטערע נעכט? מ'איז עלנד צווישן פרעמדע — און וואס-וועגן די אנדערע, וואס פילן זיך פונקט אזוי איינזאם ווי מיר? און פלוצלינג — א נעגאט! וואס זיך צוואנגעקומען אלע די גאר וואס אריבערגעקומענע אין דער כמעט ווילדער וועסט, וואס מען זאל קאנען נעמעלשאפטאר פארבריינגען און זיך אויסלעבן אן אידיש פריינטלאכע סביבה, און אין דער וועלכער צייט זיך ארגאניזירן אויף א ברידערלאזן אופן אין א פאראיין פון קעגנזייטיקער הילף, אין פאל פון נויט אדער קראנקהייט.

די ערשטע פארמאלונג איז פארגעקומען אין 506 סעלעקטע עוועניו, און דארט איז געבארן געווארן די "היברו סיק בענעפעיט סאסייטי" — אויף אידיש הייסט עס: "אידישער קראנקע אונטערשטיצונגס פאראיין".

די ערשטע וואלן זיינען פארגעקומען דעם 31סטן אקטאבער, 1906, די פאלגנדע זיינען דערווייטע געווארן: ר. קאהען, פרעזידענט; דוד גרינבערג, וויצע-פרעזידענט; דושא, גרינבערג, קאסירער; א. מייטראוויץ, טראסט; הערי קאהען, סעקרעטאר, און א סאסייטעס פון 8 אין דער עקזעקיוטיוו.

אין דעם ערשטן יאר איז קיין סיק בענעפעיט צו קיינעם ניט ארויסגעצאלט געווארן. פארשיידענע אונטערנעמונגען זיינען געמאכט געווארן אויף צו בארייכערן די קאסע. די ערשטע גרויסע אונטערנעמונגען איז געווען א פארשטעלונג "מכירת יוסף", דורכגעפירט מיט אייגענע קרעפטן. די אונטערנעמונגען איז דורכגעגאנגען מיט גרויס דערפאלג. דער באנוט זאל איז געווען צו קליין אריינגעבען אלע ווייניפעגער און און מען האט געמוזט שפילן א צווייטן מאל, כדי צוברינגענעמען די אידישע נעמיידע וועלכע האט געלעבט נאך א אידיש טעאטער. ווענדען און פון שפילן טעאטער פון מען האט געלעבט נאך דער, סאסייטעס, און אזוי ווי גאר דאמאלס איז ארויסגעשטעלט געווארן צום פארקויף דער אלטער סט. גאלד טשוירטש אויף סעלעקטע עוועניו, האט די סאסייטעס אים אפגעקויפט, און אים אויסגעשטאטעט מיט א בינע און אלע אנדערע כעסירעס אפצו צו שפילן טעאטער, און מ'האט עס א גאנצען געגעבן "טיוונס האל" (ע"ה — ניסא מער).

די מיטגלידער וואס האבן זיך באטייליקט אין דער ערשטער אונטערנעמונג "מכירת יוסף", זיינען געווען: ז. יאפע, ז. בארא, דוש גרינבערג, ז. פאסיין, ז. פרומי, ז. אסינאוואסקי, א. מייטראוויץ, ז. טרובאוואסקי, אב. כהן, ז. קאהען און אנדערע — איינעקע זיינען שוין יעצט זייערע.

עס איז אויך איינגעפירט געווארן אן אייגענער מנין, מיט אייגענע ספר תורה'ס וועלכע דעקלעירט ברוך ה' היינט צו טאג.

ווען די סאסייטעס איז געווארן שטארקער, האט זי אנגעהויבן פארוארגן אירע מיטגלידער מיט פרייען דאקטארן און שטענדיג און אויך געקאפן פינאנציעל יעדע וואך מיט אר טעגלעך כון 6 דאלאר, און עס איז אויך אויסגעשטרעקט געווארן א בריי דערבאנט האנט און מיט א נומ ווארט אין צייט בון נויט.

די היברו סיק בענעפעיט סאסייטעס איז אויך א כאלעס-ארגאניזאציע וועלכע נעמט אן אקטיווע באטייליקט אין אלע פראגן וואס שטייען אויפן מאג אדרענונג פונעם אידישן פאלעסלעכן. אין 1912, ווען דער באטרעטער פון דער ענגלישער קרוין, דער דיוק אויף קאנאדא, איז געווען אויף זיין ערשטן באזוך אין וויניפעג, האט די ה. ס. ב. ס. ארגאניזאציעס פאר אים א קאלע פנים, זי האט אים גענומען אנטפארן און קעלט פנים פון א סאקאלאז, ווען ער האט דאס ערשטע מאל באזוכט וויניפעג, זי איז געווען פאר-טראסט און קאנאדע אידישן אגאנערס מיט 18 דענעמאן, אויף דער ציוניסטישער קאנאנענשאן מיט 12 דענעמאן, בי דער באכור דעקלאראציע האט זי פאראדירט מיט דער גאנצער מיטגלידערשאפט.

עס איז אויסגעלאזט אויסצוגעבען וואס די סאסייטעס האט אויפגעטאן פאר די לעצטע 26 יאר זינט זי עקזיסטירט. זי האט געשיקט מיט גרויסע סומען נעלט די תלמוד תורה, בית יתומים, ווייניפעג היברו רעליז, אימיגראנטס-באר, אייל, מאנט כרמל קליניק, ז. פרי שול, אריזשאל און אנד. זי איז אויך געווען די ערשטע זיך אפצופירן מיט גרויסע סומען נעלט און מיט ארבעט צו העלפן די מלחמה ליידינגען די סאסייטעס איז שטאלץ צו זאגן, אז זי האט ארויסגעגעבן אויף צדקה פון איר קאסע ביז איינט 25 טיוונס דאלאר, וואס דאס מאכט אויס אין דורכשניט פון טיוונס דאלאר א יאר.

די ה. ס. ב. ס. פארוואלטעט אן אייגענע בית עלמין, וואו ארים און רייך וועלן גלייך באהאנדלט, און וואו פילע ארימעלייט זיינען באערדיקט געווארן גאנץ אומקום.

די ה. ס. ב. ס. ציילט איצט א מיטגלידערשאפט פון איבער פינף הונדערט און פונציק (א חז"א כרויען פאראיין), און באשטיין פון אלע קלאסן פון שיקטן. די סאסייטעס האט דעם 25סטן אקטאבער, 1931, געפייערט דעם 25 יאריק יאר בילי, און לכבוד דער פייערונג און ארויסגעגעבן געווארן א שיינען באוועגונג בוך מיט ספעציעלע ארטיקלען געוויינדעט דעם סאסייטעס, און דעם דאזיקן וובליי זיינען איינגעשווארן געווארן די יונגע מיטגלידער, א צווייט צו דער ארגאניזאציע — דאס איז דער ברענטש לעמל, וועלכע צייגט שוין ארויס גוטע סמינים פון געזעלשאפט לאכער ארבעט און וועלכע גייען אין די פוס טריט פון דער עלטערער סאסייטעס.

כא דער צייט וואס די סאסייטעס עקזיסטירט, וייט 1906, זיינען אירע פרע-זידענט געווען, לויט דער-דייזש, ר. קאהען, א. סמיט, א. בארא, ז. סמאווויטש, ע"ה. אב. כהן, ז. ווייסמאן, ז. קאפאנאן, ז. א. גארזא, ז. בוק, ז. שעפ, דוש, מילט, ז. לואיס, ז. בעקער, און דער איינציקער פרעזידענט, ז. שעפ, און פון יונגע ברענטש איז פרעזידענט, ז. קאפאנאן.

די גרינדער און פיהרער פון דער היברו סיק בענעפעיט סאסייטעס מען מיט שטאלץ זאגן: "הורעים ברמקא ברנא יקצור".

דער הילפס פארבאנד פאר די מלחמה ליידינגע

די איינציגטיגע צו ארגאניזירן א הילפס קאמיטעט פאר די מלחמה ליידינגע איז געקומען פון דער רעדאקציע פון "קענעדר איד", דעם 25סטן אקטאבער, 1914, אויף דעם ווייזן בלוטיקן מיטונג אין תלמוד תורה איז געשיידעט געווארן די גאנצע טראגעדיע פון די אידן אין די מלחמה לענדער. עס האבן געשריבן: מערד דיקאן, א. סאפאוסקי, י. ל. וויקער, רבי כהנאוויטש, רען, כשרן האט געכאפט א הוכרה פאר די הרוגים, אויף דעם-אויפדור כאר חיה איז אריינגעקומען \$553.00.

כר. ס. הארט גיין האט אפגלייט פאר מאנאטאלעכער שטיצע — האבן זיך 200 פארשירט פון 50 סענט ביז \$8.00 א מאנאט.

א ארגאניזאציע איז געגרינדעט געווארן, מיט די פאלגנדע באממעט: ז. ב. גאלדשטיין, פרעזידענט; ר. ס. ראבינאסא, קאסירער; ל. וויקער, סעקרעטאר, אין דעם קאמיטעט זיינען אריין: ז. טישעוואסקי, א. סאפאוסקי, ז. שרייבער, י. קאפאנאן, ז. שטערנבערג, ז. ווילענס, ז. ברוניצקי, ז. גאלדן, מרס. פארמאנאל, מרס. שאפירא, און די שוועסטער לאליה.

אין אויגוסט 1915, איז געקומען דער ווייניגעסטיי בון די אידן אין די מלחמה לענדער. דאס אמעריקאנער אידינטום האט אויפגענומען מיט גרויס פארמאטאנט דאס קאמיטעט די קאציע צו שאפן הילף, די רויזע סומע פון 63 מיליאן דאלאר איז געמאלט און אויסגעשטיקט געווארן, און ווער ווייט וואס עס וואלט געווארן בון די אידן אין די מלחמה לענדער אין יענער צייט, ווען די חיה וואלט ניט געשאפן געווארן.

וויניפעג, די יונגע און דאן קרייזע אידישע באפעלקערונג איז געווען צווישן די ערשטע פון די אידישע קהלות אין אמעריקע אויפצונעמען די ארבעט, פון אג-פאנא און האט די חילה ארבעט געמאכט דעם באראקער פון א כאלעס באוועגונג, דעם 10טן אויגוסט, 1915, איז פארויבן געווארן די ערשטע קאנפערענץ פון 31 סאסייטעס, וואס האבן דא עקזיסטירט אין וויניפעג, באטראכטן פון 62 מיטגלידער. אין ברענגע, יעצט א הויבט אין וואסנאדא, א. טישעוואסקי, פון דער קאנפערענץ, און ז. גולדס, סעקרעטאר, כעלער זיינען אויסגעארבעט געווארן ווי אזוי צו שאפן הילף, און א קאמיטעט פון פאלגנדע איז דערווייט, געווארן צו אויסארבעטן די פלע גען און בריינגען-זיי צו דער צווייטער קאנפערענץ, די קאמיטעט וועלכע האט געלייגט דעם פונדאמענט-פאר דער פאקטיש-אקציע איז באשטאנען פון די פאלגנדע: א. ברענגע, ז. גולדס, ז. ג. גרין, דוש, שאפירא, ז. ליכין, ז. מ. לעוואנט, לייבאוויטש, צירלניקאוו, קאפאנאוו, ווייסמאן, גולדא, ז. ברוניצקי, ז. מירדמאן און ליפסין.

דעם 24טן אויגוסט, 1915, די ערשטע פראקטישע קאנפערענץ איז שוין געווען באטראכטן פון 41 סאסייטעס, און פאלגנדע פערמאנענטע באממעט זיינען דער-ווייטל געווארן: פארויזע, רען, ז. דוש, מאנהיים (סעמינעל), וויצע פרעזידענט, חיים וואלעמאן, ז. טישעוואסקי, א. ג. גרין, דעם, ז. גולדס, א. קאסירער, א. וואסנאדא, און די פאלגנדע אין דער עקזעקיוטיוו: גאלדאוו, ווייסמאן, גאלדן, שאפירא, גיין, קאפאנאוו, הערמאן, לאבאנא, פענסא, דווארסקי, געלער, ברענגע, סערעברין, גולדא, קאהען און גאלדאנט.

עס איז גלייך געשאפן געווארן געלט בון-די ארגאניזאציעס, און גלייך זיינען דורכגעפירט געווארן די אנדערע פלענער פון צו שאפן געלט, אויך איז געשאפן געווארן די באריכטע פאלעסאר ברינגען, וועלכע איז באשטימט פון הונדערט פארלאך, וועלכע פלעגן יעדן וואונטא באזוכן יעדע אידישע הויז און זאמלען הילף.

א באזונדער קאפיטל בון דער געשייטע פון הילפס ארבעט כארדינגע די קאלעקטאר ברינגער, פאר א יאר צייט האבן געלעבט איין, ווינע וייט און ווינע מיטגלידער, באזוכט יעדע אידישע הויז, ניט אפשטעלענדיק זיך פאר קיין קעלט און רען, שטענדיק געארבעט פאר דעם הילפס געשייט בון די ליידינגע ברודער און די מלחמה לענדער. די הילפס ארבעט פון אייגענע געווארן ביז 1918, ווען די ארבעט איז פארג-איינטיקט געווארן מיט דעם אימיגראנטן הילפס באראיין, ווייז צו יענער צייט איז שוין דא געווען דאס פראבלעם פון אימיגראציע און הילף.

אין 1916 האט רען, ספעציעל דעוויינדעט, דאן אן וואלטער געווען באר-זייער, ביז מאדוקס הימאן האט איינגענומען די פאליציערשאפט, וועלכע ער האט אנגעהאלטן כמעט ביז דער באטרינג פון דעם אימיגראנטן הילפס פאראיין, וועלכע האט אויך געטאן די הילפס ארבעט, דעם ס"ה איז געווען, אן וויניפעג און מערב-קאנא-דע האט געשאפט ארוב און הונדערט טיוונס דאלאר אין בארעם נעמט, אויסער דעם האט מען געשאפט קליינער, אלטע און נייע, מעדיצינישע הילף און אנד. האט אויך געהאלפן בריינגען א צאל יתומים פון אקראגע און געפינען היימען פאר זיי און ווייניפעג פארמאנעט, געקאפלט שטאבן אלענעמאלע ארגאניזאציע אין אמעריקע, ווי די דושינסקי דיכטרייזשאן קאמיטעט, וועלכע האט סיסטעמאטיש אנגעפירט פירער מיט די אלע ערליכע געלדער און שפעטער מיט-קאנסטרוקטיווער הילף כאר די מלחמה ליידינגע, וועלכע האט אויך געשיקט א ספעציעלע דעלעגאציע צוואמען מיט פאר-שטייער, און אנדערע שטעט-קיי אקראגע מיט א שוף קליידער, און אנטויל גענומען אין אלע אקציעס פון הילף אין אמעריקע.

א סך שוועריקייטן זיינען געווען אין ווען דורכצופירן די ארבעט, צוליב דעם וואס אין דעם הילפס פארבאנד זיינען געווען באטראכטן באשיידענע שיקטן פון דער אידישער באפעלקערונג אין וויניפעג, בייע הייטע דעכאטן וויינען אנגעקאנטען וועגן דער פארמיטל פון די געלדער, די רעוועלטאן זיינען געווען, אויך האט פון דער באפעלקערונג איינכאל געשיקט מער, האט מען זיי א צווייטן מאל געשיקט ווייניפעג און וויינאבאן וויינען אימער געווען קליין, א דאנן דער פרוויערגעטרעט ארבעט פון אלע וואס האבן באשלאפן, און געהאלפן האבן כמעט אלע אידן בון וויניפעג, באזונדערס איז ווערט צו דערמאנען די ארבעט בון מעס מינים און ז. א. א. א. וועלכע זיינען יודא א טייל בון דער צייט געווען די פינאנציעלע פירער, די סעקרעטאר פון דער בא-בעט, און דורך דער צייט האט זיך איבער געפארעכט כמעט די גאנצע צייט פון מאג.

איר האבן ביל דורכגעלאזן פון דעם קאפיטל געשייטע — עפיוואך, נעכט און. א. ו. דאס איז ניט מין שולד, פירליכט ביי א צווייטער געזעלעכטיק וועל איז די ארבעט מער באלייכט, דערווייטל בעט איז אנטוויקעלט פאר ניט דערמאנען פון ווייניפעג טוער וואס האבן זיך מירבן געוון פאר דער הייליקער ארבעט צו דאטעווען כמעט דאס גאנצע אידינטום אין די מלחמה ליידינגע.

אלדערמאן ז. א. גרין (גוראריה)

אשכנזי שול

שוין א לאנגע צייט, נאך איידער די אשכנזי שול האט זיך געגרינדעט, האט זיך א קליין היפענע אידן אין ווינפעל ארוםגעטראגן מיט'ן געדאנק ווארום זאלן אונזערע אשכנזישע אידן, ערליי נוסח התפילה אשכנזי, ווין געשפרייט אין די ספרדישע בתי מדרשים. און נישט האבן די מעגליכקייט מתפלל צו זיין ביצורד ע"פ נוסח אשכנזי דער דאזיקער געדאנק האט נישט אפגעלאזט דעם ווילן פון דעם קליינעם הויז פלעג אידן, וויער שטארקער רצון האט געווינט און מיט פיל מי און אנשטירונג און געלונגען מ"ר ברוד פסח קערט און מ"ר מרדכי סג"ל ז"ל, זיך צוזאמנענקומען ט"ז אלול שנת תרפ"א, צוזאמען מיט מאיר לעוואנט, יוסף וואלינסקי, יעקב אנגליצקי, אהרן קערט ז"ל, יצחק מערקל, ליוב מערקל, ולכן מערקל, בנימין מערקל, שבתה מערקל, ישראל ולאטין, איסר האלבערשט, נאפטלי הערץ, סילבערמאן, זא בעפשטיין, אהרן קא, סאצקי, משה לעווין, משה דארפמאן, יחזקאל האבינאוויץ אליהו סרעפל, משה שולמון, ב. לעווינסקי, מ"ר, טעקמאן, מ. טעקמאן, שבען נאדרא, און ביי א מיטגליד וואס איז אפגעהארגן געווארן דעם אכט טאג אין חודש אלול, תרפ"א, האט מ"ר, קערט פארר געלייגט פאר די באלעבאטיגט, אז די קריסטליכע געבעטנהייט וואס געפינט זיך אויפ'ן קארנער בראזיס און טישארדס, וועלכע, ווערט פארקויפט, זאל אפגעקויפט ווערן פאר א אידישער געבעט הויז.

דער ערשטער פרעזידענט, מ"ר מרדכי סג"ל ז"ל, און וויצע-פרעזידענט, מ"ר ברוד פסח קערט, האבן פיל געהאלפן די שול צו פארשטענערן, און פונ'ס יאר תרפ"א, אין דער צייט פון פרעזידענט משה דארפמאן און וויצע-פרעזידענט, מאיר לעוואנט, איז די שול פארשטענערט געווארן מיט איר צאל מיטגלידער, פון תרפ"ו ביז תרפ"ז, און דער צייט פון יוסף וואלינסקי, פרעזידענט, און מאיר לעוואנט, וויצע-פרעזידענט, איז די שול איינגעריכטעט געווארן מיט עלעקטרישער באלייכטונג.

פונ'ס יאר תרפ"ז זיינען די באאמטע ווי פאלגט:

משה דארפמאן, פרעזידענט; יצחק אייזנבערג, וויצע-פרעזידענט; יוסף וואלינסקי, ערשט-פרעזידענט; איסר האלבערשט, קאסירער; אהרן קאסאצקי, ערשטער טראסן; מ"ר מאיר לעוואנט, צווייטער טראסן; מ. פאלא, היים קאמפל; משה לעווין, גליונה קריסטליכע; שמואל בלום, דוד פריד, ולכן מערקל, קלמן מאניאוויק, סעקרעטאר.

די לוידיס אקולטור פון דער אשכנזי שול האט זיך געגרינדעט אין יאר תרפ"ג, די ערשטע פרעזידענט פון דער פרייען אקולטור איז געווען מ"ר, דבורה דארפמאן, מ"ר, זאלעמאן ע"ה, וויצע-פרעזידענט, און מ"ר, דוד האלבערשט, קאסירער, אין פארלויר פון דער צייט, ביז אין יאר תרפ"ה, האבן זיי פיל געארבעט, צוזאמען מיט וויצע מיטגלידער, למטוב דער שול, און וויער צייט און געקויפט געווארן א שיינע וילבערגע בחד תורה און יד, און אויך א שיינער עלעקטרישער לאמפ וועלכער היינט איז צענישט פון שול, פון דעם יאר תרפ"ה און מ"ר, דוד האלבערשט, פרעזידענט; מ"ר, שיינע מערקל, וויצע-פרעזידענט, און מ"ר, סאצקי וואלינסקי, קאסירער, מיט דער הילף פון דער פרייען אקולטור איז די שול פארשטענערט געווארן מיט נאך צוויי עלעקטרישע לאמפן, א הנוכה לעמפל און מיט קארפעסס וועלכע זיינען איינגעשטעליט פאר דער בימה און פאר'ן ארון קודש.

ערט ישרון שול

די ערט ישרון שול, אויף קארנער סעקענערא און סעננס, איז געגרינדעט געווארן אין יאר 1907 (תרס"ז), די ערשטע באאמטע, זיינען געווען: שמשון פינקלמאן, פרעזידענט; יוסף טעכער, וויצע-פרעזידענט; משה קאפמאן, סעקרעטאר; בנימין קאפמאן, סעקרעטאר, די בוינער פון דער שול זיינען געווען: דוד קאטלארסקי, נטע דאזנשטיין, מרדכי סטיינל, און יוסף טעכער.

די שול האט געהאט א באזונדערע געבוירע פאר א תלמוד תורה, וואו צוויי הונדערט קינדער האבן געלערנט אונטער דער הנהגה פון דער גרויסער ת"ת, פאר א צייט פון צוועלף יאר (תר"ע). די שול האט גענומען דעם ערשטן אנטיל און דער קהל אין 1915, מיט א ביישטייערונג פון 200 דאלאר, זי האט אויך גענומען א גרויסן אנטיל אין דער קאנפערענץ אין ת"ת, אין 1916.

פאר אידע 23 יאר איז דער אייגענער סעקרעטאר מ. נאלידן, אויז איז אויך פאר דער גאנצער צייט דער אייגענער שמש, שמואל טשעראשני, פאר דעם גאנצער צייט האט די שול געהאט צען פרעזידענטן, נעכטלדאר שמשון פינקלמאן, ישראל לעווין, משה ראזנבוים, משה קאליניצקי, שמואל ראטנער, אברהם פאסטאוסקי, דוד קאטלארסקי, דוד ליב רעניק, יעקב שווארצמאן.

די צענטע באאמטע זיינען: דוד סאלמאן, פרעזידענט; יצחק קראוועלסקי, וויצע-פרעזידענט; אליעזר פרידמאן, וויצע-פרעזידענט; נחמן באקסער, סעקרעטאר; טראסטיסל אברהם פאסטאוסקי, ישראל לעווין, נחמן גילפיקס, אליעזר ראטנבערג, מ. נאלידן, סע.

די כנסת ישראל מיטגרינד

די כנסת ישראל מיטגרינדער און ארויסגעבער געווארן אין לעבן אויף אן ארגאניזאציע פאר אשכנזישע, וועלכע איז אפגעהאלטן געווארן דעם 23טן מארט, 1923, אין דער הויז פון מ"ר, דויט, גענוער.

ווי באקאנט זיינען איצט פאראן אזעלכע אריינלויט, וועלכע וואלטן נישט אויסגעגאנגען פון הונדערט איידער ענטפארד אנטקומען צו דעם, פאר אט דעם קלאס מענטש אין די כנסת ישראל מיטגרינדער פון מאל געווען א ברכה צוגעשטען פון הויף, די פרויען וועלכע האבן אלס גרינדער צוזאמגעשטעלט אט דעם נויט ווערנדיקן דעם אשכנזישע, זיינען געווען: מ"ר, דויט, גענוער, מ"ר, ס. נאליק, מ"ר, שטייטלמאן, מ"ר, פארשטארבענע מ"ר, דייטש, מ"ר, ס. ליווא, מ"ר, ס. סורקעס, מ"ר, א. ווייזמאן, מ"ר, בראשטיין, מ"ר, ס. ראזען, און מיט גלעדיס קאהען.

די ערשטע באאמטע זיינען געווען: מ"ר, דויט, גענוער, פרעזידענט; מ"ר, ס. טולקעס, וויצע-פרעזידענט; מ"ר, שטייטלמאן, קאסירער; און מיט גלעדיס קאהען, סעקרעטאר.

די צווייטע דיוויזיע איז געגרינדעט געווארן דעם 15טן נאוועמבער, 1926, אין הויז פון מ"ר, ש. שאפיר, און די ערשטע באאמטע זיינען געווען: מ"ר, ש. שאפיר, פארזיצער; מ"ר, דויט, פלעג, וויצע-פארזיצער; מ"ר, דויט, ראטנער, קאסירער; מ"ר, ס. מענעל, סעקרעטאר; מ"ר, דויט, מינדעס און מ"ר, ס. האוואנסקי, מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע.

ביי היינטיקן טאג זיינען די באאמטע און די בארד מיטגלידער ווי פאלגט:

הויפט דיוויזיע: מ"ר, דויט, גענוער, פרעזידענט; מ"ר, דעקסער, מ"ר, ווערדא, מ"ר, א. כורקעס און מ"ר, קאסטעל, וויצע-פרעזידענט; מ"ר, דויט, ווייזמאן.

קאסירער: מיט גלעדיס קאהען, פראטאקאל סעקרעטאר, און מיט דאס ספאלער, ביי נאליק סעקרעטאר.

די באאמטע פון דער צווייטער דיוויזיע, די וינצע פרויען פון דער סיסטערה, זיינען היינט צו טאג:

מ"ר, ש. שאפיר, פרעזידענט; מ"ר, ד. הענדער, ערשטע וויצע-פרעזידענט; מ"ר, ס. פאפא, צווייטע וויצע-פרעזידענט; מ"ר, ס. פאפא, קאסירער; מ"ר, דויט, פרויקטאר, פראטאקאל סעקרעטאר, און מ"ר, בערלין, פאנאניק סעקרעטאר.

די באאמטע פון דער דריטער דיוויזיע, די גיורלס אקולטור, באשטייט פון: סידר סילווער, פרעזידענט; אהרן שטייטלמאן, וויצע-פרעזידענט; אנה וויזמאן, פארזיצער; פון געוועזענע פראטאקאל סעקרעטאר; אנה בערלין, קארעספאנדענט; סעקרעטאר; מ"ר, גענעל-סטייטל; פראטאקאל סעקרעטאר; מ"ר, קארעספאנדענט; געוועזענע פראטאקאל סעקרעטאר; מ"ר, ספאלער, סאני ענטוויקלונג און סארא וויזמאן.

די ערשטע אידע די גענוער ווינצע האט אים באאמטע, שולמאן גרינסטאן, פרעזידענט; לראא שטראוס, סעקרעטאר; דויטש, פאנא, קאסירער, אין קאמפוטע; בעסי טשארדווער, פאראנטע גרינסטאן, דויט, ווערן, ראון אייזנבערג, עני פאלאק, בעסי אייזנבערג, די באאמטע פון אונזער חברה איז — איצטל און נט.

די בעסאראבער פרי לאן אשכנזישע

מיט געצויילטע פערזאנען, קייט א סניי, איז אין נאוועמבער 1913, אונזערע צייט געווארן דער פונדאציע פון אונזער חברה "בעסאראבער פרי לאן", היינט צו טאג, דאס הייסט נאך ניינען יאר, איז די צאל פון אונזערע מיטגלידער אויך נישט קיין איבעריק גרויס, מיר זיינען נישט מער ווי אכציק, אבער די כוח דערפון איז א וויער איינפאכע, די באאמטע פון אונזער חברה איז — איצטל און נט.

לכתחלה איז די הויפט אויפגאבע פון אונזער חברה באשטימט געווארן אין ארויס העלפן אונזערע ברודער מיט חלואות, אבער ס'איז פארשטאנען געווארן אז "אונזערע" זיינען אויך "לויטע רובים" — אויך ברודער, וואס זענען די גענע אונזערע סיבות האבן זיי נישט געקאנט אויפנומען אין אונזער חברה, און האבן מיר געהאלפן נישט קיין קליינע צאל מענטשן "היצונים", וועלכע זיינען נישט געשטאנען אונטער דעם דגל מחנה "בעסאראבער פרי לאן".

ער האבן געהאלפן אלע אונזערע לאקאלע אינסטיטוציעס און בכלל, ביינעמאן נישט ווייניק, צוליב דעם פראכטונג ביי, ביזן ער, פון אונזער ווינצענער אידישן לעבן.

זיכער האבן זיי אין די אלע "מעשים טובים" באטייליקט אלע אונזערע מיטגלידער, אבער די איינציגטיגע און דער רוח פאר דעם פלעגט כמעט אלעמאל קומען פון דעם חשבון'ן ווינצענער, מ"ר, ש. קאהעל, און דעם ווידעוין ווינצענער, מ"ר, א. קושינער, מ"ר, קאהעל פארנעמט דעם אמת פון פרעזידענט שוין באלד ניינען יאר, און מ"ר, א. קושינער פארנעמט זיין אמת שוין איבער פערצן יאר.

די בעסטע תלמידים זיינען דערווייל פאלגנדע: מ"ר, יעקב שוואט, אלס קאסירער; די הערץ יחידה פאלק, נחמן באקסער, מ"ר, קאהעל, אליעזר פאלק, ס. בולאנסקי, און ב. דאנא, אלס ראטנבערג; שמואל פירווער, משה שיינמאן, הירש נידעל — אלס קאנפערענצער, און ס. ניוסטא, אלס סעקרעטאר.

לעווין.

א ווארט וועגן דעם אידיש נאציאנאלן ארבעטער פארבאנד פון קאנאדע

ס. בראון

אין דעם קאנאדער אידישן ישוב ווירט פאר'די לעצטע 18—19 יאר א בא שידענער אבער וויכטיקער כוח, דאס זיינען די פאראייניקטע פון אידיש-נאציאנאלן ארבעטער פארב, זיי זיינען פארשפרייט אין פאנעטעריא, סאטווא, האמילטאן, מאנטריאל, ניו לאנדאן, ווינדזאר, ווינפעי, סאסקאטון און דערווייט, ארום טויזנט ארגאניזאציעס, מיטגלידער זיינען זיי, אבער נישט מיט צעלזייכענען זיי זיך אויס, נאך קוואליטאטיוו, זיי פארבאנדן שטענדיק (און קאן מען זי נאכדעם), איז אן איינצארטיקע, זי ווירט פון דער טיר און פון דער ברייט.

בלי ספק קאן געזאגט ווערן, אז פון דער ווינצענער געשיכטע פון אידישן ישוב אין קאנאדע האט דער אידיש נאצי, ארבע, פארב, אן איינשטעלעס און וויכטיק בלאט אריינגעשריבן.

די בעסטע אידישע פאלקס-שולן אונזערע זיינען אין קאנאדע, פאנעטעריא און ווינפעל, זיי זיינען א מוסטער פאר אונזערע שולן אין אמעריקע, די שולן האבן זיך דערוואנדל'ט א פאזיציע אין דעם קולטור לעבן פון דער אידישער קאנאדע, און פילע פון די גראדואירטע שילערס פון די שולן ווערן היינט פון אונזערע אנפירערס חברים און חברות פון קולטור פארשפרייטער פון אידישן לעבן.

די קאנאדער פאראייניקט פון פארבאנד זיינען נישט איינצלייט פון די אנדערע אידישע מיטגלידער ארבעטער פון פארבאנד, זיי זיינען א וויכטיקער צווייג פונ'ס נאציאנאלן פארבאנד, און זיי באווירקן דעם אידישן ארבעטער שוין פון ערשטן טאג פון זיין גרינדונג.

איינשטל'ט זיינען די קאנאדער חברים געווען צווישן יענע גרינדער, איינער הויפט די מאנטריאלער און האמילטאנער, שטעטער טראנסאט און ווינפעל, פון אלע וואס איז דא אין דער ריכטער געשיכטע פון פארבאנד, האט א חלק, און א בכבוד'יק, אונזער קאנאדער מיטגלידערשאפט, און דער פארבאנד האט זיינע מיטגלידער דער צווייג פאלקס-שולע, געוועזענע פאלקס-שולע, און קולטורעל, און זיינע חברים שטייען די מערערע אידישע און ארבעטער אונטערגענומען.

אין דעם געוועזענעם פאלקס-שול קאמפיון פאר ארץ ישראל, די גרינדונג פון ארבעטער פארבאנד, אבער קאן קאן א געזאגט ווערן: די פארבאנד צווייג און פרויען קולבן זיינען אויך דער וואר, זיי זיינען אפט דער אומלואיקער געוויסן פון אידישן ארבעטער לעבן אין קאנאדע, און אלעס ליגט די זיכערקייט אז זיי וועלן נישט גיין צוריק, נאר וועלן גיין פאראויס.

דער קאנאדער אידישער ישוב האט גארנישט וואס חרטה צו האבן וואס ער פאר מאנט ביי זיך א דאזיגער צאל פארבאנד ברענטשעס און מיטגלידער.